imburgs agblad

Fr-

Vrijdag 9 december 1994

76e jaargang nr. 290.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,75

Terugdringing speelautomaten komt hard aan

Forse omzetverliezen Limburgse gokbranche

● Boris Becker

Verkeer grootste doodsoorzaak onder jongeren

LEEUWARDEN - De belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren tussen de 15 en 24 jaar zijn verkeersongevallen. In de periode 1983-1992 overleden in totaal 11.503 jongeren in deze leeftijdsgroep - aanzienlijk meer jonge mannen (8.064) dan jonge vrouwen (3.439). Van de ruim elfduizend jongeren overleed meer dan de helft (56.6 procent) aan 'uitwendige oorzaken als letsel en vergiftiging'. Onder deze categorie vallen ondermeer verkeersongevallen en zelfdoding.

In de genoemde periode stierven iets meer dan drieduizend jonge mannen en zo'n negenhonderd jonge vrouwen door een ongeval in het verkeer, iets meer dan duizend jonge mannen en ruim vierhonderd jonge vrouwen door zelfdoding.

De belangrijkste natuurlijke doodsoorzaken onder jonge mensen tussen de 15 en 24 jaar waren kanker, ziekten van zenuwstelsel en zintuigen, ziekten van hart en bloedvaten en aangeboren afwijkingen.

Vergeleken met landen als België, Denemarken, de drie Scandinavische landen, Duitsland, Frankrijk, Engeland en de Verenigde Staten, telt Nederland voor alle doodsoorzaken bij elkaar het laagste aantal sterfgevallen per honderdduizend inwoners in deze leeftijdsklasse.

DOOR HAN BRINKMAN

SITTARD/KERKRADE - De terugdringing van speelautomaten in laagdrempelige horeca (zoals fritures) leidt in Limburg tot miljoenen guldens aan omzetverlies. De twee grote exploitanten in de gokbranche melden twintig tot 35 procent daling van inkomsten. Gevreesd wordt bovendien voor gedwongen ontslagen.

Volgens de directies van de amusementsbedrijven blijft het hier niet bij. Gemiddeld gaat een frituurhouder er ook nog eens vijfhonderd tot duizend gulden per maand op achteruit, zegt Chris Hahnraths van de Janshen & Hahnraths-groep in Kerkrade.

In de strijd tegen de gokverslaving hebben veel Limburgse gemeenten het afgelopen jaar besloten om de speelautomaten in gemakkelijk toegankelijke horeca zoals fritures aan banden te leggen. De ene gemeente staat nog slechts één speelautomaat toe, terwijl de andere gemeente een verbod heeft afgekondigd.

De Kerkraadse onderneming signaleert een daling in de omzet van dertig tot 35 procent. De Janshen & Hahnraths-groep heeft een totaalomzet van 120 miljoen gulden per jaar, maar de omzetdaling heeft betrekking op een omzet van twintig miljoen.

Werkgelegenheid

Door de terugdringing van speelautomaten loopt het aantal exploitatie-adressen snel terug: van 1.470 in 1993 tot 1.200 nu. Janshen & Hahnraths hebben de gevolgen voor de werkgelegenheid nog redelijk kunnen opvangen. Monteurs in de buitendienst zijn meer ingezet voor de reparatie van speelautomaten die naar het buitenland zijn gegaan. De groothandels en buitenlandse activiteiten deden het wel goed. Met name in Griekenland zijn veel gebruikte automaten afgezet.

Zie verder pagina 15
● **Vrees voor opleving illegale gokpaleizen**

In shock na verkeersdrama

● *De licht gewonde chauffeur loopt in shocktoestand weg van de rampbus. Hij zou even niet goed hebben opgelet en daardoor achterop een vrachtauto met boomstammen zijn gereden. Zes inwoners van Elburg vonden hierdoor de dood.* Foto: ANP

Elburg in rouw na na grote busramp

Van onze redactie binnenland

ELBURG - Elburg heeft met grote verslagenheid gereageerd op de busramp bij Regenburg in Zuidoost-Duitsland. Bij het ongeluk op de Autobahn kwamen gisterochtend zes leden van de Christelijke Zang- en Oratoriumvereniging De Lofstem om het leven. Vijftien anderen raakten zwaar gewond en nog eens 24 overleefden de ramp met lichte verwondingen.

De slachtoffers - vier vrouwen en twee mannen - variëren in leeftijd van 48 tot 84 jaar. Van de zwaargewonden lagen er gisteravond nog zeven in het ziekenhuis. Twee van hen verkeerden in kritieke toestand. De lichtgewonden keren, voor zover zij vervoerd kunnen worden in de loop van vanochtend in Nederland terug. Een aantal inzittenden van de bus heeft gisterochtend en gistermiddag spoedoperaties ondergaan.

De leden van de zangvereniging, alsmede enige familieleden, waren woensdagavond vanuit Elburg naar Oostenrijk afgereisd. In Wenen zouden zij enkele concerten geven.

De 63-jarige chauffeur van de dubbeldekbus wordt volgens de politie van Regensburg verantwoordelijk gesteld voor de ramp. De uit Erfurt afkomstige man, werkzaam voor een busonderneming in Marl, zou zich van het verkeer hebben laten afleiden door een zonneklep naar beneden te trekken. Met een snelheid van circa honderd kilometer per uur knalde de bus achterop een vrachtwagen die geladen was met boomstammen. De stammen drongen via de voorkant van de bus tot in de vijfde stoelenrij de cabine binnen.

Reddingsdiensten, politie, brandweer en helikopters waren snel ter plaatse, maar het duurde geruime tijd voordat alle inzittenden uit hun benarde positie waren bevrijd.

Burgemeester Van Hout van Elburg noemde het ongeval 'buitengewoon tragisch voor de regio'. „Het koor is een doorsnee van de bevolking. Jong en oud doen erin mee." In Elburg is een opvangcentrum ingericht, dat wordt bemand door predikanten, Slachtofferhulp en maatschappelijk werkers.

Zie ook pagina 5
● *'Onze voorzitter ging op de weg liggen en stierf'*

Extra tragisch

ELBURG - De busramp heeft voor de Elburgse familie Schenk een wel heel dramatisch karakter gekregen. Eén van de dodelijke slachtoffers is de 64-jarige bakker A. Schenk. Omdat hij het uitstapje van zangvereniging De Lofstem naar Wenen niet wilde missen, besloot hij de begrafenis van zijn moeder een dag te vervroegen. Zijn echtgenote, die ook in de bus zat, ligt op dit moment nog zwaar gewond in het ziekenhuis.

Beatrix direct na thuiskomst bij zieke prins

Van onze verslaggevers

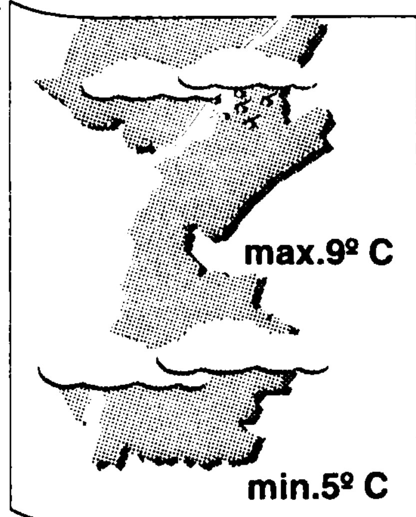
UTRECHT - Direct na terugkeer van hun staatsbezoek aan Jordanie hebben koningin Beatrix en prins Claus gisteravond de ernstig zieke prins Bernhard in het Academisch Ziekenhuis in Utrecht bezocht. Kort na half elf arriveerde het koninklijk paar in een stoet van auto's bij het hospitaal. Koningin en prins bleven tot even na middernacht bij prins Bernhard.

Het koninklijk paar werd vergezeld van hun zonen Willem Alexander, Friso, Constantijn en van prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven. Eerder gisteren bracht de net van een verkoudheid herstelde prinses Juliana een bliksembezoek aan haar echtgenoot. Zij kwam even voor drie uur bij het Academisch Ziekenhuis aan en een half uur later vertrek ze per auto met chauffeur.

Opmerkelijk was het dat de Rijksvoorlichtingsdienst vannacht ineens een andere formulering koos voor de gezondheidstoestand van prins Bernhard. Niet langer werd over 'zorgelijk' gesproken maar nu over 'zorgwekkend'. Zowel de RVD als de afdeling voorlichting van het Utrechtse ziekenhuis weigerde verder elk commentaar. Vandaag wordt vermoedelijk meer bekend over hoe de prins reageert op de derde antibioticakuur. Twee eerdere behandelingen van de longontsteking hadden geen resultaat.

Koningin Beatrix en prins Claus hadden gisteren van Israël speciale toestemming gekregen om via het Israëlische luchtruim naar Nederland terug te vliegen. Door die kortere route kon het koninklijk paar ruim een uur eerder op het marinevliegveld Valkenburg landen.

Gisteravond na negen uur nam de spanning in het Academisch Ziekenhuis toe. Bewakers waren extra alert op wat zij noemden 'ongewenste bezoekers'. De afdeling intensive care, waar de prins ligt, werd door AZU-bewakers en twee leden van de Divisie Bescherming Koninklijk Huis volledig afgeschermd voor buitenstaanders.

VEEL BEWOLKING

Met een zuidwestelijke stroming wordt een storing via België naar Duitsland gestuurd. Deze veroorzaakt bij ons veel bewolking en af en toe kan er nog wat lichte regen vallen. De wind is matig uit een west- tot zuidwestelijke richting. De middagtemperatuur wordt circa 9 graden. Vannacht koelt het af tot 5 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 08.35 onder: 16.25
maan op: 12.28 onder: 23.23

MORGEN:
zon op: 08.36 onder: 16.24
maan op: 12.49 onder: 00.33

Melkert zwakt plannen voor minimumloon af

DEN HAAG - Werkgevers mogen een langdurig werkloze tijdelijk onder het minimumloon betalen als daar een vast arbeidscontract tegenover staat. Die voorwaarde voegde minister Melkert (Sociale Zaken) gisteren toe aan zijn voorstel waarmee de ondernemer een werkloze twee jaar lang een bijstandsloon mag betalen.

Melkert gaat ervan uit dat de werkgevers en vakbonden afspraken maken over de tijdelijk lagere beloning voor langdurig werklozen. Hij kan rekenen op steun van een Kamermeerderheid voor zijn plan dat in 1996 moet ingaan.

Ook zijn voornemen om cao-afspraken niet meer zo maar aan de bedrijfstak op te leggen, werd enigszins verzacht. Een uitgebreide wensenlijst waaraan de cao zou moeten voldoen, is niet meer aan de orde. Staatssecretaris Linschoten beloofde de binnenkort wao-keuringsartsen uit te nodigen voor een gesprek over de 'schrijnende gevallen'.

Linschoten zegde de Kamer toe komend voorjaar met alternatieven te komen voor de gewraakte korting op de aow.

Relatiebemiddeling op stations al ontspoord

Commercieel Veronica op twee netten te zien

Van onze redactie buitenland

HILVERSUM - De nieuwe samenwerking tussen RTL/CLT/VNU en Veronica/Endemol zal ertoe leiden dat er vier commerciële zenders komen, twee van RTL en twee van Veronica. Voorzitter Joop Van der Reyden van Veronica zei dat gisteren in het TV-programma 2 Vandaag. Woensdagavond besloten Veronica/Endemol af te zien van een alliantie met de publieke omroepen en met RTL in zee te gaan.

Het ene Veronica-station wordt voorlopig aangeduid met 'Jeans and Young', het andere zal een muziekzender à la MTV worden, aldus Van der Reyden. In de nieuwe te vormen maatschappij zullen CLT en Veronica ieder een belang van 26 procent krijgen, VNU iets minder en Endemol nog iets minder.

Zijn omroep wordt volgens hem van samenwerking met RTL beter, omdat Veronica in de nieuwe constructie het eigen gezicht nog sterker naar voren kan laten komen en zich nog meer op de jeugd kan richten. Van der Reyden gaat proberen zoveel mogelijk rechten voor het uitzenden van sportwedstrijden binnen te halen. Die rechten zitten voor het grootste deel nog een jaar bij de NOS. Over het uitwisselen van programmagegevens, waartoe de publieke omroep en hun commerciële concurrenten nu niet meer bereid zullen zijn, zei Van der Reyden: „We zien wel wie de langste adem heeft."

De Veronica-voorzitter ontkende dat er met de publieke omroep al contracten getekend waren. Er moesten voor 1 november bestellingen voor programma's bij Endemol worden geplaatst om tot een contract te komen. „Maar er is niks gebeurd."

Vara-voorzitter Marcel van Dam, namens de publieke omroep onderhandelaar met Veronica/Endemol, verklaarde gisteravond dat Veronica/Endemol een raamovereenkomst met drie contracten had ondertekend. Er heeft volgens hem nooit de afspraak bestaan dat vóór 1 november bestellingen moesten worden geplaatst.

Zie ook pagina 5
● **NOS geeft nog niet op**

k

Het lachende onderblad van celliste Quirine Viersen

'Vrouwelijke dirigent? Dat is geen gezicht'

DOOR PETER VAN EIJKELENBURG

Haar pas twee jaar oude instrument noemt Quirine Viersen haar 'wenscello'. Want voordat cellobouwer Jaap Bolink voor haar aan de slag ging, koos ze zelf het hout voor boven- en onderblad uit en bepaalde ze de donkere kleur die haar cello moest krijgen. Het onderblad heeft een bijzonderheid waar de opdrachtgeefster ook bewust voor koos: de nerf loopt aan beide zijden ietwat omhoog, richting hals. „Een lachend onderblad", zegt Quirine Viersen. Gisteravond bespeelde Viersen haar 'Bolink' in de grote zaal van de Doelen. Bij dat concert kreeg ze, als afsluiting van haar studie, uit handen van staatssecretaris Nuis De Nederlandse Muziekprijs.

● *Quirine Viersen: „Ik heb er nooit over getwijfeld dat ik een solo-carrière zou willen."*

Foto: GPD

De Nederlandse Muziekprijs, 160.000 gulden groot, is bedoeld om extra begaafde jonge musici een steuntje in de rug te geven op weg naar het internationale concertpodium. Met het geld van de prijs ging Viersen twee jaar verder met haar studie bij cellomeester Heinrich Schiff aan het Mozarteum in Salzburg. Het internationale podium heeft voor Viersen overigens al lang geen geheimen meer. Ze speelt links en rechts in Europa en afgelopen zomer kreeg ze nog een prijs bij het Tsjaikovski-concours in Moskou.

Omdat Heinrich Schiff ook een druk concertleven heeft, reist Quirine Viersen haar leermeester af en toe gewoon achterna. „Helaas kan ik niet veel in Salzburg zijn. Als ik er wel ben is het heel leuk, want zijn studenten logeren meestal bij Schiff thuis. Maar vaak komt het er op neer dat ik naar Schiff ga als hij ergens in de buurt moet spelen. Dat betekent bijvoorbeeld dat ik een dagje naar Hamburg of naar Keulen ga. Dan maakt Schiff tijd voor me en krijg ik soms tot 's avonds half acht les van hem, tot vlak voor z'n optreden."

Vrijer

Vroeger luisterde Quirine naar niets anders dan cello. Haar vader bespeelt het instrument in het Concertgebouworkest, haar moeder is cello-docent. „Ik wist al heel vroeg dat ook ik muziek zou willen maken en wel op de cello. En dat ik een solo-carrière zou willen. Nooit over getwijfeld. Als solist ben je vrijer in je doen en laten. In een orkest ben je afhankelijk van de dirigent, van zijn interpretatie van het stuk. Ik bepaal dat liever zelf. Dan zou ik dus ook zelf dirigent kunnen worden. Dat kán ik me voorstellen.

Maar het klinkt misschien gek: een vrouw als dirigent vind ik geen gezicht. Honderd jaar terug hoorde een vrouw ook geen cello te spelen. Dat was destijds heel wat, de eerste celliste."

Hoe ver kan je gaan in je individuele interpretatie?

„Ik vind het wel leuk om de oertekst van de componist zelf te achterhalen. Met Bach of Beethoven moet je je afvragen of je de muziek niet teveel naar de romantische kant toe trekt. Het kan makkelijk te sentimenteel worden."

„Ik vind nog steeds dat de cello een van de mooiste geluiden geeft. Maar pas het laatste jaar heb ik mijn gezichtsveld uitgebreid. Ik heb ongelooflijke bewondering voor violisten en voor pianisten gekregen. Beter laat dan nooit, zeg ik maar. Ik luister nu ook met plezier naar Sting, Phil Collins en Bryan Adams. En via een oom krijg ik veel waardering voor Miles Davis, Louis Armstrong, Billie Holiday, Ella Fitzgerald. Als ik Billie 'Strange Fruit' hoor zingen, ga ik door de grond. Ik wist eerst van niks, maar toen ik besefte waar de tekst van dat lied over gaat gaf me dat echt een schok van hier tot Tokyo."

Waanzinnig

Zelf begint ze niet aan een mix van klassiek en jazz. „Zeker zoiets als Nigel Kennedy doet?" lacht Quirine Viersen 'n beetje vals. „De Vier Jaargetijden met drums erachter en een video-filmpje, dat hoeft voor mij niet. Maar cellist Yo Yo Ma met zanger Bobby McFerrin vind ik wel waanzinnig goed. Er is een overeenkomst tussen jazz en barokmuziek, namelijk het improviseren. In barok moeten cello en clavecimbel ook vaak improviseren op akkoorden. In die tijd werd voor die instrumenten gewoon niet alles opgeschreven. Ik speel niet vaak barok. Ik vind het wel makkelijk als ik niet zelf hoef te improviseren!"

Waar komt de inspiratie vandaan?

„Uit een boek of een film, uit de natuur. Je fantasie speelt een rol. Een verliefdheid, of juist kwaadheid over wat in de wereld gebeurt. Woede over Bosnië kan verdriet worden, of een gevoel van onmacht. Daarmee kun je een romantisch stuk een heel andere, schrijnende lading geven, er hulpeloze accenten in brengen. Het vibrato is het meest duidelijke uitdrukkingsmiddel om zo'n gemoedsgesteldheid over te brengen. Andersom is moeilijk. Als je net verliefd bent geworden of een fantastisch aanbod om op te treden hebt gehad en je moet diezelfde avond een in- en intriest stuk spelen. Dan moet je dat stuk toch zo triest spelen als het bedoeld is. Je moet er extra veel energie in steken. Maar dat lukt, omdat je van het vak houdt."

verder

GULPEN – Begeleid door pianiste Monica Höfte houdt Rieneke Willems zondagmiddag de voordracht 'De vierde wijze uit het Oosten' in Herbergh Artistiek, Markt 4 in Gulpen. Aanvang 20 uur.

SITTARD – Pane is een vrolijke voorstelling over een familie toneelspelers die zondagmiddag om 15 uur in het Sirkeltheater, Putstraat 22 in Sittard, in première gaat. Het betreft een familievoorstelling vanaf 8 jaar, gemaakt door Frans Malschaert.

HEERLEN – Muziekvereniging Tot Onderling Genoegen (T.O.G.) uit Welten geeft zondagavond een galaconcert in de Heerlense Stadsschouwburg. Het concert heeft als thema 'Musical en Gershwin'. 'Special guest' in pianist Louis van Dijk, die zal improviseren op liederen van Gershwin. Ook divers eigen muzikanten zullen solistisch optreden. Het concert begint om 20 uur.

Het cultureel café in het Royal Theater, Stationsplein 5, heeft komende maandag als thema Filmkunst. Er staan o.a. interviews op het programma met vertegenwoordigers van de filmhuizen Lum… en De Spiegel, met recensente … din Linthorst en met de regiss… Ate de Jong en Frans Weisz… Röpcke presenteert. Aanvang 1… uur.

STEIN – Vocaal Ensemble Alo… o.l.v. Marion Kuiper - Van der … geeft zondagmiddag een adve… concert in het Missiehuis S… Aanvang 14.30 uur.

MAASTRICHT – Trio Con Tr… voert zaterdag Latijnsamerika… liederen, Bossa Nova en jazz ui… de foyer van het Los Bewegi… theater, Achter de Barakken … Het concert van het trio, bestaa… uit Rins Huizing, zang, Theo … den Hurk, gitaar, en John Tho… sax, begint om 20.30 uur.

NUTH – Rob Waltmans zal zond… middag een orgelconcert geve… de St. Bavokerk in Nuth. Vana… uur voert hij kerstmuziek uit … onder anderen Hugo Distler, Ju… pe Ximenez en Alexandre G… mant. Tevens begeleidt hij … Meerssener Nachtegalen onder… ding van Wiel Botterweck.

puzzel van de dag

1		2	3	■	4	5		6	7	■	8	9		10
	■	11		12			■	13		14			■	
15	16	■	17			■	□	■	18			■	19	
20		21	■	22		23	■	24			■	25		
■	26		27		■	28	29		■	30	31			■
32				■	33				34	■	35			36
37		■	38	39		■		■	40	41		■	42	
	■	□	■	43			■	44			■	□	■	
45	46	■	47			■	48	■	49		50	■	51	
52		53		■	54	55		56		■	57	58		
■	59			60	■	61			■	62				■
63			■	64	65		■	66	67		■	68		69
70		■	71			■	□	■	72		73	■	74	
	■	75				76	■	77				78	■	
79				■	80					■	81			

P&P E0918

11	77	55	35	7	60	32	36	3	32	4	67	14	58	56

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** verbinding; **4** bloem; **8** knaagdier; **11** metaal; **13** dis; **15** natrium; **17** vaatwerk; **18** kledingstuk; **19** onmeetb. getal; **20** opening; **22** drinkgerei; **24** uitroep; **25** schel; **26** cirkelvormig; **28** ik; **30** ellende; **32** meisjesnaam; **33** vieze lucht; **35** riv. in Duitsland; **37** briefaanhef; **38** knaagdier; **40** achterkant; **42** bergplaats; **43** bedorven; **44** dagdeel; **45** bevel; **47** pijn; **49** riv. in Zwitserl.; **51** lidw.; **52** bijb. profeet; **54** stelen; **57** koraaleiland; **59** proef; **61** precies; **62** omroep; **63** hak; **64** bid; **66** duw; **68** behoeftig; **70** hetzelfde; **71** herkauwer; **72** laagte; **74** tegenwoordig; **75** vergoeden; **77** haaksteek; **79** raam; **80** lijst; **81** gevederte.

VERTIKAAL: **1** huiverig; **2** dreumes; **3** kans; **4** riv. in Rusland; **5** ondernemingsraad; **6** grondtoon; **7** bijb. vrouw; **8** afsluiting; **9** reeds; **10** rustig; **12** perceel; **14** warme wind; **16** verganklijk; **19** universiteitsbode; **21** vod; **23** hoofddeksel; **24** bekeuring; **25** bieding; **27** dwaas; **29** vluchtige stof; **31** kijker; **32** lofdicht; **33** flink; **34** tonsuur; **36** dobbelspel draad; **39** vlaktemaat; **41** grafvaas; **46** immer; **47** bijenprodukt; **48** bijb. vrouw; **50** naar aanleiding van; **51** stekel; **53** mager; **55** grootvader; **56** ivoor; **58** open bosplek; **60** zanghoogte; **62** oorlogsgod; **63** drank; **65** kier; **67** mondwater; **69** knaagdier; **71** hok; **73** drug; **75** vr. munt; **76** achter; **77** Fra. lidw.; **78** omroep.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: **1** gnoe; **4** sloop; **8** been; **11** fruit; **13** kraag; **15** al; **17** gil; **18** urn; **19** de; **20** fel; **22** Eos; **24** olé; **25** van; **26** goor; **28** ter; **30** stad; **32** hemd; **33** patat; **35** eten; **37** os; **38** eer; **40** ral; **42** re; **43** gok; **44** per; **45** fl; **47** toe; **49** Nes; **51** te; **52** door; **54** flets; **57** Oman; **59** vuil; **61** ene; **62** smak; **63** bed; **64** opa; **66** non; **68** kei; **70** en; **71** wol; **72** vee; **74** le; **75** datum; **77** beeld; **79** tand; **80** keten; **81** soes.

VERTIKAAL: **1** graf; **2** of; **3** erg; **4** silo; **5** lt; **6** o.k.; **7** prul; **8** ban; **9** eg; **10** neen; **12** uier; **14** Ares; **16** leges; **19** dader; **21** LOM; **23** sta; **24** ora; **25** vat; **27** ode; **29** ets; **31** tel; **32** hoofd; **33** proef; **34** trens; **36** negen; **39** ego; **41** are; **46** loven; **47** tri; **48** hen; **50** som; **51** takel; **53** oud; **55** Lea; **56** ten; **58** mak; **60** loot; **62** snee; **63** Best; **65** pluk; **67** oven; **69** iets; **71** wad; **73** els; **75** dn; **76** me; **77** bè; **78** do.

Winwoord: VASTENAVONDSPAK

Van Reen ironisch over Maria-verering

DOOR ROB MOLIN

In Nederlandse verhalen en romans als die van Jan Wolkers en Maarten 't Hart is het gereformeerde milieu uitgebreid weerspiegeld, terwijl een vergelijkbare literatuur van hun collega's uit het katholieke kamp tot op heden vrijwel ontbreekt. Ton van Reen, die in 1941 werd geboren en een ouderwetse roomse opvoeding in Helden-Panningen genoot, is aardig op weg om dit wankele evenwicht weg te werken.

Hij publiceerde de laatste jaren een vijftal boeken, waarin het Rijke Roomse leven uit de jaren vijftig – de tijd van Van Reens jeugd dus – de achtergrond van de gebeurtenissen vormt. Alleen al sommige titels laten geen misverstand bestaan over de couleur locale: 'In het donkere zuiden' en 'Roomse meisjes'. Ook in zijn jeugdboeken over de bokkerijders trouwens – één ervan is thans wekelijks in een televisiebewerking te zien – prikt dat katholieke decor (uit een heel wat verder verwijders verleden) door de avonturen heen.

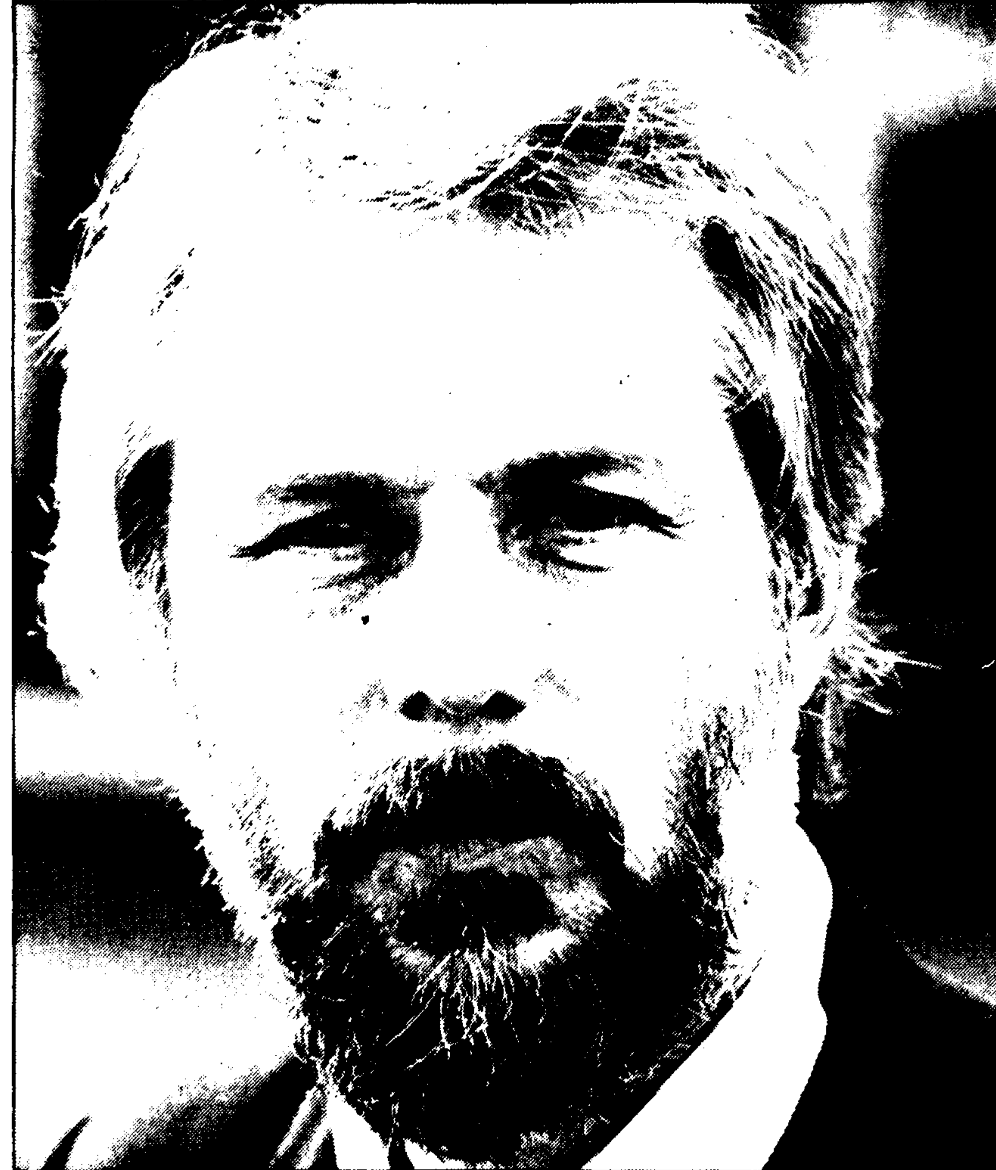
De onlangs verschenen bundel 'Een heidin die het licht zag. Roomse fabels' geeft een mengeling te zien van persoonlijke betrokkenheid en documentatie. Van Reen geeft er een verslag van zijn recente bezoeken aan bedevaartsoorden, waar Maria vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw en soms nog eerder verscheen.

In het openingsstuk 'De verschijning van Maria' met de veelbetekenende ondertitel 'Uit het sprookjesboek van de Rooms-Katholieke Kerk' doet Van Reen uit de doeken hoe zijn interesse voor de verschijning van de Moeder Gods ontstond. Zijn nieuwsgierigheid naar de wondere wereld van Maria en haar verering is begonnen in de aan haar gewijde kapel in de parochiekerk van Onze-Lieve-Vrouw-van-Zeven-Smarten te Helden Panningen, waar hij als leerling van de lagere school elke ochtend de mis bijwoonde. Meestal met tegenzin, want het was in die kerk erg koud. 'Het waren de jaren waarin jongens nog hard gemaakt werden,' voegt Van Reen daar met een knipoog aan toe.

Vanuit een diepe belangstelling voor Maria werd hij al jong een fervent lezer van aan Haar gewijde literatuur en hij ontdekte vele ongerijmdheden. Waarom bijvoorbeeld verschijnt Zij aan kinderen en onnozelen (en niet aan pausen en staatslieden) en waarom laat Maria toe, dat oorden als Banneux en Kevelaer elkaar beconcurreren?

Maar Van Reens nieuwsgierigheid werd hierdoor tot op heden geenszins getemperd. Gedreven door de nostalgie van de afvallige gelovige begaf hij zich de afgelopen jaren naar bedevaartsoorden in onder andere Limburg, België, Frankrijk en Portugal om zich daar op de hoogte te stellen van de wijze waarop gelovigen en ongelukkigen de heilige plaatsen beleven. Van Reens interesse gaat daarbij uit naar de geschiedenis van het bedevaartsoord, wat steeds een onderhoudend relaas oplevert over degene, aan wie Maria verscheen, de houding van het Vaticaan in dezen en de opkomst en bloei van een kapel of kerk op de plaats van het mirakel. Naast nostalgie worden de roomse fabels vooral door een humoristische ironie bepaald, die een welkome tegenstelling oproept tot de vele serieuze en vaak tot tranen toe ontroerde bedevaartgangers, tussen wie Van Reen zich met een zekere reserve heeft gemengd.

Ton van Reen. Een heidin die het licht zag. Uitg. Contact, f 29,90

● *Ton van Reen*

Foto: DIJKSTRA

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Kerkrade 045-452932
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

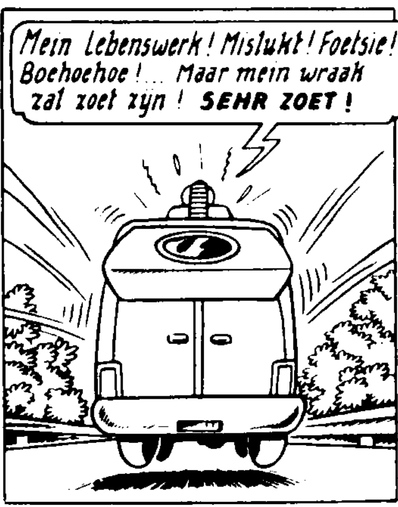
Abonnementsprijzen:
Bij voorbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand f 29,00
per kwartaal f 86,90
Per acceptgiro:
per maand f 30,50
per kwartaal f 88,40
Losse nummers f 1,75
Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de averechtse aap

de rechter

recept

Kalfsoesters met avocado-dilleroom

De saus bij dit gerecht kan ook heel goed worden geserveerd bij gepocheerde vis of varkenshaasjes.

4 kalfsoesters, peper en zout, boter om te bakken, voor de saus: 1 grote rijpe avocado, 1 dessertlepel citroensap, 1/8 liter (1,25 dl) crème fraiche of sour cream, 1 eetlepel cognac of vieux, 2 theelepels fijngehakte verse dille (of diepvries)

Maak eerst de saus. Halveer de avocado en verwijder de pit. Schep het vruchtvlees uit de schil en wrijf het met een vork onder toevoeging van het citroensap fijn. Roer de avocado verder glad met de vieux of cognac en meng er dan de crème fraîche of sour cream door.

Breng op smaak met peper en zout en roer er als laatste de dille door. Zet de dilleroom tot gebruik in de koelkast.

Wrijf het vlees in met peper en zout. Verhit de boter in een koekepan en bak hierin de kalfsoesters in 5-6 minuten gaar. Het vlees hoort nog lichtroze van binnen te zijn.

Geef de koude avocadodilleroom bij de kalfsoesters.

'Arts dwingen tot voorschrijven van goedkopere pillen'

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - De Tweede Kamer wil dat artsen worden verplicht goedkopere medicijnen voor te schrijven, in plaats van dure merkmiddelen. Een Kamermeerderheid van PvdA, D66 en VVD vraagt minister Borst van Volksgezondheid met de LHV (huisartsen) en KNMP (apothekers) te praten over „dwingende maatregelen" omdat de huidige regels geen succes zijn. Minister Borst reageert volgende week op de motie.

De D66-bewindsvrouw kwam deze week met plannen om in overleg met de industrie de prijzen van medicijnen naar beneden te krijgen, omdat die in ons land tientallen procenten duurder zijn dan in het buitenland. Borst beloofde gisteren dat ze tegelijkertijd begint met het voorbereiden van wetgeving, die eventueel prijsverlaging moet afdwingen. De Kamer is bang dat overleg niet helpt en dat de handel zijn voordeeltjes behoudt, in plaats van dat de besparing tot lagere premies leidt.

De minister zegde de Kamer bij de behandeling van de begroting tevens een lijst toe van alle eigen bijdrages die betaald moeten worden in de zorgsector. Mensen met lagere inkomens dreigen in de problemen te komen door de opeenstapeling van dit soort kosten. De problemen rond de verhoogde eigen bijdrage in de gezinszorg worden nader bestudeerd. Welzijns-staatssecretaris Erica Terpstra was echter kritisch. Uit een eerste analyse van het onderzoek blijkt volgens haar dat de „dramatische verhalen" overdreven zijn. Het zou gaan om een relatief kleine groep.

Pogingen van de Kamer om kunstgebitten voor vooral ouderen alsnog deels te laten vergoeden, liepen op niets uit. Borst houdt vast aan haar tandheelkunde-plannen. Wel wordt volgend jaar bekeken welke gevolgen de maatregel heeft gehad.

Nederlandse waarnemers ook vrijgelaten

Kabinet wil Dutchbat nog in Bosnië houden

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Premier Kok zal vandaag en morgen tijdens de Europese topconferentie in Essen nog één keer een lans breken voor de VN-blauwhelmen in Bosnië. Die moeten uit humanitaire overwegingen op hun post blijven, ondanks al het Servische getreiter en alle vernederingen, vindt de Nederlandse regering. Gisteren lieten Servische soldaten de laatste vijf Nederlandse waarnemers vrij die in Bosnië werden gegijzeld. Alle vijf verkeren in goede gezondheid.

Kok maakte gisteren de Tweede Kamer tijdens een overleg over de Europese top duidelijk dat Nederland zo ongeveer de laatste Navo-lidstaat is die op terugtrekking zou willen aandringen. Hij zegde toe een vurig pleidooi te zullen houden voor voortzetting van de Unprofor-operatie. Maar als bijvoorbeeld de Fransen en Britten hun VN-eenheden zouden terughalen, verandert de situatie. Dan geldt het parool „samen uit, samen thuis," aldus de premier. Wel moet de evacuatie onder verantwoorde risico's kunnen verlopen. Zo sloot hij niet uit dat de Luchtmobiele Brigade die in de moslim-enclave Srebrenica is gelegerd om veiligheidsredenen iets langer moet achterblijven.

Minister Voorhoeve van Defensie is ook de mening toegedaan dat speculaties over eventuele evacuaties uit Bosnië veel te vroeg komen. Met het vertrek van de Nederlanders uit Srebrenica is het doodvonnis voor de tienduizenden moslims in de enclave getekend worden, waarschuwt hij vandaag in een interview met deze krant. „Als onze luchtmobiele brigade uit Srebrenica inpakt en vertrekt is het afgelopen met de moslimbevolking daar."

Zie ook pagina 5
● Evacuatieplan blauwhelmen ligt klaar op Rheindalen

Jaarlijks 35 procent bevolking slachtoffer van delict

Sterke groei geweldmisdrijven

Van onze parlementaire redactie

[DE]N HAAG - De 'harde' misdaad zoals moord, doodslag en andere geweldmisdrijven, neemt in Nederland nog steeds toe. Dit geldt ook voor autodiefstal. Veel voorkomende delicten als vernielingen, fiets- en winkeldiefstallen tonen echter geen stijgende ... meer. Dit blijkt uit het rapport Criminaliteitsbeeld Nederland 1980-1993, dat gisteren door het ministerie van Justitie is gepresenteerd.

Gemiddeld wordt jaarlijks zo'n 35 procent van de bevolking slachtoffer van een of andere vorm van criminaliteit. Uit het rapport blijkt dat mensen een grote kans maken binnen een jaar opnieuw getroffen te worden. Daarbij gaat het vooral om bewoners en bezoekers van de grote steden. Mede door deze ontwikkeling is de onrust over criminaliteit sterk toegenomen. Deze staat de zorg om milieuzaken van de eerste plaats verdrongen.

Straatroof

Het onderzoek blijkt dat de criminaliteit zich vooral concentreert in en rond de grote steden. De regio Den Haag vormt hierop een uitzondering. In de vier grootste steden in Nederland vindt bijna een kwart van de geregistreerde criminaliteit plaats. Voor veel vormen van criminaliteit - met name straatroof en tasjesroof - is Amsterdam nog steeds de koploper. Wat daarnaast opvalt, is dat ernstige geweldmisdrijven vooral in gemeenten onder 50.000 inwoners explosief toenemen. Autodiefstal stijgt het meest in middelgrote gemeenten tussen 100.000 en 250.000 inwoners.

De misdrijven worden vooral begaan door jongeren, alleen bij rijden onder invloed en belastingfraude ligt de top bij de middelbare leeftijdsgroepen. Misbruik van sociale verzekeringen komt vaker voor bij jongeren, maar echt grote fraudes komen meer voor bij ouderen.

Gevangenis

In de periode 1980-1993 is het aantal mensen dat per jaar in de gevangenis zit toegenomen met 45 procent tot ruim 37.000. Maar nog steeds is het aantal gevangenen per honderdduizend inwoners laag vergeleken met de landen rondom ons. De meeste gevangenen werden veroordeeld voor geweldmisdrijven en deel in verdovende middelen.

In 1993 werden 90.000 slachtoffers van misdrijven bijgestaan door Bureaus voor Slachtofferhulp. Voor dit jaar wordt verwacht dat dit aantal stijgt naar 100.000.

Slagzij op de Westerschelde

● *Een wandelaar tuurt naar het Russische zeeschip Pioner Onegri dat gisteren tijdens een vliegende storm op de Westerschelde in moeilijkheden raakte. Het schip, dat zware slagzij maakt, dreigde gisteravond te kapseizen. De Pioner Onegri was met een lading containers afkomstig uit Antwerpen toen het in de Bocht van Bath in moeilijkheden kwam en 45 graden slagzij maakte. Het schip is mogelijk lekgevaren tegen een boei. Nadat de Kustwacht was gewaarschuwd, werden direct sleepboten en helikopters ingezet. Het grootste deel van de 28 opvarenden werd direct van boord gehaald. Een loods en twee bemanningsleden bleven achter om de situatie in de gaten te houden. Gisteravond gingen de achtergebleven bemanningsleden en de loods ook van boord. De containers aan boord bevatten een zeer gevarieerde lading waaronder ook enkele tientallen tonnen gevaarlijke stoffen.* Foto: ANP

Gorbatsjov wil bemiddelen in Tsjetsjenië

Russisch parlement in actie tegen Jeltsin

Van onze redactie buitenland

MOSKOU - Beide Kamers van het Russische parlement hebben gisteren de geweldadige acties afgekeurd die leger en geheime dienst de afgelopen weken in de rebelse republiek Tsjetsjenië hebben ondernomen. Het parlement eist ook dat het conflict met de Kaukasus-republiek, die zich in 1991 losmaakte uit de Russische Federatie, aan de onderhandelingstafel wordt opgelost.

Voormalig Sovjet-leider Michail Gorbatsjov bood gisteren aan als bemiddelaar op te treden, maar alleen de Tsjetsjeense dictator Doedajev reageerde positief op dit voorstel van Jeltsins oude rivaal.

De beslissing om de Russische strijdkrachten in te zetten tegen Tsjetsjenië, moet door Jeltsin worden genomen. Vermoedelijk zal daarover vandaag duidelijkheid ontstaan na een gesprek tussen Jeltsin en Ivan Rybkin, voorzitter van de Doema, het parlementaire Lagerhuis. Rybkin is zelf ook een tegenstander van geweld in Tsjetsjenië, maar liet tegenover Tass wel blijken dat het uit moet zijn met de zelf verklaarde onafhankelijkheid van de republiek.

De beide parlementaire huizen vergaderden gisteren in besloten zitting. Ook Doedajev was voor de zitting uitgenodigd. Volgens Rybkin was daartoe een fax naar 'burger Doedajev' gestuurd. Maar de Tsjetsjeense leider verklaarde voor de Russische televisie geen uitnodiging te hebben ontvangen. „Toen ik ernaar vroeg, wisten ze in Moskou m'n faxnummer niet eens," sneerde hij.

Van Aartsen neemt onrust boeren niet weg

BREDA - Het inkrimpen van de veestapel blijft een serieuze optie om de mestoverschotten weg te werken. Dat maakte minister van Landbouw J. van Aartsen de zuidelijke boeren gisteren duidelijk tijdens de algemene ledenvergadering van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB).

Van Aartsen ging uitgebreid in op het probleem dat de gemoederen in het zuiden het meest verhit: het mestoverschot. Er worden al goede initiatieven genomen aldus de minister. „Het veevoer wordt aangepast en op dat gebied zijn nog mogelijkheden. Ook de mestdistributie werkt goed."

De mestverwerking ligt moeilijker, volgens Van Aartsen. Hij wees er daarbij op dat er weinig serieuze voorstellen waren binnengekomen voor nieuwe mestverwerkingsinstallaties. „Vandaar dat inkrimping van de veestapel nog steeds een optie blijft," waarschuwde hij.

Koerdische parlementariërs veroordeeld

ANKARA - Het Turkse Staatsveiligheidshof heeft gisteren vijf Koerdische parlementariërs veroordeeld tot 15 jaar gevangenisstraf. Het Hof achtte bewezen dat zij leden zijn van de illegale Koerdische Arbeiderspartij PKK. Deze voert een gewapende strijd voor een onafhankelijke Koerdische staat in Zuid-oost-Turkije. Drie andere Koerdische parlementariërs kregen 7,5 en 3,5 jaar wegens hulp aan de PKK. Allen behoren tot de in maart verboden DEP-partij.

De acht parlementsleden waren voor een speciale rechtbank gedaagd omdat ze als handlangers van de PKK het parlement misbruikt zouden hebben om de Staat van binnenuit te ondermijnen. Op het laatste moment trok de aanklager zijn eis tot doodstraf in.

Na beschuldiging van corruptie bij bouw zomerhuis

Belgische minister opgestapt

Van onze redactie buitenland

BRUSSEL - De rooms-rode regering van België heeft opnieuw een vice-premier verloren in een affaire over zwart geld. De christen-democratische minister van Defensie Leo Delcroix trad gisteren af, nadat hij had moeten toegeven gelogen te hebben over het bezit van een kapitale villa in Zuid-Frankrijk. Die zou volgens weekblad-publikaties met zwart geld gebouwd zijn. Delcroix zei zich van geen kwaad bewust te zijn, maar op te stappen omdat de publiciteit zijn functioneren onmogelijk maakte.

Met Delcroix verliest de regering-Dehaene zijn zesde minister en vierde vice-premier. Eerder moest de Waalse socialistische vice-premier Coëme aftreden na beschuldigingen dat hij meer wist van het opstrijken van steekpenningen bij de aanschaf van Agusta-helikopters voor het leger. Verscheidene andere ministers gaven de laatste tijd hun zetel in het kabinet op omdat ze een andere baan hadden gekregen, zoals de socialisten Tobback, die burgemeester van Leuven werd, minister van Buitenlandse Zaken en vice-premier Claes, die inmiddels de Navo leidt, en de Waalse socialistische vice-premier Moureaux, die met alle andere ministers in onmin leefde.

Delcroix was lang de sterke man van de christen-democratische CVP, en bleek bij verkiezingen enorm populair. Delcroix wordt opgevolgd door Karel Pinxten, net als hij een Belgisch Limburger.

Delcroix verklaarde gisteren na een gesprek met premier Dehaene af te treden om zich beter te kunnen verdedigen tegen de „insinuaties, beschuldigingen en schendingen van mijn privé-leven." Volgens het weekblad Humo heeft Delcroix met zwart geld een kolossale villa in het Zuidfranse dorpje Bormes-les-Mimosas gebouwd. Delcroix ontkende eerst zelfs het bezit van het huis (ter waarde van bijna zeven ton), maar moest later bekennen dat dat een leugentje was.

Volgens de minister had hij echter geen zwart geld gebruikt, maar geld van familieleden. De villa zou, aldus Delcroix, goedkoop gebouwd zijn met behulp van bevriende postbodes, die daarvoor geen vergoeding vroegen.

DOOR PETER BRUIJNS

USZO gaat vanaf 1996 wao en ww voor ambtenaren uitvoeren

Vier sociale organisaties ambtenaren fuseren in '96

HEERLEN - Vier uitkeringsorganisaties voor ambtenaren gaan vanaf 1996 fuseren en proberen dan ook meteen een nieuwe wao-regeling voor ambtenaren uit te voeren. Dat is woensdagnacht besloten. De organisaties vormen samen de Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs (USZO). Medio 1995 wordt het USZO-hoofdkantoor ondergebracht in het Heerlense ABP-complex.

Vanaf 1996 vormt USZO een machtig uitkeringsorgaan, dat 20 procent van de Nederlandse sociale zekerheidsmarkt in handen heeft. Bij USZO gaan 1.400 mensen werken, voornamelijk in de twintig districtskantoren. Begin 1995 start de zoektocht naar een USZO-hoofddirecteur.

Volgens ABP-topman John Neervens gaat het om een gigantische operatie. Vier organisaties die nauwelijks iets met elkaar te maken hebben, moeten fuseren. Tegelijk moeten ze veel regionale gaan werken en ook nog eens nieuwe wetten en regels introduceren. USZO wordt gevormd uit de samensmelting van de huidige wachtgeldorganisaties van Onderwijs, Binnenlandse Zaken en Defensie en de arbeidsongeschiktheidsafdeling van het ABP. Binnen USZO willen ze vanaf 1996 zorgen voor de nieuwe vormen van wao en ww voor ambtenaren.

De huidige arbeidsongeschiktheidsregeling vervalt door de privatisering van het ABP vanaf 1996 en wordt vervangen door een nieuwe, op de wao lijkende regeling. De leidt overigens niet tot een lagere uitkering voor de mensen die daar nu al voor in aanmerking komen. De invoering van de nieuwe ww voor ambtenaren wordt ergens tussen 1996 en 1998 verwacht.

In januari 1995 wordt beslist of USZO gaat samenwerken met het geprivatiseerde ambtenarenpensioenfonds ABP op het gebied van ondersteunende diensten, gezamenlijke districtskantoren en een gezamenlijke cao.

USZO krijgt 20 procent van de sociale zekerheidsmarkt in handen, maar denkt al aan een uitbreiding. Er wordt een alliantie met BVG en Detam overwogen. Samen hebben die drie organisaties meer dan 40 procent van de markt in handen.

punt uit

● Bossa nova

Antonio Carlos Jobim, één van de grondleggers van de Braziliaanse bossa-novamuziek, is op 68-jarige leeftijd overleden tijdens een hartoperatie in New York. Jobim componeerde de hit The Girl From Ipanema, die wereldberoemd werd in de vertolking van Stan Getz en Astrud Gilberto. Ook werkte hij samen met internationale sterren als Frank Sinatra in de jaren zestig en, kort geleden, met de Britse popzanger Sting. Jobim, die zo'n 600 liedjes op zijn naam heeft staan, geldt als de ontdekker van de belangrijkste bossa-novazangers.

● Akkoord

Het Israëlische kabinet heeft gisteren besloten dat de volgende fase van het Akkoord van Oslo over Palestijns zelfbestuur compleet zal worden uitgevoerd. Daarbij zullen „de lessen die in de Gazastrook zijn geleerd" in aanmerking worden genomen. In een verklaring noemt de regering de voortzetting van het vredesproces en „de oorlog tegen de terreur van islamitische extremisten" haar belangrijkste politieke en defensieve doelstellingen.

● Vaccin

De geheimzinnige ziekteverschijnselen die optraden bij Amerikaanse soldaten na hun terugkeer uit de Golfoorlog, blijken te zijn veroorzaakt door experimentele vaccins die waren toegediend om hen te beschermen tegen Iraakse chemische en biologische wapens. Duizenden Amerikaanse soldaten leden na de Golfoorlog onder andere aan ernstige vermoeidheid, huiduitslag, pijn in gewrichten en geheugenverlies zonder dat daar een aanwijsbare reden voor te geven was.

● HSL

In België zijn nieuwe problemen gerezen over de voorgenomen aanleg van de hogesnelheidslijn (HSL). Dit keer gaat het om interne problemen tussen de nationale regering en de Waalse deelregering. CDA-Kamerlid G. Leers is nu bang dat die problemen tot gevolg hebben dat de aanleg van de lijn Brussel-Amsterdam wordt uitgesteld.

● Uithaal

VVD-leider Bolkestein heeft in felle bewoordingen uitgehaald naar PvdA-minister Pronk van Ontwikkelingssamenwerking. Pronk baseert zijn beleid op ideeën die sterk achterhaald zijn, meent Bolkestein. „Hij staat voor een gedachtengoed dat twintig jaar geleden in de Nederlandse samenleving gedragen werd. Nu niet meer," zegt de liberaal in Elsevier.

● Rijn

Landbouwers moeten een heffing betalen als zij meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die de Rijn ernstig vervuilen. De Internationale Rijncommissie gaat onderzoeken of heffingen een juist middel zijn om deze sector te dwingen „tot goede praktijken."

● Scharping

Rudolf Scharping, voorzitter van de Duitse SPD, is gekozen tot voorzitter van de Sociaaldemocratische Partij van Europa (SPE). Hij volgt de Belg Willy Claes op, die secretaris-generaal van de Navo is geworden.

Limburgs Dagblad
piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,90.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,90.
Afwijkende tarieven voor Kontakten/Klubs en 06-lijnen: ƒ 2,35.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.
Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Het Limburgs Dagblad vraagt
BEZORG(ST)ERS voor WIJNANDSRADE
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt U tijdens kantooruren even langskomen of bellen. In de Cramer 37, Heerlen ☎ 045-739330.

MODEL worden? Laat u kosteloos en professioneel fotograferen. ☎ 03440-30022.

Zoek, voor mijn 7-jarige zoon, m.i.v. 1 jan. '95 KINDEROPVANG voor hele dag. Liefst in de omg. basisschool Wendelwiek te Schaesberg. Voor nadere inf. ☎ 045-323711. (na 19.00 uur).

Gevraagd COMMERCIEEL medewerkers m/v voor buitendienst, full-time, part-time, i.b.v. auto en rijbewijs. Na 18.00 uur 045-475759.

BIJVERDIENSTE. Wij zoeken voorlopig voor 2 à 3 dagen per week, een spontane zelfstandige jonge man of vrouw met deugdelijke auto om het klantenbestand van onze snel groeiende groothandel in 2e hands boeken en tijdschriften uit te breiden en te beleveren. Kun je ergens je schouders onderzetten, wij weten inzet te waarderen en te belonen. Mazzel Markt Vaals. Tel. 04454-69407.

Tempo-Team Uitzendbureau zoekt per direct SCHOONMAKERS (m/v) voor een bedrijf in Sittard. Werktijden zijn van 05.00 tot 07.00 uur of van 06.00 tot 08.00 uur. Info: 046-514222, Marianne Bardoul, Sittard, Rijksmolenstraat 4.

Gevr. voor direct zelfst. BANKETBAKKER met erv., part-time, omgev. Valkenburg. Br.o.nr. B-06319, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Hrln.

Ervaren vr. FRITUREHULP gevraagd voor 2 à 3 avonden per week, leeftijd 20-40 jaar. Telef. 045-457845.

TINY, we missen je. Bel.

HARON de gevelrenovatie-specialist. Uitkappen oude voegen, gevelreinigen, opnieuw invoegen, impregneren, spuit- schilderwerken, schoorsteen reparaties, verbouwingen. Het waterdicht maken van gevels, kelders, enz. tot 15 jaar garantie. Tel. 045-212794 / 043-634645 / 04954-2065 na 18 uur.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

WOONHUIS te huur gevraagd voor Privé doeleinden. Telefoon 045-417817.

Te huur gemeub. KAMER in studentenhuis Heerlen-centrum. 045-242825 na 18 u.

Hoekappart. Saroleastr. HEERLEN; 2 slpk., ƒ616,- per mnd. excl. Inl. kantooruren 045-712288.

BEMELEN studio te huur. Inl: telefoon 04407-1321.

Klein APPARTEMENT te huur in Voerendaal Telefonische inl. 045-752389.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Uw huis verkopen!
Neem vrijblijvend contact met ons op, indien u snel, vakkundig en voordelig uw huis wilt verkopen. Informeer naar onze aanbieding.
KLOPPENBURG
Tel. 045-719907.

Open huis in het appartementen-complex "Nightingale" te Brunssum
Zaterdag 10 december van 14.00 tot 16.00 uur
Aan de groene rand van Brunssum zijn comfortabele en vooral ruime, 3 slaapkamer-appartementen te koop. Een groot gedeelte van de appartementen is reeds verkocht. De nieuwe entree is gereed. De ligging, nabij winkelcentrum en natuurschoon, staat garant voor een optimale woongenot. Zonnige woonkamer gecombineerd met royale eetkeuken. Groot balkon. Berging.
Prijzen vanaf ƒ 120.000,- k.k. Netto maandlast v.a. ca. ƒ 705,- bij volledige financiering.
Adres: Florence Nightingalestraat 115, te Brunssum.
Inl. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
Telefoon 045-712255

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Woonhuis met SPOED te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. ☎ 040-114752.

Lixhe (B bij Eijsden) ruim en stevig huis, opgeknapt, rustig gelegen, vele mogelijkheden, mooie keuken, wintertuin, woonkamer, eetkamer, 3 slaapk., groot terras, mooie tuin. Vaste prijs ƒ305.500,-. NYSSEN 00-32.87881616.

België (kort bij de Planck), ruim huis met veel mogelijkheden (wonen, restaurant,...) 200m2 woonoppervlakte, grote kamers, tuin, terras. Vaste prijs ƒ270.000,-! NYSSEN 00-32.87881616.

Te koop BOUWGROND in bosrijke omgeving, 12 are. Oude Baan 545, Opgrimbie-Maasmechelen (B) Inlichtingen ter plaatse.

WOONHUIS te koop gevraagd tot ƒ200.000,-. Geen makelaarskosten. Tel. 045-724056.

Te koop centrum Brunssum modern WINKELPAND, 650 m2 winkelruimte, incl. luxe bovenwoning. Inl. ☎ 077-512895, fax 077-545913.

GEZOCHT: ruim royaal vrijstaand woonhuis, luxueus afgewerkt met tuin en grote garage/schuur. Regio Susteren/Sittard tot ƒ450.000,-. Telefoon 04750-40377.

HEERLEN-Heksenberg, woonhuis met tuin, kelder, woonk., half open keuken. 3 slpkmrs., badk. met ligbad, vraagprijs ƒ117.000,- k.k. Tel. 045-723718.

Te k. KANTOORGEBOUW, 25 x 14 mtr. lang, 2,80 mtr. hoog, geheel uitneembaar, t.e.a.b. Telef. 043-632433.

Te k. KERSTDENNEN, zilver of blauwsper, met kluit v.a. ƒ2,50. H.Timmermans, Julianastr. 15, bij de Kerk Merkelbeek.

KERSTBOMEN met en zonder kluit o.a. Omorika, Nordmans en blauwdennen. Kwek. Jawell. 045-256423.

KERSTMAN-COSTUUMS te huur en te koop, geh. compl. Mgr. Schrijnenstr. 31, Heerlen. ☎ 045-717608

Alleenst. heer. zoekt KOSTHUIS of gemeub. kamer in omgev. Br.o.nr. B-06316, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gemeubileerde kamer te h. voor ouder persoon in HEERLEN. 045-415718.

Faillissements- en PARTIJENVERKOOP (lamel) laminaatparket in 65 kleuren, normaal ƒ100,- p.m2 nu ƒ25,- t/m ƒ40,-; nwe. en beschadigde deuren va. ƒ40,-; rollen dakleer app. en SBS 2 t/m 4 mm ƒ20,- t/m ƒ65,- p.rol; houten platen underlaym. en OSB 19 mm ƒ47,50; rockpanel (Trespa) ƒ75,-; magazijnst., enz. Rennemigerveldweg 70A, Hrln. 045-729710.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

DIEPVRIES- en koelkastreparaties, zonder voorrijkosten. ☎ 046-745220. Service binnen 24 uur met garantie.

TEBBEN koeltechniek koelkast/diepvriesreparaties met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. ☎ 045-460471.

Facetgeslepen spiegels
in monumentale ornament cq. baroklijsten, div. maten, import-export, ook schilderijen. Tel. Inl. of fax. 05930-25220, geen particulieren.

Twee DAMES willen een eigen babyzaak opstarten
De moed en inzet is er voor 200% maar er is nog geld nodig. Welke fabrikant, particulier of financier durft dit met ons aan. Telef. 04750-16032.

Te huur aangeboden sfeervol RESTAURANT met prachtige muurbeschilderingen, open haard en een zeer uniek tuinterras, geschikt voor Franse en of Italiaanse keuken. 5 minuten van centrum Maastricht. Telefoon 00-32.89732212.

Te huur luxe SERVICE-KANTOREN, te Kuyp bij Nijmegen, vanaf ƒ700,- p. mnd. Inf. 08850-12880.

PICCOLO'S 045-719966

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. KERSTBOMEN 140-300 cm. Zeer lage prijs als je zelf rooit. Telef. 04756-5676.

Te k. 1½-paards TRAILER. Tel. 045-751896 / 751659.

Auto's

CITROËN XM 2.0 Comfort bwj. 1991, zwartmet., alarm, schuifdak, trekhaak. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te koop DIANA, bwj. '82, APK nov. '95, in goede st., ƒ1.650,-. Tel. 04451-1446.

Daihatsu CHARADE TS Special bwj. 1989, rood, 52.000 km, lm-velgen, spoilerset, sportief! Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Johan SCHMIDT autohandel heeft diverse auto's in voorraad van ƒ750,- tot ƒ6.000,-. Alles met APK. Tel. 04492-2888. Hommert 24, Vaesrade.

Escort 1.4 CL '93 '87 '86 '85; Fiësta 1.1 '85; VW Golf D '88; Corsa D '89; BMW 316 '85 '81; Kadett 1.2 S '83; Celica 1600 ST '84; Audi 80 1.8 S '87; VW Bus Benzine '88. SUPERCARS, Akerstr. Noord 20A, Hoensbroek. Tel. 045-222455.

Chrysler Voyager 3.0 LE autom. '91; Daihatsu Applause 1.6 GTi '91; Mazda 323 F '91; VW Passat stationcar '91; Suzuki Swift '93; Suzuki Alto autom. '82, '83, '84; Suzuki Alto '86, '87; Suzuki Jeep '83; Mercedes 230 E '79; Citroën '87; Ford Escort '88; Mazda 323 sedan '89; Mazda 626 '87; Opel Corsa '87; Nissan Micra '87; Seat Fura '85; Peugeot '83; BMW 520i '89; BMW 316i '89; BMW 318i '86; BMW 316 '84. Vakgarage-Autobedrijf REUBSAET, Groenseykerstr. 17, Geleen, telef. 046-757777. Uw adres APK-keuring. Alle auto-rep. (Doe-het-zelf Car Wash).

Fiat TEMPRA D 1993, i.z.g. st. 83.000 km. Tel. 045-229582.

Fiat REGATA 85 S bwj. 1987, antracietmet., ƒ5.750,-. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Fiat PANDA, rood, 10-'91, ƒ7.800,-. Telefoon 04492-1073.

Te k. Fiat UNO, i.z.g.st., bwj. '87, van ƒ7.950,- voor ƒ6.250,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te k. Fiat PANDA, i.z.g.st., bwj. '92, rood, v. ƒ11.950,- voor ƒ9.950,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te koop Ford TAURUS, bwj. '87, 3.0 automaat, Amerik. uitv., airco, cuise-controle, veel extra's. Tel. 04498-52621, na 14.00 uur.

FIËSTA 1.1 model '86, nw. st., vr.pr. ƒ4.350,-. Wilhelminastr. 56, Landgraaf.

Ford SIËRRA 1.6 Laser bwj. 1986, wit, 3-drs., central lock. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Ford ESCORT 1100 Laser, bwj. '84, i.g.st. Telef. 045-272483.

Te k. Ford ESCORT, bwj. '84, kleur wit, i.z.g.st., ƒ2.500,-. ☎ 045-353451.

Ford ESCORT 1100 Laser, bwj. '84, pr.n.o.t.k. Telef. 045-721802.

Ford ESCORT, nieuw model 1.4 CL, '88, APK, zeer mooi, ƒ5.450,-. 045-454087.

Te koop Ford SIËRRA combi 1.8, autom., bwj. '87. Telef. 045-250676.

BMW dealer Keram biedt aan:

318i wit 2-drs. sportwielen alarm	1989
325 E groenmet. automaat sportwielen	1988
3- serie nieuw model	
316i grijsmet. alarm radiovoorb. 70.000 km	1991
316i zwart schuifdak 29.000 km. ABS	1992
316i d.blauw ABS tempomaat	1992
316i roodmet. ABS stuurbekr. 70.000 km.	1993
316i d.groen ABS stuurbekr. 38.000 km.	1994
318i groenmet. ABS stuurbekr. 40.000 km.	1993
320i grijsmet. airco alarm 80.000 km.	1991
5-serie	
520i beigemet. schuifdak alarm 87.000 km	1989
520i grijsmet. schuifdak el. ramen	1990
525i beigemet. sportwielen automaat	1988
525i grijsmet. radiovoorb. alarm ABS	1991
525i roodmet. 24V alarm schuifdak ABS	1991
7-serie	
735i automaat grijsmet. airco alle opties	1990
diversen	
Peugeot 205 GTi 1.9 rood schuifdak 71.000 km.	1989

Keram BV, Maastricht. Telef. 043-618555.

Off. FSO Dealer P. van DIJK & Zn
Mercedes 350SL cabrio '72; Alfa 75 Imola '91 ƒ 17.750,-; Lancia Dedra 1.8 '92 ƒ 22.750,-; Ford Mondeo 1.6 CLX 8-'93 ƒ 32.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '93 ƒ 24.750,-; Fiat Tempra 1.6 '91 ƒ 15.750,-; Fiat Uno 70 '90 ƒ 9.500,-; Peugeot 605 SLi '91 ƒ 24.750,-; Peugeot 205 1.1.GR 5-drs. '93 ƒ 17.750,-; Kadett 1.3 5-drs '87 ƒ 9.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan '92 ƒ 23.750,-; Ford Siërra 1.6 Sedan '92 ƒ 17.750,-; Ford Escort 1.6 '93 ƒ 23.750,-; Ford Fiësta 1.1 '88 ƒ 9.500,-; Ford Scorpio 2.0i CL aut. '88 ƒ 16.750,-; Honda Accord 1.6 '88 ƒ 10.750,-; Volvo 440 GL '90 ƒ 17.750,-; Ford Escort 1.4 '87 ƒ 8.750,-; Fiat Regata 85S '86 ƒ 4.500,-; Volvo 340 '86 ƒ 3.750,-; Renault 25 GTS '86 ƒ 6.750,-; VW Jetta '86 ƒ 4.750,-; Kadett '86 ƒ 6.750,-.
Inruil, financiering. Bovaggarantiebewijs.
Autobedrijf en APK keuringsstation. P. van Dijk & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf. Telef. 045-311729.

Chevrolet Beretta Sport Coupé, slechts ƒ 17.950,-. ....1991.
Göttgens Sittard
☎ 046-516565
Al meer dan 60 jaar.

Opel Astra sedan automaat 16.000 km. speciale prijs ....1993.
Göttgens Sittard
☎ 046-516565
Al meer dan 60 jaar.

VW Golf 1.3i 40.000 km. slechts ƒ 14.950,-.
Göttgens Sittard
☎ 046-516565
Al meer dan 60 jaar.

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-272019.

Te koop AUDI 80S, bwj. type '89, LPG, 5-bak, rood, nieuwste sportwielen, brede banden, verlaagd, trekh., get. glas, schadevr. Hollandse auto, nw.st. ƒ14.500,-. Zien is kopen. Telef. 045-223090.

Te k. AUDI 80 1.9 E, bwj. 10-'88, blauwmet., div. extra's, koopje ƒ13.000,-. Mooie auto, moet weg! Evt. inr. Golf GTi mog. 045-352560.

Te k. MINI Jubilee, bwj. '88, 48.000 km, rood, i.z.g.st. Vr. pr. ƒ6.500,-. 045-459415.

Te k. BMW 324 Diesel, bwj. '87, grijsmet., get. glas, afneemb. trekh., Blaupunkt radio/cass., 125.000 km, gunstige prijs. Tel. 045-320911.

Te k. BMW 325i cabrio, bwj. '87, diamantzwart, leer, ABS, lm-velgen. enz. vraagpr. ƒ21.500,-. Tel. 04405-2708.

Te k. BMW 530i 6-cyl., met airco, kl. zwart metallic, bwj. 1988. Telefoon 045-452225.

Te koop mooie BMW 635 CSi, diamantzwart, 16" lm-velgen, leer en div. extra's, ƒ8.250,-. Tel. 045-710761 / 233207.

Citroën BX 1.6 TGS, zeer luxe Biarritz-uitv., bwj. 11-'89, 66.000 km. Bovag-garage J. Rompelberg, Ant. v. Elenstr. 54, Maastricht, ☎ 043-434932.

Te koop Opel KADETT autom., bwj. '83, 3-drs, APK 9-'95, i.nw.st., ƒ2.200,-. Telef. 045-323178.

Te k. Opel KADETT autom., bwj. '85, i.z.g.st., v. ƒ7.450,- voor ƒ6.450,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te k. Ford ESCORT, APK, bwj. '79, ƒ1.000,-. Telefoon 045-724545.

Te k. Ford FIËSTA 1.1i CL, 1e eig., model, '90, kl. rood, pr.n.o.t.k. Tel. 046-372378.

Ford SIËRRA 2.0 Ghia, bwj. '85, LPG, ƒ3.750,-. Tel. 045-250033.

Te koop Ford ESCORT Cabriolet, i.z.g.st., div. extra's. Tel. 045-751896 / 751659.

Honda CIVIC CRX 16V, rood, in nw.st., bwj. '86, vr.pr. ƒ8.900,-. Tel. 045-325180.

LANCIA dedra 2.0 ie bwj. 1991, grijsmet., lm-velgen, 75.000 km, radio. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

MAZDA 626 1.8 GLX bwj. 1988, wit, stuurbekr., elektr. ramen, 5-deurs, LPG. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te k. MAZDA 323 1.3, i.z.g. st., bwj. '85, van ƒ6.950,- voor ƒ4.950,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te koop zeer exclusieve MERCEDES 280, omgebouwd tot SEC, bwj. '83, 045-217358 van 9.00-17.00 uur, na 17.00 uur 045-220485.

Van part. MERCEDES 190D, bwj. '86, 199.000 km., grijsmetall., c.v., perfecte staat, vr.pr. ƒ14.950,-. Mergelseweg 6, Heerlen (Welten). Tel. 045-742187.

MERCEDES 200 diesel, type 124, bwj. '89, kl. zwart, vr. pr. ƒ16.950,- incl. Anjelierstr. 125A, Heerlen.

MERCEDES 190 E, bwj. '85, div. extra's o.a. kat., sportvelgen, schuifd. enz. Vr.pr. ƒ12.900,-. Tel. 046-519644.

Mitsubishi TREDIA 1.4 GLX, bwj. '83, i.z.g.st., vr.pr. ƒ1.650,-. Tel. 045-320457.

Te k. NISSAN Stanza, bwj. '84, APK 4-'95, vraagprijs ƒ1.900,-. Tel. 04405-4042, na 18.00 uur.

Te k. Nissan BLUEBIRD, bwj. '84, mot. 100% l.o., nwe. banden, uitlaat etc., prijs ƒ4.500,-. ☎ 045-254416.

Te k. OPEL Vectra 1.6i, bwj. '89, als nieuw, vr.pr. ƒ14.500,-. 045-312384.

PEUGEOT 205 GRD, 5-drs., kl. zwart, plm. 77.000 km., i.z.g.st., bwj. '91, RDW gek., vr.pr. ƒ13.950,-. Wilhelminaplein 6, Schinveld. Telefoon 045-253155.

Te koop OPEL Manta, bwj. '80, vr.pr. ƒ975,-. Telef. 045-254139.

Te koop Opel KADETT, bwj. '90, kleur aubergine, veel extra's. Tel. 04498-52621, na 14.00 uur.

Opel REKORD 2.0 LS stationcar bwj. 1985, blauwmet., LPG, ƒ4.500,-. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te koop Opel CORSA HB, 3-drs, bwj. '86, rood, nieuwe APK, als nieuw zo mooi, ƒ5.750,-. Tel. 045-223090.

Te k. Opel KADETT 1.6i GT, sportw., achterspoiler, APK 6-'95, kleur wit, i.st.v.nw., bwj. '89, ƒ9.500,-. Hollandse auto. Zien is kopen. Telef. 045-223090.

PEUGEOT 505 GTi autom., t. '84, alle extra's, APK 1-'96, ƒ2.450,-. Tel. 045-212088.

PEUGEOT 405 1.9 GRi bwj. 1989, l.blauw, 7.100 km; 405 1.6 GLi bwj. 1990, dl.blauw, 75.000 km. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te k. RENAULT 11 GTX, i.z.g.st., bwj. '86, van ƒ7.950,- voor ƒ5.950,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

SAAB 900 S 2.0-1.6 bwj. 9-1993, nieuw type, groenmet., airco, alarm, lm-velgen. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

SAAB 9000 CD 2.3-1.6 bwj. 1990, d.blauw, airco, lm-velgen. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

SAAB 9000 CS 2.0-1.6 bwj 9-1993, blauwmet., 15.000 km, mistlampen voor, elektr. ramen, central lock. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66,Heerlen. Tel. 045-428840.

SAAB 9000 CS 2.0-1.6 bwj. 1994, groenmet., demonstratiewagen. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66,Heerlen. Tel. 045-428840.

Te k. Seat RONDA, i.z.g.st., bwj. '85, van ƒ4.450,- voor ƒ2.450,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te k. Subaru Mini JUMBO, bwj. '88, van ƒ8.650,- voor ƒ6.450,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te k. 3-deurs SUZUKI Jeep SJ 410, geel kenteken, bwj. 11-'84, i.z.g.st. Dorpsstr. 19, Bingelrade.

Te k. Suzuki ALTO, bwj. '84, i.g.st., ƒ1.950,-. Telefoon 045-724545.

Te koop Suzuki ALTO, automaat met APK, bwj. '84, ƒ2.750,-. J. de Witpln. 8, Kakert/Landgraaf.

TOYOTA Celica 1.6 ST, '83 met APK, sportw., i.z.g.st. ƒ1.850,-. Tel. 045-325818.

Te koop Toyota COROLLA 1.3 automaat, 4-drs, nw. model, bwj. '84, i.z.g.st., vr. pr. ƒ3.150,-. Pr. Bernhardstraat 15, Landgraaf.

Te koop Toyota STARLET 12 Vilise, bwj. '88, nwe APK, nwe banden, i.st.v.nw., ƒ6.300,-. Heggestr. 51, Landgraaf. 045-317783.

Te k. VW GOLF II TDi Fire and Ice-uitv. c.v. alarm met afstbed. sportvlgn. met bnd. tax.rapp. aanw. ƒ13.000,-. 045-228059 b.g.g. 213027.

Te koop gerestaureerde VW KEVERS, 1200, 1300, 1302, 1303 S, bwj. '70 t/m '74, met gar. en APK keuring. Ook Cabrio's en opknappers, diverse prijsklassen. Esso Serv. Center, Kaalheidersteenweg 132, Kerkrade. Alleen telef. afspr. zaterdag en zondag 045-424019.

Te koop VW GOLF, bwj. '83, APK 8-9-'95, i.st.v.nw., ƒ2.250,-. Tel. 045-323178.

Te koop VW SCIROCCO bwj. '82, i.z.g.st., vraagpr. ƒ3.500,-. Tel. 045-224946.

Te k. VOLVO 360 GLS, bwj. '83, i.z.g.st., van ƒ3.450,- voor ƒ2.450,-. Bos Heerlen BV, ☎ 045-724545.

Te k. gevr. LOOP-, sloop-, schadeauto's. Betalen de hoogste prijs. 045-423199.

Met bovaggarantie ANWB gekeurde auto's bij de Opel specialist: Kadett 1600 GL autom. met stuurbekr. '90 ƒ17.500,-; Corsa '91 ƒ13.950,-; Corsa 4-drs '90 ƒ12.950,-; Kadett 1800 '88 ƒ11.950,-; Vectra 16i 5-drs. '90 ƒ20.950,-; Astra 1600 '92 ƒ23.750,-; Kadett Sedan 1600 '90 ƒ16.950,-; Kadett GSi 16V '90 ƒ23.950,-; Ford Siërra 2.0 LPG '84 ƒ3.950,-; Fiat Uno 45 '89 ƒ6.900,-; Mazda 323 '86 ƒ4.900,-; Kadett 1300 '87 ƒ8.000,-; Kadett Diesel '86, ƒ4.500,-; Kadett stationcar diesel '86 ƒ6.900,-; Vectra aut. 5-drs. '89 ƒ19.950,-; VW Derby '80 ƒ900,-; Mazda 323 Stationcar , 87, ƒ7.900,-. WEBER, Autobedr., Baanstr. 38, Schaesberg. ☎ 045-314175.

O.K. CARS Oirsbeek: Bij aankoop 1x APK gratis! VW Scirocco 1.8i, 16V Amer. uitv. '86; VW Golf GTi '85; Opel Monza 3.0 E bwj. '83; Opel Corsa '84; Ford Escort '83; Siërra '85 2.0 LPG; Toyota Celica '85; Peugeot 205 1.6 GTi '87; Mercedes Camper 508 D. Inruil, financ., garantie. Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

100-Tal AUTO'S met APK v. a. ƒ750,- tot ƒ10.000,-; Kadett; Escort; Fiësta; Golf; Uno enz. Inr. fin. Handelswg 1, Susteren. ☎ 04499-5204.

Te koop Opel KADETT 1.3 S blauwmet., bwj. '87, ƒ7.750,-; Opel Kadett 1.6i stationcar wit, div. extra's, bwj. '91, ƒ17.900,-; Opel Astra 1.6i groen/blauwmet., vele extra's, bwj. '92, ƒ23.500,-; VW Golf 1.8 GTi antracietmet., bwj. '87, ƒ12.000,-. Inr. en fin. mog. Autocenter Van Meurs, Waalbroek 5, Simpelveld. Tel. 045-443500.

Opel Kadett 1.3 GT uitv. lm. vlgn. schuifdak, bwj. '89; Opel Corsa 1.0, bwj. '83; Opel Ascona 1.6 S HB, bwj. '83; Renault 21 Nevada, bwj. '87; VW Golf bwj. '81; Mazda 626 diesel, bwj. '84; Mitsubishi Galant autom. schuifdak, bwj. '85; Opel Kadett GSi, bwj. '85. Div. goedkope inruilers met APK. Tev. uw adres voor onderh. en APK. Autobedr. PIJPERS en Zn. Franciscanerstr. 58, Kerkrade. Tel. 045-453570.

Auto KALDEBORN bet. de hoogste prijs voor uw auto!! Ook Lada's. 045-411572.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. gevr. AUTO'S iedere prijskl. Schade of defekt, geen bezw. 045-729710.

Met spoed te koop gevraagd voor export personenauto's, vracht en bestel. Hoogste prijzen. LUCAR, Kerkrade. Telefoon 045-456963.

Te k. NISSAN Bluebird 2.0 LX, stationcar, 1989, 1e eigenaar dealer onderh. Telefoon 045-315553.

Te koop Opel CALIBRA, bwj. '91, rood, vr.pr. ƒ35.500,-. Telef. 04405-2852.

Te koop Ford ESCORT diesel, bwj. '84, APK '95, pr. ƒ1.250,-. Telef. 045-210742 b.g.g. 232609.

Koopje! VW PASSAT 1.8 CL bwj. '90, goudmetallic, airco., schitterende auto, vr.pr. ƒ15.250,-. 045-421306.

Koopje! AUDI 80 1.8S, bwj. '91, zwartmetallic, div. extra's, vr.pr. ƒ17.250,-. Telef. 045-721532.

Proficiat!
Het is toch waar
Riek 75 jaar
Tot morgenavond.

Te koop voor de liefhe... uitgebouwde BEDFO... BUS bwj. '80, APK gek., ... kent. aparte kleur paars, tussen ƒ4.500,- ƒ6.000,-. Moet weg!! T... 043-472681.

Te koop MERCEDES ... CE cabriolet, 24-kle... bwj. '93, 56.000 km, kl. ... nitroodmetallic, alle ext... schadevrij, showro... nieuw, nw.pr. ƒ226.000,- ƒ145.000,- evt. inr. ... Alleen serieuze gegadig... Br.o.nr. B-06323, Limb... Dagblad, Postbus 26... 6401 DC Heerlen.

Te k. gevr. alle merken ... TO'S, bet. hoogste prijs. ... tourcaravans. 045-416239.

Te k. RENAULT 5 type ... U9, 3-'90, km.st. 55.... ƒ10.500,-. Tel. 045-317950.

Te koop Opel CORSA ... '83, APK, nw. remmen ... banden, vr.pr. ƒ2.500,-. ... bevr. Honigmanstr. ... Heerlen.

Sloopauto's

Wij geven U de HOOG... prijs voor Uw auto, sloop- schade-auto. 045-225774.

Te koop gevraagd sloop- SCHADE-AUTO'S. A... sloperij Marxer: 045-720418.

Te koop gevr. SLOOP- schade auto's, tev. in- verkoop gebr. auto-ond... A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. schade- oude sloopauto's. Tev. ... derd. Autosloperij K. K... FER, 045-227377, In... triestr. 7, Hoensbroek.

RAPIE vraagt loop- sl... en schadeauto's, met ... waringsbewijs. Locht ... Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te k. gevr. SCHADE- sl... en loopauto's, en verk... gebr. auto-onderdelen. J... Wolters. Telef. 045-411480.

Bedrijfswagens

Te k. Fiat DUCATO 2.5 ... bwj. 2-'93, wit, 41.000 ... ƒ15.000,- ex. Tel. 04... 12125.

Motoren

Uw motorband kaal?... DREAM'S Motoren doet ... allemaal! Uitbalancer... demontage en montage ... wijl u een kop koffie dri... Sterk gereduceerde prijz... Dream's, Jongmansweg ... Heerlerheide. ☎ 045-2149... 210575.

HONDA VFR 750, bwj. '... kl. rood, nwe. ketting ... banden, pr. ƒ13.000,-. T... 045-352560.

(Brom)fietsen

Nieuw: Puch THUNDE... BOLT bromscooter ... Peugeot Speedake: di... leverbaar. Occasion: Pu... Maxi en Vespa Ciao Sn... Financ. mogelijk. Tweew... lers Jan Rekers Hoensbro... Tel. 045-212537. Vanaf ... jan. '95 zijn wij maand... gesloten en donderdags ... en tot 20.00 uur.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

Bel 045-719966 Piccolo's voor méér resultaat en snel Bel 045-719966

ƒ1.000,- Garantie p.wk. Club zkt. nog 3 DAMES. Vanaf 20 uur 045-416143.

Dringend DAMES gevraagd voor privéhuis. ☎ 045-233096.

Porky's Pretpark zoekt 2 leuke MEISJES. Zeer goede verdienste. Tel. 045-228481.

Zeer GOEDLOPEND privéhuis heeft nog plaats voor 2 leuke meisjes. Zeer hoge verdiensten. ☎ 045-425100.

MEISJES gevr. voor nieuw te beginnen escortservice. Tel. 045-259956.

Privé doorschakellijn
Naar dames THUIS door het hele land
06-96.88 - 100 cpm. 24 u.p.d.

Live direct apart
Ook SM! Adress. en tel.nrs!
06-340.350.80 (50 cphm)

Uniek club 9886
Gesprek na gesprek afluisteren. Nu ook special live akties. 1 gpm 06-9886 24 pd.

100% WILDE LIVE SEX
06-9891
Geen wachttijd 1 g.p.m.

Ervaren vrouwen
40 jaar zoeken sexkontakt
06-350.290.37 (75 cpm)

Eenzame hete vrouwen zoeken
anoniem sexkontakt
Bel nu 06-9511 (75 cpm)

Vrouwen van 35 jaar en ouder willen
direkt sex
Bel ze zelf thuis op via 06-9604 (75 cpm)

Doorschakelsex! Laat je Live naar een vrouw of meisje thuis doorverbinden! 1 gpm
06-9779

Thuisprivélijn! Luister naar meisjes v.a. 18 jr. Wil je Live toets "3"
06-9652

1 gpm
De Sadist
lachte wreed toen hij de brandende kaars vlak boven haar naakte lijf hield.
06-340.340.90

Hete meisjes Live
06-9715
Geen wachttijd, 1 gpm

Het 1e NUMMER van Nederland! 100 cpm
Eroti-call
Geniet ervan!!
06-320.320.69 1gpm

Nieuw: Live Sex
Direct apart met hete meisjes, 06-9751 1gpm.

Direct contact
met DAMES uit heel Nederland. GEHEEL PRIVÉ thuis doorgeschakeld.
06-96.80
24 u./p.d. 100 cpm.

Dames geven adres/tel.nr.
06-96.85
24 u.p.d. 100 cpm.

Gratis telefoon-sex voor vrouwen 06-4311 of 4611
Mannen bellen v. ƒ 1,-p.m.
Telefoonsex 06-9596
Sex direct 06-9519
Top contact 06-9845
Hete meiden 06-9785

Doorschakel club
meer dan 150 meiden wachten smachtend op jouw telefoontje.
Bel ze thuis LIVE:1gpm
* 06-96.89 *

Sex voor twee
telefoonsex met vrouwen.
06-320.330.46 (75 cpm)

Rijpe vrouwen
zoeken onervaren jongens.
06-9504 (75 cpm)

Nieuw
discreet privé-gesprek met hete vrouwen.
Bel nu 06-9664 (100 cpm)

Sex voor twee
sexgesprek met 'n vrouw
06-320.330.82 (75 cpm)

* SM voor 2 *
snelle SM kontakten!!
06-320.329.99 (75 cpm)

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 (75 cpm)

Anonieme
sexadresjes van vrouwen.
Bel nu 06-9737 (75 cpm)

Thuisbelsex
Kies nu zelf de heetste vrouw en wij verbinden je direkt met haar door.
Bel 06-9755 (100 cpm)

Homo jongens
Hoor ze heet TEKEER gaan.
06-320.330.88 (75 cpm)

Direkt
telefoonsex
hete vrouwen wachten op jou. 06-320.330.91 (75 cpm)

Discreet
Sexkontakt met rijpe meiden!
06-320.330.42 (75 cpm)

SM Kontakt
voor strenge afspraken!
06-320.325.80 (100 cpm)

Sex doorschakellijn
Luister naar hete oproepen van vrouwen. Maak je keuze en de computer schakelt je direkt door naar haar huis. Discreet! 06-9668 (75 cpm)

Anonieme sexdating
Sexkontakt met eenzame vrouwen. 06-9706 (100 cpm)

Homo kontakt
Direkt apart met een hete knul uit Limburg!
Bel nu 06-9614 (nu 50 cpm)

Hete vrouwen uit de regio
Limburg
06-350.23.047 (100 cpm)

Anonieme
sexafspraakjes in Limburg
06-320.330.79 (75 cpm)

Heerlijk discreet
direkt apart met hete vrouwen uit Limburg!
06-320.322.11 (75 cpm)

1 gpm. Met 2 jongens in 't kleedhokje liet ze haar badpak zakken.
"Voel 'ns hoe strak ik ben, wie wil er eerst?
06-340.340.20

1 gpm. Kom maar met je hand onder m'n BH, zei ze tegen de knul v. haar vriendin. En heb je dit wel 'ns gezien? Toen trok ze haar SLIPJE UIT.
06-340.350.60

Erotifoon
06-320.320.12 - 1 gpm.
De Erotifoon...
voor al uw sexwensen!

sex-nymf linda
Geniet van 2 kanten. 1 g.p.m.
06-320.320.14

Tiener-Sex
Mijn eerste keer. 1 gpm.
06-320.320.10.

Provincie Date
Direkt op avontuur in jouw buurt. 1 gpm 06-320.324.28

Reality tapes, afluisteren, lustbox.. Even jezelf lekker verwennen met (1 g.p.m.)
06-320.330.22

Lekker live
beesten m. plattelandsvr.
1 g.p.m. 06-320.328.18

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
* 06-9605 *

Thuiskontakt
hete vrouwen in jouw regio.
Bel nu 06-9811 (75 cpm)

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
* 06-9502 *

Extreem? 9821!
Beestachtig! Bizar Live
1 gpm 06-9821

Beestachtige
bep!! 1 gpm 06-320.327.20

Club Merci
Nooit geweest ??? Toch maar eens vlug komen, naar de leukste club in 't zuiden.
Rijksweg zuid 241, Geleen. Tel. 046-745814.

LYDIA GIRLS
OM NIET TE VERGETEN.....!!
Info: 046-749662, Groenstr. 64 Geleen.

Privé Diana ☎ 045-233096
Deze week aanbiedingen! Trio, lesbisch en vibratorshow!!

Porky's Pretpark I 045-228481
Nieuw Kim, Monique en Rachelle
Woensdag triodag 1 uur voor ƒ 250,-. Zat. 1 uur ƒ 125,-.

Privé Yvonne
Wij houden iets SPECIAALS: 2 halen, 1 betalen, ƒ 125,-. Met ECHTE lesb. erbij. Keuze uit 9 MOOIE, GEWILLIGE en SEXY meisjes. Ook nu Frans + int. voor ƒ 80,-. Met kussen en knuffelen. Body tot Body-massage ƒ 75,-. 2-nwe Exot. schoonh. aanw. 7 dgn. geop. Bel v. info 045-425100.

Sacha's Escort
045-463386 v.a. 17.00 uur, of bezoek CLUB EDEN
Holzstr.103, Kerkrade.

Manuela Escort
☎ 045-418886.

Escort all in
☎ 045-326191

Gastvrouw José
en de meisjes ontv. u graag in Privé 68, van 11-22 uur.
Tel. 045-416126.

Club La Bellle
7-9 Leuke meisjes verwachten u. Nieuw: Hilde uit ....., Sandra blond 23, Jenni 20, Angie 24 en Cora 22. Dagel. 17.00-05.00 u. All creditc. Graverstr.13 Kerkrade-W. 045-416143. Meisjes gevr.

Lady S
Duitse meesteres in discrete SM studio. Tel. 043-620015.

Peggy Privé
Escort v.a. ƒ 125,-.
Nwe. m. aanw. 046-374393.
Tev. meisjes gevraagd.

Hallo, wij zijn 4 alleenst. nymf. vriendinnen van 20 t/m 30 en zijn het alleen zijn beu. Op sexgebied komen wij veel te kort en hebben besloten maar op deze manier de ware te vinden. Wij laten veel met ons doen. Heren kunt u ons helpen, kom dan bij ons aan maand. t/m zond.
Oude Kerkstr. 31 Heerlen
van 11.00 tot 24.00 uur.
Achter het station.

Marilyn Escort
045-426331. Dagelijks geopend van 17.00-05.00 uur. Ook Striptease-show.

Shirley
Privé 68. Tel. 045-416126

Anita privé
en Escort!! 045-352543.

Rijpe VROUW
ontv. thuis. 043-473309.

!!! Gratis sex !!!
Niet commerciële sexadressen en nummers van vrouwen.
!!! ☎ 045-318300 !!!

Escort Service
discreet en snel, voor een leuk meisje a. 18 jr. bij u thuis of hotel, v.a. 12.00 t/m 02.00 uur. Tel. 045-422685.

Francis
vanaf 10 uur, 045-721759.

Aladdin
Privé. Telef. 045-227692.

SM
tegen redelijke prijzen.
Anita
met ervaren Slavin.
Tel. 045-232665.

Privé Ilona
De Kerstboom is al opgezet. Meisje welkom: 045-708903. Nu 10-ritten kaart. Bel voor info.......!!!

Club Olifant
Nieuwe meisjes: Jacqueline, Steffanie, Suzy, Simone, Cynthia, Sandra. Ook SM. Rijksweg Zuid 105, Geleen. Telef. 046-756335.

Privé Candy
Goed en discreet. Meisjes gevraagd. 045-212616.

Diana Escort
Nieuw! Kimmy 045-320323.

Romantica
privé en escort
☎ 045-419742
Nieuwe, nieuwe meisjes

Live Escort
☎ 045-429117

In december is het nat en koud, daarom heeft vols!.
knappe Sandra
deze maand prijzen waar iedereen van houdt.
☎ 045-270358

Nieuw jong meisje, totale
Ontsp.Massage
045-353489

ƒ 50,- all in
Katja, Natasja, Patty en kim. Tel. 045-423608.

Lady Escort
Charmant en discreet. (Grieks) Nieuw. 045-275564.

Twilight Escort
Ook boys 045-275618.

Suprise Escort
SM & Boys 045-275900
Korting!! Ook Grieks.

Vervolg van pagina 1

LAABER – „Ik zag dat het fout zou gaan. We moesten voor de vrachtwagen voor ons óf vaart minderen óf naar links uitwijken. Maar dat gebeurde niet. Ik gaf een gil: 'Kijk uit, die bomen!' Pas toen stuurde de chauffeur iets naar links. Te laat. De uitstekende dennestammen van de vrachtwagen voor ons boorden zich door de rechter voorkant van de bus."

Zo heeft E. Beekman (53) uit Elburg het moment meegemaakt waarop de Duitse bus met 55 Nederlanders zich op de Autobahn even voor Regensburg in de achterkant boorde van een zware Duitse truck met boomstammen. Zes koorleden die voor in de splinternieuwe dubbeldeksbus zaten, werden door de binnendringende boomstammen zo ernstig gewond, dat ze kort erna overleden.

Schokkend relaas Nederlanders over busongeluk

'Onze voorzitter ging op de weg liggen en stierf'

Het ongeluk gebeurde omstreeks half tien. Het zangkoor De Lofstem uit Elburg was toen al vanaf middernacht onderweg naar Wenen om daar op te treden in een bejaardencentrum, een kerk en een ziekenhuis. Het was de eerste keer dat het zangkoor buiten de landsgrenzen zou optreden.

De mensen achterin de bus hadden in eerste instantie niet eens goed in de gaten wat er precies gebeurd was. „Ik schoof door de klap wel een stoel naar voren, maar ik dacht dat het een noodstop was. De klap was ook niet echt hard," aldus één van de passagiers die achterin zat.

Maar anderen, die voorin zaten, zagen precies hoe de ramp zich voltrok. „Ik zag de mensen om me heen sterven. Voor me en achter me. Het was de voorzitter van de vereniging gelukt om uit de bus te komen. Hij ging op de weg liggen en stierf," zo weet een passagier te vertellen.

Kettingzagen

Toen de bus na de klap eindelijk tot stilstand was gekomen, ontstond er volgens Beekman geen paniek. Ook P. Coenen (49) uit Elburg ervoer dat zo. „We begonnen met de noodhamers de ramen in te slaan om uit de bus te komen. Want de deuren aan de rechterkant waren allemaal geblokkeerd. Toen waren er opeens wat wegwerkers, die in de buurt bezig waren, ter plekke. Ze begonnen met kettingzagen de bomen binnenin weg te halen. Daarna konden ze de mensen bevrijden. Sommigen levend, maar een paar waren al overleden."

Volgens beide mannen waren de Duitse reddingswerkers snel ter plaatse. Politie, brandweer en ziekenwagens waren met veel materieel aanwezig. Een paar reddingshelikopters konden niet in de buurt landen, omdat het daar te mistig was.

De niet-gewonde passagiers werden met een bus naar het nabij gelegen plaatsje Laaber gebracht, waar zij werden opgevangen in pension Plank. In de loop van de avond kwam daar nog een passagier aan, die uit het ziekenhuis was ontslagen.

Hypocriet

commentaar

Endemol kiest dus toch gewoon voor het grote geld en laat de reguliere omroepen in Hilversum weer net zo gemakkelijk in de steek, als de commerciële organisatie uit Aalsmeer dat enkele maanden geleden met RTL deed. Van den Ende liet in oktober weten dat hij zijn tv-sterren niet langer wilde onderbrengen bij 'een zender (RTL) die alleen maar aan geld denkt'. Hij sprak zelfs van een 'bevrijding van de overheerser', waarmee hij aangaf enorm blij te zijn met het verbreken van de banden met RTL. De hypocrisie ten top, want twee maanden later is hij daar al weer van teruggekomen, officieel omdat de onderhandelingen met de omroep zo stroef verlopen. Geen reden toch, om dan maar meteen de zojuist verkondigde principes aan de wilgen te hangen, zou je zo denken.

Dat de NOS verbijsterd reageert op de stappen van Endemol tekent de verregaande onnozelheid van de moderne omroepbestuurder. Zoiets kun je toch simpelweg verwachten van een bedrijf dat uiteindelijk alleen maar is geïnteresseerd in geld, geld en nog eens geld. Vermoedelijk zullen dankzij de stap van Endemol een Hilversums tv-net en twee radiozenders uit de ether verdwijnen. Als dat tot gevolg heeft dat het programma-aanbod aanzienlijk verbetert, hoeft dat geen bezwaar te zijn. Bovendien zou het kijk- en luistergeld dan drastisch omlaag kunnen, hetgeen voor veel gezinnen in ons land een gunstige bijkomstigheid is.

Endemol had in oktober een mondelinge afspraak gemaakt met de NOS voor het leveren van programma's, het uitwisselen van programmagegevens en het samenwerken op het terrein van sportrechten. Woensdagavond besloot de combinatie, waarvan nu ook het bijna-commerciële Veronica deel uitmaakt, echter af te zien van deze zogeheten strategische alliantie. De contracten lagen al klaar, ze moesten alleen nog worden getekend, maar in deze kleffe wereld van pseudo-sterren en klatergoud is het spreekwoord 'een man een man, een woord een woord' slechts een holle frase. Veronica/Endemol heeft een duidelijke keuze gemaakt: die voor het geld, Hilversum daarbij in opperste vertwijfeling achterlatend. Om de dichter Weremeus Buning te parafraseren: Endemol, hij incasseerde voort.

P.S.

Omroep denkt aan schadeclaim tegen Veronica/Endemol

NOS geeft nog niet op

DOOR JAN VAN STIPRIAAN

LVERSUM – NOS-voorzit- André van der Louw kon woede maar nauwelijks de s. „Als ik zeg wat ik denk, n is dat niet in overeenmming met de wet." De OS hield gistermiddag een elaste persconferentie naar leiding van het besluit van ronica en Endemol om niet ger een strategische allianaan te gaan met de publie- omroepen maar in zee te an met het Luxemburgse T/RTL.

OS-onderhandelaar Geersing etste op 8 oktober nog een buigewoon droevig scenario als de blieke omroepen niet zouden n samenwerken met Veronica/demol. Hij had het over enkele nderden ontslagen, een fors lies aan (reclame)inkomsten, lies van sportrechten en onderning van de programmablan. Kortom, de publieke omroen zouden harde klappen oplon en werden bijgevolg gedwonn met het commerciële Veroa/Endemol in zee te gaan. Veronica/Endemol heeft afgekt, zal de publieke omroep op en kracht verder moeten, aldus ersing. „We zullen alles in het rk stellen om de sportrechten behouden en de totale produkcapaciteit op te voeren. Bovenn zullen we proberen het aagvlak van de publieke omp te vergroten door gesprekken n te gaan met politiek Den ag," aldus Geersing. Voorts rdt een „actieve strategie" gegd. Wat dat precies inhoudt, lde Geersing niet zeggen. Wel htte hij een tipje van de sluier en memoreerde dat de megaal tussen Veronica/Endemol en L mogelijk de toets van de wet de Economische Mededinging t kan doorstaan.

pelverruwing

n der Louw liet er geen enkele ijfel over bestaan het gedrag van Veronica/Endemol scherp te veroordelen. „Ik zal me proberen beheerst uit te drukken," aldus de NOS-voorzitter. „In onze ogen is er sprake van ongebruikelijk zakelijk handelen. Ik noem dat culturele spelverruwing. Een maatschappelijke ontwikkeling die je tegenwoordig wel vaker ziet. Alleen geld gaat de normen dicteren.".

Van der Louw schetste een somber medialandschap dat zal ontstaan als de onderhandelingen tussen Veronica/Endemol en RTL met succes worden afgesloten. Hij maakte een vergelijking met Italië, waar de macht van de elektronische media in slechts enkele handen is. „Er ontstaat straks een situatie dat er drie commerciële stations van buitenlandse komaf op Nederlands grondgebied opereren en flink met de geldzak gaan rinkelen. Het lijkt me van grote betekenis, dat wij de strijd met de commerciëlen met succes afsluiten. Want van de nieuwe combinatie die ontstaat, zal een enorme dreiging uitgaan."

● Vara-voorzitter Marcel van Dam (rechts) windt zich op tijdens een spoedvergadering van het NOS-bestuur. Naast hem overdenkt een sombere Avro-voorzitter Wallis de Vries de gevolgen van het verbreken van het contract met de publieke omroepen door Veronica/Endemol. Foto: ANP

Contracten

Eén van de onderhandelaars namens de publieke omroepen, VARA-voorzitter Marcel van Dam weerlegde de kritiek van Veronica dat de publieke omroepen traag waren met het ondertekenen van het contract. „Drie weken geleden rekenden wij erop dat de contracten tijdens onze slotbijeenkomst konden worden getekend. Zij hielden de boot af. Verleden week zaterdag hadden we weer een afspraak, die door Endemol werd afgezegd omdat ze weer met RTL in gesprek waren geraakt."

Volgens Van Dam heeft bij Veronica/Endemol steeds de intentie geleefd om de overeenkomsten aan te gaan. „Ik dacht in mijn grote naïviteit: we hebben drie overeenkomsten. Dat zit wel goed. Ik kon toch moeilijk met een kanon naar Laren gaan en ze dwingen om te ondertekenen?"

Volgens NOS-onderhandelaar Geersing zal serieus worden overwogen om bij Veronica een schadeclaim in te dienen, hoewel dat vermoedelijk niet zal leiden tot heropening van de gesprekken. „Met een onwillige partij ga je niet samenwerken," meent Geersing. Overigens wilden Van der Louw en Van Dam niets horen van de suggestie om het aantal publieke zenders van drie naar twee te reduceren. Volgens hen is daar geen enkele aanleiding toe. Van Dam: „De totale huidige reclame-inkomsten van één miljard zullen tegen het jaar 2000 zijn uitgegroeid tot circa twee miljard. Het is onzin om te zeggen, dat tweê zenders goedkoper zijn dan drie."

Kerstsfeer moet malaise op Eurotop verhullen

DOOR ALY KNOL EN PETER DE VRIES

ESSEN – De Duitse regering heeft niets aan het toeval overgelaten om de Eurotop, die vanochtend in Essen begint, tot een succes te maken. Niet alleen worden de top-gangers mild gestemd door een alom tegenwoordige kerstsfeer. In opdracht van Bonn is zelfs een nieuwe Eurosong gecomponeerd met het welluidende refrein: 'Heel Europa is een huis, heel Europa is een lied.'

Het zijn uiterlijkheden die moeten verdoezelen dat de Duitsers in het afgelopen half jaar als voorzitter van de Europese Unie vrijwel niets tot stand hebben kunnen brengen. Stokpaardjes als de uitbreiding van de Europese Unie richting voormalig Oostblok en het van de grond tillen van Europol als Europese politie-informatiedienst, zijn tot nu toe in goede voornemens blijven steken. De feestelijk bedoelde lunch, zaterdag, met de regeringsleiders van Polen, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Bulgarije en Roemenië heeft in de aanloop naar Essen vrijwel alles van zijn glans verloren. De zuidelijke lidstaten in de 'olijvengordel' van Griekenland tot Portugal waren namelijk niet te overtuigen van het nut van de oostelijke uitbreiding.

Zij eisten dat de EU tegelijkertijd zijn aandacht zou richten op de zuidflank van de Middellandse Zee en hingen daar meteen een prijskaartje van zo'n 11 miljard gulden aan. Daar bleken de Noordeuropeanen op hun beurt weer niets voor te voelen. Het resultaat is dat vanochtend bij het begin van de Eurotop de diplomatieke besprekingen over zowel het hulppakket voor Oost-Europa (ongeveer 15 miljard gulden) als het plan voor het Middellandse-Zeegebied in een impasse verkeerden. Met Europol was het niet anders gesteld.

Show

De Duitsers toonden zich echter een meester in het verbergen van dit gebrek aan inhoud door een grote show op de planken te zetten. Zo worden de EU-leiders ontvangen in de semi-barokke Villa Hügel, eens het woonhuis van de machtige Krupp-familie. Een symbolische keuze, want Alfred Krupp bepaalde begin deze eeuw al dat zijn huis speciaal bedoeld was voor de ontvangst 'van grote gezelschappen met de hoogste eisen'.

Bovendien kan iedereen dan aan den lijve ondervinden dat het, zoals de Duitsers zeggen, 'sehr weihnachtet' in Essen, wat zoals bekend vreugdig stemt. Even zou men daardoor zelfs Bosnië dreigen te vergeten. Het complex waar de topbijeenkomst wordt gehouden, staat in elk geval vol stemmige kerstbomen, kerstmannen, kerststollen, kerststallen, kerststukjes en dito kaarsen. En als voorschotje op de verdere uitbreiding van de EU zijn talloze folkloregroepen uit Midden- en Oost-Europa uitgenodigd om met zang en dans duidelijk te maken dat de huidige EU nog veel meer mooi mist.

Snel interventieleger Navo wacht op groen licht politiek

Evacuatieplan blauwhelmen ligt klaar op Rheindalen

DOOR MATH WIJNANDS

ÖNCHENGLADBACH – De gedetailleerde plannen om de blauwhelmen uit Bosnië te evacueren, liggen middels al klaar op de Navoerplaats Rheindalen nabij Mönchengladbach. Daar zetelt het hoofdkwartier van het snelle Navo-interventieleger ARRC (Allied Rapid Reaction Corps). Hoewel de politici in de lidstaten van zowel de Navo alsook de Verenigde Naties nog geen definitief besluit hebben genomen of Unprofor (United Nations Protection Force) überhaupt uit Bosnië wordt teruggetrokken en wie dat dan gaat begeleiden, wijst alles erop dat daarvoor ARRC in actie zal komen. Dat betekent dan dat er zo'n 25.000 soldaten naar Bosnië afreizen. Navo-opperbevelhebber George A. Joulwan bevestigde dat gisteren tijdens een persconferentie op Rheindalen.

Sinds de vele gijzelingen van westerse soldaten wordt de roep om de blauwhelmen terug te trekken uit het voormalige Joegoslavië steeds luider. Generaal Rose liet enkele weken geleden weten dat de humanitaire taak van de VN geen zoden meer aan de dijk zet en dat Unprofor beter kan vertrekken.

Eergisteren werd zelfs bekend dat Frankrijk de Navo heeft gevraagd gedetailleerde plannen te maken voor de terugtrekking van de blauwhelmen. In Groot-Brittannië verklaarde minister Hurd van Buitenlandse Zaken dat zijn land al voorbereidingen treft voor de evacuatie van de VN-soldaten.

Risico's

Omdat de blauwhelmen bij een eventuele aftocht grote risico's lopen en er rekening gehouden moet worden met aanvallen door vijandige milities, is de bescherming door zo'n 25.000 militairen met gevechtstaken dringend noodzakelijk. De Navo is daarom reeds begonnen met het ontwikkelen van de evacuatieplannen. Bovendien heeft het hoofdkwartier in Brussel de lidstaten gevraagd troepen ter beschikking te stellen voor een evacuatie. „Wij werken aan veel evacuatieplannen en één daarvan betreft terugtrekking uit Bosnië," aldus de Amerikaanse generaal Joulwan. Hij liet weten dat het om een gedetailleerd evacuatieplan gaat, waar hij inhoudelijk niet op wenste in te gaan.

Wel wilde de Navo-opperbevelhebber kwijt dat ARRC 'bovenaan de lijst' staat om de klus te klaren. „De beslissing wie het gaat doen, is eveneens aan de politiek. Maar de Navo heeft juist voor dit soort klussen enkele jaren geleden het snelle interventieleger opgericht. Dus het lijkt me logisch dat ARCC nu in actie komt."

Het Allied Rapid Reaction Corps werd in het leven geroepen na de topontmoeting van het Noordatlantisch bondgenootschap in Londen in 1990. De Navo zat door het wegvallen van het Warschau Pact zonder vijand en zocht naar een nieuw bestaansrecht. Er moesten kleinere mobiele legers komen om 'brandhaarden' in Europa snel te bedwingen. ARRC is het resultaat van deze nieuwe strategie.

Het commando van het snelle interventieleger zetelt in Rheindalen en kan beschikken over tien divisies uit de Verenigde Staten, Canada, België, Nederland, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Italië, Groot-Brittannië, Turkije en Portugal. Een divisie bestaat gemiddeld uit 15.000 militairen. Aan één van deze divisies, de Multinationale Divisie (MND), neemt Nederland middels de luchtmobiele brigade deel. De commandant van de MND is de Nederlandse generaal Pieter Huysman.

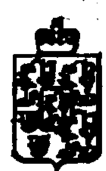
Oefenen

Ondanks het feit dat de nieuwe strategie al in 1990 vastgesteld werd, kon de Navo niet 'snel' optreden in de 'brandhaard' voormalig Joegoslavië. De militaire bazen stonden weliswaar te popelen, maar de politieke bazen konden niet tot een besluit komen. Als er daadwerkelijk een evacuatieplan tot uitvoering wordt gebracht, zal het de eerste keer zijn dat ARRC in actie komt. „Maar we hebben in ieder geval vaak genoeg geoefend om een dergelijke klus tot een goed einde te brengen," liet een ARRC-medewerker weten.

In de wandelgangen van het hoofdkwartier in Rheindalen houdt men er rekening mee dat een evacuatie van de blauwhelmen niet voor de winter zal geschieden. Zonder hulp en bescherming van Unprofor dreigen veel onschuldige Bosniërs de strenge winter niet te overleven. ARRC staat momenteel onder commando van de Britten in de persoon van luitenant-generaal Walker. Wie het commando over de evacuatie krijgt is niet bekend. Opperbevelhebber Joulwan gaat uit van een commando waarin meerdere landen samenwerken.

Vooralsnog is de politiek aan de beurt. Niet elk land stemt in met de terugtrekking van de blauwhelmen. Daarover zal eerst nog overeenstemming bereikt moeten worden. Als dat het geval is, moeten de betrokken landen beslissen of ze soldaten beschikbaar stellen voor een evacuatie-leger. Gezien de vele politieke meningsverschillen tussen de deelnemende landen, kan een definitief besluit nog lang op zich laten wachten.

Wat er dan nog snel is aan ARRC? Joulwan: „Wij gaan aan het werk als de beslissing is genomen. En dan moet het snel. Hoe snel? Dat ligt aan de opdracht die de politiek ons geeft. We hebben duidelijke politieke begeleiding nodig en die wordt nog ontwikkeld door de Noordatlantische Raad. Wat we ook nodig hebben, is een verzoek van de Verenigde Naties en dat is er nog niet."

Provincie Limburg

mededeling M 370/49-94

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE AVI-ZON

Bekendmaking Startnotitie

Initiatiefnemer en doel
Gedeputeerde Staten van Limburg delen mede dat de NV Afvalverbranding Zuid-Nederland voornemens is om een AVI te realiseren in de gemeente Maasbracht. Het doel van dit voornemen is het ontwikkelen en realiseren van een moderne afvalverbrandingsinstallatie gebaseerd op toepassing van moderne verbrandingsovens met warmteterugwinning en rookgasreiniging en waarbij reststoffen van een milieuhygiënisch verantwoorde kwaliteit worden geproduceerd. De installatie zal worden gekoppeld met een STEG-installatie, waardoor de teruggewonnen energie met een hoog rendement in electriciteit kan worden omgezet. Tevens zal een overslagstation voor een aantal categorieën regionaal ingezameld afval worden gerealiseerd op dezelfde locatie.

Bevoegd gezag en besluitvorming
Voor de hierboven genoemde activiteit dienen Gedeputeerde Staten een besluit te nemen ingevolge de Wet milieubeheer. Gelet op de Wet Milieubeheer (regeling inzake milieueffectrapportage), dient ten behoeve van de besluitvorming over deze activiteit een milieueffectrapportage te worden doorlopen.

Ter inzage legging startnotitie
Een startnotitie met informatie over het project ligt van 12 december 1994 tot en met 23 januari 1995 ter inzage op onderstaande plaatsen tijdens kantooruren. - Provincie Limburg (Gouvernement), bibliotheek, Limburglaan 10, Maastricht; - Gemeente Maasbracht (gemeentehuis), Markt 36, Maasbracht; - Gemeente Maasbracht (afdeling Ruimtelijk Beheer), Nieuwe Markt 1, Linne. Buiten kantooruren is de startnotitie tijdens deze periode in te zien op donderdag van 18.00 tot 21.00 uur in de receptie van de Andreas sporthal, Europlein 7 te Maasbracht. Andere tijden zijn eventueel mogelijk na telefonische afspraak. Daar uit verschillende perspublicaties is gebleken dat er nog de nodige onduidelijkheid bestaat over het besluitvormingsproces rond de geplande realisatie van de AVI-ZON te Maasbracht, ligt er tesamen met deze startnotitie een beknopte notitie ter inzage met achtergrondinformatie over het verdere besluitvormingsproces. Hierin wordt onder andere de relatie met de lopende studies van het AOO en het RAOZ geschetst.

Inspraak en verdere procedure
Eenieder kan tot en met 23 januari 1995 op deze startnotitie schriftelijk reageren. Mede op basis van de binnengekomen reacties zullen richtlijnen voor het te maken milieu-effectrapport worden opgesteld. In de richtlijnen zal worden aangegeven aan welke aspecten of onderwerpen in het bijzonder aandacht dient te worden besteed, hoe de beschrijving dient te worden gestructureerd en welke mate van detaillering nodig is. De richtlijnen zullen onder meer betrekking hebben op de te beschrijven alternatieven, op de beschrijving van het milieu en op de te hanteren methoden en technieken voor het voorspellen en beoordelen van effecten. Reacties dienen te worden gestuurd aan: Gedeputeerde Staten van Limburg t.a.v. Bureau Milieubeleid Postbus 5700 6202 MA Maastricht. Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij bureau Milieubeleid van de provincie, telefoon 043-897716.

Nù komen loont méér dan de moeite.

Zoals iedereen, maken ook wij nu de balans op van weer een jaar. Waarbij wij gelukkig kunnen terugkijken op een nogal succesvol Volvo-jaar. Daarom kunnen wij u nu in staat stellen om gedurende deze afsluitende decembermaand echt the-deal-of-the-year te maken! Kom nu langs voor een (nadere) kennismaking met het omvangrijke Volvo 440/460 programma.

Kom u verbazen over het voordeel van de optiepakketten, de Volvo-Lines. U ziet het goed: we noemen hier bewust geen "vanaf-prijzen" van de 440/460.

Laten we het erop houden dat nù komen veel meer loont dan alleen de moeite ...

Wij zullen u wel eens laten merken waarom december 440/460 maand is!

VOLVO
bewijst het.

Volvo Nederland Personenauto B.V., Postbus 16, 4153 ZG Beesd, 03458-8888. Voor informatie over Volvo Leasing kunt u terecht bij de Volvo-dealer of bel tijdens kantooruren de Volvo Leaselijn 03458-8222. Vraag ook naar Volvo's unieke autoverzekering Amazon.

ECHT, AUTOBEDRIJF VEDERS ECHT B.V., VOLTAWEG 17 (IND.PARK "DE BERK"), TEL.: 04754-87555 • GELEEN, AUTO KALLEN B.V., RIJKSWEG ZUID 320, TEL.: 046-742719 • HEERLEN, AUTOBEDRIJF KLIJN HEERLEN B. DE KOUMEN 7, HOENSBROEK, TEL.: 045-220055 • KERKRADE, AUTOBEDRIJF JAC. KLIJN C.V., STRIJTHAGENWEG 123, TEL.: 045-458000 • MAASTRICHT, AUTOBEDRIJF BIERMANS MAASTRICHT B.V., WEERHUISWEG TEL.: 043-632244 • SITTARD, AUTOBEDRIJF VEDERS B.V., INDUSTRIESTRAAT 3, TEL.: 046-510342.

Betaalbare PC SOFTWARE! Educatief, spelen, boekhoud, windows etc., vanaf ƒ 5,50! Gratis katalogus: VS-Center, 01880-19481.

Te k. CONSTRUCTAM type 5, bwj. '79, luxe, zeer goede onderhouden, compl., ƒ 4.500,-. 04406-12125.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

De hoogste prijs voor uw oude METALEN. Wik Oud Papier en Metaalhandel, Pappersjans 36, Heerlerheide. Tel. 045-212913.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's, Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Start 2-daagse theoriekursus voor auto en motor op 17-12 + 20-12 en op 20-12 examen al vanaf 17 jaar mogelijk. Verkeersschool WISCHMANN & Zn. Telef. 045-321721.

Te k. ROLLUIK, 1 jaar oud, 2.00 x 1.40m., bruine bak met beige lamellen, i.st.v.nw. rekening nog aanw. ƒ 450,-. Tel. 045-258518.

KERSTREIZEN
8 dg REUZENGEBERGTE ƒ 595,- V. 22/12 incl. exc. en HP.
13 dg GANDIA Spanje ƒ 925,-. V. 22/12 incl. exc. en HP.
Wintersport
10 dg DOLOMIETEN va. ƒ 695,-. V. 13/1, 20/1, 27/1 met HP.
10 dg TIROL va. ƒ 750,-. V. 13/1 en 27/1 met HP.
Incl. skibus-service.
Alle reizen met tenminste Comfort Class touringcars.
KRISTAL VAKANTIES
bel 073-131491 of 04103-4500 of 040-571323.

Te k. Holl. HERDERPUPS met stamboom, ƒ 600,-. Moutheuveln. 13, Schinnen, ☎ 04493-2494.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop kleine MALTEZER Leeuwtjes en kruising Maltezer Leeuwtjes. Ingeënt en getat. Tel. 04459-1816.

Te koop 2 zeer mooie D-PONY'S, 4 en 1½ jaar. 045-217358 van 9.00-17.00 uur, na 17.00 uur 045-220485.

Te koop LABRADOR-Retriever pups. Te bevragen 046-522579.

Te koop PUPS van kruizing Jack-Russel. Telefoon 04493-1368.

Te koop BOERENFOX, reu, 8 maanden oud. Telefoon 045-252901.

Te koop prachtige Franse BASSET, 7 mnd., zindelijk, weg. omst. Tel. 045-225241.

DANSEN voor alleenstaanden op zaterdag 10 dec., i.p.v. zondag 11 dec., zondag 18 dec., maandag 26 dec., zaterdag 31 dec. Sylvesterparty, s.v.p. vooraf aanmelden, zondag 1 jan., 8 jan., 15 jan., 22 jan. en zaterdag 28 jan. Telkens vanaf 19.00 uur. Vervolgdatums volgen nog. In Feestzaal Noben, Rijksweg 132, Berg en Terblijt, ☎ 04406-40611.

Te k. BONTJAS Rotfuchs maat 40, halflang model, z.g.a.n., bijna niet gedragen. ☎ 045-443705 na 18.00 uur.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden betreffende gas, water, sanitair evt. loodgieterswerkzaamheden. Telef. 046-743252.

SCHILDERS kunnen nog diverse binnenschilderwerk aannemen. Tel. 045-210020.

Ruwbouw en verbouwingen voor DIRECT. Aann.bedr. J. Gubbels, Stein. Tel. 046-337690 of 06-52.984140.

Dakwerk is vakwerk. Bel voor reparatie of nieuw dakdekkersbedrijf DOVI. Telef. 045-214628 of 222033.

Voor alle voorkomende DAKWERKZAAMHEDEN. Dakcentrale Limburg. Gratis offerte. Telef. 045-465285.

In- en verkoop 2e HANDS meubelen en antiek. Tel. 045-724943, Rotterdamstr. 80a, Heerlen.

Te koop gevr. gebruikte MEUBELS en antiek. Rotterdamstr. 98, Heerlen. 045-729748.

Vele antieke MEUBELS in diverse stijlen en houtsoorten. Klassieke verlichting- en decoratie-artikelen. Alpha Valkenburg, Wilhelminalaan 59, ☎ 04406-13874. Iedere dag, maar ook op zondag open.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

OPGELET! Knip mij uit. Wij kopen al uw nog bruikbare meubilair en huish. apparatuur op. Telef. 045-719136.

Te koop z.g.a.nw. moderne EETHOEK wit ƒ 450,-. Telef. 046-372743 na 17.30 uur.

Zonnebank/-hemel

Spectaculair lage prijzen bij de grootste zonne- vakspecialist in de regio GOERGEN zonnehemels. Alles met 3 jr. voll. garantie. Rijksweg-N. 97, Sittard, 046-583002 (t.o. ziekenhuis).

Zonnehemelverhuur MEZO. Najaarsaanbieding: 1 mnd. huren ƒ 100,-, incl. bezorgen en ophalen met recht van koop. Inl. 045-312956.

Kachels/Verwarming

GASKACHELS/houtkachels. Goedkoop! Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21 Klimmen. Tel. 04459-1638.

Diversen

Werkkleding
Overalls, broeken, jassen, jacks, hemden, truien, parka's, bodywarmers, petten, sokken, laarzen, schoenen, ook met stalen neus, enz., enz. Bij K. Stienstra en Zn. Wagenschutsweg 21, Palemig-Heerlen. ☎ 045-722334.

Te koop BREIMACHINE Brother KH260 dubbelbed, compleet met accesss., nooit gebruikt. Vaste prijs ƒ 1.750,-. Tel. 046-333255.

TV/Video

Goede KLEUREN-TV'S met garantie, grote sort. v.a. ƒ 95,-, veel TXT TV's. 30 Jr. TV-occasioncentrum Geel. Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met txt v.a. ƒ 250,- o.a. Philips / Blaupunkt. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 H'heide. ☎ 045-213432.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-WONEN en Ariadne vindt u bij Inter Antiek Simpelveld. Irmstr. 64. Telef. 045-443161. ...gen restauratie en log... Maandag gesloten, donderdag koopavond.

ANTIEKE Inboedel te koop. Inl. 045-711461. Niet voor handelaren!

O.N. III, mijn-telefoon, m... lamp voor info bel 0... 231784.

Voor Piccolo's zie verder pagina 22

Aantal snackbars en shoarmazaken lager dan gedacht

Van onze redactie economie

DEN HAAG - Mensen die zich hebben in een patatje of een broodje shoarma kunnen op veel minder plekken terecht dan altijd was aangenomen. In plaats van de gedachte 8.500 zijn er 'slechts' zo'n 5.800 snackbars in Nederland. En het aantal shoarmazaken, dat geschat werd op twee- tot zevenduizend, bedraagt in werkelijkheid 1.138. Dit blijkt uit een onderzoek door het Bedrijfschap Horeca.

De algemene branche-aanduiding 'cafetaria' blijkt een bonte verzameling bedrijven te bevatten. Naast de snackbars en shoarmabakkers horen ook de lunchrooms, fast-foodrestaurants (hamburgertenten), de croissanterieën en de vlaaierijen tot deze branche.

Allemaal samen komen ze aan zo'n 8.500 vestigingen met een gezamenlijke omzet van drie miljard gulden.

Tot verbazing van het Bedrijfschap Horeca blijkt uit deze cijfers dat de cafetaria-branche in al z'n verschijningsvormen de snelste groeier is in de horecasector: bijna driemaal zo snel als de totale horeca.

Het Bedrijfschap Horeca is zich pas in de samenstelling van de branche gaan interesseren toen onderzoekers en leveranciers gegevens wilden hebben over de samenstelling van de cafetaria-branche en het aantal zaken. Veel van wat jarenlang werd aangenomen bleek niet te kloppen. Zo werd het aantal patatverkopers veel te hoog geschat, iets wat nog sterker gold voor het aantal shoarmazaken.

Snackbars zijn goed voor zeventig procent van het aantal vestigingen in de cafetaria-branche. Op de gedeelde tweede plaats komen de shoarmazaken en lunchrooms met dertien procent. In aantal vestigingen maken de fast-foodrestaurants slechts twee procent uit, terwijl ze vijftien procent van de omzet genereren.

Nutsbedrijven vergoeden niets na stroomstoring

Van onze redactie economie

ARNHEM - De Nutsbedrijven aanvaarden geen aansprakelijkheid voor de schade die optreedt bij het uitvallen van de stroom, zoals de Consumentenbond voor de rechter eist.

Dat verklaarde directeur dr. R. van 't Hullenaar van EnergieNed, de overkoepelende organisatie van de gas- en stroombedrijven, gisteren in Arnhem bij de opening van het nieuwe pand van zijn organisatie.

De Consumentenbond en de elektriciteitsbedrijven werden het eens over de algemene leveringsvoorwaarden voor kleinverbruikers, behalve over de schadevergoeding bij het uitvallen van stroom. De bond dagvaardde daarop niet alleen EnergieNed, maar ook de Vewin (waterleidingbedrijven), waar een soortgelijke kwestie speelt.

De nutsbedrijven zijn wel aansprakelijk voor schade in geval van opzet of grove schuld, maar niet bij elke onderbreking van de voorziening. Volgens Van 't Hullenaar zat de Nederlander vorig jaar gemiddeld slechts een kwartier zonder stroom.

Als de eis van de Consumentenbond zou worden ingewilligd, zou dat een verdubbeling van de energieprijzen betekenen. „Wij kunnen ons niet voorstellen dat de klant dat wil," aldus Van 't Hullenaar.

Na-oorlogs dieptepunt gevolgd door krachtig herstel

Westduitse economie groeit gestaag door

Van onze redactie economie

WIESBADEN - De economie in het westen van Duitsland groeit nog steeds gestaag. Het bruto binnenlands produkt (bbp) was in het derde kwartaal 2,4 procent groter dan in dezelfde periode van vorig jaar. Dat heeft het Duitse bureau voor de statistiek gisteren bekendgemaakt.

Volgens minister van Economische Zaken Günter Rexrodt is het jongste bbp-cijfer het bewijs dat de Duitse economie in een hogere versnelling zit. In de eerste twee kwartalen van dit jaar groeide het bbp in het westen van het land met achtereenvolgens 2,2 en 2,3 procent ten opzichte van dezelfde periode van 1993.

Investeringen

De Westduitse economie beleefde vorig jaar een na-oorlogs dieptepunt, met een inkrimping van 1,7 procent. De groei in het derde kwartaal is vooral te danken aan de buitenlandse vraag. De toeneming van de binnenlandse vraag is geringer en komt vooral voor rekening van de investeringen in de bouw.

Minister Rexrodt voorspelde gisteren dat de groei in geheel Duitsland over 1994 zal uitkomen op 3 procent. Tot nu toe hield de regering het op 2,5 procent. De vooruitgang van de economie in het westen zal volgens Rexrodt over dit jaar 2,5 procent bedragen.

Gisteren werd ook bekend dat het aantal werklozen in Duitsland in november verder is gedaald met 17.000 tot 3,43 miljoen. Volgens de directeur van het Duitse arbeidsbureau, Bernhard Jagoda, is dat het gevolg van het herstel van de economie.

In het westen van Duitsland ging het aantal werklozen met 3.500 omhoog naar 2,45 miljoen, maar die toename was geringer dan in november gebruikelijk is. Het werkloosheidspercentage bleef staan op 7,9.

Het aantal mensen zonder baan in de vroegere DDR verminderde met 20.500 tot 980.400 en kwam daarmee voor het eerst sinds juni 1991 onder de grens van één miljoen. Het percentage werklozen in het oosten van Duitsland ging daardoor omlaag van 13,3 naar 13.

Belasting in Duitsland fors omlaag

BONN - De inkomstenbelasting in Duitsland gaat in 1996 met in totaal 15,7 miljard mark (f 17,6 miljard) omlaag, zo heeft minister van Financiën Theo Waigel laten weten. Dit moet worden gecompenseerd door bezuinigingen bij de federale overheid, de deelstaten en de gemeenten.

Waigels plan vloeit voort uit een uitspraak van het Duitse constitutionele hof, dat in 1990 bepaalde dat de belastingvrije voet omhoog moet. Voor alleenstaanden stijgt de belastingvrije som van 5.600 mark per jaar nu tot 12.000 mark in 1996. Volgens Waigel gaat iedereen erop vooruit en zullen 1,5 miljoen huishoudens helemaal geen belasting hoeven te betalen. Mensen met een jaarinkomen van 30.000 mark gaan 2,4 procent minder afdragen en degenen die meer dan 120.000 mark verdienen 1,8 procent minder. Waigel kondigde voor 1998 een verdere belastingverlichting aan.

Overwerk door vuurwerk

● *Directeur Broekhoff van de vuurwerkfabriek in Dronten helpt zelf mee om de expeditie-loodsen vol te stouwen met dozen vuurwerk. Met de jaarwisseling op komst moeten zijn medewerkers overuren maken om de geplande 3.200 ton rotjes, vuurpijlen en donderslagen te produceren.* Foto: ANP

Akzo met Amerikanen in rubber

ARNHEM - Het chemieconcern Akzo Nobel en het Amerikaanse Monsanto bundelen hun activiteiten op het gebied van rubberchemicaliën. Het samenwerkingsverband, waarin beide ondernemingen gelijkelijk deelnemen, zal in 1995 ruim een miljard gulden omzet halen en in eerste aanleg aan 1.400 mensen werk bieden, 600 van Akzo Nobel en 800 van Monsanto.

De bundeling heeft echter zeker consequenties voor de werkgelegenheid, aldus een woordvoerder van Akzo Nobel. „Het is wel te verwachten dat een aantal banen zal verdwijnen. Dat is altijd zo bij een fusie of joint venture." Om hoeveel banen het gaat, is nog onbekend. Eerst moeten de autoriteiten in Europa en de VS nog akkoord gaan. Het bedrijf gaat naar verwachting in januari van start. De bundeling is een antwoord op de moeilijke markt voor rubberchemicaliën.

In Nederland kan de efficiency-operatie consequenties hebben voor de onderzoek op rubbergebied. Het enige onderzoek op dat gebied bij Akzo Nobel heeft plaats in Deventer. Daar werken 55 mensen.

Ook staffuncties kunnen in de gevarenzone komen. In Amersfoort houden dertig mensen op het centrale kantoor van Akzo Nobel Chemie zich bezig met rubberchemie.

Wegens malafide praktijken bij adverteren

Bedrijvengids opnieuw door commissie berispt

DEN HAAG - De Reclame Code Commissie heeft de Universal Business Guide (UBG) wegens malafide praktijken opnieuw op de vingers getikt. De antwoordkaart die UBG bij advertenties voor de bedrijvengids gebruikt, beschouwt de commissie als onduidelijk en dus als misleidend. Het bedrijf heeft beloofd de coupon niet meer te verspreiden.

De UBG benadert al sinds 1991 bedrijven met een aanlokkelijk aanbod: gratis registratie in de bedrijvengids van de eigen regio. Vele ondernemers vulden dan ook de bijgevoegde antwoordkaart in voor vermelding in de gids. Tot hun grote verrassing kregen de bereidwilligen daarna alsnog een rekening in de bus. Het aanbod bleek namelijk alleen te gelden als er wèl zou worden betaald voor registratie in een andere regio. De ondernemers voelden zich getild en weigerden te betalen, hetgeen tot gevolg had dat ze het incassobureau van UBG op hun dak kregen.

De Reclame Code Commissie veroordeelde de UBG al in 1992 voor hun buitengewoon dubbelzinnige aanbiedingen. Maar op wat kleine wijzigingen in de antwoordkaart na ging het bedrijf gewoon op dezelfde voet verder. De Kamer van Koophandel in Zutphen spande in oktober van dit jaar een kort geding aan bij de rechtbank in Arnhem. De president van de rechtbank achtte de gehanteerde methode van advertentieverkoop onacceptabel en veroordeelde UBG tot het schrijven van een brief aan alle ondernemers die een kaart hadden ingevuld. In die brief moest UBG het aanbod doen om de overeenkomst alsnog te annuleren. Probleem van deze uitspraak was dat de veroordeling alleen het arrondissement Arnhem betrof. Buiten Gelderland zette UBG zijn praktijken onverminderd voort. Enkele gedupeerde ondernemers wendden zich vervolgens tot Stichting De Ombudsman, die weer een klacht indiende bij de Reclame Code Commissie. Met de uitspraak van de commissie kan iedere rechter in het land de advertenties gemakkelijk verbieden. UBG bleef de commissie echter voor door toe te zeggen de bewuste coupon niet meer te verspreiden.

Geurtjes moeten klanten van V&D verleiden

AMSTERDAM - Geurzuiltjes zijn ingezet om de kooplust van klanten van Vroom & Dreesmann in Amsterdam te stimuleren. Drie zuiltjes, waarvan er twee de geur van dennen en één de geur van glühwein verspreiden, moeten de clientèle zodanig in kerststemming te brengen, dat zij extra diep in de portemonnee tasten.

De zuiltjes staan opgesteld in de laagbouw van de V&D-vestiging aan de Kalverstraat. Die is helemaal ingericht met kerstartikelen. In de zuiltjes staat een pot met geurstoffen die door de verwarming in de winkel verdampen. In de Verenigde Staten en Japan is het een al veelbeproefd systeem. In Europa zijn ze her en der ook al in gebruik om klanten in koopstemming te brengen. V&D zelf heeft trouwens ook al gemerkt dat de geur van vers brood in haar winkels de verkopen op de broodafdeling stimuleert.

beurs

Omroep

AMSTERDAM - Op de Amsterdamse effectenbeurs heerste gisteren bloedarmoede. Alleen VNU vormde een uitzondering, nu de samenwerking tussen Veronica/Endemol en de publieke omroepen niet doorgaat en er een nieuwe deal met RTL zit aan te komen. Zoals bekend participeert VNU voor 38 procent in RTL. Ter beurze werd op de nieuwe avances richting Veronica/Endemol al vooruitgelopen. VNU was de absolute smaakmaker. Het fonds steeg in de ochtenduren f 7 op f 175, oftewel 4 procent. Volgens een handelaar denken veel beleggers dat er „iets moois opbloeit tussen RTL en Veronica/Endemol." Uiteindelijk nam de euforie in de loop van de middag weer wat af.

VNU noteerde een slotkoers van f 171,50, een rijksdaalder boven het slot van woensdag. Wel was over de gehele dag bezien sprake van een onstuimige handel in de uitgever. Er gingen 395.512 aandelen (dubbeltelling) over de toonbank, vijf keer zoveel als normaal. Daarmee was VNU het op één na meest verhandelde fonds, na Koninklijke Olie. Collega-uitgever Wolters Kluwer profiteerde mee. De koers van dit aandeel dikte f 1,20 aan op f 124. Elsevier, gisteren nog één van de hoogvliegers, noteerde prijshoudend op f 17,60. Buiten de uitgevershoek bleef het rustig. De AEX-index was niet vooruit te branden. De beursthermometer noteerde bij het slot 0,8 punt lager op 409,29. Volgens een handelaar konden de ontwikkelingen op de financiële markten beleggers niet inspireren. Op de lokale markt zat KBB in de verdrukking. De koers van het detailhandelsconcern daalde f 1,90 op f 97,50 naar aanleiding van achterblijvende consumentenbestedingen in Nederland.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro Hold.	61,20	61,10
Aegon	109,40	109,40
Ahold	53,30	53,20
Akzo Nobel	193,30	194,50
Bols Wes. c.	35,10	35,10
CSM cert.	65,40	65,20
Dordtsche Petr.	195,00	196,20
DSM	129,20	129,70
Elsevier	17,60	17,60
Fokker cert.	14,30	14,50
Fortis Amev cert.	75,20	73,30
Gist-Broc. cert.	46,50	45,70
Heineken	257,00	254,00
Hoogovens nrc	75,40	74,80
Hunter Douglas	75,50	75,40
ING c.	83,20	82,70
KLM	43,60	43,20
Kon. KNP BT	48,80	49,00
Kon. Olie	185,50	186,10
KPN	54,60	54,50
Nedlloyd	55,00	55,00
Océ-v.d.Gr.	77,20	77,00
Pakhoed cert.	46,50	46,50
Philips	53,20	52,60
Polygram	75,90	76,70
Stork	42,60	42,70
Unilever cert.	196,60	196,50
Van Ommeren nrc	45,90	45,50
Ver.Bezit VNU	169,00	171,50
Wolters-Kluwer	122,80	124,00

Avondkoersen Amsterdam

Fortis Amev 73,50 (73,30)
Hoogovens 74,80 (74,80)
KLM 42,50 (43,20)
Kon. Olie 185,80-186,80 (186,10)
Philips 52,00-52,20 (52,60).

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	85,00	85,00
ABN Amro pref.	57,50	57,90
ABN AmroHld.prf.c.	6,28	6,32
ACF-Holding	32,70	33,20
Ahrend Groep c.	182,10	183,00
Alanheri	36,70	36,70
Ant. Verff.	432,00	432,00
ARTU Biologicals	3,70	3,70
Asd Options Tr.	20,70	20,50
Asd. Rubber	2,40	2,40
Atag Hold. cert.	110,80	110,00
Athlon Groep	68,70	68,00a
Athlon Groep nrc	65,70	65,70
Aut.Ind.R'dam	118,00	118,00
Ballast Nedam c.	71,80	71,30f
BAM Groep	104,00	104,00
Batenburg	147,00	148,00
Beers	189,50	189,80
Begemann Groep	29,30	29,00
Belindo	280,20	280,20
Besouw Hold.	33,70	33,70
Blydenst.-Will.	27,00	27,30
Boer De Winkelb.	69,60	69,60
Borsumy Wehry	25,80	25,80
Boskalis cert.	36,60f	36,20
Braat Beheer	24,50	24,40
Breevast	8,50	8,60
Burgman-Heybroek	1400,00	1400,00
Calvé-Delft cert.	1350,00	1360,00
Calvé-Delft pref	885,00	885,00
Cap Volmac	23,60	23,60
Ceteco Hold.	42,50	43,00
Cindu Intern.	98,00	98,00
Claimindo	281,00	280,10
Content Beheer	28,50	28,70
Credit LBN	41,10	40,20
Crown v.G. cert.	151,10	150,10
CSM	65,40	65,20
De Drie Electr.	15,10	15,10
Delft Instrum.	24,70	24,50e
DICO Intern.	69,10	69,10
Dorp-Groep	34,80	34,80
Draka Holding	39,80	39,80
Econosto	22,20f	22,00
EHCO KLM Kleding	34,00	34,00
EMBA	206,00	206,00
Eriks Holding	119,70	119,50
EVC Intern.	77,40	77,20
Flexovit Int.	87,50	87,80
Frans Maas cert.	52,30	51,70
Free Record Shop	30,90	30,50f
Fugro cert.	34,10	34,10
Gamma Holding	88,50	91,50
Gamma pref.	6,00	6,00
Garzarelli $	10,00	-
Gelderse Pap.	83,40	83,20
Getronics	58,90	58,70
Geveke	32,80	33,50
Giessen-de N.	71,30	74,50
Gouda Vuurvast	70,20	70,20
Goudsmit	35,10	36,00
Groenendijk	28,00	27,90
Grolsch cert.	53,00f	52,80
Grontmij	63,50	63,00
GTI-Holding	154,50	154,00
Hagemeyer	139,00	138,50
HAL Trust B	15,90	15,80
HAL Trust Unit	16,10	15,80
HBG	274,50f	273,90
Heijmans	60,40	60,20
Heineken Hold. A	234,00e	233,00
Helvoet Holding	27,40	26,50
Hes Beheer c.	20,00	19,80
Hoek's Mach.	80,00	80,00
Holl. Colours	88,50	88,50
Holl. Ind. Mij	63,50	63,50
Holl.Sea S.	0,39f	0,39f
Hoop Eff.bank	7,40	7,40
Hunter D.pref.	1,95	1,95
IHC Caland	43,10	43,00
ING	7,27	7,21e
Inter/View Eur.	7,10	7,10
Internat.Muell.	91,50	91,40
Kühne+Heitz	35,50	35,50
Kas-Associatie	63,90	63,90
KBB	99,40	97,50
Kempen & Co	14,30	14,30
Klene Holding	131,00	131,00
Kon. Sphinx Gust.	53,50	52,80e
Kon.KNP BT c.pref.	7,30	7,25e
Kondor Wessels	45,00	45,30
Koppelpoort	418,00	418,00
Krasnapolsky	142,00	140,80
Landré & Gl.	45,50	45,50
LCI Comput.Gr.	3,95	3,95
M.Enim OB-cert.	84,00	84,00
Macintosh	42,00	42,20
Management Share	1,35	1,35
Maxwell Petr.	200,00	202,00
Moeara Enim	1595,00	1610,00
Moolen Holding	40,90	40,60
Mulder Boskoop	35,00	34,50
Multihouse	2,30f	2,30f
Naeff	485,00	485,00
NAGRON	87,00	87,30
Nat. Inv. Bank A	132,30	132,30
Nat. Inv. Bank C.pref.	175,00	175,00
NBM-Amstelland	18,70	18,60
Ned.Part.Mij	52,20	52,50
Ned.Springst.	7020,00	7020,00
NEDAP	60,00	60,00
Nedcon Groep	38,50	40,50
Nedschroef Hold.	72,20	72,20
Neways Electr.	12,60	12,70
Nijv.-Ten Cate	79,00f	78,30
NKF Holding	214,00f	214,00
Norit	18,60f	18,60
Nutricia VB cert	89,20	88,80
OPG cert.	42,80	43,10
Orco Bank cert.	60,10	61,00
Ordina Beheer	22,30	22,60
OTRA	290,00e	292,00b
P & C Groep	81,00	81,00
Philips Electr. d'95	51,40	-
Pie Medical	7,70e	7,70e
Pirelli Tyre	11,10f	11,10f
Polynorm	169,50	170,00
Porc. Fles	22,50	22,20
Randstad	93,00	93,30
Reesink	118,00	118,00
Rood Testhouse	5,40f	5,20
Rothmans Int. ◘	4,40	4,40
Roto Smeets Boer	37,50	37,50
Samas Groep	60,80	60,10e
Sarakreek $	6,30	6,20
Schuitema	1895,00	1900,00
Schuttersveld	44,00	44,10
Simac Techniek	19,00	19,00
Sligro Beheer	88,70	88,70
Smit Intern.	42,00	41,50
Smit Trafo c.	46,00	46,00
St.Bankiers c.	18,00	18,00
Stad Rotterdam c.	37,70	37,60
Telegraaf De	198,50e	199,00e
Textielgr.Twente	75,50	75,50
Tulip Computers	16,30	16,30
Tw.Kabel Holding	219,80	219,80
Ubbink	58,90	58,90
Union	25,00	25,00
Vereenigde Glas	562,00	563,00
Vilenzo	43,10	42,80
Volker Stevin	86,50	86,70
Vredestein	13,30	13,30
Wegener	123,50	121,10
Welna	48,80	48,80
West Inv.F. wb	58,00a	58,00a
West Invest F.	11,30	11,30
Weweler	35,40	35,00e
Wolff, Handelmij	56,50	56,50
Wolters Kluwer	488,00	488,00
Wyers	22,70	21,80

Beleggingsinstellingen

A'dam EOE Ind. F.	448,00	447,00
ABF	113,50	113,80
ABN Amro A.in F	83,00	82,80
ABN Amro Aand.F.	96,00	94,70
ABN Amro Amer.F.	70,40	69,40
ABN Amro Eur. F.	85,30	85,30
ABN Amro Far E.F.	73,70	73,50
ABN Amro L.Gr.F.	183,00	183,00
ABN Amro Neth.F.	116,00	116,80
ABN Amro Obl.Grf.	201,30	201,20
ABN Amro rent.div	156,40	156,40
Aegon Aandelenf.	44,20	44,20
Aegon Spaarplus	5,00	5,00
Aldollar BF $	30,70	30,70
Alg.Fondsenbez.	245,70	245,50
Alliance Fund	6,60	-
Alrenta	234,00	233,90
Amvabel	87,80	87,90
Asian Cap.F.$	56,50	55,50
Asian Select. F.	95,00	93,40
Asian Tigers F.	103,50	102,00
ASN Aandelenf.	51,70	51,60
Austria Global	1226,00	1226,00
Austro Hung. F.	7,30	7,30
AXA Aand.Int.	76,00	76,00
AXA E&L Belegg.1	94,40	94,20
AXA E&L Belegg.2	94,00	93,80
AXA E&L Belegg.3	117,90	117,90
AXA E&L Belegg.4	87,80	87,70
AXA E&L Kap.Rente F.	119,30	119,10
AXA Obl.Ned.	77,10	77,10
Bemco RentSel.	62,70	62,70
Bever Holding	4,90	4,90
Biogrond Belegg.	10,60	10,60
Capa City Realty	1,28	1,28
CL Aandelenfonds	94,20	93,80
CL Liq.Groeifonds	102,60	102,70
CL Obl.Dividendf.	103,00	102,90
CL Obl.Waardef.	123,40	123,40
Comm.Argeus F.	88,70	88,60
Comm.Benacus F.	91,20	91,10
Comm.Cea F.	93,40	93,30
CuMPreferent F.	104,80f	105,50
Delta Ll.Dollarf.	56,20	55,90
Delta Lloyd ECU	56,10	56,00
Delta Lloyd Inv.	38,90	38,70
Delta Lloyd Mix	73,70	73,50
Delta Lloyd Rent	61,40	61,20
Donau Fonds	27,40	27,10
DP America Gr.F.	34,50	34,50
EGF Investm.	154,80	154,80
EMF Rentefonds	83,50	83,50
EMS Growth Fund	104,20	104,10
EMS Income Fund	93,10	93,10
EMS Offsh. Fund	102,40	102,40
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	-
Eng-Holl.Bel.Tr.	20,20	-
Envir.Growth F.	41,60	42,00
Esmeralda part.	37,40	37,30
Eur.Ass. Trust	8,30	8,30
Euro Growth Fund	59,40	59,40
Euro Spain Fund	7,30	-
Far East Sel.F.	75,10	73,80
GAF Am.Liq.F. ecu	1,57	1,57
GAF Am.Obl.F. ecu	1,83	1,83
GAF Bfr.Liq.F. bfr	1060,60	1060,70
GAF DM Liq.F. ecu	1,61	1,61
GAF DM Obl.F. ecu	1,59	1,59
GAF Eng.Aandf. ecu	2,05	2,05
GAF Eng.Liqf.ecu	1,25	1,26
GAF Eng.Oblf.ecu	1,33	1,34
GAF Eur.Aandf.ecu	2,18	2,17
GAF Eur.Oblf.ecu	2,22	2,22
GAF Gl.Managf.ecu	2,51	2,51
GAF Jap.Aandf.ecu	1,12	1,11
GAF Jap.Liqf.ecu	1,64	1,63
GAF Jap.Oblf.ecu	1,77	1,76
GAF N-Am. Aandf.ecu	2,21	2,20
GAF V.Oost.Aandf.ecu	3,02	2,98
German City Est.	31,10	31,90
Gim Global	55,40e	55,80
Groeigarant	1,37	1,37
Holl. Eur. Fund	59,70	59,70
Holl. Obl.Fonds	123,10	123,00
Holl. Pac. Fund	132,50	131,50
Holl. Sel.Fonds	95,40	95,40
Holland Fund	87,90	87,90
Hooge Huys Hypf.	126,30	126,00
INB Bnk Verre Oost. F.	45,20	44,90
ING Bnk Dutch F.	61,20	61,20
ING Bnk Geldm.F.	61,31	61,32
ING Bnk Glob.F.	52,70	52,40
ING Bnk Oblig.F.	33,30	33,20
ING Bnk Rentegr.F	130,20	130,00
ING Bnk Spaard.F.	103,95	103,95
Interbonds	486,00	486,00
Intereffekt 500	27,50	27,30
Intereffekt wt	24,30	24,20
Intereffekt Yen Value	80,60	80,60
Investa part.	78,50	-
IS Himal.Fund $	17,50f	17,20
Jade Fonds	205,90	205,90
Jap.Convertible.F.	50,00	50,00
Jap.Ind.Alpha F.	7050,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	5400,00	-
Japan Fund	19,00b	18,90
Korea Pac.Tr. $	13,50	13,50
Latin Am.Eq.F.	100,00	100,20
Leveraged Cap	58,40	58,00
Liquirent	54,65	54,65
Mal.Capital F.$	15,80	15,80
Mees Obl.Div.F.	116,40	116,10
Mexico Income F.	17,20	17,00
Mondibel	77,60	77,60
Nat.Res.Fund	73,40	73,90
New Asia Fund	10,20	9,90
Nomura Warr. F.	0,16f	0,16f
OAMF Rentefonds	11,85	11,90f
Obam, Belegg.	308,50	307,70
Ohra Aand.F.	63,70	63,60
Ohra Liq.Grf.	54,30	54,30
Ohra Obl.Df.	55,10	55,10
Ohra Obl.Grf	55,40	55,40
Ohra Onr.G.F.	58,30	58,20
Ohra Totaal F.	58,20	58,10
Orange Fund	27,90	27,90
Pierson Rente	129,40	129,40
Pitcher	45,70	45,70
Postb.Aandelenf.	57,20	57,20
Postb.Beleggf.	57,90	57,80
Postb.Obl.f.	48,20	48,20
Postb.Verm.gr.f.	60,40	60,40
Rentalent Bel.	170,20	170,00
Rente Plus F.	45,60	45,60
Rentotaal NV	38,80	38,80
RG Aand.Mixfund	59,40	59,10
RG America F.	135,20	135,50
RG Divirent F.	51,50f	51,50f
RG Emer. Mark. F.	101,60	101,50
RG Europe F.	126,10	125,50
RG Florente F.	130,00	129,70
RG Hollands Bezit	97,80	97,50
RG Nettorente F.	105,80	105,80
RG Obl.Mixfund	61,50	61,40
RG Pacific F.	136,50	134,60
RG Rente Mixfund	63,90	63,80
Robeco	111,70	111,10
Rodamco	48,50	48,60e
Rodamco Ret.Ned.	103,50	102,40
Rodin Prop.$	68,00	-
Rolinco	113,90	113,10e
Rolinco cum.p	88,50	88,50
Rorento	83,30	83,70
Schrod.Int.Pr.F	29,30	29,20
Sci/Tech $	15,50	15,50
Small Comp. Neth. F.	68,50f	68,50f
Suez Gr.Fund	50,40	50,40
Suez Liq.Grf.	201,20	201,20
Technology Fund	16,30	16,30
TG Petroleumhaven	32,00	32,70f
Tokyo Pac.Hold.	227,00	228,00
Tolsteeg, Beleggmij	352,00	352,00
Trans Eur.Fund	88,60	89,00
Transpac.F.	350,00	352,00
Uni-Invest	18,80	18,80
Unico Inv.Fund	66,20	65,80
Unifonds DM	32,00	32,00
Vaste Waard.Ned	53,60	53,60
VastNed	104,40	105,00
VHS Onr. Mij	4,70e	4,70e
VIB NV	43,80	43,70
VSB Aand.F.	98,70	98,90
VSB Liq.Groeif.	100,20	100,20
VSB Mix Fund	61,70	61,70
VSB Obl.Groeif.	109,40	109,20
VSB Rente Fonds	101,20	101,30
WBO Intern.	67,40	67,00

Wall Street

	07/12	08/12
allied signal	32 ½	32 ⅛
amer.brands	34 ½	33 ¾
amer.tel.tel	47 ¼	48 ⅝
amoco corp	60 ½	60 ⅝
asarco inc.	26 ¼	25 ½
bethl. steel	17 ⅝	17 ¼
boeing co	48 ⅛	47
can.pacific	14 ⅝	14 ⅜
chevron	42 ¾	42 ⅝
chiquita	13 ⅝	13 ⅜
chrysler	48 ⅞	46 ⅞
citicorp	41 ¼	40
cons.edison	26 ⅛	26
digit.equipm.	32 ½	32 ¼
dupont nemours	53 ¾	53 ⅛
eastman kodak	45 ½	44 ⅝
exxon corp	60 ¾	60 ⅞
ford motor	26 ⅞	26 ⅜
gen. electric	47 ⅜	46 ⅛
gen. motors	38 ¾	37 ⅝
goodyear	33 ¾	33 ¼
hewlett-pack.	95 ⅞	92 ⅝
int. bus.mach.	71	70 ¼
int. tel.tel.	82	79
klm airlines	24 ⅝	23 ⅞
mcdonnell	144 ⅝	144 ¼
merck co.	37 ⅝	36 ⅞
mobil oil	82 ⅞	83 ½
omega financ.	25	25 ¼
philips	30 ⅛	29 ⅝
royal dutch	106	105
sears roebuck	45 ⅞	44 ½
sfe-south.pac.	16 ½	16 ¾
texaco inc.	60 ⅞	60 ¾
travelers	32 ⅝	31 ⅞
united techn.	59 ⅝	59 ⅜
westinghouse	12 ¼	12 ⅛
whitman corp	16 ⅛	16 ⅜
woolworth	14	13 ¾

Advieskoersen

amerik.dollar	1,695	1,815
austr.dollar	1,29	1,41
belg.frank (100)	5,28	5,58
canad.dollar	1,210	1,330
deense kroon (100)	27,10	29,60
duitse mark (100)	109,35	113.35
engelse pond	2,62	2,87
finse mark (100)	34,60	37,10
franse frank (100)	31,05	33,80
griekse dr. (100)	0,62	0,79
hongkong dlr.(100)	19,25	23,25
ierse pond	2,55	2,80
ital.lire (10.000)	09,80	11,50
jap.yen (10.000)	171,50	177,50
noorse kroon (100)	24,10	26,60
oost.schill. (100)	15,62	16,12
port.escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,25	1,41
turkse lira (100)	0,0031	0,0058
zuid.afr.rand	0,40	0,55
zweedse kr. (100)	21,90	24,4)
zwits.fr. (100)	129,75	134,25

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,76375-1,76625
antill.gulden	0,9775-1,0075
austr.dollar	1,3510-1,3610
belg.frank (100)	5,4430-5,4480
canad.dollar	1,27525-1,27775
deense kroon (100)	28,575-28,625
duitse mark (100)	111,9750-112,0250
engelse pond	2,7585-2,7635
franse frank (100)	32,585-32,635
griekse dr. (100)	0,6770-0,7770
hongk.dollar (100)	22,6950-22,9450
ierse pond	2,6990-2,7090
ital.lire (10.000)	10,825-10,875
jap.yen (10.000)	175,600-175,700
nwzeel.dollar	1,1110-1,1210
noorse kroon (100)	25,685-25,735
oostenr.sch. (100)	15,9090-15,9190
port. escudos (100)	1,0740-1,1140
spaanse pes. (100)	1,3320-1,3420
zweedse kr. (100)	23,495-23,545
zwits.frank (100)	132,415-132,465
e.c.u.	2,1350-2,1400

Indexen

CBS-koersindex	272,90	272,80
EOE-index	410,09	409,29
Dow Jones	3685,73	-49,79

Optiebeurs

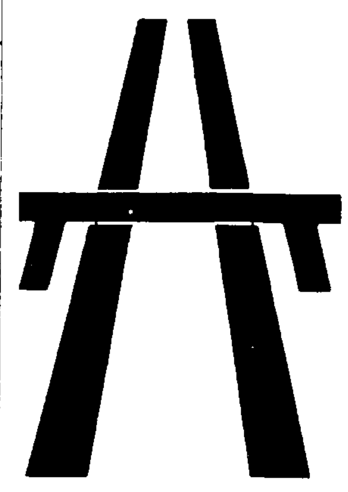
	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	jan	62,50	197	1,00	1,00
abn amro	c	apr	65,00	199	1,50	1,60
ah	c	jan	45,00	165	8,80a	8,10
ah	c	apr	55,00	173	1,80	1,70
ah	p	apr	50,00	590	1,00a	0,80
bsw	c	jan	37,50	588	0,40	0,30
d/fl	c	dec	175,00	199	1,20	1,70
d/fl	p	dec	180,00	213	4,60	3,50
d/fl	p	jun	180,00	210	8,80	7,80
els	c	apr	18,00	573	0,80	0,90
els	c	jul	19,00	203	0,70	0,70
eoe	c	dec	405,00	171	7,00	6,50a
eoe	c	dec	410,00	1065	3,50	2,90
eoe	c	dec	420,00	619	0,50	0,40
eoe	c	dec	425,00	310	0,20	0,20
eoe	c	dec	430,00	1100	0,20a	0,10
eoe	c	jan	420,00	836	4,40	4,10
eoe	c	jan	425,00	183	2,90	2,80
eoe	c	jan	430,00	935	2,10a	1,70
eoe	p	dec	395,00	1404	0,30	0,20
eoe	p	dec	400,00	1133	0,60	0,40
eoe	p	dec	405,00	937	1,20	1,30
eoe	p	dec	410,00	1240	2,80	2,70
eoe	p	jan	400,00	516	2,90	3,00
eoe	p	jan	405,00	166	4,30	4,20
eoe	p	apr	390,00	703	4,20	4,10
eoe	p	apr	410,00	610	10,00	10,50
eoe	p	jul	390,00	175	8,70	8,50
goud	c	feb	390,00	166	2,80	2,60
ing	c	dec	80,00	569	3,80a	2,80
ing	c	apr	85,00	620	3,30	2,90b
ing	p	jan	75,00	285	0,20	0,20
ing	p	apr	75,00	325	0,70	0,60
ing	p	apr	85,00	560	3,50	3,80b
ing	p	o97	80,00	196	6,70b	6,90
kpbt	c	jan	47,50	255	2,90a	2,70
nedl	p	jan	47,50	200	0,30	0,40
nut	c	feb	95,00	372	3,20	3,10
nut	c	mei	95,00	382	5,40	5,20
nut	p	feb	85,00	275	3,00	3,00
nut	p	mei	85,00	373	4,50	4,50
olie	c	apr	185,00	209	9,50	10,00
olie	c	jul	180,00	205	14,00a	13,60
olie	c	jul	200,00	202	4,70a	4,20
olie	p	jan	185,00	181	3,00	2,70
olie	p	jan	190,00	482	5,50b	5,40
phil	c	jan	52,50	190	2,70	2,10
phil	c	jan	55,00	186	1,20	1,10
phil	c	jan	57,50	330	0,60a	0,50
unil	c	jan	200,00	299	3,20	3,10

Goud en zilver

Goud onbewerkt 21,070-21,670, vorige 21,030-21,630, bewerkt 23,270 laten, vorige 23,230 laten.
Zilver onbewerkt 225-295, vorige 225-295, bewerkt 340 laten, vorige 340 laten.

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

AutoInfo

Motorsale '94 volledig gewijd aan chopper

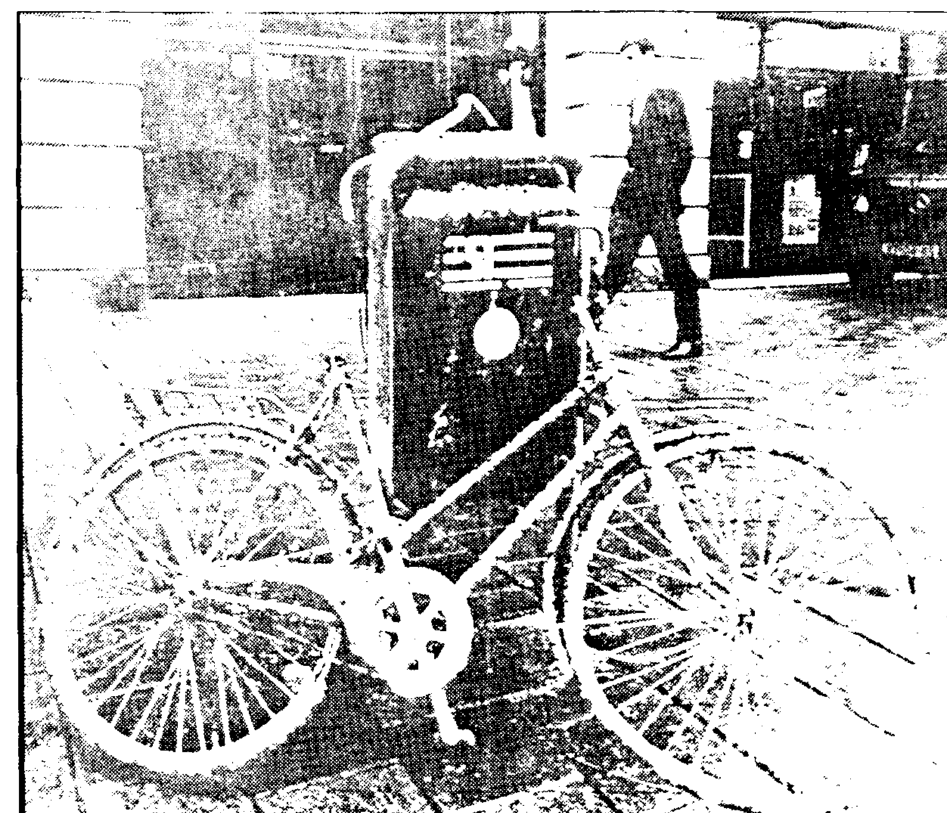
DOOR RUUD VOS

Goed [illegible] trend [illegible] ge en [illegible]. Wie [illegible] is op [illegible] gens [illegible] of A[illegible] fabriek[illegible] chopper kan [illegible] MotorSale '94 [illegible] doen. [illegible] fraai[illegible]. [illegible] in zijn soort [illegible] speciaal [illegible] voor [illegible] van customs, choppers, cafera[illegible] cers en driewielige trikes.

Intern[illegible] van het [illegible] organiseert [illegible] groep [illegible] in het Eindhovense Beursgebouw van vandaag tot en met zondag 11 december voor de derde keer op rij een op maat gesneden evenement. [illegible] zal worden deelgeno-men door vrijwel alle grote tweewielerverfraaiende leveranciers die nationaal en internationaal actief zijn in dit motormarktsegment.

Tijdens MotorSale '94 kunnen bezoekers kennis nemen van de laatste verworvenheden op het gebied van custom- en chopperbouw. Ook zal een groot deel van de bijna vijftig exposanten ruimte vrijmaken voor de presentatie van special paints, onderdelen, accessoires en andere onmisbare lifestyle-artikelen die met het 'chopperen' samenhangen.

MotorSale '94 is vandaag geopend van 14.00 tot 21.00 uur. Morgen en zondag zijn bezoekers welkom tussen 10.00 en 18.00 uur. De toegangsprijs bedraagt 15 gulden persoon. Kinderen met een maximale lengte van 1 meter hebben gratis toegang als ze hand in hand met hun begeleider de expositieruimte betreden.

● *Fietswrakken die er zo 'bijhangen', komen gegarandeerd in aanmerking voor verwijdering.* F[illegible]

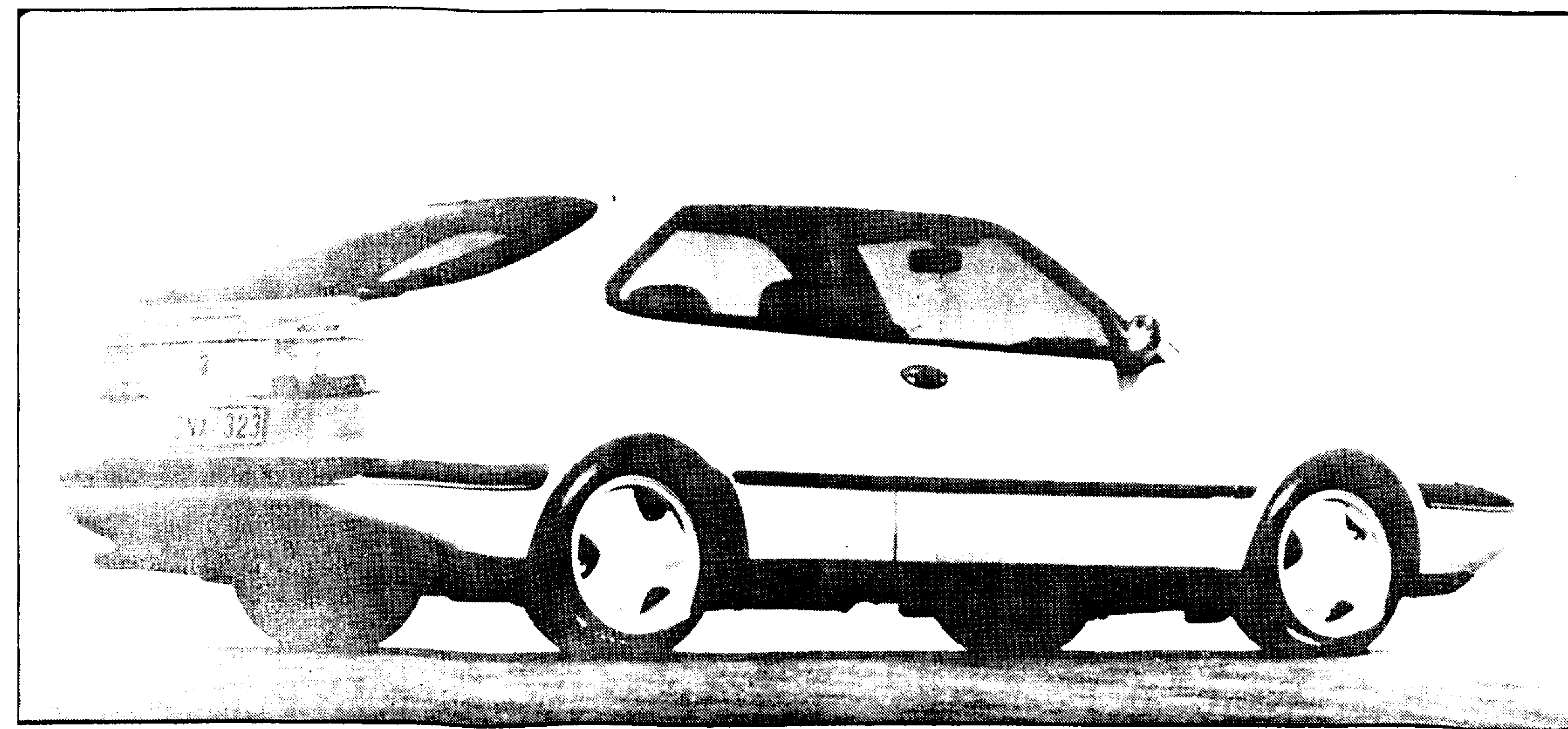
Schakelsysteem drie miljoen kilometer lang getest

Saab Sensonic geeft sensationeel gevoel

● *De Saab 900-serie is leverbaar met drie soorten versnellingsbakken.* Foto: GPD

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

Een complete modellenlijn leveren is iets nieuws voor Saab. Maar onder de vlag van General Motors, waar dat al langer gebruik is, is men daar in de Zweedse fabriek al snel aan gewend. De 900-serie is sinds zijn introductie vorig jaar leverbaar in drie vierdeurs versies met vier verschillende motoren en drie soorten versnellingsbakken.

Met name op transmissiegebied heeft Saab een technisch staaltje geleverd. Het bijzondere aan het nieuwe elektronisch hydraulisch geregelde schakelsysteem Sensonic is dat hij als een handgeschakelde bak werkt. Verder haalt het apparaat dankzij de lage toeren waarbij al doorgeschakeld kan worden betere verbruikscijfers dan [illegible] maat.

Een tochtje met dit type Saab bracht wederom het sensationele Sensonic-gevoel terug. Bij de eerste kennismaking met het systeem tijdens de introductie van de Saab 900, viel op dat het snel opschakelen vanuit de I en II wat schraperig ging. Dat euvel is verholpen, zodat het model met 2 ltr turbomotor van 185 pk er heel rap vandoor kan gaan.

Signalen

Bij de eerste versies verscheen nog een symbooltje op het dashboard voor tijdig terugschakelen, dat is nu vervangen door een 'ding dong' signaal. Sta je na het afremmen vanuit de derde, vierde of vijfde versnelling stil om vervolgens vanuit een van die standen weer op te trekken, dan klinkt het geluidje. Een ander toontje hoor je bij te lang, voor een verkeerslicht bijvoorbeeld, in de versnelling laten staan.

Saab heeft vier jaar gewerkt aan de ontwikkeling van Sensonic, na ruim drie miljoen testkilometers is het ding nu perfect. Ook taxichauffeurs in Zweden die al tienduizenden kilometers hebben afgelegd met Saabs 900 Sensonic zijn tevreden.

Ontwerper Teny Lenhelm verwacht dat Saab binnen vijf jaar de drukknopschakeling op het stuur introduceert. „Dat is veel veiliger, je houdt beide handen aan het stuur en met de duimen wordt de Sensonic bediend. Het normale schakelpatroon van een pook aan de vijfbak houden we voorlopig dus nog, maar nu met het verschil dat Saab als eerste deze zelf te [illegible] volautomaat introduceert. Iedereen is er wel mee bezig, merken als BMW, Mercedes en Volkswagen. Ik verwacht overigens dat Opel het systeem binnenkort ook op de Omega introduceert."

Zuinigheid

Saab legde met Sensonic aanvankelijk het accent op de sportieve rijder, maar is nu overstag door de nadruk vooral op zuinigheid te leggen. Met dit systeem is het verbruik ondanks zes kilo extra gewicht gelijk aan dat van een normale geschakelde motor.

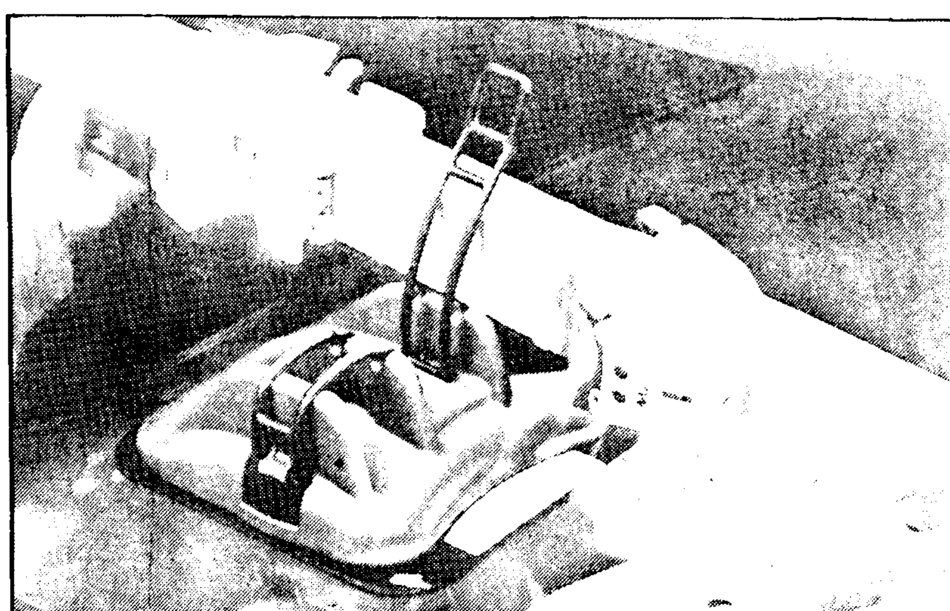
De meerprijs is ƒ 2.950 hetgeen duizend gulden scheelt met een 4-traps automaat op de Saab 900 en bijna drie mille vergeleken met een 9000-model.

Magnetische houders 'plakken' ski's muurvast aan autodak

DOOR MAR GROEN

Wie de wintervakantie per auto al aan het voorbereiden is, kan het probleem van het vervoer van de ski's op een nieuwe manier oplossen: met magnetische skihouders die simpelweg op het autodak worden geplaatst. Daarin worden de lange latten geklemd en die zitten muurvast. Tot een snelheid van 130 km per uur oefent deze nieuwe bevestiging geen invloed uit op het rijgedrag van de auto, aldus de fabrikant. Zelfs bij tests bij een snelheid van 200 km ontstonden geen problemen.

Het Tüv-keurmerk dat aan de houders is toegekend waarborgt overigens de volledige veiligheid van het systeem. Een set van twee houders, die op een onderlinge afstand van 70 cm op de middellijn van het autodak worden geplaatst, kan twee paar ski's herbergen. Ze zitten met spanrubbers vast en de 'kleefkracht' wordt eenvoudig opgeheven door met een vinger een ring in een hoek van de (ca 62 vierkante cm grote) magneetplaat op te tillen.

● *De op het autodak 'klevende' ski-houders oefenen vrijwel geen invloed uit op het rijgedrag van de wagen.* Foto: GPD

De fabrikant garandeert dat het gebruik van de houders de auto van krassen vrijwaart. Een set houders is in Halfordswinkels voor 99 gulden verkrijgbaar.

Fietswrakken

DOOR THEO VAN DER KAAIJ

Twee keer per maand houdt Amsterdam een actie ter verwijdering van fietswrakken uit de binnenstad. Het gaat daarbij om fietsen die in een zodanige staat verkeren dat ze niet meer aan de verkeerseisen voldoen. Twijfelgevallen blijven een maand staan. Klachten over onterecht verwijderde fietsen zijn er overigens nauwelijks. Per jaar gaat het in Amsterdam om zo'n 2.700 fietswrakken.

'Rode golf' ergert fietsers

Voor fietsers slecht afgestelde stoplichten is een grote ergernis, zo blijkt uit recent onderzoek door de fietsersbond ENFB. Lange wachttijden, vaak meerdere keren wachten om een enkel kruispunt te kunnen oversteken en 'rode golven' op doorgaande routes zijn de klachten. De afdeling Arnhem van de ENFB heeft zelfs een zwartboek gemaakt om te wijzen op voor fietsers vrijwel onoverkomelijke kruispunten. Zo moet de fietser vanaf het station in de richting Hoge Veluwe op de eerste halve kilometer vijf keer [illegible] bij elk stoplicht wachten.

Fietser en voetganger moeten overal in Nederland geduld hebben, omdat auto's de langste groentijd krijgen. De ENFB pleit niet alleen voor een andere afstelling van stoplichten in het voordeel van de fietser, maar suggereert ook opheffing van stoplichten en het inrichten van kruispunten als minirotonde.

Drukknoppen om groen licht te krijgen lijken handig, in de praktijk betekent dat systeem wachten voor elk stoplicht. Er is echter [illegible] op verbetering. Volgens Nederland Haarlem, de grootste [illegible] van verkeerslichten, worden steeds meer drukknoppen vervangen door detectielussen in het wegdek. Deze komen een eind voor het stoplicht te liggen, zodat de fietser niet al te lang hoeft te wachten.

Fietsverlichting

Bij duisternis rijdt 45 procent van alle fietsers zonder licht. Dat is de fietsersbond ENFB een doorn in het oog. Een 's avonds gehouden enquête onder fietsers leerde dat de meeste fietsers geen verlichting hebben, omdat er iets stuk is. Verlichting blijkt een sluitpost op de begroting te zijn, want veel kwalitatief goede fietsen zijn uitgerust met goedkope en storingsgevoelige lichtsystemen.

Goed materiaal is voor wat meer geld te koop, maar [illegible] fietser heeft het er niet voor over. Daarom laat de ENFB [illegible] jaar oktober een landelijke campagne voor fietsverlichting houden. In afwachting daarvan heeft de ENFB een informatiebrochure [illegible] die een overzicht geeft van alle verlichtingssystemen die op dit ogenblik te koop zijn. Daarin staan ook raadgevingen om storingen te verhelpen. Te bestellen voor ƒ 7,50 [illegible] postgiro [illegible] Fietsersbond ENFB te Woerden.

Idee Kerkradenaren boekt succes

Noodcatalogus van 'Louis postordering'

Van onze verslaggever

UTRECHT KERKRADE - Twee handige jongens uit Kerkrade kwamen een jaar geleden op de proppen met een catalogus van 'Louis postordering' speciaal voor motorrijders. R[illegible] van der Voort en Paul Derks reden zelf een tweewieler en voorspelden in een gesprek met deze krant dat ze een gouden toekomst tegemoet zouden gaan. En die gouden toekomst ligt nu voor beide heren voor het grijpen, zo lijkt. Want hun eerstejaars-catalogus is ruim voor het einde van het seizoen uitverkocht.

Bij de recent gehouden MotoRAI 94 gingen de laatste exemplaren over de toonbank. Om de klanten niet teleur te stellen en de periode tot de komst van de nieuwe catalogus [illegible] 1995 te overbruggen, hebben Van der Voort en Derks bij het Duitse moederbedrijf [illegible] laten samenstellen, voorzien van een Nederlandstalige bijlage.

Beide Kerkradenaren, die zich inmiddels in Utrecht hebben gevestigd, leiden de Nederlandse tak van de Duitse motorpostordergigant 'Louis postordering'. Zij werden overrompeld door de enorme vraag naar hun dikke catalogus. En het moet gezegd: qua omvang (542 pag[illegible]) en assortiment ([illegible] artikelen) troeft het boekwerk de postorderconcurrentie [illegible] Hein Gericke en Motoport [illegible] af.

De noodcatalogus is gratis verkrijgbaar. Voor verzendkosten wordt ƒ 3,50 in rekening gebracht. Het boekwerk is telefonisch te bestellen: [illegible]-941 [illegible] bij de Utrechtse vestiging van deze Wehkamp voor tweewielers. Schriftelijk bestellen via Antwoordnummer 4455 [illegible] VE Utrecht. Postzegel niet nodig. Bestellen per fax kan [illegible].

Technische hoogstandjes bij start modeljaar '95

BMW: 'super-schakeling' en nieuwe zescilinders

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

BMW gaat het modeljaar '95 in met twee aardige technische nieuwtjes. Voor de 3-serie is zijn compleet gewijzigde zescilinder beschikbaar, vanaf september als 320i en in februari met meer volume in de 328i. Daarnaast levert BMW exclusief voor de 850Ci standaard een 'super-schakeling' onder de naam Actief Automatische Transmissie (in het Duits afgekort met AGS).

Voor de 3 serie heeft de 50 mille kostende 320i naast de lichtere 2 ltr zescilinder vanaf 1 januari stoelhoogteverstelling, airbag rechts en hoofdsteunen achter.

De grootste verbetering van de (al gesmeerd lopende) zespitter is zijn lichtere gewicht. Het nu uit aluminium bestaande blok heeft verder een lichtere klepbediening en een minder zware krukas, drijfstangen en zuigers gekregen.

Het geheel zorgt voor een betere gewichtsverdeling op de wielassen, betere prestaties en 2% lager verbruik. Het vermogen van 150 pk is gelijk gebleven, de sprint naar 100 km/u gaat nu in 9,9 sec en het DIN verbruik ligt op 8,6 ltr/100 km. De aangepaste motor met vierentwintig kleppen heeft een variabele nokkenassturing (VANOS) zodat in de hogere versnellingen met weinig toeren toch makkelijk is op te trekken.

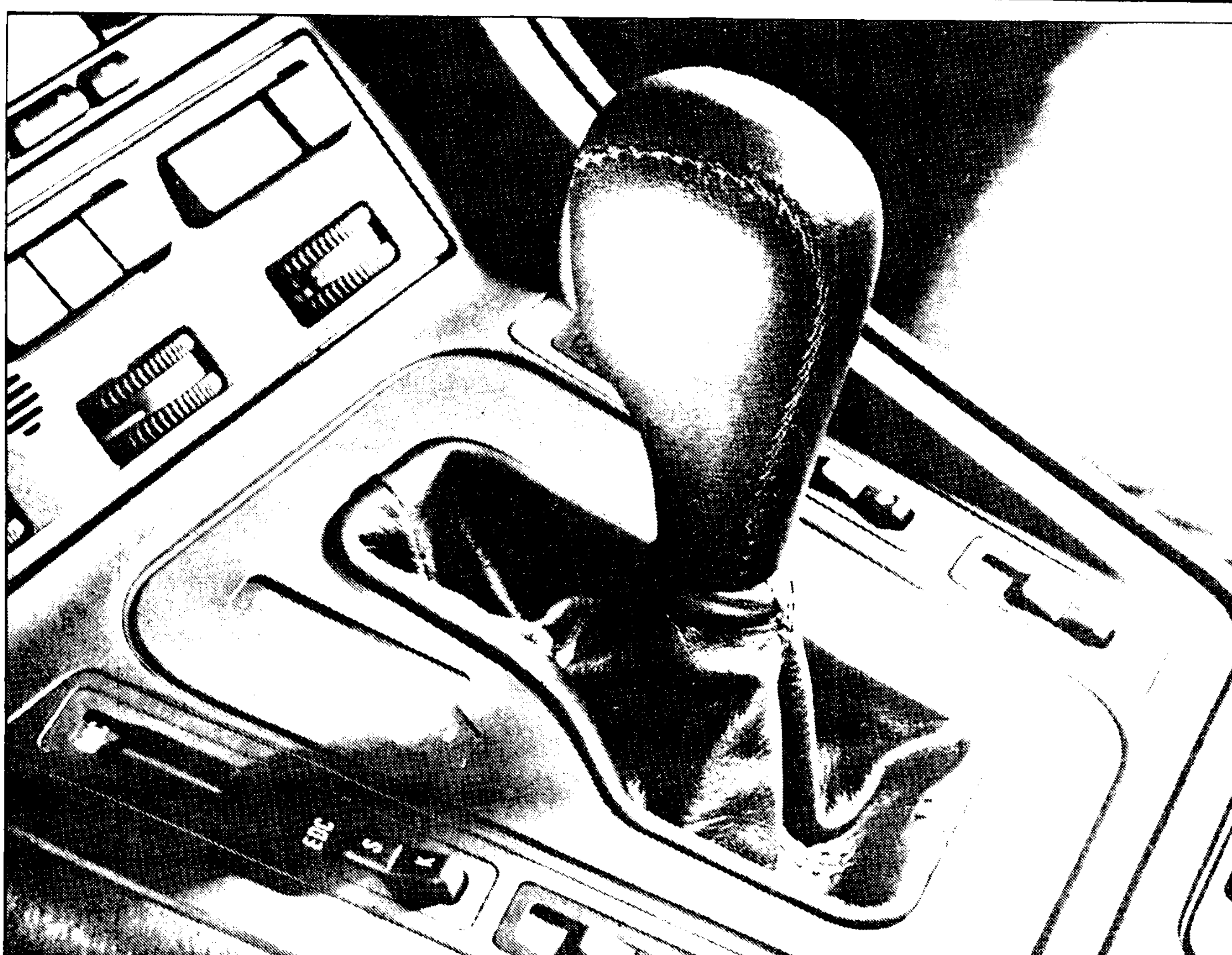
Het motorvermogen van de ruim 86 mille kostende 328i is 193 pk en het koppel nam toe tot 280 Nm/3950 tr. Verder is deze zescilinder 6% zuiniger dan zijn zwaardere 2,5 ltr voorganger en sprint hij in 7,3 sec naar 100 km/u.

Een nieuw bedieningssysteem van de vijftrapsautomaat met adaptieve transmissieregeling in de BMW 850Ci zorgt dat je kunt genieten van een moderne automaat, maar ook gewoon kunt schakelen zonder koppeling.

Naast de 'Drive'-stand zit een aparte sleuf, zet daar de hendel in en met korte tikjes is zo op- of terug te schakelen.

Elektronica zorgt voor aanpassing van de schakelmomenten aan de rijstijl. Basisgegevens zoals start-en-stop-verkeer, niet terugschakelen naar I bij langzaam rijden en bochtherkenning, zijn in het automaatprogramma opgenomen. Het scheelt brandstof en het verhoogt het comfort. Omdat de AGS-elektronica dit soort speciale situaties herkent, schakelt de motor in bochten niet onnodig op.

De 850Ci heeft een verbeterde Dynamische Stabiliteits Controle (DSC II) gekregen. Dit stukje 'high tech' zorgt dat ingrijpen bij slippen ietsje verder weg ligt. Deze adaptieve slipdrempel herkent de situatie waarbij weinig slip kan bijdragen aan betere tractie. DSC II vergroot de remfunctie met behoud van stabiliteit in de bocht, in combinatie met ABS gaat dat zelfs wielonafhankelijk.

● *Met de nieuwe Actief Automatische Transmissie van BMW kan ook gewoon geschakeld worden.*

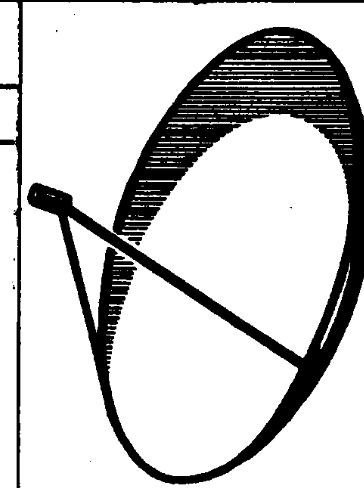
De eerste *kerstmannen* lopen zich al **warm** op Woonboulevard Heerlen.

Nog een paar weken, dan vieren we allemaal het sfeervolste feest van het jaar. Maar op Woonboulevard Heerlen zijn de eerste kerstmannen zich nu al aan het warmlopen om u met een gepast welkom te ontvangen. De hele maand december baadt de Woonboulevard in uitbundige kerstsfeer. En dit komende weekeinde wordt het extra feestelijk. Dan zijn namelijk alle **24 speciaalzaken óók op zondag** geopend. Niet alleen wedijveren alle woonwinkels met elkaar om de **sfeervolste kerstetalages**, ze hebben ook een heleboel verrassingen voor u in petto. Zo staan er het **hele weekeinde kraampjes** waar u kunt smullen van **heerlijke hamburgers, popcorn, oliebollen en versgebrande nootjes**. Morgen zorgt de **orgelman met z'n draaiorgel** voor een extra gezellig tintje. Maar zondag wordt het op de Woonboulevard al helemaal kerst. Dan lopen er diverse **levensechte kerstmannen** rond. En kunnen de kinderen zich vermaken bij een héle grote **opblaasbare kerstman**. Kortom: kom maar langs met het hele gezin. En maak er morgen en overmorgen alvast een echt kerstfeestje van. **Zondag zijn de winkels open van 10.00 tot 17.00 uur.**

Woonboulevard Heerlen
Alles voor in en rond het huis.

Alno Kellerhuis • Brugman • Buco Classic • Carpet Land • Design House • Dreams • Fauteuilerie • Gamma • Goossens • Hatéma • IKEA • In den Heerlijckheit • Intratuin • Kwantum • Leenbakker • Lucky Leder • Manou Design • Montel • Oase • Praxis • Sanders Meubelstad • Schols Wonen • Topform • Trendhopper • Valhal

ederland 1

ro/KRO
.00 **Tekst tv.**
.00 **Koekeloere.** Afl. 53.
.15 **Kijk uit!** Afl. 4.
.30-09.45 **Nijntje en haar vriendes.**
.00 **(TT) Nieuws uit de natuur.**
.20-10.30 **De Bisteboat: Fan strie n fan hynders.** Herh.
.00 **(TT) Schooltv-Weekjournaal.** Actualiteitenrubriek. Afl. 12.
.30 **Tekst tv.**
.06 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
.13 **O ja! De NCRV in beeld.**
.03 **Millennium.** Magazine over de oekomst. Herh.
.31 **Cartoon Club.**
.00 **A different world.** Comedyserie.
.29 **Topscore met Ted de Braak.**
.58 **Prettig weekend.** Culturele en ecreatieve uitgaanstips.
.28 **Wat 'n vraag!** Amusementsprogramma waarin (on)bekende mensen na het beantwoorden van een vraag zelf een vraag mogen stellen.
.00 **(TT) Journaal.**
.24 **(TT) NOS-Weeroverzicht.**
.30 **Wie van de drie.**
.01 **One flew over the cuckoo's nest.** Amerikaanse speelfilm uit 1975 van Milos Forman. Met Jack Nicholson, Louise Fletcher, William Redfield e.a. Om zijn straf te ontlopen wendt Randle Patrick McMurphy krankzinnigheid voor.
.14 **Sporen.** Serie korte films, bijdrages aan het Internationale Documentaire Festival in Amsterdam. Afl.: Herman Slobbe, blind kind.
.53 **Beatles-cyclus: A hard day's night.** Engelse speelfilm uit 1964 van Richard Lester. Met John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr e.a. Een dag uit het leven van de Beatles op het hoogtepunt van hun roem: om hun manager en Pauls grootvader te ontvluchten, stappen ze op de trein naar Londen waar ze zullen optreden in een tv-show. Maar voor het zover is moeten ze eerst aan enorme hordes fans zien te ontkomen.
.19 **Journaal.**

Nederland 2

Tros/Veronica
07.00 **Journaal.**
07.06 **Lingo.** Woordspel. Herh.
07.30 **Journaal.**
07.33 **Ontbijt TV.** Actualiteitenrubriek.
08.00 **Journaal.**
08.07 **Ontbijt TV.** Vervolg.
08.30 **Journaal.**
08.33 **Topscore met Ted de Braak.**
09.00 **Journaal.**
09.05 **Politieke partijen: GPV.**
09.08 **Kook tv.** Culinair programma.
09.29 **Die 2: Nieuwe koelen.** Herh.
09.54 **Glamourland.** Herh.
10.18 **Frans voor beginners.** Afl. 3.
10.48 **Deutsch Direkt, Duits voor beginners.** Afl. 12.
11.18 **Via Ria.** Herh.
12.10 **Lucky lotto live.** Herh.
13.02 **Journaal.**
13.10 **(TT) Oppassen!!!** Herh.
13.35 **(TT) Twaalf steden, dertien ongelukken.** Herh.
14.00 **Sonja.** Talkshow. Herh.
14.49 **De schreeuw van de Leeuw.** Amusementsprogramma. Herh.
15.36 **Candid camera.**
16.00 **(TT) Journaal.**
16.07 **The teenage hero turtles.**
16.37 **(TT) Lach mee met André.** Compilatie van sketches van André van Duin. Afl. 1.
17.20 **'Allo 'allo.** Comedyserie.
17.53 **De familie Keuzekamp.**
17.58 **(TT) 2 vandaag.**
18.00 **(TT) Journaal.**
18.15 **(TT) Actualiteiten.**
18.39 **(TT) Sportjournaal.** Beelden van het Grand Slamtoernooi in München. Verder de persconferentie van het Nederlands elftal.
18.47 **(TT) Hoofdpunten uit het nieuws gevolgd door het weer.**
18.55 **(TT) Onderweg naar morgen.** Nederlandse soapserie.
19.27 **Natte neuzen.**
20.03 **Dat zeg ik niet.**
20.35 **(TT) Bananasplit.**
21.16 **TROS TV show op reis.**
22.18 **Deadline.**
22.58 **(TT) Dood van een non.** Nederlandse speelfilm uit 1975.
00.41 **Journaal.**
00.46 **Nieuws voor doven.**

Nederland 3

Vara/NOS/RVU
08.53-09.00 en 12.00-12.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.35 **Landinwaarts.** 8-delige serie programma's van lokale en regionale omroepen. Afl. 5: OOG (Groningen).
18.10 **De Fabeltjeskrant.** Poppenserie. Afl.: De schavuitvinding.
18.15 **Sesamstraat.** Kleuterprogram.
18.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
18.40 **(TT) Klokhuis.** Afl.: Parfum.
18.59 **(TT) Lingo.** Woordspel.
19.26 **Uitz. politieke partijen: AOV.**
19.30 **Van gewest tot gewest.** Regionaal magazine.
19.59 **(TT) Komen en gaan.** Serie portretten over mensen die met een bepaald vak beginnen of er juist mee ophouden. Afl. 4: De glasmakers.
20.28 **Het groot Amnesty Nederland gala. Theaterprogramma t.b.v. Amnesty International met Kees Prins, Herman Koch en Michiel Romeyn, beter bekend als Jiskefet.**
21.55 **Trekking dagelijkse lotto.**
22.00 **(TT) Journaal.**
22.16 **(TT) Sportjournaal.** Aandacht voor betaald voetbal. Beelden van het Grand Slamtoernooi in München en aandacht voor de algemene vergadering van de vereniging De Friesche Elfsteden.
22.34 **(TT) Nova.** Actualiteitenprogramma. Aansl.: (TT) Gesprek minister-president.
23.18 **Elias.** Nederlands-Belgische tv-film uit 1991. De schrijver Elias blikt terug op zijn leven. Weemoedig bladert hij door het album van zijn herinneringen: zijn dromen, angsten en verwachtingen, symbolen en triviale gebeurtenissen. Herh.
00.35-01.35 **Tennis.** Beelden van het Grand-Slam-toernooi in München. Dit toernooi is het lucratieve toetje voor de best betaalde proftennissers. Juist in een periode dat de inkomsten van de toppers onder druk staan, doet het prijzengeld hier belachelijk aan.

RTL4

06.30 **Hei elei kuck elei.**
07.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.07 **Ontbijtkids: Delfy.**
07.30 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.37 **Ontbijtkids: De Smurfen.**
08.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
08.08 **The bold & the beautiful.** Amerikaanse soap. Herh.
08.30 **Nieuws.**
08.35 **Santa Barbara.** Deel 1. Herh.
09.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
09.10 **Santa Barbara.** Deel 2. Herh.
09.30 **Goede tijden slechte tijden.** Nederlandse soap. Herh.
10.00 **Koffietijd.**
11.00 **Showtime shop.**
11.05 **As the world turns.** Serie.
11.50 **Lunchkids.**
12.50 **Sherlock Holmes and the Baskerville curse.** Animatiefilm.
14.15 **Rad van fortuin.** Herh.
14.45 **Spijkerhoek.** Herh.
15.15 **Showtime shop.**
15.20 **Santa Barbara.** Soap.
16.10 **The Oprah Winfrey show.**
17.00 **5 uur show.**
18.00 **Zes uur nieuws.**
18.15 **Ooggetuige.** Reportages.
18.30 **Rad van fortuin.**
19.00 **The bold & the beautiful.**
19.30 **Half acht nieuws.**
19.50 **Weer.**
20.00 **Goede tijden slechte tijden.**
20.30 **Bij van Duin.**
21.30 **Diamant.** Dramaserie.
22.30 **Medisch meesterschap.**
23.30 **Nieuws, sport en weer.**
00.00 **The double man.** Amerikaanse speelfilm uit 1968 van Franklin J. Schaffner. Met Yul Brynner, Britt Ekland, Lloyd Noland, Clive Revill, Anton Deffring e.a. CIA-agent Dan Slater ontvangt een telegram van zijn vriend en ex-collega Wheatly, waarin staat dat zijn zoon Robert in Europa is omgekomen bij een skiongeluk. Slater vliegt onmiddellijk naar Oostenrijk waar Wheatly beweert dat Roberts dood een ongeluk is maar Slater vindt later Roberts ski-jack en daar blijken kogelgaten in te zitten.
01.50 **Killpoint.** Amerikaanse actiefilm uit 1984 van Frank Harris.
03.20 **Nachtprogramma.**

RTL5

15.30 **Love boat.** Amerikaanse serie.
16.25 **Tv boetiek.** Homeshopping-programma.
16.55 **Goede tijden slechte tijden.** Nederlandse soapserie. Herh.
17.20 **Happy days.** Amerikaanse comedy.
17.45 **The A-team.** Amerikaanse actieserie.
18.00 **Vervolg The A-Team.**
18.35 **Beverly Hills 90210.** Amerikaanse serie. Herh.
19.25 **Nieuwsflits.** Kort nieuws.
19.30 **Medics.** Engelse dramaserie.
20.25 **Blue heat.** Amerikaanse politiefilm uit 1990 van John MacKenzie. Frank Daly is een ervaren kracht bij de politie van Los Angeles. Zijn werkwijze is recht door zee en hij maakt zich allerminst zorgen over promotie of het krijgen van eremedailles. Hij stuurt zijn mannen Wayne, Ricky en Hojo de straat op, om de strijd aan te gaan met een grote drugsbende. Frank wil er van alles aan doen om de criminelen achter de tralies te krijgen.
22.15 **Nieuwsflits.** Kort nieuws.
22.20 **I.S.C.H.A.** Talkshow met een of meer gasten uit de wereld van de kunst, politiek, cultuur, wetenschap of sport.
23.20 **The defector.** Amerikaanse thriller uit 1966 van Raoul Levy. Met Montgomery Clift, Hardy Kruger, Macha Meril, Roddy McDowall, David Opatoshu e.a. James Bower staat op het punt om naar Oost-Duitsland te gaan. Hij wil daar een bezoek brengen aan het museum van Dresden en ziet zijn trip dan ook als een studiereis. Dat verandert echter als de CIA Bower benadert met de vraag of hij als spion wil optreden. Hij accepteert het aanbod en komt in contact met de Rus Goshenko die naar het westen wil vluchten. Als Goshenko de dood vindt, moet Bower zelf ook voor zijn leven vrezen.
01.10 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.
01.35 **Nachtprogramma.**

RTBF/La Une

14.55 Vacaturebank. **15.10** Autant savoir. **15.30** Les pieds dans le plat. **16.35** Neighbours. **17.00** Raven. **17.55** Carlos et les autres. **18.25** Weer. **18.30** Info première. **18.50** Cartes sur table. **19.10** Le quotidien des sports. **19.30** Nieuws. **20.10** Stéphane Steeman. **21.15** Tatie Danielle. **23.10** Galilée, au nom des pierres. **00.15** Nieuws. **00.20** 24 H sur les marchés.

SPORTS 21

18.02 Ici Bla-bla. **18.58** Neighbours. **19.21** Ici Bla-bla. **19.27** Paardenkoersen. **19.30** Zie La Une. **19.59** Weer. **20.02** Les moissons de fer. **20.53** Musique: Fanget an! **21.41** Les coulisses du musée. **22.08** Nieuws. **22.30** Paardenkoersen. **22.33** Avantage. **23.00** Dow Jones.

TV 5

06.00 La maison Deschênes. **06.30** Télématin. **08.00** Nieuws. **08.03** Canadees nieuws. **08.30** Nieuws. **08.35** Paris lumières. **09.00** Nieuws. **09.05** Temps présent. **10.00** Connaissance de la science. **11.00** Ah! Quels titres. **12.00** Nieuws. **12.05** La chance aux chansons. **12.40** Weer. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** La maison Deschênes. **13.30** Les grands Simenon: Crime impuni. Politiefilm. **15.00** Quart tango. **16.00** Nieuws. **16.10** Gourmandises. **16.25** Bibi et ses amis. **17.05** Le jardin des bêtes. **17.15** Clip postal. **17.45** Question pour un champion. **18.15** Visions d'Amérique. **18.30** Nieuws. **18.55** Revue de presse des pays arabes. **19.00** Paris lumières. **19.25** La météo des cinq continents. **19.30** Zwitsers nieuws. **20.00** Au nom de la loi. **20.55** La météo des cinq continents. **21.00** Nieuws. **21.40** Taratata. **22.50** Connaissance de la science. **23.40** Nieuws. **00.10** Médiasud. **00.25** Sortie libre. **01.25** Décryptages. **01.55** La chance aux chansons. **02.30** Clip postal. **03.00** Temps présent. **04.00** Ah! Quels titres. **04.55** Visions d'Amérique. **05.10** Paris lumières. **05.35** Eurojournal.

BBC 2

08.00 Tales of the tooth fairies. **08.05** Funnybones. **08.10** Thundercats. **08.30** Blue Peter. **09.00** Breakfast news. **09.15** The record. **09.35** Discovering animals. **10.00** Lyn Marshall's everyday yoga. **10.10** Cramshaw paints oils. **10.35** The way of the Lakes. **11.00** Playdays. **11.25** ■ Rider from Tucson. Western. **12.25** ■ Intermezzo. Film. **13.30** Working lunch. **14.00** Fingermouse. **14.15** The rich traditions. **14.45** Making tracks. **15.10** Sport on Friday. Paardenkoersen Cheltenham, starts om 15.20, 15.55 en 16.30; Zwemmen: Nationale kampioenschappen sprint in Sheffield. **16.50** Nieuws. **17.00** Today's the day. **17.30** Ready, steady, cook. **18.00** Esther. **18.30** All in the mind. **19.00** Captain Scarlet and the Mysterons. **19.25** Randall and Hopkirk (Deceased). **20.15** The O-Zone. **20.30** Sounds of the sixties. **21.00** Public eye. **21.30** More front gardens. **22.00** The trial. **22.50** Funky black shorts. **23.00** Have I got news for you. Aansl.: Tales from the quilt. **23.30** Newsnight. **00.15** Newman and Baddiel rest in pieces. **00.45** The Larry Sanders show. **01.10** Weerbericht. **01.15** ■ The fugitive. **02.05-03.50** Je vous aime. Speelfilm.

Eurosport

08.30 Step aerobics. **09.00** Triathlon. **10.00** Eurofun. **10.30** Snowboarden. **11.00** Aerobics. WK vanuit Las Vegas. **12.00** Truckracen. **13.00** Freestyle skiën. Wereldbeker. **15.00** Voetbal. Champions League. **16.30** Voetbal. UEFA-Cup 3e ronde (returns). **18.00** Truckracen. **18.30** International motorsports. **19.30** Eurosportnieuws. **20.00** Bodybuilding. **21.00** Boksen. **23.00** Worstelen. **00.00** Motorsport. **01.00-01.30** Eurosportnieuws.

NBC

05.30 NBC News. **06.00** Business insiders. **06.30** NBC News. **07.00** ITN World news. **07.15** US Market wrap. **07.30** Business insiders. **08.00** ITN World news. **08.15** US Market wrap. **08.30** Inside edition. **08.58** ITN World News. **09.00** Super Shop. **10.00** Rolonda. **11.00** Rivera live. **12.00** Today's business. **12.30** FT Business today. **13.00** Today. **15.00** The money wheel. **17.30** FT Business tonight. **18.00** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** Hot wheels. **20.30** Dateline. **21.30** Inside edition. **22.00** ITN World news. **22.30** The best of the tonight show. **23.30** Real personal. **00.00** FT Business tonight. **00.20** US Market wrap. **00.30** Nightly news. **01.00** Equal time. **01.30** The best of the tonight show. **02.30** Holiday destinations. **03.00** Rivera live. **04.00** Rolonda. **05.00** Inside edition.

uitsland 1

.05 **Länderjournal.**
.45 **Morgenmagazin Sport.**
.00 **Morgenmagazin.** Ontbijttv.
.00 **Heute.**
.03 **The flying doctors.** Herh.
.45 **Tele-Gym.** Skigymnastiek.
.00 **Heute.**
.03 **(TT) Wunderbare Welt.** Herh.
.50 **Hundert Meisterwerke.** Herh.
.00 **Heute.** Met beursberichten.
.04 **Hitparade im ZDF.**
.10 **Das ist Ihr Leben.** Herh.
.55 **Presseschau.**
.00 **ZDF-Mittagsmagazin.**
.45 **Wirtschafts-Telegramm.**
.00 **Tagesschau.**
.03 **Höchstpersönlich.** Serie portretten van bekende Duitsers. Afl.: Hannelore Elsner.
.30 **Abenteuer Überleben.**
.00 **Im Glauben frei für die Welt.** Herdenkingsdienst t.g.v. de 400ste geboortedag van Koning Gustaaf Adolf II van Zweden vauit de Thomaskirche in Leipzig.
.45 **Die pfiffige Fünf.** Tsjechoslowaakse speelfilm.
.00 **(TT) Tagesschau.**
.10 **Brisant.** Boulevardmagazine.
.40 **ARD vor acht.**
.50 **Tagesschau-Telegramm.**
.55 **Hecht & Hale,** serie.
.49 **Tagesschau-Telegramm.**
.54 **Die Dinos,** serie.
.25 ●● **Herzblatt,** dating-programma. Presentatie: Rainhard Fendrich.
.54 **Das Wetter.**
.58 **Heute abend im Ersten.**
.00 **(TT) Tagesschau.**
.15 **(TT) Marilyn & Bobby.** Tv-film.
.44 **Tagesthemen-Telegramm.**
.45 **Sportschau.** Sportprogramma.
.00 **ARD-exclusiv.**
.30 **Tagesthemen.** Met Bericht aus Bonn.
.00 **Chronik der Wende.**
.15 **Das Schattenkabinet.** Satire.
.45 **Kid Galahad.** Amerikaanse speelfilm. Met Elvis Presley.
.20 **Tagesschau.**
.30 ■ **The gun runners.** Amerikaanse speelfilm uit 1958 van Don Siegel. Met Audie Murphy e.a.
.50 **Hit Clip.** Muziekvideo's.
.15 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Kunst in ostdeutschen Museen.

Duitsland 2

05.05 **Länderjournal.**
05.45 **Morgenmagazin Sport.**
06.00 **ZDF-Morgenmagazin.** Ontbijttelevisie met elk half uur heute.
09.00 **Heute.**
09.03 **The flying doctors.** Herh.
09.45 **Tele-Gym.** Skigymnastiek.
10.00 **Heute.**
10.03 **(TT) Wunderbare Welt.** Documentaireserie. Herh.
10.50 **Hundert Meisterwerke.** Serie kunstbeschouwingen. Herh.
11.00 **Heute.** Met beursberichten.
11.04 **Hitparade im ZDF.**
12.10 **ZDF Sport extra.** Met basketball: Europa Cup: TSV Bayer 04 Leverkusen - Juventut Badalona.
13.00 **ZDF-Mittagsmagazin.**
13.45 **Nachbarn.**
14.30 **Siebenstein.** Poppenserie.
14.55 **Querkopf.** Quiz voor kinderen.
15.20 **Logo.** Jeugdjournaal.
15.30 **X-Base.** Jongerenmagazine.
16.00 **Heute.**
16.05 **Macht der Leidenschaft.** Duits-Canadese soapserie.
16.55 **Reiseltip.** Toeristische tips.
17.00 **Heute en sport.**
17.15 **Länderjournal.** Aansl.: Bürger, rettet Eure Städte! Momumentzorg. Aansl.: heute-Schlagzeilen.
17.55 **Heartbreak High.** Serie. Aansl.: Guten Abend. Met Gewinn vor 7.
19.00 **Heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Ein besonderes Paar.** Serie.
20.15 **(TT) Derrick.** Misdaadserie.
21.15 **Die Reportage.**
21.45 **Heute-journal.**
22.15 **Aspekte.** Cultureel magazine.
22.45 **Willemsens Woche.** Live talkshow vanuit Hamburg.
23.45 **Heute nacht.** Actualiteiten.
00.00 **Into thin air.** Amerikaanse misdaadfilm uit 1985 van Roger Young.
01.30-03.10 ■**Broadway Melody of 1936.** Amerikaanse speelfilm uit 1935 van Roy Del Ruth. Met Eleanor Powell, Robert Taylor, Una Merkel e.a. Het succesvolle radiostation WHN wil onder leiding van producent Bob Gordon een nieuwe musical op de bühne brengen. Roddeljournalist Bert Keeler brengt het gerucht in de wereld dat Bobs zijn vriendin Lillian de hoofdrol voor zich opeist.

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus maatschappijleer. Afl. 12. **09.00** Tele-Praxis. **09.15** Kultursżene. **10.00** Schooltelevisie. **12.00** Bonn am Rohr. **12.28** Programma-overzicht. **12.30** Monitor. **13.15** Monitor im Kreuzverhör. **14.00** WDR aktuell. **14.05** Hit-Clip. **14.30** Die Arktis. Natuurfilmserie. **15.00** WDR aktuell. **15.05** FensterPlatz. **15.45** Chronik der Wende. **16.00** KostProbe. Tips. **16.30** Cursus maatschappijleer. Afl. 12. **17.00** A - Z Lifeshow. **17.15** U 30. Jongerenmagazine. **18.00** Nachrichten aus Rheinland und Westfalen. **18.05** KuK. **18.30** Konto. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.25** Fensterprogramme der Landesstudios. **19.45** Hobbythek. Culinaire tips. **20.15** Stadi-G'schichten. **21.00** WDR aktuell. **21.15** Wer will noch mal? **22.00** B. trifft. Talkshow. **23.00** Rückblende. **23.15** Den Zauber nicht durch Worte brechen. Portret van John Neumeier. **00.15** Rockpalast Classics. **00.45** Nachrichten. **00.50-09.00** Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus maatschappijleer. Afl. 12. **09.00** Schooltelevisie. **10.50** Non-Stop-Fernsehen. **12.35** Hit-Clip. **13.00** Saar-Report. Herh. **13.30** Politik Südwest (Baden-Württemberg). Herh. **14.00** Politik Südwest (Rheinland-Pfalz). Herh. **14.30** Nieuws in het Engels. Herh. **14.45** Nieuws in het Frans. Herh. **14.59** Programma-overzicht. **15.00** Hallo, wie geht's? Herh. **15.15** Verzehl mir e Gschicht. Herh. **15.45** Die Montagsmaler. Herh. **16.15** Freut Euch des Nordens. Herh. **17.00** Cursus maatschappijleer. Afl. 12. Herh. **17.30** Das Jahr in Wald und Flur. **17.59** Der weisse Wal. **18.25** Unser Sandmann. **18.30** Südwest aktuell. **18.35** Hallo wie geht's? **18.50** Fahr mal hin. Herh. **19.19** Programma-overzicht. **19.20** Landesschau. **19.48** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** MuM Menschen und Märkte. **21.00** Nachrichten. **21.15** Fröhlicher Weinberg. **22.15** Streit im Schloss. **23.45** Hüsch & Co. Cabaret. **00.45** Schlussnachrichten. **01.00** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Guten Morgen Deutschland. Ontbijttelevisie. **09.05** Kojak. Amerikaanse misdaadserie. **10.00** The bold and the beautiful. **10.30** Days of our lives. **11.00** Der Preis ist heiss. Spelprogramma. **11.30** Familien Duell. Spelprogramma. **12.00** Punkt 12. Middagmagazine. **12.30** The guiding light. **13.15** Santa Barbara. **14.10** Murder, she wrote. **15.00** Ilona Christen. Talkshow. Vandaag: Frigide vrouwen, bestaan die? **16.00** Hans Meiser. Talkshow. Vandaag: Hoe maak ik het beste van mezelf? **17.00** Jeopardy! Spelprogramma. **17.30** Unter uns. **18.00** The bold and the beautiful. **18.30** Explosiv - Telegramm. Boulevardnieuws. **18.45** RTL aktuell. Nieuws, sport en weerbericht. **19.10** Explosiv - Das Magazin. **19.40** Gute Zeiten, schlechte Zeiten. Duitse serie. **20.15** TekWar: TekJustice. Amerikaanse sf-film. **22.00** The rescue. Amerikaanse actiefilm. **23.45** RTL-Nachtjournal. Nieuwsmagazine. **00.15** The evil that men do. Amerikaanse actiefilm. **01.40** Alphacity - Abgerechnet wird nachts. Duitse thriller. **03.20** Das A-Team (The A-team). Amerikaanse actieserie. Herh. **04.05** Knight Rider. Amerikaanse actieserie. Herh. **04.55** Tekenfilmserie.

SAT 1

05.30 Deutschland heute morgen. **09.30** Falcon Crest. **10.30** Neighbours. **11.00** Kommissar Rex. **11.55** Riskier' was! **12.30** Knots Landing. **13.25** Falcon Crest. **14.25** Tarzan. **14.55** Star Trek. **15.55** MacGyver. **17.00** Live ran - SAT.1-Tennis. Grand Slam Cup-tennistoernooi vanuit München. **18.00** Sat.1 Newsmagazin. **19.15** Täglich ran - Sat.1-Sport. **19.30** Glücksrad. **20.15** Astérix chez les Bretons. **22.05** Ran - Sat.1-Fussball. Aansl.: TopNEWS. **23.00** No sports. **00.00** Mobilhome girls. Erotische speelfilm. **01.20** Hilfe, mich liebt eine Jungfrau. Erotische speelfilm. **02.45** Star Trek. **03.35** MacGyver. **04.25** Alles Liebe oder was? Aansl.: Programma-overzicht. **04.55** Ran - Sat.1-Fussball. Herh.

België/TV 1

15.00 **Schooltelevisie.** Herh.
15.20 **Huisje, boompje, beestje.** Wereldoriëntatie. Afl. 3: Graven naar gas. Herh.
15.40-16.04 **Politieke instellingen: De knikkers en het spel.** Maatschappelijke vorming. Afl. 6: De grote knikker. Herh.
17.10 **Het Capitool.** Soapserie.
17.35 **Paradise Beach.** Strandsoap.
18.00 **Journaal.**
18.10 **The bold and the beautiful.**
18.35 **Blokken.** Spelprogramma.
19.05 **Neighbours.** Serie.
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Zeg eens Euh.**
20.40 **De droomfabriek.** Amusementsprogramma waarin wensen van volwassenen en kinderen worden vervuld.
22.00 **The road home.** Amerikaanse psychologische film uit 1989 van Hugh Hudson. Met Donald Sutherland, Adam Horovitz, Amy Locane e.a. Nu zijn ouders gescheiden zijn en zijn moeder hertrouwt, zoekt de puber Tim een emotionele uitlaapklep bij een jeugdbende. Na een paar ernstige incidenten worden Tim en zijn vriendinnetje Cheryl opgepakt en in de gevangenis opgesloten.
23.54 **Paardenkoersen.**
23.55 **Weerbericht.**

België/TV 2

18.00 **Tik tak.** Afl. 343.
18.05 **Bouli.** Korte animatiefilm.
18.10 **Flucht mit Luzifer.** 8-delige Duitse familieserie. Afl. 1.
18.35 **Bay City.** Serie.
19.00 **Thunderbirds.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Couleur locale.** Magazine.
20.30 **Niveau 4: Onder dak.**
21.00 **Doe-het-zelf.** Magazine. Afl. 5.
21.20 **Vlaanderen vakantieland.** Toeristisch magazine.
22.00 **Ter Zake.** Infomagazine met nieuws en sport.
22.45 **Cup final** (Gmar Gavia). Israëlische oorlogsfilm uit 1991 van Eras Riklis.
00.35 **Coda.** Peter Verhelst leest voor uit eigen werk.

RAI UNO

06.00 Euronews. **06.45** Unomattina. **09.35** Pra nonni e nipoti. **10.00** TG1. **10.05** Caccia tragiva al castello. Speelfilm. **11.00** TG1 da Napoli. **11.45** Utile futile. **12.25** Che tempo fa. **12.30** Nieuws. **12.35** La signora in giallo. **13.30** Nieuws. **14.00** Week-end. **14.20** Telethon. **14.50** Avventura e sogno. **15.45** Solletico. **17.55** **18.00** Nieuws. **18.20** Un inviato molto soeciale. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Nieuws. **20.40** Chiaro e tondo. **23.00** Nieuws. **23.10** Combact film. **00.05** Nieuws. **00.10** Che tempo fa. **00.15** Oggi al parlamento. **00.25** DSE - Sapere. Aansl.: Nachtprogrammering.

BBC 1

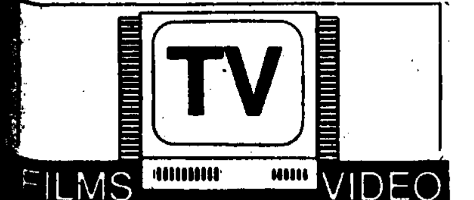
07.00 Business breakfast. **08.00** BBC breakfast news. **10.05** Kilroy. **11.00** Nieuws. **11.05** Good morning with Anne and Nick. **13.00** Nieuws. **13.05** Pebble mill. **13.55** Nieuws. **14.30** Neighbours. **14.50** The great British quiz. **15.15** Holiday. **15.45** The flying doctors. **16.30** Popeye. **16.45** TVK. **17.00** The new Yogi Bear Show. **17.05** Get your own back. **17.30** Record breakers. **17.55** Newsround. **18.05** Byker Grove. **18.35** Neighbours. **19.00** Nieuws. **20.00** The world's strongest man. **20.30** Tomorrow's world. **21.00** Good fortune! **21.50** TV heroes. **22.00** Nieuws. **22.30** Harry Enfield and chums. **23.00** The hillside stranglers. Thriller. **00.35** Dr. Terror's vault of horror: Alligator. Griezelfilm. **02.10** Weerbericht.

MTV

06.00 Awake on the wildside. **07.30** The grind. **08.00** Awake on the wildside. **09.00** Ingo. **12.00** The soul of MTV. **13.00** Greatest hits. **14.00** The afternoon mix. **16.30** The report. **16.45** CineMatic. **17.00** News at night. **17.15** 3 from 1. **17.30** Dial MTV. **18.00** Music non-stop. **20.00** Greatest hits. **21.00** Most wanted. **22.30** Beavis & Butt-head. **23.00** The report. **23.15** CineMatic. **23.30** News at night. **23.45** 3 from 1. **00.00** Party zone. **02.00** The soul of MTV. **03.00** The grind. **03.30-08.00** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **08.30** World report. **09.45** CNN Newsroom. **11.30** World report. **12.15** World sport. **12.30** Business morning. **13.30** Business day. **14.30** Business Asia. **15.00** Larry King live. Herh. **16.45** World sport. Herh. **17.30** Business Asia. **20.00** World business today. **21.00** International hour. **22.45** World sport. **23.00** World business today update. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King live. **05.30** Showbiz today. Herh.

RTL Television
20.15 uur - TekJustice - (1994-USA) Agent ontwaakt in de toekomst en moet dan de strijd tegen 'Tek'-drug en 'Tek'-bende aanbinden. Uit de 'Tek'-serie. Met William Shatner, Greg Evigan en Egene Clark.
Regie: Gerard Ciccoritti.

Nederland 1
21.01 uur - One Flew over the Cuckoo's Nest - (1975-USA) Indringend, wrang en komisch drama van Milos Forman over TBS-er die kliniek op stelten zet. Goed voor meerdere Oscars. Een film die je gezien moet hebben!

België/TV 1
22.00 uur - Lost Angels - (1989-USA) Gestoord stel wordt opgesloten in kliniek. Nu moeten ze het spel zo spelen dat ze via de psychiater weer vrijkomen. Met Donald Sutherland en Adam Horovitz. regie: Hugh Hudson.

België/TV 1
22.00 uur - Gmar Gavia - (1991-IL) Israelisch drama van Eras Riklis over voetballer die vlak voor WK onder de wapenen moet. Wordt hij ook nog gevangen door de PLO! Gelukkig loopt het goed af. Met Moshe Ivgi en Muhamed Baeri.

● *In de soms wrange Amerikaanse dramafilm 'One Flew over The Cuckoo's Nest' speelt Jack Nicholson een subliemе rol. De film werd bekroond met maar liefst vijf Oscars. (Nederland 1 - 21.01 uur).*

Nederland 2
22.58 uur - De dood van een non - (1975-NL/B) Ouderwets aandoende film over meisje in rolstoel dat geneest. Haar gelofte aan God doet ze echter niet gestand. Met Josine van Dalsum en Jules Hamel.
Regie: Paul Collet.

Nederland 3
23.18 uur - Elias of het gevecht met de nachtegalen - (1991-NL/B) Drama van Klaas Rusticus, gebaseerd op de roman van Maurice Gilliams. Jongen ziet er tegen op dat-ie naar kostschool moet. Met Brikke Smets.

Duitsland 1
23.45 uur - Kid Galahad - (1961-USA) Elvis Presley en Charles Bronson in een musical over de relatie tussen een jonge bokser en zijn manager. Natuurlijk ook met romantiek. En liedjes. Musical van Phil Karlson.

Nederland 1
23.53 uur - A Hard Day's Night - (1964-GB) Video klaar: komische Beatles-film met hits als Can't Buy Me Love en And I Love Her. Semi-documentaire van Richard Lester volgt het viertal tijdens 'doorsneedag'.

RTL Television
00.15 uur - The Evil That Men Do - (1983-USA) Spannende actiefilm van J. Lee Thompson over beroepsmoordenaar die rustig wil gaan leven. Maar als zijn vriend vermoord blijkt... Met Charles Bronson en Teresa Saldana.

Duitsland 1
01.30 uur - The Gun Runners - (1958-USA) Audie Murphy en Eddie Albert in een niet al te beste actiefilm van Don Siegel. Man raakt op Cuba verstrikt in de onrechtmatige activiteiten van een ander.

Duitsland 2
01.30 uur - Broadway Melody of 1936 - (1936-USA) Musicalfilm van Roy Del Ruth met Eleanor Powell en Jack Benny. Vervolg op 'The Broadway Melody'. Verhaal doet er niet toe, de liedjes zijn leuk.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.00 nieuws.
7.07 Vara Radio I vrijdageditie. 9.05 Het Balkon. 10.05 NL-Buitenland. 10.30 Standplaats Mozambique. 11.05 Argos. 12.07 Vara Radio I vrijdageditie. 14.05 De Transmissie. 16.05 Welingelichte kringen. 17.07 Tros Aktua. 19.04 Talkradio: De kamer van Spelberg. 20.04 God zij met ons. 22.04 Hier en nu-sport. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 Tros Nachtwacht

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Thank God it's Friday. 9.04 Adres onbekend (Muziek terwijl u zoekt). 12.04 Het hart van twee. 14.04 Het paleis. 17.04 Fileradio. 18.04 Alle mensen. 19.04 Club Veronica trend. 20.04 De avond van het sentiment, met om 20.04 De hits van 22.04-24.00 Listen to the music.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.04 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 De steen & been show. 14.04 Carola. 15.04 The magic friends. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Countdown café. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Ouverture. Barokmuz. 8.04 Opus 4. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. Atlanta Symphony Orch. 13.04 En nu... mijn verzoek. 14.00 Middagconcert: Het internationale concertcircuit. Trio Fontenay met bariton. 16.00 De Nederlanden: Laat barok. 17.00 Operette. 18.04 César Franck: Rédemption. Koor Orféon Donostiarra en Orch. du Capitole de Toulouse. 19.20 Lydia Mordkowitsj speelt Sjostakovitsj. Schots Nationaal Ork. met viool. 20.02 Avondconcert: De Vara-matinee. Nieuw Sinfonietta Amsterdam met cello. 21.40 Motetten van Grandi. Scola Cantorum Brasiliensis. 22.00 Rattle dirigeert Bartók. City of Birmingham Symph. Orch. met klarinet. 22.35 Zelenka: Litaniae Lauretanae. Kamerkoor Stuttgart Tafelmusik met sol. 23.10 Muziek van deze eeuw: Het werk voor strijkkwartet van Alban Berg. Alban Berg Kwartet. 0.00-1.00 Jazz na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 23.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 NOS Sportief. 7.30 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. NCRV - Vrijdag op vijf, met om 9.02 Het gesprek; 9.40 Plein publiek; 11.02 Rondom het woord. 12.02 Bonnefooi. 12.30 Werken aan werk. 13.10 Gebeurtenissen. 14.02 De ronde tafel van Pam. 15.02 Opium radio. 17.10 Radio UIT. 17.50 CD. 18.02 Actualiteiten- en religieus programma in het Arabisch. 18.45 Actualiteiten in het Turks. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Licht en uitzicht. 21.39 EO-Metterdaad. 21.40 Boeken wijzer. 22.00 Zicht op Israel. 22.20 De psalmen. 22.40 Theologische verkenningen. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
7.00 Limburg Aktueel met om 7.30 ANP. 8.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg Aktueel met Limburg Bevrijd. 9.00 Tussen de bedrijven door. 11.00 Op de valreep. met de minuut van..., agendarubriek en Het Letterspel. 12.00 Limburg Actueel. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 De Buurt. Discussie op straat. 14.00 Licht Limburgs. Muziekprogramma. 15.00 Profiel. Gesprek met een gast. 16.00 Festival, cultuurmagazine. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: nieuws en actualiteiten met om 17.30 ANP-nieuws.

BRTN/Radio 2
06.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal. 8.00 Nieuws 8.10 Het leven is mooi. 10.00 Nieuws 10.03 Gewoon genieten (om 11.00 Weerbabbel door Bob de Richter). 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Goed op vrijdag. 14.00 Het algemeen belang. 16.00 Abraham al gezien? Programma voor de derde leeftijd. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Hitriders. Toppers en platen van vroeger. 20.00 Wie zoekt die vindt. 22.00 Nieuws. 22.05 Countrymuziek. 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws: 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30 en 20.00 uur.
6.05 Radiofrühstück + Spiel 'Glückstreffer' (6.15 Wort in den tag; 6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungskalender; 7.30 Regionalnachrichten; 8.30 Presseschau). 9.05 Regionalnachrichten. 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.00 Regionalnachrichten. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Jazz. 20.05-21.00 Lieder, Chansons

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws.
7.00 Jan van de Putte 10.00 Jan de Hoop. 12.00 Ron Bisschop. 16.00 Luc van Rooij. 20.00 Late Rock. 24.00 Night Rock.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 Morgenmelodie und Wetterbericht. 9.05 Musikpavillon (9.20 Feuilleton Opfer der Liebe). 12.00 Nachrichten, Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (met om 13.00 Mitmenschen en 14.00 Nachrichten, Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert (15.40 Radiofeuilleton Opfer der Liebe). 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musikexpress. 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen.

Deze pagina wordt gecoördineerd door de afdeling PR en Promotie. Voor inlichtingen: 045 - 739366.

10 december:

★ Lanaken (B) wintertocht 6 - 12 - 20 km. Start: Sparrendal, Roelerdreef van 8.00 tot 14.00 uur. Inlichtingen: 0032-89715330.

10+11 december:

★ Belfeld Wintertocht 7 -12 - 25 km. Start: café Maaszicht, Maasstraat 13 van 8.00 tot 14.00 uur. Inlichtingen: 04705-1676.

11 december:

★ Gulpen, wintertocht 5- 10 -15 - 25 km. Start, Timpaan, Rosstraat 2 van 8.00-14.00 uur. Inlichtingen: 045-445134.

★ Sittard, spel- en puzzelwandeltocht voor het hele gezin. Start vanaf 13.30 uur vanuit buurthuis Don Bosco, Tuddernderweg 46. Inlichtingen 046-529081/513224.

★ Puth, kerstwandeltocht 7 - 15 - 25 km. Start: Oud Limburg, Kerkweg 32 van 8.00-14.00 uur. Inlichtingen: 04493-4334.

★ St. Joost, wintertocht 7 - 12 - 19 - 25 km. Start: 't Trefcentrum, Caulitenstraat van 8.00- 14.00 uur. Inlichtingen: 04499-1264.

★ 's Gravenvoeren (B) decembertocht 1994 5 - 10 - 20 km. Start: Kursaal aan de Boomstraat 153 van 8.00-15.00 uur. Inlichtingen: 0032 41810825.

10 december:

★ Competitie 1ste klas gewichtheffen tussen K.S.V. Helios, Simpelveld en L.K.V. de Spartaan, Leiden in hotel Oud Simpelveld, Irmstraat 23 in Simpelveld. Aanvang 15.00 uur, entree ƒ 3,50.

★ Hollandse avond in café Coriovallum, Venlostraat 2-6, Heerlen. Organisatie B.C. Coriovallum, entree ƒ 4,-; aanvang 20.30 uur.

★ Presentatie van verzamel-cd "Vastelaoves-Sjpas" door Sjtichting Gelaense Meziekprodukties. Om 20.33 uur in het Reünie-gebouw, gratis entree.

★ Adventsconcert door Christelijk Gemengd Koor Heerlen in Heilig Hart Kerk van Jezus, Meezenbroekerweg 114, Heerlen. Aanvang 16.00 uur, entree: vrije gave wordt op prijs gesteld.

★ Wildrit (autopuzzelrit) voor iedereen. Inschrijven van 13.00 tot 13.30 uur in startbureau, Amacitia, Markt, Hoensbroek. Inschrijfgeld ƒ 15,- per voertuig. Organisatie A.C. Grensland.

11 december:

★ 17e decembertoernooi voor tafeltennisrecreanten. Lokatie De Henkhof, Clemensweg 3, Merkelbeek, aanvang 10.00 uur, organisatie T.T.V. Merkelbeek.

★ Rommelmarkt van 10.00-17.00 uur in het Casino aan het Treebeekplein te Brunssum.

★ Vlooienmarkt van 10.00 tot 18.00 uur in de gymzaal aan de Susterderweg in Nieuwstadt. Entree ƒ 2,50; 65-plussers twee gulden en kinderen t/m 12 jaar vrij entree.

★ Kerstconcert door de Heerlense Oratorium Vereniging in de Bernardinuskapel aan de Akerstraat 97, Heerlen. Aanvang 20.00 uur, entree ƒ 15,-.

13 december:

★ Zjer bataille/G. Rapaille/Ger Bertholet "Dreug vuer en zingt same mit Bert Cordewener". Dialectavond in zaal Tom Keulen in Klimmen. Aanvang 20.30 uur, organisatie Heemkunde-vereniging Klimmen. Entree ƒ 5,-.

★ Voorlichtingsavond door dr. D. Engelen, cardioloog, over "hartinfarct" met dia-presentatie. Lokatie: Aen de Wan, Einsteinstraat 32, Heer-Maastricht. Aanvang 20.00 uur, vrij entree.

★ Kerstconcert door jongerengroep Sound '70 Sittard in Verpleegtehuis Invia, Sittard. Aanvang 19.00 uur. Entree vrij.

14 december

★ Ut Veërde houdt kienavond in café Moonlight aan de Dautzenbergstraat 36 in Heerlen. Aanvang 20.00 uur.

KERSTMARKTEN

* VALKENBURG,	nog t/m 18 december in de Gemeentegrot, geopend van 14.00-22.00 uur, weekend 12.00-22.00 uur.
* HOENSBROEK,	heden 9 december in verzorgingstehuis De Schutse, Prof. Asserstraat 2 van 16.00-20.00 uur.
* BRUNSSUM,	10 december in zaal Hofland, Schildstraat 22 in Treebeek-Brunssum van 12.00-16.00 uur.
* HEERLEN,	10 december in Mgr. Savelbergschool aan de Oude Lindestraat 37 van 13.00-17.00 uur. 10 t/m 22 december in het centrum van Heerlen officiële opening op 10 december om 11.30 uur.
* WIJLRE,	10 + 11 december op de binnenplaats en feestzaal van de Etenakerhof, Valkenburgerweg 44 van 10.00-17.00 uur.
* HOENSBROEK,	10 + 11 december in gemeenschapshuis Mariarade van 11.00-17.00 uur.
* KERKRADE,	- 11 december in gemeenschapshuis Heilust van 11.00-18.00 uur.
* LANDGRAAF,	11 december in wijkcentrum Eikske, Pijler 13 van 11.00-18.00 uur - 11 december in school De Wissel, Hereweg 175, Nieuwenhagen van 12.00-17.00 uur - 11 december in zalencentrum de Brandpoort, Hoogstraat 191, Nieuwenhagerheide van 11.00-17.00 uur. - 11 december in O.L.V.-school aan de Lindestraat van 12.00 tot 17.00 uur.

OPERA IN AHOY'95 - CARMEN

Busreis naar Arena-produktie op 26 januari

Op 25 januari 1995 gaat de derde opera in Ahoy-produktie in première: CARMEN van Georges Bizet.

Voor de voorstelling is een nieuwe enscenering ontworpen, waarbij de hele arenavloer als toneel wordt gebruikt. Zo kunnen duizenden mensen tegelijk genieten van alles wat zich op de 3.200 m² toneeloppervlakte afspeelt. Men is direkt betrokken bij het liefdesdrama tussen de beeldschone en onafhankelijke Carmen en de knappe militair Don José. Een speciaal ontwikkeld geluidssysteem zorgt voor een natuurlijke akoestiek.

In het decor en de kostuums is het tijdsbeeld van Sevilla rond 1830 gevolgd waarbij het boek Carmen van Prosper Mérimé als basis diende. De populaire opera, vol bekende melodiën, kent een internationale bezetting. De hoofdrol is weggelegd voor de Grieks/Amerikaanse mezzo-sopraan Pamela Pantos.

Tot de overwegend internationale solisten behoren verder o.a. de Roemeense tenor Corneliu Murgu, de Italiaanse sopraan Fiamma Izzo D'Amico en de Weense bariton Claudio Otelli. Pieter van den Berg completeert de bezetting als enige Nederlander.

Het Opera in Ahoy-koor, kinderkoren en 120 figuranten maken het geheel tot een produktie waarvan maar liefst 450 personen deel uitmaken. De muzikale begeleiding is in handen van Robert Paternostro met zijn eigen orkest en de Württembergische Philharmonie Reutlingen. Voor de regie is de Fransman Bernard Broca verantwoordelijk.

Busreis en entreekaart

De opera staat slechts 6 dagen (waarvan 4 direkt uitverkocht waren) in Rotterdam, daarna zal de produktie in diverse Europese arena's te horen en te zien zijn.

Het Limburgs Dagblad heeft voor de voorstelling van donderdag 26 januari, aanvang 20.00 uur vijftig kaarten gereserveerd in de (midden)prijsklasse van ƒ 95,-. Vanuit vier opstapplaatsen in Limburg brengen de comfortabele (keurmerk)bussen van Schmitz Reizen uit Susteren u naar Rotterdam, direkt na de voorstelling om ca. 23.00 uur vertrekt de bus weer naar Limburg.

REISINFO: CARMEN AHOY ROTTERDAM

Datum:	donderdag 26 januari 1995
Prijs:	ƒ 122,- p.p.
Inclusief:	- busreis Limburg-Rotterdam v.v. - entreekaart à ƒ 95,- - reserveringskosten
Opstapplaatsen -en tijden:	Kerkrade, Rodahal 16.30 uur; Heerlen, voorzijde NS-station 16.45 uur; Geleen, P-plaats Glanerbrook 17.05 uur; Sittard NS-station 17.20 uur.
Reserveren:	Vanaf vandaag bij alle Limburgs Dagblad-kantoren en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal, Vaals en Gulpen onder betaling van de reissom.

GENIETEN IN DE ELZAS

5-daagse carnavalstrip naar Münster

De derde carnavalsreis die u via de kantoren van het Limburgs Dagblad en diverse VVV's kunt boeken is een 5-daagse trip naar Münster in de mooie ELZAS, gelegen in het oostelijk deel van Frankrijk. Een gezonde streek gezegend met mooie dorpjes, stadjes en steden.

Schmitz Reizen heeft er een reisje voor genieters van gemaakt. Men selecteerde het schitterende luxe hotel Verte Vallée om als logeeradres te dienen. Een heel mooi huis, gelegen in een park langs het riviertje de Fecht. Het wordt geleid door het echtpaar Gautier, twee mensen die alles in het werk stellen om het hun gasten naar de zin te maken.

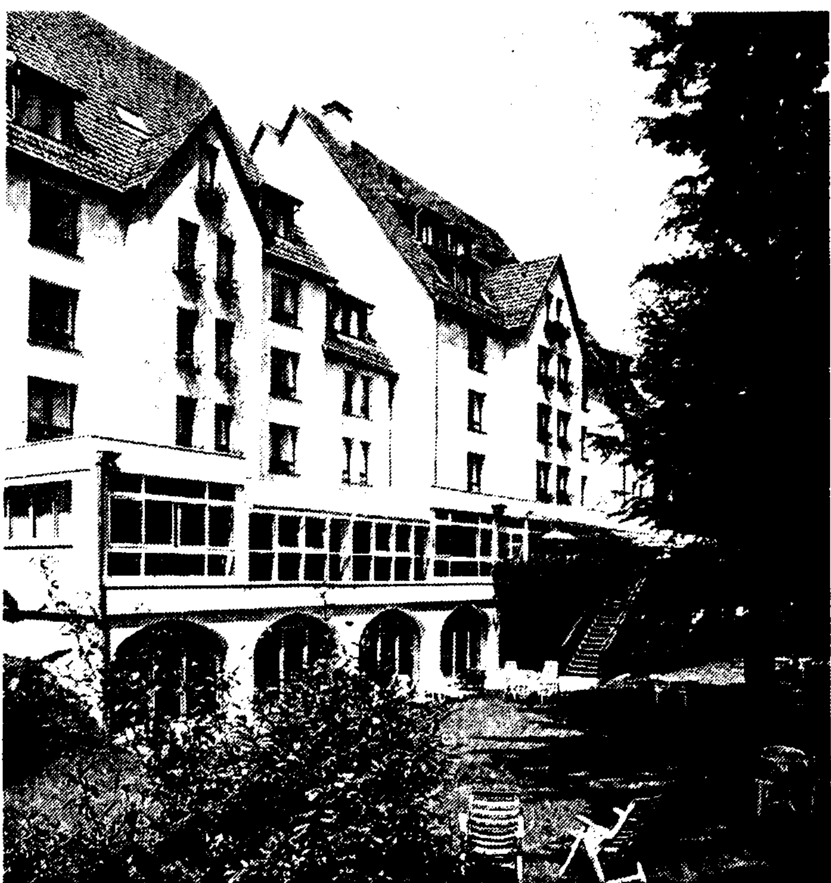
De kamers zijn uiterst comfortabel ingericht en voorzien van douche of bad, toilet, telefoon, radio en televisie. Bovendien beschikt het hotel over een moderne fitnessruimte met zwembad, solarium en sauna. 's Morgens geniet u van een ontbijtbuffet en de maaltijden 's avonds zijn exclusief te noemen.

Excursies

Uiteraard worden er tijdens uw verblijf in Münster excursies gemaakt. Op het programma staat o.a. een bezoek aan de stad Straatsburg, waar u onder begeleiding van een gids een stadswandeling maakt.

Een uitgebreide tocht langs de wijnroute brengt u in mooie stadjes als Riquewihr en Kaysersberg. Op een bergtop ligt het vermaarde kasteel Haut Königsbour, ook daar gaat u een kijkje nemen. De aantrekkelijke stad Colmar gaat u bekijken en middels een stadswandeling kunt u volop genieten van het moois dat deze plaats te bieden heeft, daarbij is een bezoek aan het museum Unterlinden vanzelfsprekend.

REISINFO: MÜNSTER - ELZAS

Data:	zaterdag 25 februari t/m woensdag 1 maart 1995
Prijs:	ƒ 595,- p.p. Toeslag 1-persoonskamer ƒ 195,-
Inclusief:	* Vervoer per luxe (keurmerk) Schmitz touringcar * Alle excursies (excl. eventuele entreegelden) * 4 Overnachtingen in hotel Verte Vallée * Verzorging op basis van halfpension te beginnen met het diner op de eerste en eindigend met het ontbijt op de vijfde dag * Begeleiding door een Nederlandse gids * Reis- en annuleringsverzekering
Opstaptijden en -plaatsen:	Susteren (garage Schmitz) 8.00 uur; Sittard (NS-station) 8.15 uur; Geleen (P-plaats Glanerbrook) 8.30 uur; Heerlen (voorzijde NS-station) 8.50 uur; Kerkrade (Rodahal) 9.10 uur.
Reserveren:	Vanaf vandaag bij alle Limburgs Dagbladkantoren en de VVV's in Heerlen, Voerendaal, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen, onder aanbetaling van ƒ 100,- p.p.
Verantwoordelijke reisorganisator:	Schmitz Reizen, Susteren. Bij onvoldoende deelname behoudt deze het recht de trip tijdig te annuleren.

ADVENTSCONCERT "CONSORCIO MANUEL GARCIA"

Consorcio Manuel Garcia

Op zondag 11 december verzorgt het solistenensemble "Consorcio Manuel Garcia" in de gehoorzaal van kasteel Hoensbroek een bijzonder adventsconcert. Hoogtepunt vo de uitvoering van de "Misa Latino Americana", waaraan de mezzosopraan Pascal Dreijer medewerking verleent. Daarnaast luidt een keur van spaanstalige adventliederen de kersttijd in.

Het concert begint om 16.00 uur, de entree bedraagt ƒ 12,50. Kaarten kunnen telefonisch worden gereserveerd: 045-257427.

GALACONCERT T.O.G. WELTEN

- solist Louis van Dijk -

Muziekvereniging Tot Onderling Genoegen bestaat 75 jaar. Dit vierde men in de afgelopen maanden met diverse aktiviteiten. De afsluiting van dit feestjaar bestaat uit een gala-concert op zondag 11 december, aanvang 20.00 uur in de Heerlense stadsschouwburg.

Het betreft hier geen traditioneel hafa-concert want onder de titel "Musical en Gershwin" presenteert Harmonie T.O.G. "wereldse muziek".

De bekende pianist en tv- presentator Louis van Dijk zal, net als leden uit eigen gelederen, zijn solistische medewerking verlenen. In het programma vinden we diverse werken van Leonard Bernstein (West Side Story), Richard Strauss (Also sprach Zarathustra) en uiteraard de centrale figuur George Gershwin (o.a. Porgy and Bess) terug.

Louis van Dijk zal zowel voor als na de pauze improvisaties op de Gershwin-liederen ten gehore brengen.

Harmonie-orkest T.O.G. Welten in vol ornaat

Speciale Vriendenkorting

De entreeprijs voor dit concert bedraagt ƒ 25,-. Voor lezers van het Limburgs Dagblad is er een speciale last-minute korting aan de kassa van de Stadsschouwburg. Op vertoon van onderstaande bon betaalt u ƒ 20,- in plaats van ƒ 25,-. **Vijf gulden decemberkorting**, mooi meegenomen toch!

BON: GALACONCERT T.O.G. WELTEN KIOSK

Naam: ....

Woonplaats: ....

Aantal personen: .... max. 2

imburgs agblad egionaal

Vrijdag 9 december 1994 Pagina 13

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Burgemeester Jacobs zegt nevenfuncties op

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Nieuwe burgemeester Fons Jacobs van Brunssum heeft inmiddels twee nevenfuncties bij het bedrijfsleven schriftelijk opgezegd. Het gaat om zijn lidmaatschap bij het stichtingsbestuur van afvalinzamelingsbedrijf Van Gansewinkel Groep bv en zijn functie als adviseur van Bouwbedrijf Nevanco.

Jacobs die op 16 december in Brunssum aan de slag gaat, vindt het opzeggen van deze twee nevenfuncties vanzelfsprekend gezien de profielschets en de wensen van de vertrouwenscommissie. „De dag voordat mijn benoeming openbaar werd, heb ik die twee functies schriftelijk opgezegd. Ik vind dat daar naar de raad toe geen onduidelijkheid over mag bestaan."

Een woordvoerder van Van Gansewinkel bevestigt dat Jacobs 28 november een brief heeft gestuurd waarin hij verklaart met ingang van 1 januari 1995 zijn activiteiten voor dat bedrijf te beëindigen.

Jacobs stelt binnenkort een actuele lijst met zijn nog overgebleven nevenfuncties op. Daarover zal hij dan met de raad van Brunssum discussiëren. De raad moet volgens Jacobs aangeven welke van die overgebleven nevenfuncties hij nog mag behouden.

De vertrouwenscommissie heeft tegenover Jacobs verklaard dat zij geen burgemeester wenst met commerciële bijbaantjes. Die eis werd eerder ook al in de profielschets voor de opvolger van de ontslagen burgemeester Riem opgenomen. De raad van Nederweert, waar Jacobs nu nog even burgemeester is, had geen moeite met de nevenfuncties bij bouwbedrijf Nevanco en afvalinzamelingsbedrijf Van Gansewinkel Groep bv.

Jacobs wordt tijdens een buitengewone raadsvergadering op dinsdag 20 december om 16 uur geïnstalleerd als burgemeester van Brunssum.

Heerlen betaalt onderzoek bodemvervuiling

Aanleg Mijnspoorweg moet in '96 beginnen

Van onze verslaggever

HEERLEN - De aanleg van de Mijnspoorweg in Heerlen moet in 1996 beginnen. De gemeente Heerlen onderstreept dit voornemen door de kosten te betalen van bodemvervuiling op een deel van het beoogde tracé.

De Mijnspoorweg moet de nieuwe verbindingsroute worden tussen Heerlen en Landgraaf. Hij wordt aangelegd parallel aan de Schaesbergerweg, die nu alle verkeer krijgt te verwerken. Aan de Schaesbergerweg liggen veel woningen, zodat sprake is van een flinke verkeersoverlast.

Het besluit tot de aanleg van de Mijnspoorweg werd al eind jaren tachtig genomen. Twee jaar geleden kende het ministerie van Verkeer en Waterstaat twaalf miljoen gulden subsidie toe. Daarmee zou de weg kunnen worden aangelegd.

Het probleem is echter dat de bodem van het slopersterrein Van de Loop is vervuild. De vraag is nu wie moet opdraaien voor die ongetwijfeld miljoenen kostende operatie. De gemeente Heerlen heeft nu besloten om een nader onderzoek te betalen om de precieze omvang van de vervuiling moet bepalen. Dat onderzoek kost 75.000 gulden.

Heerlen wil hiermee het tempo in de plannen houden. De subsidie van Verkeer en Waterstaat is namelijk aan bepaalde termijnen gebonden. Zonodig wil Heerlen de Mijnspoorweg in fases aanleggen, om zo aan de subsidievoorwaarden te voldoen.

De Mijnspoorweg maakt deel uit van een heel plan dat het gebied De Kissel een totaal ander aanzien moet geven. Dat plan voorziet vooral in de bouw van woningen.

Weer inbraak politiebureau

BORN - Het nieuwe politiebureau van de Born en Susteren is in trek bij inbrekers. Twee weken geleden hadden zij het gemunt op gereedschap van de bouwvakkers en gisteravond moest de politie opnieuw uitrukken voor een inbraak. Met een speurhond werd de achtervolging ingezet op twee verdachten, die bij het bouwterrein in Buchten waren gesignaleerd. Vermoedelijk waren zij wederom uit op gereedschappen.

Betrapt met asbest

NIJMEGEN - Een speciaal politieteam, samengesteld uit mensen van de regiopolitie Gelderland-Zuid en de regiopolitie Limburg-Noord, heeft zeven mensen aangehouden, verdacht van overtredingen op het gebied van de verwijdering en verwerking van asbest en het vervalsen van onderzoekspapieren. Onder de verdachten zijn de 62-jarige directeur van een Nijmeegs bedrijf dat asbest verwerkt en vier van zijn personeelsleden.

Honger door broeikaseffect

MAASTRICHT - Het broeikaseffect kan leiden tot een enorme groei van de hongersnood in vooral ontwikkelingslanden. Rond 2050 zal het aantal mensen dat honger lijdt met enkele honderden miljoenen zijn toegenomen. Dat stelde de Britse onderzoeker M. Parry tijdens een wetenschappelijke klimaatbijeenkomst in Maastricht. Uit berekeningen blijkt volgens Parry dat het broeikaseffect grote gevolgen zal hebben voor de landbouw. Vooral een sterk verhoogde kans op extreme droogte kan desastreus zijn voor de voedselvoorziening. Parry verwacht dat vooral regio's met een toch al sterke bevolkingstoename hard getroffen kunnen worden.

Illegale garagebedrijfjes

MAASTRICHT - De politie van Maastricht heeft op 5 december een negental illegale garagebedrijfjes opgespoord. Tegen drie van deze bedrijfjes werd proces-verbaal opgemaakt. Op twee locaties bleek niemand aanwezig te zijn, zodat er een nieuwe controle zal plaatsvinden. Bij de andere garages was geen sprake van bedrijfsmatige herstel- en onderhoudswerkzaamheden. De controle werd verricht in nauwe samenwerking met de afdeling milieu en de afdeling stadsontwikkeling en grondzaken van de gemeente en de sociale recherche. Deze instanties zijn ervan overtuigd dat het slechts om een gedeelte van de daadwerkelijke illegale garagebedrijfjes gaat.

Vleesgrossiers failliet

KERKRADE - De rechtbank in Maastricht heeft de vleesgrossiers A&L Vlees bv in Heerlen en J.H.H. Smeets Vleesgrossier en Vlees bv in Kerkrade failliet verklaard. Bij het eerste bedrijf werkten laatstelijk nog twee mensen, bij de zaak in Kerkrade nog zes. Volgens curator mr. Thuis verschafte de bank geen kredieten meer. Voor de eigenaar van het bedrijf was dat het moment om zelf een aanvraag voor het faillissement te doen.

Snackbar bankroet

MAASTRICHT - De rechtbank in Maastricht heeft gisteren het faillissement uitgesproken over het plaatselijke bedrijf Fribes bv. Twee werknemers exploiteerden op franchise-basis een cafetaria, bekend onder de naam Snack-sons, gevestigd aan de Markt in Maastricht. Volgens curator mr Dahmen is de organisatie nog eigendom van een van de bv's van Mourmans, beter bekend als eigenaar van snackfabriek Mora. Volgens Dahmen hebben de exploitanten waarschijnlijk geen rekeningen meer betaald en heeft de leiding van Snack-sons een paar dagen geleden nieuwe sloten op de deuren van de zaak aangebracht. Meer bijzonderheden waren gisteren niet bekend.

Controles op de weg

HEERLEN - De politie controleert volgende week minstens drie keer langs de Limburgse autowegen op snelheidsovertredingen. Maandag 12 december vindt controle plaats langs de A2 tussen Weert-Maastricht. Woensdag 14 december staat de politie tussen Stein en Heerlen en vrijdag 16 december is er weer controle op de A2, nu tussen Maasbracht en Maastricht. o/z

Zweedse eigenaar onderhandelt met winkelketens

Glaspaleis wordt voor zes miljoen opgeknapt

DOOR JOOS PHILIPPENS

HEERLEN - Het Glaspaleis in Heerlen wordt voor zes miljoen gulden opgeknapt. De Zweedse eigenaren willen het gebouw, dat op de nominatie staat voor de titel Rijksmonument, zijn oorspronkelijke functie teruggeven: die van winkel.

Architect Frits Peutz ontwierp het vooruitstrevende gebouw in de jaren dertig voor het warenhuis Schunck. Het dankte zijn naam aan zijn doorzichtigheid ten gevolge van glazen puien.

In de jaren zeventig betrok Schunck een nieuw gebouw. Het Glaspaleis werd een kantoorgebouw. Om die reden kwam er gebruind glas in. Architectuurkenners noemen dat een forse aantasting.

Het voortbestaan van het Glaspaleis kwam begin dit jaar in gevaar. Het gebouw werd in de openbare verkoop gedaan. Omdat geen geschikt bod werd uitgebracht hield de eigenaar, het Zweedse staatsbedrijf Diligentia, het Glaspaleis in eigen hand. Het gebouw is nu formeel eigendom van de Diligentia-dochter Northdoor bv.

Huurder

De Zweden hebben nu besloten het Glaspaleis voor zes miljoen gulden te 'rehabiliteren,' wat minimaal betekent dat het gebruinde glas verdwijnt. Ze hebben Rob de Vries, een Heerlense onroerend-goedspecialist, ingeschakeld om een huurder voor het gebouw te zoeken. „We zoeken een winkelketen die 5000 m² wil huren," zegt De Vries: „Dan kom je al snel op een Duits of Engels bedrijf uit."

De Zweden willen van de gemeente Heerlen duidelijkheid over de termijn waarop een bouwvergunning kan worden afgegeven. Northdoor zal voor de renovatie een team formeren met medewerkers van de gemeente, de architect, Monumentenzorg en de stichting Peutz. „Samen moeten we tot een plan komen dat recht doet aan het gebouw, maar dat ook een goede exploitatie mogelijk maakt."

Monument

De Vries noemt nog een risicofactor. „Binnenkort valt het besluit over de Monumentenstatus. De normen die het Rijk oplegt, mogen niet zo streng zijn dat winkels onmogelijk worden."

● *Emile en Mia Neis verkopen jaarlijks duizenden kerstbomen.* Foto: PETER ROOZEN

Bevrijders zetten eerste kerstboom op

Van onze verslaggever

MUNSTERGELEEN - De eerste na-oorlogse kerstboom in Munstergeleen stond in de vroegere jongensschool. Hij werd opgezet voor de daar gestationeerde Britse legereenheid door de bomenkweker Neis, die als eerste in de regio begon met de handel in kerstbomen. Wanneer dat begin is gemaakt weet bedrijfsleider Emile Neis (56) niet meer precies, maar omdat de bevrijding in 1944 plaatsvond, moet het wel ongeveer vijftig jaar geleden zijn.

Vlak na de oorlog kon alleen de elite (zoals notabelen van Sittard en Geleen) zich de aanschaf veroorloven. Een 'picea excelsor' kostte toen een knaak tot vijf gulden en dat was een heel bedrag. In verhouding is een boom nu spotgoedkoop, vindt Neis.

De takken werden in die tijd niet versierd met poppetjes en lichtjes in modieuze kleuren, maar aangekleed met eikels en chocoladekransjes. En met zilverpapiertjes die werden uitgestrooid om het radarverkeer van de luchtmacht te storen.

Enige

De vader van Emile en oprichter van de zaak, Frans Neis, was toen de enige in de verre omtrek die in kerstbomen handelde. De handel besloeg een klein deel van het totale gebied van het bedrijf, ongeveer 500 vierkante meter. Hij verkocht er enkele tientallen van, meestal aan instellingen. Nu heeft Emile Neis ruim 2,5 hectare kerstbomen en slijt er jaarlijks duizenden.

De concurrentie is toegenomen en feller geworden. Maar Neis heeft weinig te vrezen van bijvoorbeeld de 'groothandels in groen', want die mag hij ook tot zijn klantenkring rekenen. Hij zet ongeveer de helft af bij particulieren en de andere helft bij handelaren.

Behalve concurrentie trok de bloeiende handel ook ongewenste gasten aan. Tientallen bomen per jaar worden uit de velden gestolen en zelden vindt de politie iets terug. Deze diefstallen zijn bijna niet te voorkomen. „Ze knippen gewoon het hele hek stuk om een denneboom mee te nemen."

„Diefstallen komen eigenlijk pas de laatste jaren voor. Daarvoor gebeurde dat nooit," weet Emile's vrouw Mia Neis-Gemeni, die meewerkt in de zaak. Ook zoon Francon (22) die de zaak straks overneemt, en dochter Mariëtte (25), die eigenlijk juriste is, werken in het familiebedrijf.

Toekomst

Hoe de toekomst voor de kerstbomenhandel eruit zal zien weet Mia niet. „We hebben al zoveel moeten switchen. Je moet altijd inspelen op wat de mensen willen." Maar de kunst-kerstboom is volgens haar al lang een bedreiging meer. „Een kunstboom ruikt niet en er komt stof op. De mensen willen weer een echte natuurboom. Gelukkig maar."

Slachtoffer aanrijding is Heerlense

KERKRADE - De persoon die woensdagavond op de Tunnelweg verongelukte is de 28-jarige Marian Hool uit Heerlen. Zij reed mee met een 25-jarige Heerlenaar, die ernstig gewond in het ziekenhuis is opgenomen. Hun auto botste frontaal op een tegenligger bestuurd door een 25-jarige Kerkradenaar. Deze raakte gewond aan zijn hoofd. De twee Heerlenaren waren op weg naar Ornatex waar zij nachtdienst hadden. Na de botsing moest de brandweer de gewonde Heerlenaar uit de auto bevrijden, voor de vrouw was geen redding meer mogelijk. De politie is op zoek naar getuigen van het ongeval, met name een bestuurder van een witte Citroën.

Limburg: negen asielzoekers met tbc

HEERLEN - De Zuidlimburgse GGD's hebben dit jaar tot nu toe negen gevallen van TBC bij asielzoekers geconstateerd. Dit cijfer komen overeen met de landelijke tendens, dat asielzoekers tien keer vaker lijden aan tbc dan inwoners van Nederland.

GGD hebben de wettelijke plicht om iedere asielzoeker vier keer binnen twee jaar op tbc te controleren. De GGD Oostelijk Zuid-Limburg stelde dit jaar tot nu toe 21 gevallen van tbc vast. In vijf gevallen ging het om een asielzoeker. Vier van de vijf tbc-gevallen, waren niet besmettelijk. „Geen schrikbarende resultaten," aldus Frank Klaassen. „Het is bekend dat bij asielzoekers een grotere kans op tbc is, omdat de levensomstandigheden in de landen waar ze vandaan komen vaak beduidend minder zijn dan bij ons. Overigens zijn we vaak zo snel met een tbc-ontdekking dat de ziekte nog niet in een besmettelijk stadium is."

De GGD Westelijke Mijnstreek in Geleen constateerde dit jaar tot nu toe vijftien tbc-gevallen. Vier daarvan hadden betrekking op een asielzoeker. Geen enkele keer werd een besmettelijk vorm van tbc ontdekt.

De GGD Midden-Limburg in Roermond heeft dit jaar nog geen asielzoekers die besmet zijn met tbc aangetroffen. De Gezondheidsdienst Zuidelijk Zuid-Limburg controleert geen asielzoekers, omdat er in hun werkgebied geen opvangcentra zijn.

Maastrichtse vrouw vermist

MAASTRICHT - De 58-jarige Hubertina Muermans uit Maastricht wordt sinds 28 november vermist. Zij verliet die dag aan het einde van de middag haar woning in de Maastrichtse woonwijk Sint Maartenspoort en keerde daar niet meer terug. Op de dag van haar verdwijning en de daarop volgende dagen kwam zij een aantal gemaakte afspraken niet na. Alle inspanningen van de politie en de familie hebben niet geleid tot haar opsporing. Omdat de vrouw een zorgvuldig persoon is, vreest de familie het ergste. Hubertina Muermans is 1,65 meter groot, heeft een normaal postuur, grijs/blauwe ogen, kort donker blond haar en draagt een bril. Ze was gekleed is een blauwe regenjas met daarop kleine figuurtjes en een grijze pantalon. Wie de vrouw heeft gezien kan contact opnemen met de politie van Maastricht, tel.043-292929.

Fotograaf Simons in beroep voor subsidie

DEN HAAG/MAASTRICHT - Kunstfotograaf Jean Simons uit Maastricht hoopt via de Raad van State alsnog de presentatiesubsidie te krijgen die de provincie Limburg hem in 1991 weigerde. Op een gisteren gehouden hoorzitting in Den Haag boog Raad van State-rechter F. van der Burg zich over het geschil.

De vraag die de rechter moet beantwoorden, is of Simons had kunnen volstaan met de door hem ingediende contactafdrukken. Dat zijn afdrukken ter grootte van het fotonegatief. De kunstcommissie, wiens negatieve advies aan de provinciale besluitvorming ten grondslag heeft gelegen, concludeerde dat op basis van die contactafdrukken geen gegrond oordeel over de artistieke kwaliteit van Simons werk gevormd kon worden. Simons kreeg geen gelegenheid om aan dit bezwaar tegemoet te komen.

Simons had de subsidie - bij elkaar drieduizend gulden - aangevraagd in verband met twee fototentoonstellingen over het inmiddels afgebroken gebouwencomplex van Sphinx-Ceramique. Daarvan zijn foto's aangekocht door onder meer de gemeente Maastricht en het provinciale Bonnefantenmuseum, zo liet Simons raadsman W. Roeden gisteren weten.

Volgens Roeden vereist het wellicht enig voorstellingsvermogen om een contactafdruk op ware grootte voor het geestesoog te zien verschijnen, maar mag men dat vermogen van een kunstcommissie verwachten. Een bezwaar van de fotograaf is dat destijds geen duidelijke criteria werden gegeven waaraan het materiaal moest voldoen. Roeden wees erop dat een van de galeriehouders waar Simons zijn foto's exposeerde, had verklaard dat contactafdrukken steeds voldoende waren geweest.

Rechter Van der Burg probeerde gisteren boven tafel te krijgen of het indienen van contactafdrukken gebruikelijk was. Op de vraag of voorheen wel contactafdrukken geaccepteerd waren, moest de vertegenwoordiger van de provincie het antwoord schuldig blijven.

De uitspraak is over enkele weken.

hoe verder wij op het hellende vlak komen des te meer mensen je ziet afglijden

punaise

Er zijn geen woorden, die de diepte van onze verslagenheid kunnen weergeven nu op 28-jarige leeftijd van ons is heengegaan mijn lieve vriendin, onze lieve dochter, schoondochter, zusje, schoonzusje, tante en nichtje

Marian Hool

levensgezellin van

René van Doorn

Heerlen: **René van Doorn**
Familie Hool
Familie van Doorn

7 december 1994.
Merwedestraat 12, 6413 VV Heerlen.

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur, zondag van 14.00 tot 15.00 uur in de rouwkamer aan de Hoofdstraat 100 te Hoensbroek.

De crematieplechtigheid zal worden gehouden in het crematorium aan de Imstenraderweg te Heerlen, op maandag 12 december a.s. om 10.30 uur.

Samenkomst in het crematorium alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met ontsteltenis hebben wij kennisgenomen van het plotselinge heengaan t.g.v. een tragisch ongeval van onze collega

Marian Hool

Marian was sinds 1 juni 1994 in de afdeling Recycling werkzaam binnen ons bedrijf, waar zij gewaardeerd werd om haar inzet en collegialiteit.
Haar overlijden heeft ons diep getroffen.
Wij wensen haar naasten alle sterkte toe.
Moge zij rusten in vrede.

Directie en medewerkers D.P.S.O. BV - Ornatex

Lieve Marian

Op deze manier afscheid nemen, is niet eerlijk.
Wij zullen je nooit vergeten.

Els en Saffie
Jos en Miranda, Desléy, Shannen
Peter en Ankie, Rowan, Glenn, Kayleigh, Megan

René we wensen je veel sterkte.

Met droefheid namen wij kennis van het overlijden van

Marian Hool

Ons medeleven gaat uit naar haar vriend en familie, die wij veel sterkte toewensen.

Medewerkers Uitzendbureau Start
Medewerkers Start Diensten

[illegible]

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor hetgeen zij voor ons is geweest, geven wij u kennis, dat zacht en kalm van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 92 jaar, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, schoonzus, tante en nicht

Maria Broex

weduwe van

Frans Kerckhoffs

Klimmen: **Maria Meurs-Kerckhoffs**
Jo Meurs
Roger en Véronique
Ingrid en Frans
Ivonne en Rogier
Ubachsberg: **Jacques Kerckhoffs**
Fiennie Kerckhoffs-Smeets
Frank en Nicole
Ruud en Peggie
Charlotte en Erik
Ubachsberg: **Jean Kerckhoffs**
Jacqueline Kerckhoffs-Coujarts
Raymond
Kunrade: **Jo Kerckhoffs**
Marie-Louise Kerckhoffs-Franssen
Danielle en Paul
Maurice
Nicole en Roy
Hingen Echt: **Harrie Kerckhoffs**
Kitty Kerckhoffs-Steinbusch
Marlon en Ton
Jos
Eygelshoven: **Alice Driessen-Kerckhoffs**
Hans Driessen
Ron en Marjan
Karin

8 december 1994
Corr.adres: Kunderberg 14, Voerendaal

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op maandag 12 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kunrade, gevolgd door de begrafenis op de algemene begraafplaats van Voerendaal.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.

De overledene zal bijzonder worden herdacht zondag tijdens de mis van 11.45 uur.

Moeder is opgebaard in de rouwkamer van begrafenis- en crematiever. Voerendaal, Kerkplein 43, Voerendaal, alwaar gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur. Zondag van 11.00 tot 12.00 uur.

Een speciaal woord van dank willen wij richten aan het verplegend personeel van de verpleegkliniek Heerlen, afdeling 2A, voor de liefdevolle verpleging van moeder.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Er zijn geen woorden die de diepte van onze verslagenheid kunnen weergeven, nu na een liefdevol leven voor ons gezin, na een dapper gestreden, ongelijke strijd toch nog onverwacht van ons is heengegaan mijn lieve vrouw, onze dierbare moeder, schoonmoeder, dochter, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Annalies Hubertina Elizabeth Ruijters

echtgenote van

No Adriolo

Zij verloor de strijd in de leeftijd van 50 jaar, voorzien van de h. sacramenten der zieken.

De diepbedroefde familie:
Amstenrade: **No Adriolo**
Eckelrade: **Danny Adriolo**
Ern Schlechtriem
Amstenrade: **Mattie Adriolo**
Familie Ruijters
Familie Adriolo

7 december 1994
Dr. Poelsstraat 15, 6436 BD Amstenrade

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de parochiekerk van Maria Onbevlekt Ontvangen te Amstenrade, op maandag 12 december a.s. om 11.00 uur.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De begrafenis vindt aansluitend plaats op het r.k. kerkhof aan de Hagendorenweg aldaar.

De avondmis tot intentie van onze dierbare overledene is zondag om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur in Uitvaartcentrum Brunssum, van H. Peters Begrafenisonderneming, Heugerstraat 4a te Brunssum.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Tot het laatste moment trots genietend van datgene wat het leven hem nog bood, overleed toch nog plotseling op 74-jarige leeftijd, mijn lieve man, onze goede vader, schoonvader, broer, oom en fijne opa

Jef Bollen
(Jozef Hubert Servaas)

echtgenoot van

Paula Lipperts

Voerendaal: **M.J.P. Bollen-Lipperts**
Hulsberg: **Frans en Marie-Anne Bollen-Hintjes**
Martijn, Thomas, Janneke, Marieke
Hunsel: **Ed en Marianne Bollen-Tjalinks**
Gaby en Guido, Bas en Fabiënne
Voerendaal: **Fred en Anja Bollen-Wilink**
Rianne en Pauline
Voerendaal: **Paul Bollen en** [illegible]
[illegible]
Familie [illegible]
Familie Lipperts

Voerendaal, 7 december [illegible]
Hogeweg 10, 6367 BD Voerendaal

De plechtige euchar[illegible] schutterseer, zal worden ge[illegible] 10 december om 11.00 [illegible] kerk H. Laurentius te Voer[illegible] aansluitend de begrafenis op de [illegible] plaats aldaar.

Samenkomst in de [illegible] schriftelijk condoler[illegible] uur.

De avonddienst ter i[illegible] op vrijdagavond om [illegible] kerk.

Papa is opgebaard in [illegible] van de begrafenis- en c[illegible] daal, Kerkplein 43, [illegible] afscheid te nemen d[illegible] 19.00 uur.

Zij die geen persoonlijke [illegible] ontvangen gelieven d[illegible] willen beschouwen.

Met verslagenheid hebben wij [illegible] van het overlijden van ons zeer gewaardeerd erelid

Jef Bollen

Gedurende zijn 43-jarig lidmaatschap van onze vereniging stond hij bekend om zijn kameraadschap, trouw en dienstbaarheid.

Wij verliezen in hem een echte schuttersvriend.

Zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen wensen wij veel sterkte toe.

Beschermheer, bestuur en leden van koninklijke schutterij St. Sebastianus Voerendaal

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor het medeleven ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van mijn lieve echtgenote en onze moeder en schoonmoeder

Annie Walther-Hoen

betuigen wij u op deze wijze onze hartelijke dank.

Wiel Walther
Lilian en Marc
Belinda en Ruud

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op zondag 11 december a.s. om 11.00 uur in de kerk van Onze Lieve Vrouw van de Wonderdadige Medaille te Beek.

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, delen wij u mede dat heden toch nog onverwacht, na een moedig en waardig gedragen lijden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten op de leeftijd van 82 jaar mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, zwager, oom en neef

Paul Göbbels

echtgenoot van

Melanie Theunissen

In dankbare herinnering:
Puth: **M. Göbbels-Theunissen**
kinderen, kleinkinderen en achterkleinkind
Familie Göbbels
Familie Theunissen

7 december 1994.
Beatrixstraat 15, 6155 KV Puth.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 12 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Petrus Canisius te Puth, gevolgd door de begrafenis op de r.-k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De dierbare overledene zal bijzonder worden herdacht tijdens de avondwake van zaterdag 10 december a.s. om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100 Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Wegens sterfgeval is onze zaak

HAWE International
Groot- en detailhandel in woninginrichting

maandag a.s. de hele dag gesloten.

Een hart vol liefde en goedheid heeft opgehouden te slaan. Vanmiddag is geheel onverwacht van ons heengegaan mijn dierbare man, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, allerliefste opa, broer, zwager, oom en neef

Honoré (Hoenie) Waelpoel

echtgenoot van

To Eummelen

Hij overleed in de leeftijd van 70 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Geleen: **To Waelpoel-Eummelen**
Sweikhuizen: **Alice en Wim Dohmen-Waelpoel**
Myrte, Joep
Stein: **John en** [illegible]
Waelpoel-[illegible]
Geleen: [illegible]
Waelpoel
[illegible]
Roel, Maud
Geleen: **Rob Waelpoel**
Familie Waelpoel
Familie Eummelen

Geleen, 7 december 1994
[illegible] SV Geleen

De plechtige [illegible] zaterdag [illegible] parochiekerk van Christus [illegible] Geleen, waarna aansluitend [illegible] plaatsvinden [illegible]

[illegible] in de kerk, waar [illegible] schriftelijk condoleren.

Heden, vrijdag 9 december, zal Hoenie [illegible] worden herdacht in de avondmis [illegible] in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheid nemen [illegible] van 17.30 tot [illegible] uur in [illegible] Dela, Ve[illegible]

[illegible]

Enige en algemene kennisgeving

†

Heden overleed in de leeftijd van 72 jaar

Josephina Maria Philomena Wouters

Uit aller naam:
Familie Kessels

Heerlen, 5 december 1994, Stationstraat 55

De crematieplechtigheid zal gehouden worden heden vrijdag 9 december om 14.00 uur in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 13.45 uur, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

†

Het is een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van

Ria Serpenti

De eerste jaardienst wordt gehouden op zondag 11 december a.s. om 10.30 uur in de St. Martinuskerk te Beek.

Marcel Houben
Kinderen en kleinkinderen
Familie Serpenti

Beek, december 1994

[cross]

†

Moegestreden, maar dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven, delen wij u mede dat heden toch nog onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve vrouw, zorgzame moeder, schoonmoeder, onze zuster, schoonzuster, tante en nicht

Elly [illegible]

[illegible]

Johan [illegible]

Zij overleed in de leeftijd van 7[illegible] jaar.

[illegible]

Dankbetuiging

[illegible]

Greta Collaris-Beurskens

willen wij u allen op deze wijze hartelijk danken.

Familie Collaris

Heerlerheide

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op zondag 11 december om 11.00 uur in de St. Corneliuskerk te Heerlerheide.

Dankbetuiging

De grote belangstelling bij de begrafenis, de vele condoléances, h. missen en andere blijken van medeleven bij het overlijden van mijn man, onze vader, schoonvader, grootvader en overgrootvader

Hub Wetzels

hebben ons veel troost en steun gegeven.

Mevr. M. Wetzels-Tillmanns
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Landgraaf, december 1994

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 10 december aanstaande om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Familie, Veldstraat te Schaesberg-Landgraaf.

Je wilde nog zoveel,
maar had niet meer de kracht.
De ziekte had je volkomen in zijn macht
Je was zo moe, je hebt je strijd gestreden
Al je zorgen en verdriet
behoren nu tot het verleden.

Bedroefd, maar dankbaar voor al het goede dat hij ons gegeven heeft, delen wij u mede dat heden na een moedig en waardig gedragen lijden van ons is heengegaan mijn lieve, dierbare man, onze vader, schoonvader, grootvader, broer, zwager, oom en neef

Louis Gijsen

echtgenoot van

Lisa Gijsen-van de Schoor

Hij overleed in de leeftijd van 67 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

In dankbare herinnering:
Munstergeleen: **Lisa Gijsen-van de Schoor**
Munstergeleen: **Harrie Gijsen**
Rijkevorsel (België): **Mathieu Gijsen**
Tineke Gijsen-Smies
Astrid, Jeroen †, Saskia
Sittard: **Peter Gijsen**
Agnes Gijsen-Heijnen
Munstergeleen: **Corrie Dekker-Gijsen**
Bert Dekker
Claudia
Familie Gijsen
Familie Van de Schoor

7 december 1994
Meishagerstraat 1, 6151 BZ Munstergeleen

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op zaterdag 10 december om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Pancratius te Munstergeleen, gevolgd door de begrafenis op het parochiekerkhof.

Bijeenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Pap ligt opgebaard in het Maaslandmortuarium Wauben, Heinsew[illegible] te Sittard. Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks vanaf 17.30 [illegible] 18.15 uur.

Pap wordt bijzonder herdacht tijdens de avondwake van heden, vrijdag 9 december, om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

Groot is de leegte die hij achterlaat.
Mooi zijn de herinneringen die blijven.

De eerste jaardienst voor mijn lieve man, m[illegible] onvergetelijke vader, schoonvader, lieve opa, bro[illegible] en zoon

Herman Schmeitz

zal gehouden worden op zondag 11 decemb[er] a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van Chri[s]tus Koning te Leyenbroek-Sittard.

Familie Schmeitz

Graag zouden wij iedereen willen beda[nken] voor de belangstelling en het medeleven [be]toond bij het plotseling overlijden van onze [lie]ve moeder, schoonmoeder, oma en overgr[oot]moeder

Fien Ehlen-Mols

Haar kinderen, kl[illegible] en achterkleinkind[illegible]

[illegible]

De plechtige zeswekendienst is op zonda[g] [illegible] december om 10.00 uur in de parochieker[k] [illegible]

Jaardienst

[illegible] jaar geleden dat wij afscheid mo[esten] [illegible] mijn man, onze vader, schoonv[ader] [illegible] ons zo dierbaar was

Jozef Guillaume

De [illegible] zal worden gehouden op zo[ndag] 11 december a.s. om 11.00 uur in de kapel [illegible] te Heerlen.

Mevrouw A. Guillaume-S[illegible]
Kinderen en kleinkinderen

Jaardienst

[illegible] pap, je was onze allerbeste v[illegible] [illegible] van ons is met je meegegaan, ons [illegible] moet verdergaan.

Jo Cremers

De plechtige jaardienst wordt gehouden op za[terdag] 10 december om 18.00 uur in de Ge[illegible] diskerk te Jabeek.

Fien
Robert en Sas[illegible]
Alexander

† **Nellie** [illegible], 7[illegible] jaar, echtgenote van [illegible] Stevens, [illegible] 10, Maastricht. De uitva[art]dienst vindt plaats op zaterdag 10 december [om] 11.30 uur in de parochiekerk van de H. Petr[us] Maastricht, Sint Pieter Beneden.

† **Jacobus** [illegible] **Dekkers**, 82 jaar, weduw[naar] van [illegible], Sint Servatiusweg 91, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op he[den], vrijdag 9 december, om 11.00 uur in de p[aro]chiekerk van St. Petrus Banden te Heer.

† **Leonardus (Lee) Sarneel**, 90 jaar, weduwn[aar] van Anna Kruyntjens, en van Henriette F[illegible]sen, corr. adres: Walburg 6, Maastricht. De [uit]vaartdienst vindt plaats op zaterdag 10 decem[ber] om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vr[ouw] van Lourdes te Maastricht-Oostermaas.

† **Angeline Crets**, 84 jaar, weduwe van L[illegible] Volders, Huize Heksenberg, Meerssen. De [uit]vaartdienst vindt plaats op zaterdag 10 dece[mber] om 10.30 uur in de basiliek van het H. Sacra[ment] te Meerssen.

Nederlands steeds meer in trek bij Duitsers

Van onze verslaggever

HERZOGENRATH - Bijna honderd Duitsers volgen momenteel een cursus Nederlands bij de Volkshochschule in Herzogenrath. Dat is een verdubbeling ten op zichte van twee jaar geleden. Over enkele maanden trekt het instituut daarom een nieuwe docent Nederlands aan, laat directeur Edith Stegmaier van de Volkshochschule weten.

De Volkshochschule geeft cursussen aan volwassenen. De lessen Nederlands worden momenteel gegeven in acht groepen verdeeld over verschillende niveaus, van beginners tot gevorderden. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de Nederlandse cultuur. Twee docenten uit Nederland geven de cursussen. In februari komt daar een derde Nederlander bij.

Directeur Stegmaier juicht de toenemende interesse van haar landgenoten voor de Nederlandse taal toe. Zij ziet daarin een afname van wat ze het Duitse cultuurimperialisme noemt. „De meeste Nederlanders spreken veel talen, waaronder Duits. In Duitsland spreekt bijna niemand Nederlands. Dat begint nu gelukkig een beetje te veranderen." Stegmaier doet zelf ook mee aan een van de cursussen.

Ongeveer de helft van de cursisten zijn Duitsers die in Kerkrade of Landgraaf wonen. De verklaring voor de interesse voor onze taal zoekt de directeur dan ook in de toestroom van Duitsers naar Nederland. Zo bestaat de bevolking van Kerkrade bijna uit tien procent Duitsers. Ook de samenwerking tussen Kerkrade en Herzogenrath onder de noemer Eurode speelt volgens haar mogelijk een rol bij de toegenomen interesse.

Vrees voor opleving illegale gokplaatsen

Vervolg van pagina 1

SITTARD/KERKRADE - Veltmeijer in Sittard (350 exploitatieadressen) houdt het omzetverlies dit jaar op twintig procent. De daling is vorig jaar al ingezet en als het zo doorgaat denkt Veltmeijer dat een vijftal arbeidsplaatsen komt te vervallen, zegt directeur Aad Kobus. Hij pleit nu - ter compensatie - voor de invoering van behendigheidsautomaten die een klein geldbedrag uitkeren, variërend van vijf tot vijftien gulden. Kobus denkt aan apparaten als flipperkasten en videospelen.

Ook bij de eigen vestigingen verwachten Hahnraths en Veltmeijer omzetverlies. Als volgend jaar de piekautomaten eruit gaan, zal dat bij de amusementscentra (respectievelijk Fair Play en Meetpoint) zeker te merken zijn. Vooralsnog houden de bedrijven ook daar omzetverliezen van twintig tot 35 procent aan. Fair Play heeft in Nederland 24 zaken en Meetpoint acht.

Zowel Hahnraths als Kobus zijn bang dat door de maatregelen van de gemeenten de kans op illegale gokplaatsen toeneemt. Hahnraths zegt dat al verschillende plekken, onder meer in Maastricht, te weten waar stiekem wordt gespeeld op fruitautomaten.

Sancties

„Er is toch überhaupt geen controle op. Dat is het erge van dit verhaal. Beunhazen werden eerder door ons de kop ingedrukt. Maar zij zetten nu automaten neer waar wij ze hebben weggehaald. Als er nog gecontroleerd werd en er sancties waren, dan had ik er minder problemen mee. En een bonafide zaak gaat terug ten koste van de malafide handel. Hypocrieter kan het niet," stelt Chris Hahnraths, die vindt dat de politiek slechts met de aanpak van de gokverslaving heeft willen scoren.

Ook Veltmeijer-directeur Kobus denkt dat uiteindelijk de vlucht naar de illegaliteit wordt bevorderd. Hij hoopt dat er opnieuw een centrale regeling komt, zodat in alle gemeenten weer dezelfde bepalingen gelden.

Casino

Hahnraths denkt bovendien dat door het vervallen van de piekautomaten de zware gokker zijn heil buiten de amusementsbedrijven gaat zoeken. „Hij wordt gedwongen naar het casino te gaan."

De teruglopende omzetten bij de gokbedrijven zullen tenslotte ook het verenigingsleven in Limburg treffen. Het Kerkraadse bedrijf heeft al laten weten dat de sponsoring niet in dezelfde mate (in 1993 een half miljoen gulden) kan doorgaan, als de omzetten blijven dalen.

Stassen wil vordering van 112.000 gulden zeker stellen

Advocaat legt beslag op banktegoed Winters bv

DOOR THEO SNIEKERS EN MAURICE UBAGS

HEERLEN - De Maastrichtse advocaat Bert Stassen heeft beslag gelegd op een banktegoed en aandelen van Winters Beheer bv en de aandelen daarvan in Mr. Georg A. Winters bv. Deze laatste bv is feitelijk het kantoor Winters Advocaten met vestigingen in Roermond en Heerlen.

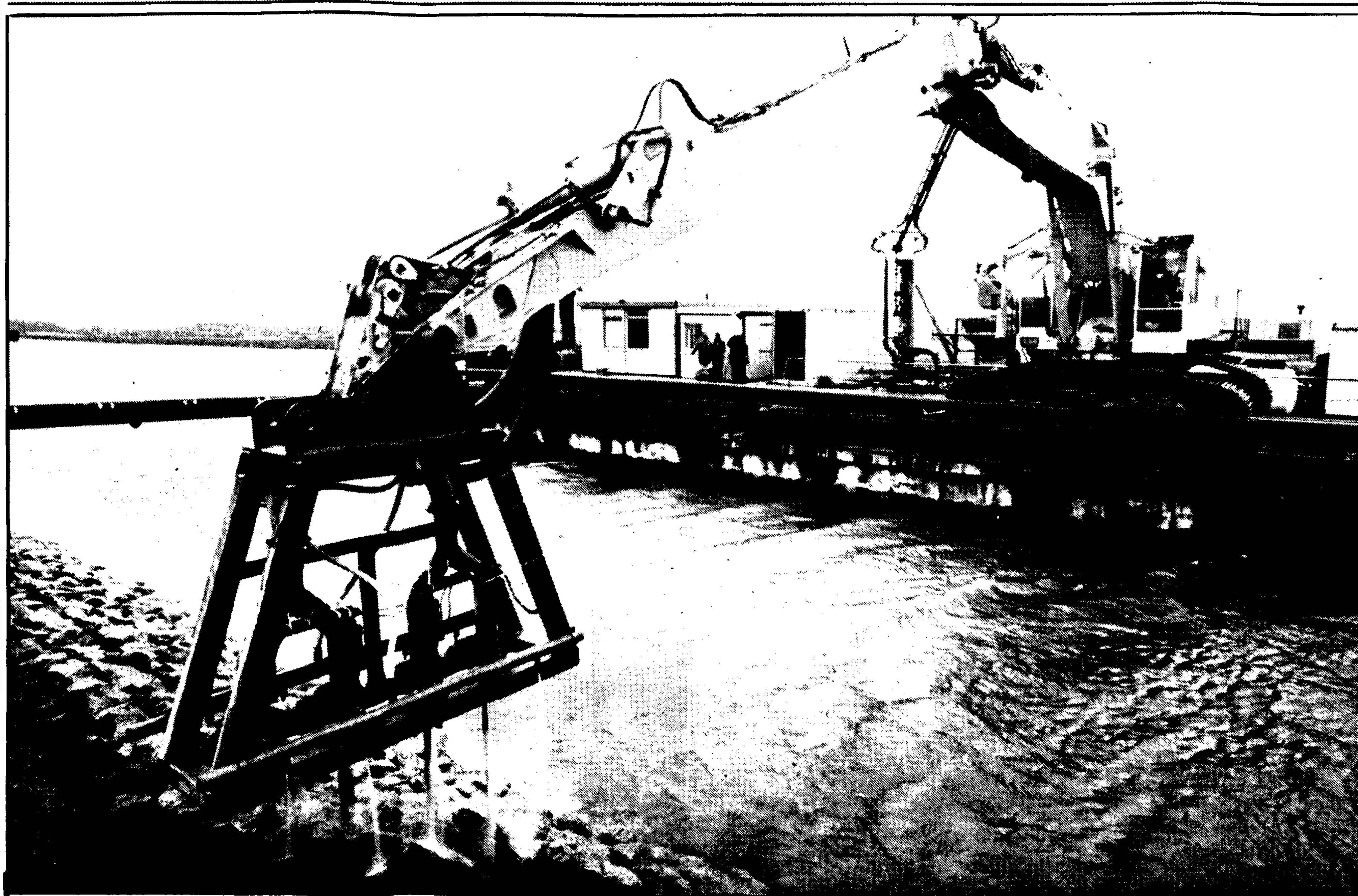
Het beslag loopt vooruit op de uitslag van een kort geding dat komende dinsdag dient. Stassen vordert voor de rechter 112.000 gulden. Dat heeft te maken met een huurgeschil rond een kantoorpand aan de Couberg in Valkenburg. Winters huurde dat pand tot voor kort van Stassen, die daar voorheen zijn advocatenpraktijk had. Winters heeft geen vestiging meer in Valkenburg.

Georg Winters wil niet inhoudelijk ingaan op het geschil. Hij denkt dat de beslaglegging weer een actie is om hem publicitair te schaden en niet omdat de beslaglegger bang zou zijn geld mis te lopen als zijn vordering door de rechter zou worden toegewezen.

Beslagen dienen om te voorkomen dat vermogen wordt weggesluisd voordat schulden zijn voldaan.

Bert Stassen en ook zijn advocaat mr. J. Goumans willen geen commentaar geven.

Lijmpoging

● *Met een speciale kraan wordt de laatste hand gelegd aan het dichten van het Julianakanaal.* Foto: JAN PAUL KUIT

Julianakanaal weer waterdicht

Van onze verslaggever

BORN - Het Julianakanaal tussen Born en Maasbracht is weer waterdicht. Vandaag wordt de laatste kubieke meter met lijm vermengd beton gestort tegen de wand van het kanaal ter hoogte van de sluis in Maasbracht. Het kanaal, dat tussen Born en Maasbracht boven het maaiveld ligt, lekte op verschillende plaatsen.

De bitumen afdichting van de taluds was op diverse plaatsen stukgegaan. Over een lengte van achttien kilometer is de mijnsteen en klei, die op het bitumen lag, verwijderd. Daarna is de asfaltlaag grondig schoongeborsteld, waarna in totaal 228.000 ton natuursteen uit Duitsland op de asfaltlaag is gestort. Vervolgens zijn de gaten tussen de breuksteen volgestort met beton. Omdat beton normaliter onder water ontmengd, dat wil zeggen weer uiteenvalt in zand, grind en cement, is een speciale lijm aan het betonmengsel toegevoegd. De lijm zorgt er ook voor dat het beton goed aan de breuksteen hecht waardoor een waterdichte wand ontstaat. Er is in de afgelopen twee jaar 48.000 kubieke meter van dit speciale mengsel gebruikt in het Julianakanaal.

Een en ander heeft bijna veertig miljoen gulden gekost. Volgens projectleider Adri van der Werke is het de eerste keer dat het speciale beton op zo'n grote schaal in Nederland is verwerkt.

Poot verliest zaak ABP over tennishallen

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG/HEERLEN - De Hoge Raad heeft de Nuenense zakenman A.F. Poot definitief in het ongelijk gesteld in de rechtszaak die hij in 1988 is begonnen tegen het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Poot eiste van het ABP 24 miljoen gulden en beschuldigt het Heerlense bedrijf ervan dat het zijn faillissement heeft veroorzaakt door zeven tennishallen niet aan te kopen terwijl de Nuenenaar dat naar zijn zeggen wel mocht verwachten. De zeven tennishallen werden Poots molenstenen.

Het ABP heeft de beschuldigingen van de Nuenense zakenman altijd met succes bestreden. De rechtbank in Zwolle, waar Poot zijn procedure begon, heeft de miljoeneneis in 1990 afgewezen. Het gerechtshof in Arnhem bekrachtigde dit vonnis in 1993.

Poot had tussen 1978 en 1980 een overeenkomst met het ABP over het bouwen en exploiteren van tennishallen. Poot bouwde de hallen, het ABP kocht een aantal en verhuurde de sporthallen vervolgens aan vennootschappen van het Poot-concern. Sportfondsen Nederland bv, dat met Poot samenwerkte, trok zich in 1979 al terug uit de projecten.

Aanbod

Op 17 juli 1980 bood de Nuenenaar zeven tennishallen aan het ABP aan. Het pensioenfonds stelde de aankoopbeslissing uit tot augustus. Op 10 september 1980 stelde het ABP dat Poot feitelijk failliet was. Het pensioenfonds kocht de zeven tennishallen niet.

Poot eiste de schadevergoeding als prive-persoon en als concern. Maar in navolging van het hof beslist de Hoge Raad dat de Nuenenaar geen feiten en omstandigheden heeft aangevoerd waaruit blijkt dat het APB onrechtmatig heeft gehandeld.

Het ABP voerde aan dat Poot zijn concern zelf te gronde heeft gericht door teveel verplichtingen aan te gaan terwijl de onderneming over een te klein vermogen beschikte.

Roermondse klaagt SGP aan

ROERMOND - Yvonne Franssen uit Roermond heeft gisteren voor de commissie Gelijke Behandeling de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) aangeklaagd, die haar niet wil accepteren als lid. Volgens haar advocaat A. van Bon-Moors blijft ook de Nederlandse Staat in gebreke, omdat de Staat vrouwen hoort te vrijwaren van discriminatie.

De advocaat vindt bovendien dat de Staat de partij kan aanpakken op grond van het begrip 'verstoring van de openbare orde'. De SGP weigert op bijbelse gronden vrouwen de toegang tot het lidmaatschap van deze politieke partij. Van Bon wees er echter op dat de SGP namens de Tweede Kamer mede het VN-Vrouwenverdrag ondertekend heeft, dat discriminatie verbiedt.

De commissie zal begin januari uitspraak doen over de klacht van Franssen. Deze uitspraak is niet bindend. Wel kan het oordeel van de commissie van belang zijn bij twee andere gerechtelijke procedures die Franssen op dit moment tegen de SGP voert.

Voorzitter AOV-Limburg: 'Om schade te voorkomen'

Winters trekt zich terug uit bestuur ouderenpartij

DOOR LAURENS SCHELLEN

MAASTRICHT - De in opspraak geraakte Roermondse advocaat mr. Georg Winters heeft zich met onmiddellijke ingang teruggetrokken uit het partijbestuur van het Algemeen Ouderen Verbond (AOV) in Limburg. Dat heeft gewestvoorzitter Ad Turkenburg van de ouderenpartij bevestigd. Turkenburg benadrukt dat Winters zijn bestuursfunctie eigener beweging heeft neergelegd.

De Limburgse partijvoorzitter zegt dat Winters het AOV niet in diskrediet wil brengen, nu in het grootschalige fraude-onderzoek van het interregionale rechercheteam (IRT) ook diens eigen rol wordt onderzocht. Om die reden, zo beklemtoont de AOV-voorman, heeft Winters 'geheel vrijwillig' besloten om tijdelijk terug te treden.

„Van enige dwang of aandrang door het partijbestuur is geen sprake. Winters zelf staat erop dat de lucht rond zijn persoon eerst volledig opklaart. Zodra dat het geval is, en daarvan is hij heilig overtuigd, keert hij weer gewoon terug in het gewestbestuur."

Verrassend

Verrassend genoeg bestreed de advocaat zelf, die zowel gewestelijk secretaris als juridisch adviseur was van het AOV, gisteravond dat hij al formeel actief was als bestuurslid van de ouderenpartij. „Het was inderdaad wel de bedoeling dat ik zou aantreden als secretaris. Maar ik heb het partijbestuur zelf gevraagd of het nu wel zo verstandig is dat ik dit onder deze omstandigheden zou doen."

Ook landelijk AOV-partijsecretaris B. Dost uit Eindhoven bevestigde gisteravond echter dat Winters formeel als gewestelijk AOV-secretaris is teruggetreden. „Ik heb zelfs gisteren nog vernomen dat hij sinds gisteren in die functie officieel is opgevolgd door meneer Voncken uit Meijel."

Vertrouwen

Overigens benadrukt AOV-voorzitter Turkenburg dat het bestuur van de ouderenpartij, die in de Tweede Kamer met vijf zetels is vertegenwoordigd, nog steeds het volste vertrouwen heeft in Winters. „De voorbije dagen hebben wij uitvoerig met hem gesproken over alle verwikkelingen rond zijn persoon. Hij heeft ons ervan overtuigd dat hem geen enkele blaam treft. Wij zien absoluut geen aanleiding of reden om aan Winters' woorden te twijfelen." Landelijk partijvoorzitter Martin Batenburg was gisteren niet bereikbaar voor commentaar.

● *Betsie Koller uit Maastricht kan haar werk in de Heerlense nachtclub niet missen.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Palma Palace wilde Betsie wegsturen

Hoge nood voor toiletjuffrouw

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT/HEERLEN - 'Als de nood het hoogst is, lijkt de redding nabij'. Toiletjuffrouw Betsie Koller ('ruim boven de zestig') van de Heerlense nachtclub Palma Palace heeft weer een sprankje hoop dat zij ook na 1 januari haar nachtelijke klus mag afmaken.

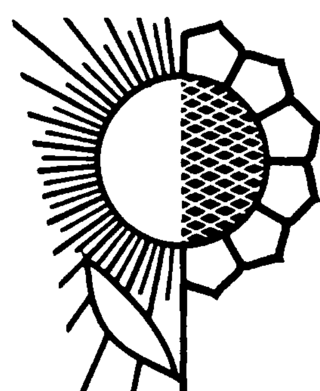
Tot eergisteren zag het er somber uit omdat de eigenaar van de nachtclub haar huurcontract niet wilde verlengen en Betsie na een woordenwisseling sommeerde het pand met ingang van het nieuwe jaar voorgoed te verlaten. Gisteren kwam de directie van de bekende club mondeling op haar beslissing terug.

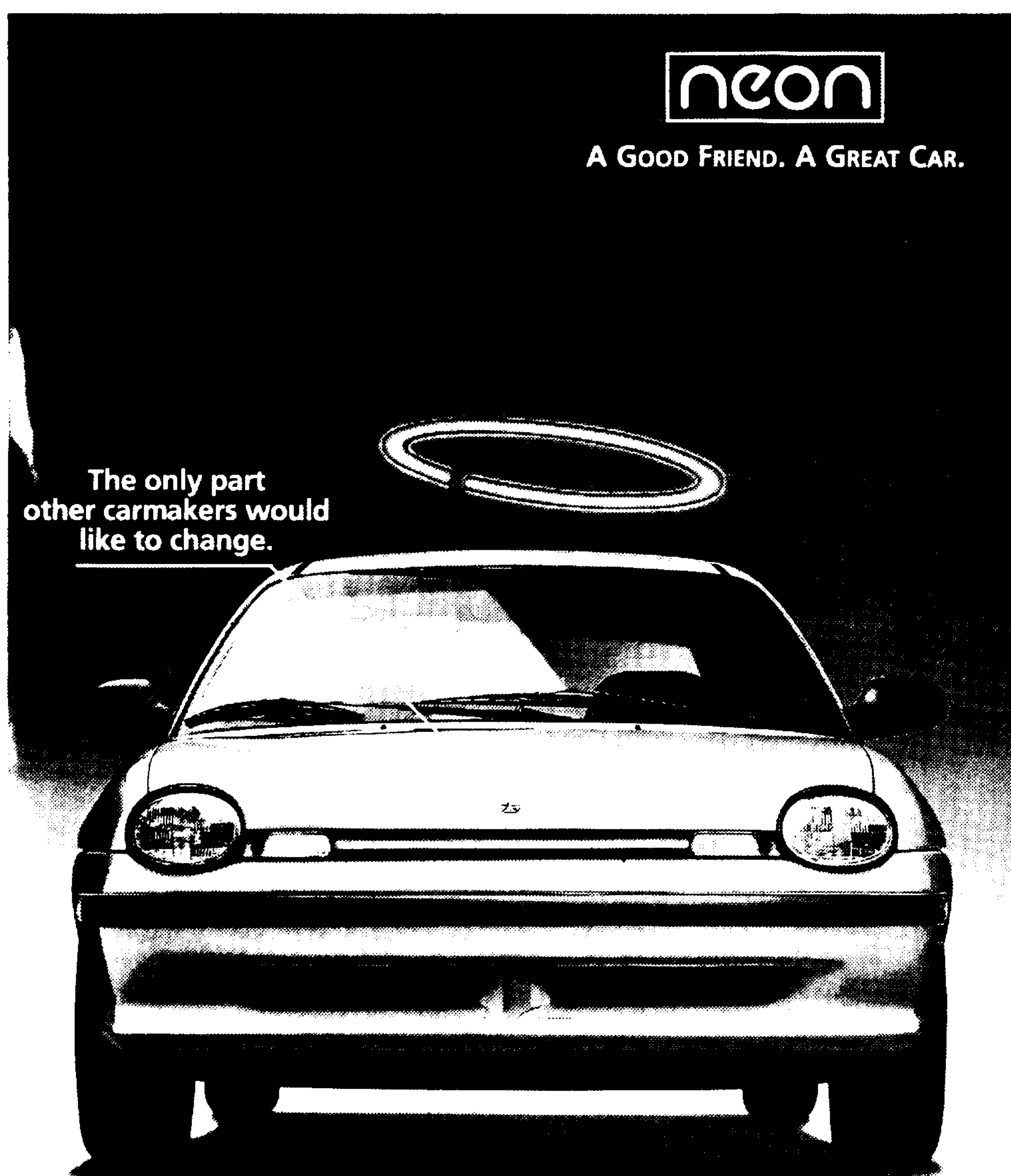
Een reeds door Betsie's advocate Marlie Hogervorst uit Maastricht aangespannen kort geding voor de president van de rechtbank in Maastricht tegen de onrechtmatige opzegging van een huurovereenkomst wordt in geval van een compromis overbodig.

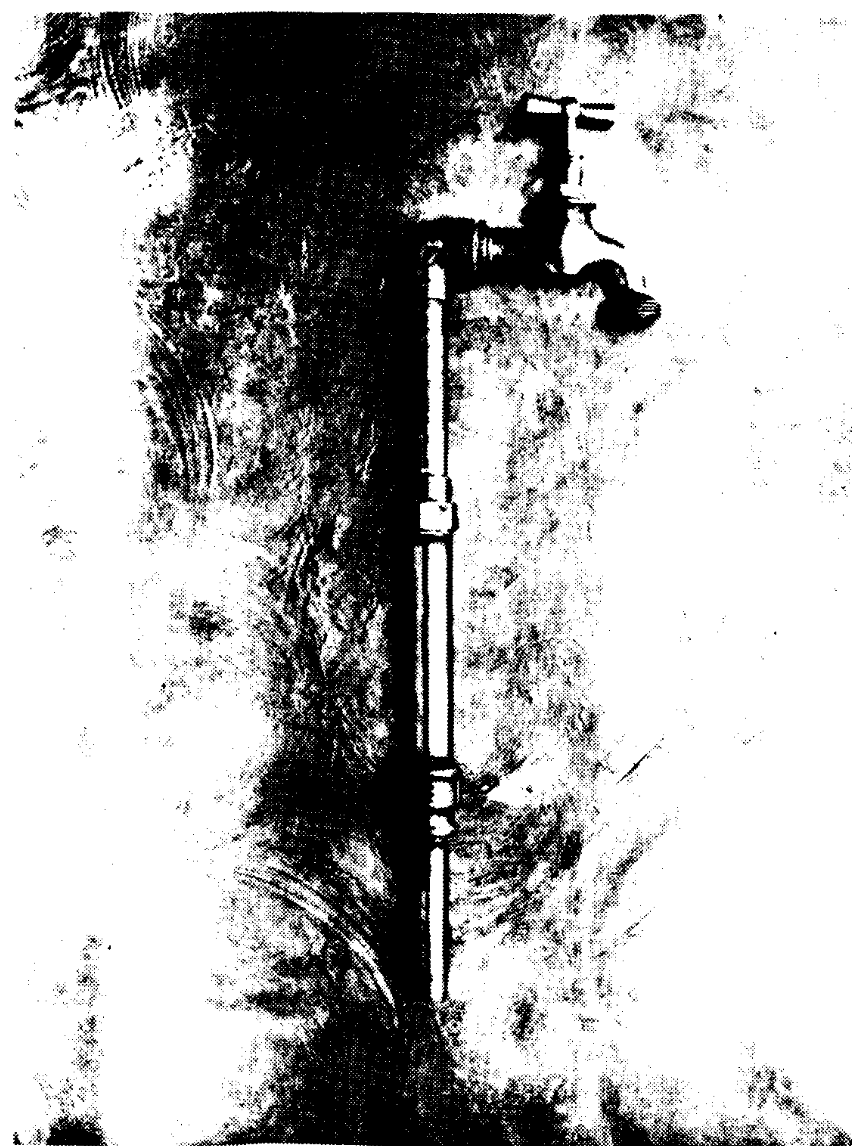
„Voorlopig is er nog alleen een mondelinge toezegging. Ik wacht op de schriftelijke afdoening en zal dan maandag de dagvaarding intrekken,' zegt mr. Hogervorst. De boekhouder van de Palma Palace bevestigde gisteren: „Vannacht al hebben wij met Betsie gesproken en een voorlopige overeenkomst bereikt. Zij kan gewoon blijven na 1 januari. Dat kort geding gaat dus zeker niet door."

Betsie zelf, die 26 weken per jaar dag in dag uit haar nachtelijk werk doet, wil niet dieper ingaan op het conflict rond de pacht van haar toiletdomein. „De zaak op de spits drijven, heeft geen zin, als ik mijn werk maar kan blijven doen. Ik ben graag in de Palma het is een fijne zaak, waar de klanten me altijd oma of mama noemen," zegt zij enigszins opgelucht.

Conquest Europe
155

neon
A Good Friend. A Great Car.
The only part other carmakers would like to change.

Ook Limburgse prominenten doen mee aan sponsorloop

Bosniërs wandelen voor landgenoten

Van onze verslaggever

OOK/EIJSDEN – Vijftien Bosnische vluchtelingen uit het opvangcentrum in Roermond beginnen zondag aan een zevendaagse voettocht van Mook naar Eijsden. In hun kielzog wandelen tienallen min of meer bekende Limburgers mee. Het gaat om een sponsorloop die zoveel geld moet opbrengen dat er een 'medische bus' kan worden betaald.

Het ziekenhuis-op-wielen gaat rijden in Kroatië, waar duizenden van huis en haard verdreven Bosniërs in kampen verblijven. Daar worden de oorlogsslachtoffers, vooral vrouwen en kinderen, volledig aan hun lot overgelaten. De organisatie van de actie 'Limburg stuurt hulp' is in handen van een comité waarin onder anderen gedeputeerde Constant de Waal en de Roermondse 'zingende dierenarts' Rinus Rasenberg zitting hebben.

Bijdrage

Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk Limburgers de 161 kilometer lange wandeltocht sponsoren. De bijdrage is vastgesteld op een dubbeltje per kilometer, hetgeen neerkomt op 16,10 gulden. Prominenten die de vluchtelingen een of meerdere dagen zullen vergezellen, zijn formule 1-coureur Jos Verstappen, wielrenner Frans Maassen, marathonloper Cor Lambregts, de schrijver Ton van Reen, de bijna complete selectie van eerstedivisionist VVV Venlo, de Kroatische handbalsters van Visa Swift Roermond en de politici René van der Linden, Ria Oomen en Constant de Waal.

De Bosnische vluchtelingen, onder wie een invalide man in een rolstoel, beginnen zondagmorgen om 11 uur in Mook aan hun tocht. Eindpunt die dag is het bijna 25 kilometer zuidelijker gelegen Bergen. Voor de dagen erna staan de etappes Bergen-Venlo (34 kilometer), Venlo-Roermond (28 kilometer), Roermond-Susteren (23,5 kilometer), Susteren-Hoensbroek (20,5 kilomter), Hoensbroek-Margraten (18 kilometer) en Margraten-Eijsden (12,5 kilometer) op het programma. De voettocht eindigt zaterdag 17 december. De wandelaars overnachten in kampeerboerderijen, kazernes en recreatieparken.

De opbrengst van de sponsorloop gaat naar de Nederlandse stichting Mala Sirena. Deze organisatie is opgericht om hulp te bieden aan kinderen die door de oorlog in voormalig Joegoslavië in geestelijke en lichamelijke nood zijn geraakt. De stichting biedt hulp ter plekke waardoor de vluchtelingen in hun eigen omgeving kunnen worden geholpen.

Het actiecomité 'Limburg stuurt hulp' heeft een speciale bankrekening geopend waarop de sponsorgelden kunnen worden gestort. Bijdragen kunnen worden overgemaakt op nummer 18.41.04.009 van de Rabobank in Roermond, ten name van 'Limburg stuurt hulp'.

Archeologische opgravingen in Weert

Zeldzame resten uit Romeinse tijd ontdekt

DOOR ROEL WICHE

WEERT – Bij opgravingen in het uitbreidingsplan Molenakker in Weert is een inheemse versterking uit de eerste eeuw voor Christus gevonden. De 1,5 hectare grote wijkplaats in oorlogstijd is de eerste uit deze periode die in Nederland aangetroffen is.

De zeldzame vondst is gedaan door medewerkers van het Instituut voor Pre- en Protohistorische Archeologie (IPP) van de Universiteit van Amsterdam. In samenwerking met amateur-archeologen van de Stichting Peel, Maas en Kempen hebben zij van mei tot en met november 1994 opgravingen uitgevoerd in Molenakker. Het initiatief tot het speurwerk werd genomen, nadat de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) resten van een inheemse nederzetting uit de Romeinse tijd in de bodem had gevonden.

Vluchtburcht

De aangetroffen versterking werd omringd door een twee meter diepe en drie meter brede gracht. Aan de binnenzijde van deze gracht heeft vermoedelijk een indrukwekkende aarden wal gelegen. Het omgrachte terrein heeft gefungeerd als vluchtburcht en als versterkte veekraal voor de Eburonen die in de omgeving woonden. Binnen de versterking zocht men met het vee bescherming tijdens kleinschalige militaire conflicten met naburige bevolkingsgroepen die op rooftocht waren.

Volgens IPP-medewerker Adri Tol is de vondst van de inheemse versterking min of meer een toevalstreffer. „Door het ontbreken van voldoende reliëf, is het zeer moeilijk om dergelijke terreinen te traceren," legt Tol uit. „In andere Europese landen kunnen onderzoekers zich richten op verhoogde terreinen. In het vlakke Nederland zijn we afhankelijk van intensief speurwerk voordat we beet hebben."

Munt

Op korte afstand van de versterking is een één meter diepe en twee meter brede greppel gevonden die een terrein van minstens tien hectare omspant. De archeologen hebben in dit gebied resten gevonden van 35 inheemse boerderijen met een gemiddelde omvang van zeven bij twintig meter. Rond de boerderijen zijn zes waterputten en een grafveld aangetroffen. Bovendien werd zevenhonderd meter ten oosten van de nederzetting een gouden Keltische munt opgegraven, die nog nooit in Nederland is gevonden. De vondst van de munt, een zogenoemd 'regenboogschoteltje' wijst erop dat het Eburonencomplex een centrum-functie voor de omgeving heeft gehad.

De gemeente Weert is zeer verheugd met het resultaat van de archeologische opgravingen. „Een vondst van nationaal belang," vindt wethouder W. Geraedts. „We zijn dan ook van plan om extra financiën beschikbaar te stellen om de opgravingen voort te zetten. Mits het de geplande woningbouw, zoals voorzien in het uitbreidingsplan Molenakker, niet hindert."

Wethouders en burgemeesters vaker bedreigd

'Ik steek je huis in brand'

DOOR MARIEKE VERHAAR

SITTARD – Bij burgemeester A. van Goethem uit Beek werd afgelopen weekeinde door onbekenden een ruit ingegooid met een stoeptegel. Bedreiging of gewoon vandalisme? Het buurtonderzoek leverde niets op.

Het is niet de eerste keer dat leden van het college of gemeenteraadsleden worden bedreigd in verband met politieke kwesties. Diverse gemeenten, waaronder de gemeente Beek, hebben dan ook een molestverzekering afgesloten om dit soort schade te dekken. Meestal zijn de bedreigingen niet zo persoonlijk als de Schinnense oud-wethouder Jos Limpens ruim een decennia terug meemaakte. Limpens kreeg toen door enkele woonwagenbewoners zo'n klap uitgedeeld dat hij enkele tanden verloor en een schedelbasisfractuur opliep. De meeste 'acties' spelen zich echter in de anonimiteit af.

„Ik kende mijn mensen," vertelt Limpens. „Dat is prettiger dan wanneer alles anoniem gebeurt. Dan weet je niet van welke kant het komt."

CDA-Wethouder Wachelder uit Beek kan er over meepraten: „Vooral wanneer er zware politieke zaken spelen die gevoelig liggen en emoties oproepen bij de bevolking, word je soms met bedreigingen geconfronteerd. Vorig jaar is mijn auto bekrast en werd mijn gezin telefonisch bedreigd. 'We steken je huis in brand', werd er dan gezegd. Ik snap dat mensen het soms niet met je eens zijn, maar dan zijn problemen er om uit te praten. Het is laf om dat zo anoniem te doen." Voor Wachelder waren de dreigtelefoontjes geen reden om een geheim nummer te nemen. „We willen wel telefonisch bereikbaar blijven voor de bevolking. Voordat we een geheim nummer nemen, moet het echt de spuigaten uitlopen."

Brand

In Sittard werd in 1991 brand gesticht bij de woning van het Sittardse raadslid M. Geenen-Schings, toenmalig fractievoorzitter van Nieuw Sittard. Het incident werd toen direct in verband gebracht met de stellingname van de fractie tegen de komst van een tijdelijk opvanghuis voor daklozen in de wijk Limbrichterveld.

Bij wethouder W. Paes uit Sittard werd dit voorjaar de auto in brand gestoken, een paar maanden eerder werd een ruit ingegooid. Het is niet duidelijk geworden of deze actie te maken heeft met de afbouw van het woonwagenkamp aan de Tudderenderweg in Sittard. Een fel protesterende bewoner van het kamp heeft meermalen bedreigingen aan het adres van diverse wethouders van Sittard geuit.

Project

Na diverse kleine brandjes in het gemeentehuis en scholen in Sittard werd een veiligheidsproject opgezet, waarbij er door een beveiligingsdienst werd gepatrouilleerd. Dat gebeurt nog steeds. Zodra er geruchten opduiken wordt dat weer geïntensiveerd.

Paes: „Rationeel kan ik er mee leven. Emotioneel is dat moeilijker. Ik slaap er nog wel slecht van. Maar het hoort bij de job. Het enige probleem is dat ik me wel kan verdedigen, maar mijn achterban, de kinderen, niet."

Ook de andere wethouders blijken vooral moeite te hebben met het bedreigen van het gezin. Bij Limpens werden zijn dochters enige malen duchtig toegesproken en werd zijn vrouw een keer van de weg afgereden. „Die dingen ervaar ik als veel bedreigender dan wat mij zelf overkwam. Het kost wel veel moeite om daarna je bestuurlijke werk objectief te blijven doen." Wethouder Paes uit Sittard heeft daar minder moeite mee: „Je moet er niet te lang bij stil staan, dan kun je niet meer werken."

● *Stille getuigen van geweld tegen collegeleden: de ingegooide ruit bij de ambtswoning van burgemeester Van Goethem in Beek.* Foto: PETER ROOZEN

Plasdagboek uitkomst voor bejaarden in verzorgingstehuizen

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT – Het bijhouden van een plasdagboek bespaart tijd, geld en is prettiger voor oudere mensen met incontinentieproblemen, met name in verpleeg- en bejaardentehuizen. Dit blijkt uit het proefschrift van Ageeth Remmers die vandaag promoveert aan de Rijksuniversiteit Limburg (RL) in Maastricht.

Het plasdagboek bestond al langer, alleen nu is het aangepast en verder ontwikkeld. Remmers: „Een plasdagboek is een dagboek dat enkele dagen wordt bijgehouden door de patiënt. Daarin moet wordem opgeschreven hoe vaak en hoe laat hij op die dagen naar de wc is geweest. Het komt voor dat iemand met incontinentieproblemen tien tot twintig keer per dag naar de wc moet, terwijl zes à zeven keer gemiddeld is. Ook houdt de patiënt bij hoeveel urine per keer geplast wordt, wat gebeurt door de urine op te vangen in een maatbeker. Het nieuwe aan dit plasdagboek is, dat iemand ook bijhoudt hoeveel hij drinkt."

Hoesten

Door een plasdagboek bij te houden, kan een betere diagnose worden gesteld. Iemand kan last hebben van stress-incontinentie of aandrang-incontinentie. Het eerste houdt in dat er urine wordt verloren bijvoorbeeld bij hoesten, lachen of tillen. Veel vrouwen hebben dit functieverlies te danken aan bevallingen.

De aandrang incontinentie houdt in dat iemand voelt dat hij moet plassen en dan naar het toilet moet rennen. „Meestal wordt het toilet niet op tijd gehaald. Deze twee soorten incontinentie vergen een verschillende behandeling. Soms kan volstaan worden met medicijnen, een andere keer moet geopereerd worden."

Het dagboek geeft vooral voordeel bij mensen in bejaarden- of verpleegtehuizen. Uit een speciaal voor dit onderzoek gehouden enquête in Midden-Limburg bleek dat uit een populatie van bewoners van bejaardentehuizen 31 procent van de vrouwen en zeventien procent van de mannen incontinent zijn. Remmers: „De huidige methoden zijn vooral duur en invasief, dat betekent dat daarbij in het lichaam gegaan wordt. Dat is erg belastend voor de patiënt en meestal willen oudere mensen dat niet. Ze zeggen dan dat ze al zo oud zijn en dat incontinentie erbij hoort. In die gevallen worden vaak luiers gebruikt.

Goedkoop

Wanneer geen gebruik wordt gemaakt van het dagboek komt de 'probeer en vergis' behandeling vaak voor. Remmers: „Op goed geluk wordt een medicijn gegeven dat dan vervolgens wel of niet aanslaat. Deze methode is duur en er is ook kans op onnodige bijwerkingen als een verkeerd medicijn wordt voorgeschreven. Met het plasdagboek kan goedkoop en snel de juiste methode worden vastgesteld."

Steunpunt Opvoeding naar Maastricht

MAASTRICHT – Per 1 januari komt er een zogenaamd Steunpunt Opvoeding model (StOp model) in Maastricht (voorlopig voor kinderen van nul tot en met zes jaar). Een StOp-model is een samenwerking tussen alle voorzieningen voor jeugdhulpverlening en geestelijke gezondheidszorg. Dit kwam gisteren ter sprake op de studio-conferentie 'Speciaal In Limburg' over het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Bij het Steunpunt Opvoeding kunnen ouders en andere opvoeders terecht met vragen over opvoeding, maar ook voor uitgebreide gesprekken over problemen die opvoeders ervaren met kinderen.

Uit onlangs afgesloten onderzoek van de Universiteit van Amsterdam blijkt dat ouders van jonge kinderen, die opgroeien in een situatie die gekenmerkt wordt door een opeenstapeling van risicofactoren, vaak opvoedingsondersteuning zoeken in professionele circuits. Ze zoeken deze hulp echter niet bij instellingen voor jeugdhulpverlening, klinieken of instellingen voor wetenschappelijk werk. Maar bij die voorzieningen die ze in hun eigen leefomgeving tegenkomen, waar ze vertrouwen in hebben en die ze waarderen. Deze instanties zoals de huisarts, peuterspeelzalen en het onderwijs zijn niet altijd toegerust om goed in te spelen op de vragen die worden gesteld.

DOOR ROB PETERS

Gekrakeel over vormfout justitie niet ten einde

Hoofdverdachte drugshandel blijft op vrije voeten

MAASTRICHT – De van grootscheepse drugshandel verdachte Catharina S. (38) uit Maastricht, die verleden week drie dagen na haar arrestatie vanwege een vormfout door de rechter-commissaris werd vrijgelaten, blijft op vrije voeten.

Met haar raadsman mr. David Moszkowicz wandelde de vrouw, die van zeer omvangrijke handel in drugs en heling van gestolen goederen wordt verdacht, gisteren opnieuw fluitend de rechtbank uit.

Een tweede verdachte die eveneens vanwege de vormfout werd vrijgelaten, Johan R. (28) uit Breda, is inmiddels spoorloos verdwenen. Hij is mogelijk naar het buitenland gevlucht.

Mevrouw S. kon gewoon weer vertrekken omdat de raadkamer van de rechtbank nog geen beslissing heeft genomen op het beroep van officier van justitie mr. J. van Atteveld tegen de weigering van de rechter-commissaris de vrouw en haar medeverdachte in verzekering te stellen en in bewaring te houden.

Korzelig

Van Atteveld nodigde de raadkamer korzelig uit 'de beschikking van de rechter-commissaris mevrouw mr. A. Hazen te vernietigen en te doen wat zij had behoren te doen' en dus de Maastrichtse en de man uit Breda van hun vrijheid te beroven.

Raadsman mr. David Moszkowicz, blijft zich fel verzetten tegen de visie van de officier van justitie. „Hij kan praten wat hij wil. Op het moment dat een arrestatieteam de vakantiebungalow van mevrouw S. binnenviel was de machtiging tot binnentreding niet voorzien van het nummer van de commandant van het team. Volgens de nieuwe wet maakt dat de hele operatie en alles wat daar aan vast zit in mijn ogen onrechtmatig."

Rectificatie

De politie heeft inmiddels in allerijl een proces-verbaal van rectificatie vervaardigd met het voorgeschreven nummer van de commandant van het arrestatieteam dat verleden week op Centerparcs 'Kempervennen' in Belgische-Limburg de vrouw en een tweede verdachte uit Breda uit bungalow 445 haalde.

Officier van Atteveld vindt op basis van eerdere uitspraken dat het gaat om een te herstellen fout, die geen verstrekkende gevolgen voor de aanhouding heeft. Moszkowicz: „De nieuwe algemene wet op het binnentreden is heel kort geleden van kracht geworden. Dat wil zeggen dat er nog geen bruikbare jurisprudentie is en dan kun je daar dus ook nooit naar verwijzen."

De arrestatie op 29 november van mevrouw S., R. en nog negen verdachten van de drugshandel vanuit woonwagens in Maastricht was al lang gepland. Op het laatste moment bleken S. en R. de door de politie al zo lang geobserveerde woonwagen op de Olympiaweg in Maastricht tijdelijk verruild te hebben voor een bungalow op het vakantiedorp 'Kempervennen'. Daarom ook werd een arrestatieteam uit Brabant gevraagd de twee verdachten op te halen. Daar werd vergeten de last tot binnentreden volledig in te vullen.

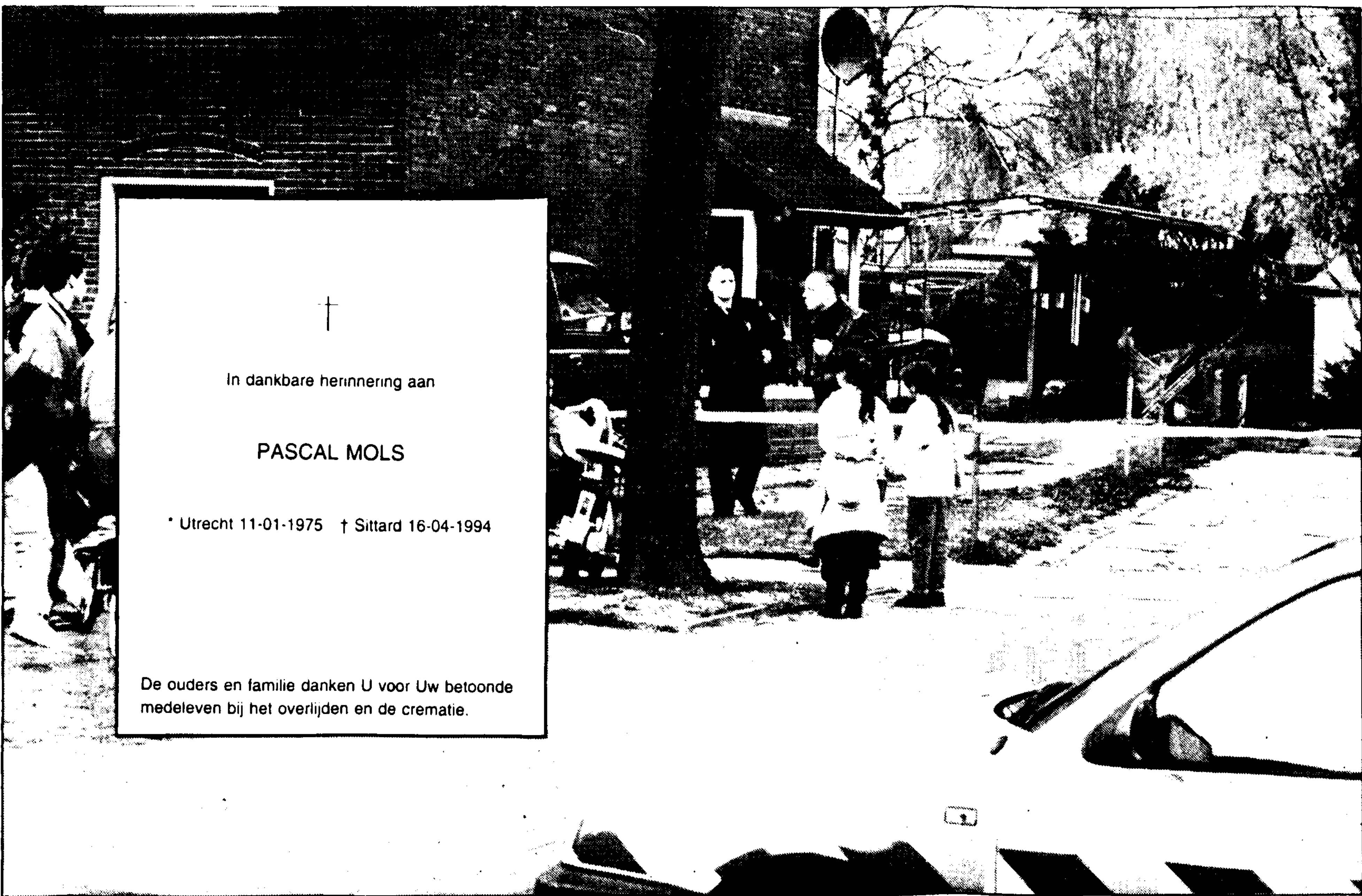
Wanneer de raadkamer de zaak weer behandelt is niet bekend.

Wat begon als een schijnbaar eenvoudig meningsverschil over de grens tussen twee opritten, eindigde fataal. In april van dit jaar schoot de buurman de 19-jarige Pascal Mols dood, na maandenlange pesterijen die steeds erger werden. De buurman werd aanvankelijk tot vijf jaar cel veroordeeld. In hoger beroep ging daar nog een jaar vanaf, tot verbijstering van de ouders, Connie en John Mols. Zij voelen zich door de uitspraak en de leugens die door de dader zijn verteld aan de kant gezet. „Hij kreeg vier jaar, wij hebben levenslang. Hier kom je nooit overheen. Het zal zeker jaren duren voor we ermee kunnen leven." Het verhaal van de slachtoffers van een 'simpele burenruzie'...

in het nieuws

Woede en verdriet bij ouders van doodgeschoten Pascal Mols

'Dader kreeg vier jaar, wij hebben levenslang'

†

In dankbare herinnering aan

PASCAL MOLS

* Utrecht 11-01-1975 † Sittard 16-04-1994

De ouders en familie danken U voor Uw betoonde medeleven bij het overlijden en de crematie.

● *Het bidprentje van de doodgeschoten Pascal Mols. Op de achtergrond een foto van het onderzoek dat de politie direct na de schietpartij verrichtte.* Foto: PETER ROOZEN

DOOR GEERTJAN CLAESSENS

SITTARD - Alles leek vredig in de straat, waar Connie en John Mols het huis van haar ouders betrokken. Met de buren konden ze redelijk overweg. De verhoudingen veranderden door de plannen van de buren om een schutting te plaatsen.

Ze vroegen of Connie en John het goed vonden dat de boompjes, die tussen beide opritten stonden, iets korter werden gemaakt. Nadat die toestemming was gegeven, werden de boompjes tot op de grond toe afgezaagd. Toen ze zeiden dat dat niet de bedoeling was, snauwde de buurman dat ze toch zelf gezegd hadden dat de boompjes in de weg stonden.

Daarna is er nauwelijks nog een woord gewisseld tussen de beide gezinnen. „Er ging een jaar voorbij, en nog een jaar, maar er kwam geen schutting." Toen de familie Mols zelf een schutting wilde plaatsen, stuitten ze op een onverwacht probleem. De grens tussen beide stukken grond lag nergens vast. Twee advocaten moesten eraan te pas komen om te bepalen waar de schutting moest komen. Toen bleek dat daardoor het plaatsen van de schutting een ingewikkelde en dure zaak zou worden, zagen Connie en John af van het plan. Toen begonnen de pesterijen.

Eerst werd de heg door de buren een stuk korter geknipt. „Daar kon de politie niets aan doen. Dat mag blijkbaar." Daarna plantten Connie en John boompjes, die ze op last van de buren verder van de heg moesten plaatsen. Daarop werd het getreiter directer.

Pascal was daarvan meestal het mikpunt. Hij meed de oprit en verliet het huis een tijdlang via de voordeur, om het gepest van de buurman te ontlopen. Verder negeerden de buren elkaar zoveel mogelijk.

Tot die fatale dag in april. Toen Connie thuis kwam, zag ze takken van de heg op de oprit liggen. Ze werd zo kwaad, dat ze die op de oprit van de buren smeet. Toen die thuiskwamen gooiden ze de takken weer terug, waarop Pascal kwaad naar buiten liep. In de ruzie die toen volgde pakte de buurman een pistool, dat hij had gekocht 'zodat zijn vrouw zich kon verdedigen als ze alleen thuis was' en schoot twee keer. De ene kogel trof Pascal dodelijk in het hoofd, de andere miste John op een haartje na.

Die dag besefte Connie al dat er iets zou gebeuren. „Ik realiseerde mij dat ik stom was gewest door ook te gaan pesten. Ik heb de politie nog gebeld om te zeggen wat ik gedaan had, maar de man waarmee we anders contact hadden was er niet. Ze hadden geen tijd om te komen. Een uur later was Pascal dood."

Over de hulp die ze kregen zijn ze niet erg te spreken. „Bij de buren stond die avond al hulp op de stoep. Bij ons kwam pas na het weekend een maatschappelijk werker." Die verdween weer na twee gesprekken en het regelen van praktische zaken, zoals de crematie. „Hij zei dat we hem konden bellen als we hem nodig hadden. We hebben nog wel contact, maar een echte vertrouwensrelatie hadden we niet, en daar zijn ze toch voor." Een humanistisch raadsman die zich op eigen initiatief aandiende, bood wel veel steun. „Als we hem niet hadden gehad, zouden we nog veel dieper in de put zitten. Hij is eigenlijk met pensioen, maar blijft ons bezoeken."

Het steekt John en Connie vooral dat de dader zich als slachtoffer heeft opgesteld voor de rechtbank, en daarmee gedaan kreeg dat zijn straf in hoger beroep is verminderd. „Het maakt me niet uit of hij een of twintig jaar krijgt, dat is voor ons toch altijd te weinig. Maar dat ze er nog een jaar af hebben gedaan was welk een domper. Daarmee hebben ze hem eigenlijk gelijk gegeven."

Voor de rechtbank werden ze in het openbaar zwart gemaakt door de dader, die beweerde dat ze teveel zouden drinken, herrie zouden maken en hun zoon vaak niet zouden hebben opgevangen. Verhalen die niet werden gecontroleerd. „Als getuige sta je onder ede, maar als verdachte mag je beweren wat je wil."

Achteraf verwijten ze de woningvereniging dat die niet eerder ingreep om de burenruzie op te lossen. En ze zijn teleurgesteld in de officier van justitie in Den Bosch, die op het laatste moment zou hebben besloten dat de dader op het moment van het fatale schot minder toerekeningsvatbaar was. Ze voelden zich met iedere rechtszaak meer miskend en vernederd. De politiedossiers met verklaringen van Connie en John bleven voor de rechtbank gesloten, zodat hun versie van het verhaal niet werd gehoord.

Ondanks de dreiging dat de moordenaar van hun zoon straks weer terug komt, willen John en Connie Mols niet verhuizen. „In dit huis heeft Pascal altijd graag gewoond. Door een conflict over de grens is hij gestorven. We kunnen en mogen daarom niet weggaan."

prikbord

● Banneux

De traditionele Kerstvoettocht naar Banneux staat dit jaar in het teken van vijftig jaar bevrijding. De pelgrimstocht begint 's morgens om half negen met een Heilige Mis in de kerk van Nicolaas en Barbara in Valkenburg. Via Margraten en de grensovergang De Planck wordt de vijftig kilometer lange voettocht voortgezet naar de eerste rustplaats, restaurant Het Rode Bos. Daar komen ook de pelgrims bijeen die op andere plekken in Zuid-Limburg zijn gestart. Tijdens deze Kerst-boete-bidweg worden de pelgrims begeleid door een EHBO-ploeg. Om tien uur 's avonds begint in de grote kerk van Banneux de nachtmis, opgedragen door vicaris Punt uit Roermond. Direct na de nachtmis, omstreeks kwart over elf, vertrekt er een bus rechtstreeks naar Valkenburg. Wie van dit vervoer gebruik wil maken, moet zich voor zondag 18 december opgeven bij R. Spits-Vossen (04406-15447) of J. Keuns (04406-14770).

Overigens gaat deze bedevaart onder alle weersomstandigheden door.

● Reünie

Zwemvereniging Kimbria in Maastricht legt nu al de loopplank klaar voor een in 1995 te houden reünie. Want dan bestaat de club veertig jaar. Oud-leden kunnen zich opgeven bij Anneke en Mat van Lijf-de Vree in Maastricht, tel: 043-614412.

● Lezing

Aurora, het in Maastricht gevestigde centrum voor zelfontplooiing en spiritualiteit, houdt op 13 december een lezing onder de titel 'De magie van geluid'. Met behulp van instrumenten zoals klankschalen van de aboriginals en Tibetanen zal Dries Langeveld duidelijk maken hoezeer geluid bepalende is in tal van culturen. De lezing wordt gehouden in de zaal van het Denksportcentrum (oude Sportfondsenbad). Aanvang acht uur. Toegangsprijs een tientje.

● Schieten

Omdat 'De Scherpschutters' in Melick twintig jaar bestaat, houdt deze schietvereniging komend weekeinde een open wedstrijd luchtgeweerschieten. Zaterdagmiddag van twee tot tien uur 's avonds en zondag van tien tot acht uur. De schietbanen liggen in Mederiacentrum. Het inschrijfgeld bedraagt een rijksdaalder per serie van vijf schoten. Schietervaring niet noodzakelijk.

● Concert

Samen met harmonie Gregorius, onder leiding van dirigent Jos Kuipers uit Haanrade, verzorgt het Slavisch-Byzantijns mannenkoor 'Cantus ex Corde', onder leiding van zijn oprichter Ton Thissen, zondag een adventsconcert in Ubach-Palenberg. Om zes uur begint in de aula van het pedagogisch centrum het concert dat ook en vooral in het teken staat van Kerstcomposities.

● Awacs

Twee leden van de Awacs-commissie geven dinsdag 13 december een toelichting over hun werk binnen die commissie. Het gaat om John Wals en Harie de la Haye, die als burgerleden de belangen van de inwoners van Brunssum en Onderbanken vertegenwoordigen. Zij gaan onder meer in op de nachtvluchten van Awacstoestellen. De lezing vindt plaats om 20.45 uur in de consistoriekamer van de Hervormde gemeente aan de Heugerstraat 31 in Brunssum. Het gaat om een initiatief van het Milieunetwerk Brunssum.

● Raskonijn

Konijnenvereniging Het Raskonijn in Bocholtz bestaat veertig jaar. De receptie wordt komende zaterdagavond vanaf zeven uur gehouden in de Wilhelminazaal. Tijdens de receptie gaat alle aandacht (en felicitaties) uit naar Jan Vogelaar en Jo Vanhommerig, twee robijnen jubilarissen en Theo Vankan, de zilveren jubilaris. Het konijn is tot ver over de landsgrenzen bekend om zijn internationale rammenshow.

streeksgewijs

journaal kort

HEERLEN

● In De Nor, Geerstraat 302, wordt zondag om 15.30 uur de expositie van lijm- en acryltekeningen van Jetty Bindels uit Zutendaal geopend. Haar werk is tot 7 januari te bezichtigen. Woensdag en donderdag is De Nor vanaf 20.30 uur open, vrijdag en zaterdag vanaf 16 uur en zondag vanaf 15 uur.

● Potterie De Thun, De Thun 91 te Welten, houdt zaterdag en zondag van 10 tot 17 uur open dag. Tussen 12 en 16 uur wordt het RAKU-stoken gedemonstreerd.

● Het damescomité van harmonie TOG houdt op zondag 22 januari van 17-23 uur het kwajong-kaartkampioenschap van Heerlen in zaal Donners te Welten. Ook niet-Heerlense koppels kunnen aan dit 'open' concours over tien ronden deelnemen. Inschrijfgeld 20,- per koppel. Eerste prijs: vet varken. Opgave liefst deze week i.v.m. beperkte plaatsruimte: ☎ 045-741729, 714935 of 713053.

● Vrijwilligerscentrale Tracee zoekt vrijwilligers voor het IVN Hoensbroek. Er zijn mensen nodig in de werkgroepen Natuurbeheer, Algemeen Gerichte Natuurgidsen, Public Relations en Scholenprojekt. Voor informatie: ☎713971.

● Het Leger Des Heils houdt het bejaarden-kerstfeest op 19 december van 19 tot 21 uur in Geleen en op 21 december in Heerlen. Gratis toegangskaarten zijn te bestellen via ☎223814 of 313874.

● Voor mensen die in de schooljaren 1978/79 en '79/80 eindexamen hebben gedaan aan mavo St.-Clara, wordt op 11 maart een reunie gehouden. Wie nog niet benaderd is, kan kontakt opnemen met Monique Kitslaer-de Jong ☎723848 of met Philomeen van Elteren-Hendriks ☎711701.

SIMPELVELD

● Basisschool De Klimboom houdt vandaag, vrijdag, een oriëntatietocht voor groot en klein. Tussen 18.30 en 20 uur kan aan de school gestart worden.

● Het IVN maakt zondag een middagwandeling in de omgeving van Nuth. Vertrek om 14 uur aan de kerk in Nuth.

KERKRADE

● Voor mensen met reumatische aandoeningen is er nu ook een patiëntenvereniging in Kerkrade. Met ingang van 1 januari start de vereniging met een oefengroep in extra verwarmd water in d'r Pool. Info: 428678 of 727012 tussen 10 en 12 uur.

● Frits Sprokel is door het bisdom van Roermond benoemd tot kerkmeester in de parochie Holz.

LANDGRAAF

● Toneelstichting MenS geeft zaterdag en zondag om 20 uur de voorstelling 'Vier kamers met Tuin' in Theater Landgraaf, Kerkberg 4 te Waubach.

● De SV Diana'80 houdt zaterdag van 13 tot 18 uur en zondag van 9 tot 19 uur een schietconcours met pluim in sporthal Strijthagen.

● Het Vrouwenappèl houdt dinsdag om 20 uur openbare vergadering in het Streeperkruis.

● In gemeenschapshuis 't Sjpaans Kentje wordt dinsdag om 20 uur 'De oavend van d'r Geboare Verteller' gehouden met Frans van Loo, Hub Bemelmans, Albert Verreck, Fientje va Krieemesj, Ger Prickaerts, Ed Gubbels en May Quadflieg. Entree gratis.

KLIMMEN

● Oud-Klimmenaar Ger Bertholet geeft dinsdag om 20.30 uur een dialectavond voor de Heemkundevereniging in zaal Keulen, Klimmenderstraat 3. Ook nietleden zijn welkom.

BRUNSSUM

● De Vrouwen Initiatief Groep geeft in januari/februari weer cursussen 'zelfvertrouwen'. 's Dinsdags wordt van 19.30 tot 22 uur de weerbaarheidscursus gegeven; 'Bouwen aan je zelfvertrouwen' is donderdag of vrijdag van 9 tot 11.30 uur. Voor info: Marita, ☎ 04492-1629 of Linda ☎ 045-273185.

EYGELSHOVEN

● In het Socio-projekt wordt vandaag om 19.30 uur een informatie avond over geestelijk gezondheid gegeven.

● *Elf van de vijftien leden van de jubilerende postduivenvereniging Radio Pelikaan.* Foto: DRIES LINSSEN

Radio-Pelikaan bestaat 75 jaar

KERKRADE - Postduivenvereniging Radio Pelikaan uit Kerkrade viert dit weekend het 75-jarig jubileum. De club uit Bleijerheide is ontstaan uit de twee verenigingen De Radio en De Pelikaan. Voorzitter Frans Blezer zegt dat er in die tijd vijf duivenverenigingen in Bleijerheide actief waren. „Duivensport was dé hobby van de mijnwerkers. In de mijn werd er veel gepraat over duiven en het aantal duivenliefhebbers was groot in die tijd."

De Kerkraadse wijk telde in de topjaren circa 150 actieve duivenliefhebbers. Zoals in de hele provincie is dit aantal sterk afgenomen. Bleijerheide telt nog drie clubs en Radio-Pelikaan heeft zijn ledenaantal zien teruglopen van 35 naar de huidige vijftien.

Volgens de voorzitter is de verminderde belangstelling onder andere te wijten aan de regels op het gebied van ruimtelijke ordening. „De tuinen zijn tegenwoordig kleiner, zo zolder mogen geen duiven meer worden gehouden en voor een tuinhok moet je een aparte vergunning aanvragen. Vroeger was dat allemaal gemakkelijker."

Radio-Pelikaan geeft morgen om 19 uur een receptie in het verenigingslokaal E Jen Bouwerweij aan de Fransiscanenstraat. Dan worden ook de jubilarissen G. Wetzels, H. Kikken, N. Hirsch, H. Mohnen, G. Baur en J. Hanssen gehuldigd.

Fakkeloptocht in Heerlen

HEERLEN - De Overleggroep Mondiale Vorming houdt zaterdag in samenwerking met Amnesty International in Heerlen een fakkeloptocht. De tocht, in het kader van de Internationale Dag van de Rechten van de Mens, start om 16 uur bij het gemeentehuis aan de Geleenstraat. Dit jaar staan de rechten van het kind centraal.

Na de fakkeloptocht is in de grote zaal van het Missionair Centrum aan de Putgraaf 3 een optreden van de groep De Sufgerukte Wallies. Ook bestaat de mogelijkheid brieven te schrijven naar politieke gevangenen en autoriteiten. Om zes uur wordt er soep en broodjes geserveerd, kosten ƒ 7,50. Bea Jacobs spreekt om 19 uur over straatkinderen in Manila.

Actie scouting Eikske Landgraaf

LANDGRAAF - Op het binnenterrein van het scoutinggebouw aan de Strijthagerweg in Landgraaf biedt de scouting 't Eikske zaterdag en zondag weer enkele honderden kerstbomen aan. De bomen zijn door ouders zelf gekapt, waardoor de prijs van de bomen laag is, namelijk ƒ 17.50. Behalve kerstbomen worden ook voor een bedrag van ƒ 7,50 kerststukjes verkocht.

De kerstactie van 't Eikske is al enkele jaren een begrip in Landgraaf. De opbrengst wordt gebruikt voor de herinrichting van het scoutinggebouw 'De Milksboehd'. Naast scouting krijgen nog twee andere verenigingen onderdak in het voormalige ON II-gebouw.

Korps Edelweiss naar titelstrijd

HEERLEN - Het jachthoorn- en trompetterkorps Edelweiss uit Heksenberg neemt zaterdag deel aan het Nederlands kampioenschap in Veenendaal. Tijdens het Topconcours van de KNF komt het korps uit in de eredivisie en voert de verplichte werken 'Le Saint Hubert' en 'Trinidad' uit. Vanavond om acht uur vindt in de St.-Gerardus-Majellakerk de generale repetitie plaats.

Lancering van modelraketten

HEERLEN - Nabij de Sterrenwacht op Schrieversheide wordt zondag vanaf 14 uur een tiental modelraketten gelanceerd.

De raketten (65 cm lang) zijn gebouwd door deelnemers aan de cursus modelraketbouw van de Sterrenwacht in samenwerking met de DRRA (Dutch Rocket Research Association).

D'r Pool maakt parkeerafspraak met winkeliers

Van onze verslaggever

KERKRADE - Zwembad d'r Pool in Kerkrade gaat samenwerken met winkeliers om de bezetting van de parkeergarage onder het bad te vergroten. Parkeerders kunnen in een winkel een stempel krijgen die recht geeft op korting op de parkeerprijs in de garage.

De parkeergarage onder d'r Pool werd enkele jaren geleden gesloten, omdat er weinig gebruik van werd gemaakt. De ruimte oogt onveilig en vergt van automobilisten enige behendigheid in verband met de pilaren. Sinds het WMC vorig jaar wordt de garage bewaakt door twee banenpoolers. Ruim zevenduizend automobilisten hebben in het afgelopen anderhalf jaar gebruik gemaakt van de garage. 35 mensen hebben bovendien een abonnement. Gerard Vos van d'r Pool zegt dat de parkeeropbrengst net genoeg is om de banenpoolers te betalen.

Om de 110 beschikbare plaatsen meer gevuld te krijgen heeft d'r Pool een afspraak met electrozaak TVC V.d. Weijden in de Wijngrachtpassage gemaakt. Wie daar een boodschap doet, ongeacht het bedrag, krijgt een stempel op zijn parkeerkaart die recht geeft op vijftig procent korting. De parkeerprijs in de garage bedraagt 1,50 per uur.

Vos hoopt dat ook andere middenstanders zich bij het zwembad zullen aanmelden voor deelname aan dit parkeerproject. Wethouder Thei Geurts zet vanochtend de eerste stempel. De eerste tien gebruikers krijgen een aardige prijs.

PvdA Kerkrade wil creatiever cultuurbeleid

KERKRADE - De PvdA in Kerkrade vindt dat de gemeente een creatiever en vernieuwender cultuurbeleid moet volgen. Els Tans van de PvdA zegt bij cultuurevenementen vaak dezelfde gezichten te zien. Dat komt volgens haar omdat het Kerkraadse cultuurbeleid ieder jaar hetzelfde is.

Tans zei dat tijdens de bespreking van de nota beleid beeldende kunsten. Ze opperde het idee om vaker verenigingen voor exposities uit te nodigen. Ook zou er creatiever met de invulling van bijvoorbeeld de Zomerserenade moeten worden omgegaan. De meeste andere fracties vinden dat de gemeente haar huidige cultuurbeleid kan voortzetten. GroenLinks ziet graag dat gemeentelijke exposities meer in de wijken worden gehouden.

Kerkrade wil zijn cultuurbeleid duidelijker omschrijven. Momenteel wordt er volgens wethouder Bogman met name bij het aankopen van kunstwerken te zeer ad hoc gewerkt. Over de beelden in de openbare ruimte is hij tevreden. Exposities denkt de gemeente ook onder te brengen in de nog te plannen nieuwbouw voor de bibliotheek. Bogman zei toe dat de gemeente zal nadenken over vernieuwing in combinatie met voortzetting van het huidige beleid.

● Els Thans

Raceparty

● *Hoensbroekenaar Pascal Coenraad heeft met zijn vrienden het idee om in een grote loods race-party's te houden. De eerste aanzet was het plaatsen van een advertentie waarin de muziekliefhebbers een oproep doen aan mensen die een grote loods bezitten en die willen verhuren. Nu zult u zich afvragen 'wat is eigenlijk een raceparty?'. De eerste gedachte die bij de schrijver van deze koffieslok opkwam, was het houden van snelheidswedstrijden met auto's, motoren, bromfietsen en andere tweewielers.*

Raceparty (2)

● *De bedenkers van de 'race-party' doelen echter op iets heel anders. Zij willen in die grote ruimte ongestoord luisteren naar muziek die varieert van nummers uit de Top-50 tot stevige house. „Het belangrijkste is beginnende disc-jockeys de kans bieden hun mixen en remixen te laten horen aan een groter publiek. Bovendien is het niet-commercieel waardoor de entree en de drankprijzen erg laag zijn", aldus Pascal, een van de initiatiefnemers. Heeft u een grote ruimte en staat u achter het idee? Bel dan: 045-232828.*

Boos

● *Nelis Wintgens is 83 jaar. Hij woont in Meerssen en hij is al vijftig jaar lid van het AMF, het Algemeen Mijnwerkers Fonds. Nelis is boos op die instantie. „Heel boos," zegt een familielid van Wintgens. Wat is gebeurd? Alle ex-koempels kregen onlangs een feestmiddag aangeboden. Mensen die verhinderd waren, zouden op een later tijdstip door het AMF thuis worden bezocht. Nelis was op het moment suprême ziek en kon onmogelijk naar dat feestje. Na weken wachten, kwam er antwoord van het fonds. „Een nietszeggend briefje en een speldje erbij. Dat was alles. Ronduit schandalig. Het blijft Nelis niet lekker zitten." Het moet toch mogelijk zijn om deze bejaarde Meerssenaar - vooral in deze tijd - op eenvoudige manier te verrassen.*

Oefenbunker

● *Hangover en Kachukwhap in de Oefenbunker. Niet de titel van de nieuwste Garfieldstrip, maar twee Limburgse bands die optreden in de Landgraafse Oefenbunker. Heeft u onze poppagina gelezen dan bent u waarschijnlijk gisteravond al geweest. Ze zullen u dan bij de ingang wel verteld hebben dat het optreden in werkelijkheid pas morgen, zaterdag, is.*

Lamp

● *Een vertegenwoordiger van een lokale omroep stootte gisteren bij een persconferentie in het Brunssums gemeentehuis met de microfoon tegen een lamp. Zegt waarnemend burgemeester Jan van 't Hooft: „Och, in Brunssum lopen ze wel vaker tegen de lamp."*

Verwarrend

● *Verwarrend weer gisteren, zeg. Je vraagt je af 'zwalk ik nu zo over de weg vanwege de storm, de aquaplaning of de alcohol?'*

Noodoplossing tot clubs het overnemen

Kerkrade verzamelt papier in Landgraaf

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF - In de Landgraafse wijken Eikske, Klinkerkwartier en Hopel plus een deel van Nieuwenhagen wordt het oud-papier voorlopig opgehaald door de gemeente Kerkrade.

Deze gebieden worden door B en W van Landgraaf omschreven als 'witte vlekken', omdat er geen plaatselijke verenigingen zijn die er het vertollige papier inzamelen. De Kerkraadse dienst gemeentewerken helpt de buurgemeente voorlopig uit de brand. Kerkrade haalt in Landgraaf ook al het huisvuil op.

Verbeteren

Het Landgraafse college wil de papierinzameling in de gemeente met spoed verbeteren, om te besparen op de steeds hoger wordende stortkosten. Volgens berekeningen van ambtenaren kan het voordeel voor de gemeente oplopen tot ongeveer 47.000 gulden. Naast het financiële voordeel noemt het college ook het milieu-aspect als een belangrijk argument om de papierinzameling uit te breiden tot de hele gemeente.

Landgraaf is inmiddels naarstig op zoek naar clubs die de inzameling in Eikske, Klinkerkwartier, Hopel en Nieuwenhagen op zich willen nemen. De verenigingen krijgen daarvoor een vergoeding van drie gulden per adres plus vijf cent per kilo. Landgraaf garandeert een minimum van 1200 gulden per 'inzameldag'.

Stijgen

Op dit moment is de gemeente jaarlijks 1,7 ton kwijt om de Landgraafse afvalberg van 2.400.000 kilo vertollig papier te verwerken. Als de gemeente géén maatregelen neemt om de inzameling van het oud-papier te verbeteren, stijgen deze kosten het volgend jaar tot 245.000 gulden.

Les in water-dragen

● *Guus Prevoo tijdens een Ghana-les voor kinderen van een Simpelveldse basisschool.* Foto: FRANS RADE

Open Deur schudt verleden van zich

DOOR MONIQUE PARREN

> Sommige mensen fronsen de wenkbrauwen als ze met de Heerlense stichting Open Deur worden geconfronteerd, weet Guus Prevoo, coördinator. Het verleden van de veertigjarige stichting is nog beladen. Tot ongeveer 1979 hield de streng katholieke organisatie zich voornamelijk bezig met zieltjeswinnen en bekeren. Prevoo: „Alles wat protestant was, moest toetreden tot het énige, échte katholieke geloof. Veel bekeerden uit die tijd hebben daar - achteraf gezien - toch een wat wrange smaak aan overgehouden. Het was allemaal wat geforceerd, vandaar."

HEERLEN - Even hebben Prevoo en zijn zeven medewerkers getwijfeld of het veertigjarig jubileum wel gevierd moest worden. Kón worden, want ook Prevoo en de zijnen zijn niet echt trots op het grootste gedeelte van het Open-Deurverleden. Ze voelden aanvankelijk meer voor een vijftienjarig bestaansfeest, omdat een ware revolutie in 1979 aan de wieg stond van de vernieuwde en huidige stichting. „Maar een feest voor het derde lustrum zou alleen maar verwarring zaaien, onlangs hebben we dus toch het officiële jubileum gevierd," verklaart Prevoo.

Nieuwe bezems vegen schoon. Dat geldt ook voor de stichting Open Deur, inmiddels gevestigd aan de Ruys de Beerenbrouckklaan in Heerlen. De naam staat nu inderdaad vooral voor openheid, zegt Prevoo. „Maar vergis je niet; het is hier nog steeds geen zoete inval. Het komt er eigenlijk op neer dat wij erop uit trekken en die open deuren opzoeken."

Oorspronkelijk zat de stichting, met twee pastoraal werkers in een verkrot pandje in de Brunssumse wijk Treebeek, pal naast schoenfabriek Emma. De kentering binnen de organisatie kwam min of meer toevallig tot stand, toen de toenmalige voortrekker, pater Poelman, tot pastoor werd benoemd. Zijn opvolger schreef de bisschop een brief-op-poten over de rol van de stichting. Prevoo: „Die man had in de gaten dat de aanpak niet meer werkte. Hij zag meer in pastoraal werk; het helpen van minder-bedeelden, zonder deze per se te moeten bekeren. Een ware revolutie."

In '79 was er nog één pastoraal werker over en werd een nieuw bestuur in het leven geroepen. Ook werd een nieuwe doelstelling geformuleerd voor Open Deur. „Het zieltjeswinnen behoorde voorgoed tot de verleden tijd. Gelukkig," verzucht Prevoo.

Vleugels

Vanuit het nieuwe onderkomen in het Heerlense Centrum sloeg Open Deur de vleugels uit. Anno '94 houdt de stichting zich enerzijds bezig met missiewerk, anderzijds met diakonaal pastoraat. „We vragen nog steeds aandacht voor de Derde Wereld via bijvoorbeeld vastenactie's en voorlichtingsprogramma's voor leerlingen van basisscholen. Respect voor de mensen dáár, is daarbij onze belangrijkste boodschap," vertelt Prevoo, die zelf die voorlichting verzorgt. „Maar we letten ook heel nadrukkelijk op de minder-bedeelden in onze eigen samenleving, noem het maar de lokale mensenrechten. Personen aan de rand van de maatschappij proberen we te helpen, in woord en gedachte."

Wereldvreemd is de stichting allang niet meer. Open deur stond vorig jaar bijvoorbeeld aan de wieg van de veelbesproken nota 'Ik ben verdacht', waarin Heerlense bijstandsvrouwen een boekje opendoen over hun behandeling door politie en Sociale Dienst.

Natuurlijk bestaat er nog steeds een directe link tussen Open Deur en het - katholieke - geloof. „Wij zijn pastoraal werkers, dat wil zeggen dat we allemaal een kerkelijke betrokkenheid kennen. Wij worden betaald door kerkelijke organisaties, maar niet door de kerk zelf. Dat geeft toch een grotere mate van vrijheid," meent Prevoo.

Amerikaan priester in wijk Passart

HOENSBROEK - Pater Carl Kuss (34), vorige maand in Mexico-Stad tot priester gewijd, draagt zondag 18 december om 10.30 uur zijn eerste heilige mis op in de parochiekerk St.-Joseph in de Heerlense wijk Passart.

De mentor van de Amerikaanse priester is de Ier Vincent McMahon, die als pastoor in de Josephparochie werkzaam is.

Na de eucharistieviering is een receptie in gemeenschapshuis 't Volkshuis, Dennenstraat 2, Hoensbroek-Passart.

Politie vindt wapens in Hoensbroek

HOENSBROEK - De politie heeft in het huis van een 23-jarige Hoensbroekenaar een handgranaat, een alarmpistool, een grote hoeveelheid scherpe munitie en twee spuitbussen met traangas aangetroffen.

Van de handgranaat, afkomstig uit het voormalige Joegoslavië, was het ontstekingsmechanisme verwijderd. Daardoor was zoveel gevaar ontstaan dat de EOD in actie moest komen om de handgranaat onschadelijk te maken. De man, die aan de Heisterberg woont, is in verzekering gesteld. Hij weigert een verklaring af te leggen.

Afvaltarief stijgt met kwart omhoog

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Het afvalstoffentarief in Brunssum gaat komend jaar met 24 procent omhoog. De daaropvolgende jaren zal er sprake zijn van geringere stijgingen van tussen de vier tot zes procent. Voor eenpersoonshuishoudens gaat het om een stijging van 63 gulden. Voor gezinnen houdt de tariefsverhoging een stijging van zeventig gulden in.

Voorwaarde is daarnaast dat de Brunssummers volgend jaar vijftien procent minder afval produceren.

Dat compromisvoorstel wil het college van Brunssum dinsdag voorleggen aan de raad. De wijziging komt na kritiek van de commissie middelen op een eerder voorstel.

Aanvankelijk wilde het college de reinigingsrechten en de afvalstoffenheffing vijf jaar lang met tien procent laten stijgen. De commissie middelen vond dat er echter een kostendekkend tarief moest uitrollen.

Bij een gelijkblijvende hoeveelheid afval zou het tarief eigenlijk met zeker 33 procent omhoog moeten om het kostendekkend te krijgen, zo stelt het college. De kosten voor de afvalinzameling stijgen volgend jaar namelijk explosief.

Het college gaat raamt de uitgaven voor afvalinzameling in '95 op bijna 4,9 miljoen, een stijging van bijna een miljoen ten opzichte van dit jaar.

Een stijging van 33 procent vond het college te extreem. De tariefsstijging van 24 procent is alleen dan kostendekkend als de burgers volgend jaar vijftien procent minder afval afleveren. De gemeente wil daarom binnenkort een voorlichtingscampagne opstarten.

Extra raad over artsencentrum

SCHINVELD - De raad van Onderbanken wijdt maandag of dinsdag een extra raadsvergadering aan de verkoop van het gebouw waarin het Gezondheidscentrum Schinveld in is gevestigd. Een meerderheid van de raad vroeg gisteravond meer tijd om het voorstel te bestuderen.

Het college wilde gisteren al een besluit nemen over de overdracht van het centrum aan twee particulieren.

Volgens B en W is haast geboden om een faillissement van de stichting Gezondheidscentrum te voorkomen.

Verkoop is de enige garantie dat de gemeente geen financieel risico loopt.

Gewond bij aanrijding

KERKRADE - Een Kerkraadse (37) is gistermiddag rond half drie gewond geraakt, toen ze op de kruising Zonstraat/Van der Mühlenstraat in haar woonplaats werd aangereden door een automobilist (33). Volgens de politie verleende deze geen voorrang. Het slachtoffer werd met een gekneusde enkel behandeld in het Kerkraadse ziekenhuis, daarna mocht ze naar huis.

Schoorsteen in brand

LANDGRAAF - In een woning aan de Stiftstraat in Landgraaf is woensdagavond laat een schoorsteenbrand uitgebroken. Toen de brandweer ter plaatse kwam sloegen de vlammen uit de schoorsteen. De schade is beperkt gebleven tot rook- en waterschade.

Vier dealers aangehouden

BRUNSSUM - De politie van Brunssum heeft woensdagavond op de Joseph Haydnstraat vier mannen uit de Randstad, in de leeftijd van 21 tot 42 jaar, aangehouden vanwege het overtreden van de Opiumwet.

Het viertal reed in een auto die door de politie op verdovende middelen werd gecontroleerd. Een van de inzittenden ging er meteen vandoor, maar werd na een korte achtervolging door de agenten ingehaald. De man verzette zich hevig, maar werd na een flinke worsteling overmeesterd. In zijn kleding ontdekte de politie 45 gram cocaïne. Alle vier de mannen zijn in verzekering gesteld.

Heler betrapt

HEERLEN - De Heerlense politie heeft woensdagavond een 52-jarige Heerlenaar aangehouden wegens heling. De man had onder andere een kleuren-televisie, stereo-installatie en videorecorder, afkomstig van een inbraak, in een woning voor een 'zacht prijsje' gekocht.
Behalve deze goederen trof de politie ook nog eens dertien gram heroïne aan. De heler is in verzekering gesteld en de goederen zijn terug naar de eigenaar.

Controle van bromfietsen

LANDGRAAF - Zestien bromfietsers zijn door de Landgraafse politie bekeurd, omdat hun brommers technisch niet in orde was of opgevoerd. In totaal werden afgelopen dinsdag en woensdag 23 bromfietsen gekeurd in de garage van het Landgraafse politiebureau. Deze controles worden de komende weken herhaald.

Duitsers kwamen in gestolen auto drugs kopen

VAALS - Twee Duitsers van respectievelijk 32 en 35 jaar zijn woensdagavond door de politie in Vaals opgepakt, omdat ze in een gestolen auto naar Nederland waren gereden om drugs te kopen. Het tweetal werd op de Viergrenzenweg aangehouden. Controle wees uit dat de auto waarin ze reden op 1 december in Düren was gestolen.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wnd-chef regioredactie
Joos Philippens

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

GEZELLIG UIT

Voor inlichtingen/reservering advertenties op deze pagina. Margoth Collaris 045-739299.

Limburgs Dagblad

sport

Twee debutanten in laatste Oranjeselectie van bondscoach Dick Advocaat

Seedorf en Van Hooijdonck beloond

DOOR JAN MENNEGA

ZEIST – Met de Ajacied Clarence Seedorf en NAC-spits Pierre van Hooijdonk heeft Dick Advocaat twee nieuwelingen opgenomen in de selectie van het Nederlands elftal. Oranje speelt woensdagavond in Rotterdam tegen Luxemburg de vierde kwalificatieinterland in de cyclus voor de EK, medio 1996 in Engeland. Het is de laatste wedstrijd van de huidige bondscoach, die per 1 januari wordt opgevolgd door Guus Hiddink.

De voorgaande drie duels van Oranje leverden vijf punten op, tot dusverre gekomen door een 4-0 zege in ... tegen het Groothertogdom en gelijke spelen tegen Noorwegen (uit, ...) en Tsjechië (thuis, 0-0).

Oranje: Van der Sar, Blind, Frank de Boer, Ronald de Boer, Overmars, Seedorf (Ajax), De Goey, Witschge, Taument (Feyenoord), Valckx, Numan (PSV), Roy (Nottingham Forest), Winter (Lazio Roma), Jonk (Inter), Mulder (Schalke '04), Van Hooijdonk (NAC)
Jong Oranje: Oulida, Reuser, Reiziger (Ajax), Fuchs, Playfair, Hoekstra (PSV), Makaay, Korsten (Vitesse), ...ens (Excelsior), Roorda (FC Groningen), Vierklau (FC Utrecht), Van Bronckhorst (Feyenoord), Rorije (Go Ahead Eagles), Laros (Willem II), ...oyer (Volendam), Schuiteman (Bayer Leverkusen).

In vergelijking met de vorige interland, op 16 november tegen Tsjechië, zijn de Ajacieden Peter van ...sen, Patrick Kluivert en Michael Reiziger (overgeheveld naar Jong Oranje) en de Feyenoorder John de Wolf uit de selectie verdwenen. De Wolf was er in de krachtmeting met de Tsjechen ook al niet meer bij. Hij moest wegens een blessure afzeggen en werd vervangen door zijn clubgenoot Arnold Scholten. Youri Mulder, de afgelopen keer te elfder ure opgeroepen omdat Ronald de Boer niet okselfris was, heeft zijn plaats in het keurkorps van Advocaat behouden.

De 18-jarige Clarence Seedorf heeft zijn selectie te danken aan zijn constant goede spel in de afgelopen periode. De beresterke jongeling uit Almere, die op meerdere posities inzetbaar is, kwam via een instuif bij Ajax terecht. Op 28 oktober 1992 (uitwedstrijd tegen VVV) debuteerde hij, als puber van 16, al in de hoofdmacht van de landskampioen. Tot voor kort maakte hij nog deel uit van het Nederlands UEFA-team, dat afgelopen zomer bij het EK in Spanje als vierde eindigde.

Seedorf beschouwt zijn uitverkiezing als een beloning voor het feit dat hij momenteel 'lekker' bezig is. „Het is de waardering van de bondscoach voor je spel," zegt hij. „Toen ik van meneer Van Gaal hoorde dat ik erbij zat, voelde ik het even gloeien van binnen. Het is nu zaak de vorm vast te houden en de lijn door te trekken."

Pierre van Hooijdonk is zeven jaar ouder dan Seedorf. Voordat hij in 1991 naar NAC verkaste, kwam hij twee seizoenen uit voor het Roosendaalse RBC. De aanvalsleider van de Bredanaars, die zijn treffers viert met een 'buikschuiver', was vooral het afgelopen seizoen succesvol. Hij trof toen 25 keer de roos en eindigde op de vaderlandse topscorershitparade net achter de Ajacied Jari Litmanen, die één maal vaker doel trof. Deze competitie staat de teller bij de lange spits alweer op het respectabele aantal van negen goals.

● *De 18-jarige Ajacied Clarence Seedorf (voorgrond) heeft zijn selectie voor het Nederlands elftal te danken aan zijn constant spel dit seizoen.* Foto: ERMINDO ARMINO

Toch vindt Van Hooijdonk dat hij nu minder soepel draait. „Ik had daarom niet verwacht dat ik zou worden opgeroepen," zegt hij. „Maar ik ben er natuurlijk hartstikke blij mee. Ik zie het als een erkenning. Ik heb altijd gezegd dat het als spits van NAC moeilijker is om het Nederlands elftal te komen dan als spits van Ajax, Feyenoord of PSV. Oranje is het hoogste wat je kunt bereiken. Hier doe je het voor."

Van Hooijdonk hoeft zich pas morgen te melden in het trainingskamp, dat Oranje gewoontegetrouw heeft opgeslagen in Noordwijk. Hij heeft van Advocaat toestemming gekregen vanavond met NAC de competitiewedstrijd te spelen in het Friese Haagje tegen SC Heerenveen. Aron Winter, Wim Jonk, Bryan Roy en Youri Mulder, de buitenlanders van Oranje, voegen zich pas maandag bij de selectie. Zij spelen komend weekeinde eerst nog met hun club een competitiewedstrijd. De resterende elf uitverkorenen van Advocaat worden vandaag in Noordwijk verwacht.

Het traditionele oefenpartijtje op zaterdagmiddag in het Olympisch stadion tegen Jong Oranje, dan wel een clubteam, is van het programma geschrapt. In plaats daarvan traint de Oranjeselectie morgen twee keer op de velden van SJC in Noordwijk.

Jong Oranje speelt dinsdag tegen Jong Luxemburg.

Tweeling De Boer en Overmars tekenen bij

AMSTERDAM – Het was gisteren een drukke dag voor Ajax-penningmeester Arie van Os. Maar met het resultaat was hij zeer tevreden. De schatbewaarder van de landskampioen kwam ... met drie spelers tot overeenstemming over een nieuwe verbintenis. De contracten van Marc Overmars, en de tweeling Frank en Ronald de Boer werden opengebroken en verlengd tot medio het jaar 2000. Doelman Edwin van der Sar is voorlopig nog niet in op een nieuwe aanbieding.

Nantes in kwartfinales

SION – De Franse club Nantes heeft gisteravond als laatste de kwartfinales van het UEFA-cuptoernooi bereikt. De profvoetbalclub uit Bretagne speelde in de return in Zwitserland gelijk (2-2) tegen Sion. De eerste wedstrijd had Nantes met 4-0 gewonnen.

Colombiaanse voetbalmanager neergeschoten

MEDELLIN – De manager van het Colombiaanse voetbalelftal Francisco Jaramillo is ernstig gewond geraakt na een aanslag op zijn leven. Hij werd neergeschoten voor de deur van zijn woning in het oosten van de stad Medellin. Vijf kogels raakten Jaramillo in zijn schouders, borstkas en buik. Hij is in kritieke toestand naar een ziekenhuis overgebracht. De Colombiaanse politie zoekt twee mannen die van de aanslag worden verdacht.

sport kort

VOETBAL – In de Franse competitie heeft Bastia gisteren op eigen terrein met 0-3 verloren van Metz.

ATLETIEK – De Associatie van Internationale Marathons (AIMS) heeft de Belg Vincent Rousseau en de Duitse Uta Pippig tijdens het congres in Macau gekozen tot de beste marathonloper en -loopster van het jaar.

AUTOSPORT – Het voorbehaan van de Engelse formule 1-renstal Lotus is in ernstig gevaar. Alle medewerkers hebben gisteren ontslag aangezegd gekregen per 31 december.

VOETBAL – Eintracht Frankfurt is niet van plan zijn Ghanese aanvaller Anthony Yeboah, met ploeggenoten Gaudino en Okocha rebellerend tegen trainer Heynckes, met Bayern München te ruilen tegen middenvelder Mehmet Scholl. Frankfurt vraagt ongeveer 13 miljoen gulden voor Yeboah.

Verlate surprise

● *Hoewel het Sinterklaasfeest al twee dagen achter de rug was, hield Roda JC gisteren een verlate pakjesavond. Als surprise voor de uitstekende prestaties van de Limburgse ranglijstaanvoerder van de eredivisie verscheen de Goedheiligman gisteravond in gezelschap van zijn zwarte pieten in het spelershome van sportpark Kaalheide. Elke Roda JC'er diende voor de Sint, die kwistig met complimenten en geschenken strooide, te verschijnen. Tot grote hilariteit van de spelers werden ook assistent-trainer Eddie Achterberg (links) en coach Huub Stevens op het matje geroepen. Beide oefenmeesters dienden geknield de voeten van Sinterklaas te kussen. „Daar heb ik lang op gewacht," grapte de Sint voor zijn definitieve vertrek naar Spanje.* Foto: PETER TROMPETTER

Haarlem ontslaat Van Doorneveld

Van onze sportredactie

HAARLEM ... HFC Haarlem heeft gisteren het contract met hoofdtrainer Hans van Doorneveld (54) tussentijds ontbonden. De assistent-trainer Hennie Lee (32) neemt zijn taken voorlopig waar. Het bestuur van de eerstedivisieclub gaat op zoek naar een nieuwe hoofdtrainer. Lee, voor wie dispensatie is aangevraagd bij de KNVB, beschikt niet over het vereiste diploma Coach Betaald Voetbal.

De breuk tussen Haarlem en voormalig Fortuna Sittard-trainer Van Doorneveld kwam niet als een verrassing. Al maanden boterde het niet tussen de trainer en de spelersgroep die herhaaldelijk kritiek uitte over zijn werkwijze.

Van Doorneveld, die een contract had tot aan het einde van dit seizoen, kreeg gisteren officieel te horen dat met onmiddellijke ingang geen gebruik meer zou worden gemaakt van zijn diensten.

Rentree Luxemburgers Langers en Hellers

LUXEMBURG – Guy Hellers en Roby Langers, de bekendste voetballers van Luxemburg, zijn opgenomen in de nationale selectie van bondscoach Paul Philipp voor de wedstrijd tegen Nederland. De twee ontbraken in september door blessures in de eerste wedstrijd tegen Oranje, die het Nederlands elftal met 4-0 won.

Hellers voetbalt bij Standard Luik, Langers bij Eintracht Trier in de Duitse Oberliga. Philipp, die in negen jaar als bondscoach nog nooit een officiële wedstrijd won, neemt vandaag met zijn ploeg plaats in de bus naar Westkapelle. De Luxemburgers blijven tot maandag in Zeeland. Daarna reizen ze door naar Rotterdam. Philipp neemt achttien spelers mee.

De selectie van Luxemburg: Ferron, Holtz, Vanek en Weis (Avenir Beggen), Cardoni, Lamborelle, Morocutti en Theis (Jeunesse d'Esch), Birsens, Deville en Feyder (Union Luxemburg), Groff en Rohmann (Dudelange), Koch en Wolf (Grevenmacher), Strasser (Metz), Langers (Eintracht Trier) en Hellers (Standard Luik).

Club moet accommodatie overnemen

Gemeente zet EHC onder druk

DOOR ROB SPORKEN

HEERLEN – In het kader van de privatisering van sportverenigingen moet amateurvoetbalclub EHC/Norad ƒ 104.000,- betalen om de accommodatie aan de Demstraat in Hoensbroek over te nemen van de gemeente Heerlen. Indien geen voorschot op tafel wordt gelegd voor 1 januari bestaat de kans dat de hoofdklasser vanaf 1 september 1995 geen gebruik meer mag maken van het sportcomplex. Voorzitter Cees van Tilburg van EHC zegt daarvan niets te weten.

Van Tilburg: „De gemeente vroeg aanvankelijk drie ton. Dat is teruggebracht tot twee ton, maar ook dat vonden we te hoog. Daarom hebben we gevraagd om een nieuwe berekening, maar tot dusver hebben we niets vernomen. Het bedrag van ƒ 104.000,- is mij totaal onbekend."

Wethouder Evers bevestigt dat de accommodatie ruim een ton moet opbrengen. „We zijn al drie jaar bezig met EHC. De prijs is steeds gedaald. We laten ze nu de keus, een bedrag van ƒ 145.000,- te betalen in termijnen of ƒ 104.000,- contant met een aanbetaling voor 1 januari."

Voorwaarden

Van Tilburg zegt niet wakker te liggen van de voorwaarden die de gemeente stelt. „Een voorschot kunnen ze altijd krijgen, zolang wij maar kunnen bepalen hoe hoog die is. Het is heel eenvoudig: van een kale kip kun je geen veren plukken.

Als de gemeente een bedrag wil hebben dat voor ons te hoog is, poetsen we de sleutel van de accommodatie en brengen we die in een stoet van een paar honderd man persoonlijk naar het gemeentehuis."

Evers realiseert zich, dat het kort dag is om te reageren. „Het bestuur van EHC zal snel moeten beslissen. Ik begrijp best dat de periode tot 1 januari te kort is. Indien ze dat laten weten kunnen we nog altijd om de tafel gaan zitten, maar het wordt hoog tijd, dat EHC duidelijk maakt waar het voor kiest."

Neumann eist straf Simons

ARNHEM – De rode kaart die Jerry Simons afgelopen dinsdag ontving in de wedstrijd Vitesse 2-Sparta 2 is nog te billijken, vindt Herbert Neumann. Het wangedrag daarna is volgens de trainer van Vitesse op geen enkele manier goed te praten. De Rotterdamse speler in Arnhemse dienst maakte een natrappende beweging en bespuugde de scheidsrechter. „Ik vind ook dat de club moet ingrijpen", zegt Neumann. „De grenzen van het fatsoen zijn overschreden. Ik vind dat de club hem een sanctie moet opleggen."

Simons wacht sowieso een lange schorsing. Frits van der Berk, trainer van Vitesse 2, verwacht een uitsluiting voor minimaal tien duels.

Geen hartoperatie voor Jongbloed

ARNHEM – Jan Jongbloed hoeft zich niet opnieuw te laten opereren aan zijn hart. De assistent-trainer van Vitesse heeft dat gistermiddag te horen gekregen van zijn arts. „Wel laat ik me volgende week 'dotteren'. In de hoop dat de klachten dan definitief verdwijnen", verklaarde Jongbloed gisteren. Zondag nog vreesde de Amsterdammer voor een ingrijpende bye-pass operatie.

Van Dijk dicht bij verrassing

BANGKOK – Jeroen van Dijk heeft bij de Grand-Prixfinales badminton in de Thaise hoofdstad Bangkok ook z'n tweede partij in de voorronde verloren. Maar hij stapte opnieuw met opgeheven hoofd van de baan. De enige Nederlander die op dit niveau meedoet, maakte het wereldkampioen Joko Suprianto bijzonder lastig.

Van Dijk was dicht bij een verrassing. Hij won de eerste game met 15-10, verloor de tweede met 9-15 en nam in de beslissende de brutaalweg een voorsprong van 8-5. Na de wissel ging de partij gelijk op tot 12-12. De doorslaggevende rallies waren ondanks het goede weerwerk toch voor Suprianto.

Deen naar Heerenveen

HEERENVEEN – FC Heerenveen heeft zich verzekerd van de diensten van Jon Dahl Tomasson, een van de felst begeerde Deense voetbaltalenten. De 18-jarige aanvaller, bij Heerenveen aanbevolen door een scout, tekent vandaag een contract voor twee en een half of drie en een half jaar bij de Friese eredivisieclub. Een transfersom werd niet bekendgemaakt.

Voetbalrel in Rimini

RIMINI – Vijf politieagenten raakten gisteren in Rimini gewond bij rellen tussen supporters van de derde divisieclubs Rimini en Cesena, die elkaar in een vriendschappelijk duel ontmoetten. Aanhangers van Cesena vielen supporters van Rimini met ijzeren staven en knuppels aan en vernielden later ook in de omgeving van het stadion geparkeerde auto's.

Sjeng Schalken verdient punten

NAPLES ... Sjeng Schalken heeft zich geplaatst voor de kwartfinales van het Cadillac International in Naples in de Amerikaanse staat Florida. In de tweede ronde versloeg de Limburgse tennisser de Canadees Albert Chang met 7-6, 5-7, 6-3. Door deze overwinning heeft Schalken 18 ATP-punten verdiend en bereikt in plaats bij de top 150. Vandaag ontmoet Schalken in de kwartfinales de Italiaan Daniele Musa.

Blauw Wit in regio-finale

HELMOND – De handbalsters van Revival/Blauw Wit hebben zich, dankzij een 17-13 zege (rust 9-8) geplaatst voor de regio-finale tegen Sittardia/DVO. De winnaar van dit duel neemt, samen met de vijf andere regiowinnaars én de tien teams uit de eredivisie in januari deel aan de achtste finales om de landelijke handbalbeker.

ekerduels voor atulek Heaters

ELEEN – Voor Hatulek Heaters staan dit weekeinde twee ekerduels op het programma. orgenavond in Glanerbrook gen beker- en titelverdediger uwenberg Trappers (aanvang .00 uur). Zondagavond vindt t uitduel plaats tegen Eindhon. De Heaters zijn reeds geaatst voor de bekerfinale. De eleners hebben reeds acht punn. Zoals de kaarten nu liggen l Tilburg zelfs bij een eventuenederlaag in Geleen de andere alist zijn. Couwenberg Trapers spelen zondagavond thuis gen Gunco Panda's uit Rotterm.

en Bosch op and afgrond

EN BOSCH – FC Den Bosch rkeert opnieuw in financiële oblemen. Als het de eerstevisieclub niet binnen zeven eken lukt het niveau van de inomsten structureel te verhogen, lt het doek. Vice-voorzitter n Schouten: „In het meest netieve scenario zullen we op 24 nuari naar de rechter stappen n het faillissement aan te vragen." De eerste divisie club heeft over het lopende seizoen inmiddels een tekort van 600.000 gulden opgebouwd.

Schneider zegt af voor afdaling

LAKE LOUISE – Skiester Vreni Schneider heeft afgezegd voor de wereldbekerwedstrijd afdaling die dit weekeinde in het Canadese Lake Louise plaatsvindt. De Zwitserse vindt het parkoers te gevaarlijk. De olympisch kampioene, die al 51 wereldbekerwedstrijden won, zei na een inspectie dat ze afdaling te smal vindt en dat de poortjes te dicht op elkaar staan. Ze wil geen onnodige risico's nemen en blessures oplopen.

Bouwfonds haalt in

GELEEN - In de eerste divisie C van de zaalvoetbalcompetitie werkt het Geleense Bouwfonds vanavond een inhaalduel af tegen het hooggenoteerde Tilburgse Lucullus. Aanvang van het duel is om 21.00 in sporthal Glanerbrook.

sport kort

● VOETBAL – De lezers van het Engelse voetbalblad World Soccer hebben Paolo Maldini verkozen tot beste speler van de wereld in 1994. De verdediger van AC Milan kreeg 27,36 procent van de stemmen. De Braziliaan Romario eindigde als tweede (24,55) voor Maldini's landgenoot Roberto Baggio (23,45). De lezers riepen AC Milan uit tot beste elftal van de wereld.

● VOETBAL – De Engelse voetbalclub Ipswich Town heeft door gebrek aan prestaties manager John Lyall ontslagen. Lyall is de 24e trainer uit één van de bovenste vier divisies die dit seizoen voortijdig zijn club moest verlaten, een record. Het oude record dat dateert uit het voetbaljaargang 1973/74 stond op twintig.

trainerscarrousel

TEGELEN - Jac Weeres, bezig aan zijn tweede seizoen bij derdeklasser Sportclub Irene, stapt op het einde van het seizoen op. De Herkenboschenaar geeft de voorkeur aan een ploeg in het Middenlimburgse.

sportprijsvragen

Euro-toto 48A: Eerste prijs: geen winnaar; tweede prijs: 2 winnaars, ieder bruto 3.417,80; derde prijs: 37 winnaars, ieder 184,70.
Lucky Ten:
6-9-15-16-25-27-30-35-37-41-45-49-50-52-53-54-56-58-61-79. (Onder voorbehoud)

sport op tv

VANDAAG
12.10-13.00 Dld 2: Sport Extra: Europacup basketbal Bayer Leverkusen-Badalona.
17.00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.39-18.47 Ned 2: Sportjournaal.
18.45-19.10 RTL +: Sport.
21.45-22.00 Dld 1: Sportschau.
22.16-22.34 Ned 3: Sportjournaal.
23.25-23.55 RTL 4: Sport.
00.35-01.35 Ned 3: Tennis: Grand Slam toernooi in München.

Sittardia moet morgen spelen

HEERLEN – Omdat tegenstander Aalsmeer het been stijf houdt wil het Nederlands Handbal Verbond de handbaltopper Horn/Sittardia tegen koploper Aalsmeer niet verplaatsen. Het duel wordt daarom gespeeld op het oorspronkelijk vastgesteld tijdstip: morgenavond in de Sittardse Stadssporthal om 19.30 uur.
Sittardia had van het NHV de toezegging dat de wedstrijd zou worden verplaatst naar woensdag 21 december, omdat de NOS dan flitsen van de wedstrijd zou uitzenden. Zaterdag zullen de NOS-camera's niet in Sittard staan en dat betekent een financiële tegenvaller voor de Sittardse club, die een hartig woordje naar de bond heeft geschreven.
Sittardia-trainer Ton Velraeds is overigens niet ongelukkig met de wedstrijd in het weekeinde. Onlangs zag hij zijn ploeg in een midweekse partij pijnlijk onderuit gaan tegen V&L en ook eerder waren er problemen met inhaalwedstrijden. Hirschmann/V&L reist naar Den Haag om daar twee punten te pakken van Hellas dat nog geen punt vergaarde en een zekere degradatiekandidaat lijkt. Revival/Blauw Wit speelt thuis (20.30 uur) tegen De Gazellen uit Doetinchem, dat twee punten minder heeft dan de Bekenaren.
Wat betreft speeltrant lijken de tegenstanders op elkaar. Beide ploegen moeten het vooral hebben van inzet en strijdlust, al mogen de handbaleigenschappen van de thuisclub toch wat hoger worden aangeslagen.

● *Wereldkampioen Paul Herijgers was in het Italiaanse Silvelle de beste veldrijder.* Foto: ANP

Groenendaal klopt Brentjens in Spanje

Herijgers al in supervorm

Van onze verslaggever

SILVELLE ... In het Superprestige-klassement hoeft nog niet echt rekening te worden gehouden met Paul Herijgers. De Belgische crosser, wereldkampioen in die discipline, komt er echter wel degelijk aan. Hij is in vorm en bewees dat gisteren bij de vijfde SP-veldrit van het seizoen. In het Italiaanse plaatsje Silvelle, een vlekje in de driehoek Venetië-Padua-Treviso, kon niemand Herijgers uiteindelijk bijhouden. Ook de Tsjech Radomir Simunek niet, die tweede werd op 20 seconden en de leiding in de algemene rangschikking versterkte.

Herijgers had al gehoord dat het „'n makkelijk crosske" zou worden in Silvelle. Toen hij woensdag een rondje had gereden op het parcours kon hij zijn lol niet op. Geen bult te bekennen, een op zijn kwaliteiten uitgezochte droge route door weilanden en maisvelden. Dat kon niet misgaan, vond Herijgers. Het ging ook niet mis.

De wereldkampioen had niet de concurrentie te duchten van zijn hooggeklasseerde landgenoot Marc Janssens, die zich door een rugblessure gisteren niet met de besten van dit moment kon meten. Hij werd in het klassement dan ook voorbij gestreefd door de Italiaan Daniele Pontoni, die als vijfde zou eindigen achter Luca Bramati en de Nederlandse prof Adrie van der Poel.

Wim de Vos kwam als zesde over de finish. Hij had 55 seconden achterstand op Herijgers.

Richard Groenendaal ontbrak in Silvelle. Hij gaf er de voorkeur aan te koersen in Baskenland en zal, net als vorig jaar overigens, die keus niet hebben betreurd. De Nederlander won de internationale cross van Telleriarte in de buurt van San Sebastian namelijk opnieuw, vóór landgenoot Bart Brentjens, die vooral furore maakt als ATB-specialist en dinsdag in Irura ook al tweede werd achter de vice-wereldkampioen.

Groenendaal, die een slechte start had en vanaf de tiende plaats diende te „vertrekken", had ruim een halve minuut voorsprong op Brentjens en driekwart minuut op de Tsjech Pavel Camrda. Huub Kools eindigde op het droge en flink hellende parcours als zesde, jeugdwereldkampioen Gretinus Gommers als negende. De Belgische favoriet Danny de Bie gaf na twee lekke banden al in de tweede ronde op.

Weijenburg in de put

GENT – In een emotionele bui liet Arie Weijenburg gistermiddag weten zijn biljartkeu definitief weg te zetten. De ontluistering na zijn nederlaag in vijf sets tegen Louis Havermans kwam hard aan bij de Brabander.

Weijenburg, dit seizoen een vaste speler van het BWA-circuit, slaagde er in een voorsprong van twee sets te verspelen. „Dit gebeurt nu al het hele seizoen. Qua niveau doe ik voor de anderen absoluut niet onder. Ik kan het alleen niet afmaken. Dat is triest. Ik kan er beter mee stoppen", luchtte hij zijn hart.
In Gent bestond het kwalificatietoernooi voor het slotstuk van de wereldbekerstrijd voornamelijk uit Nederlanders. Acht van hen haalden het hoofdtoernooi. De eerste ronde was voor een aantal direct het eindpunt. Broeders verloor kansloos tegen de Turk Sayginer, die vandaag een eind probeert te maken aan de kleine wereldbeker-aspiraties van de Belg Raymond Ceulemans. Vredevelt pakte wel een set tegen Ludo Dielis. Het enige lichtpunt.
Velthuis trof het niet in de Japanner Umeda. Velthuis rekte de marathonpartij tot de vijfde set, kwam daarin zelfs met 9-5 voor.

Ook Sampras in halve finales Grand Slam Cup

Becker geen partij voor Ivanisevic

MÜNCHEN – Goran Ivanisevic en Pete Sampras hebben gisteren in het met 10,2 miljoen gulden gedoteerde Grand Slam Cuptoernooi in München als eersten de halve finales bereikt. Het tweetal ontmoet elkaar daarin morgen. De Kroaat Ivanisevic had in de Olympiahal in de Zuidduitse stad weinig moeite met de Duitse nummer drie van de wereld Boris Becker: 6-4 6-1.

Het duel was in 58 minuten voorbij. Ivanisevic, die zijn oude kracht hervonden lijkt te hebben, brak vier maal de opslag van zijn Duitse tegenstander en produceerde vijftien aces. Hij kreeg daarmee revanche voor de twee nederlagen die hij in zijn laatste twee ontmoetingen tegen Becker leed. In de halve finales van Wimbledon schakelde Ivanisevic Becker uit.

Door de overwinning die Pete Sampras op zijn Amerikaanse landgenoot Michael Chang (6-4 6-3) boekte, komt het in München tot een herhaling van de Wimbledon finale. Sampras schrok van het optreden van Ivanisevic.

„Hopelijk speelt hij zaterdag niet zo sterk", aldus de Amerikaan. Voor Sampras is het in ieder geval zeker dat hij 925.000 dollar (ruim 1,6 miljoen gulden) aan het toernooi overhoudt. Daarvan is een half miljoen dollar premie voor het behalen van de Grand Slam titels van Wimbledon en de Australische open.

sport in cijfers

PAARDESPORT

Geneve. CHI. Openingsprijs: 1. Melliger Le Sauvage 0 strafpunten 66,25 sec., 2. Voorn Jewel's Saphire 0-66,98, 3. Fisher (Eng) Bowriver Queen 0-67,93, 4. Drummond-Hay Quattro 0-68,26, 5. Dusseiller Z Lamborghini 0-69,11, 6. Michaels Home James 0-70,53. Springconcours, na barrage: 1. Macken Sky View 0-35,66, 2. Sloothaak Mister 0-35,78, 3. Simon Apricot 0-36,65, 4. Erikssson Robin 0-41,13, 5. Mandli Don Ramiro 0-42,47, 6. Fuchs Volcolest 0-42,62.

TENNIS

München. Grand-Slam-Cup, mannen, 10,2 miljoen gulden. Kwartfinales: Ivanisevic - Becker 6-4 6-1, Sampras - Chang 6-4 6-3.

Naples. Challenger, mannen, 90.000 gulden. Eerste ronde: Winnink - Braasch 6-3 6-4.

VOETBAL

Nairobi. Finale Afrikaanse beker. Tanzania - Oeganda 2-2 (2-0) n.v. Tanzania wint na strafschoppen.

BILJARTEN

Gent. Finale wereldbeker driebanden (BWA). Eerste ronde: Burgman - De Wilde 3-0 (15-6 15-14 15-7/2,368-1,588), Lieberkind - Willenberger 3-1 (14-15 15-11 15-14 15-12/1,000-0,882), Dielis - Vredevelt 3-1 (15-9 12-15 15-7 15-10/1,140-0,836), Umeda - Velthuis 3-2 (15-12 11-15 12-15 15-3 15-12/1,079-0,904). Voorlopige indeling tweede ronde: Burgman - Dielis, Havermans - Zanetti , Raymond Ceulemans - Sayginer, Umeda - Lieberkind.

BIATHLON

Badgastein. Wereldbeker. Mannen, 20 km: 1. Dratsjev 54.51, 2. Sikora 55.08, 3. Pantov 55.38, 4. Perrot 55.46, 5. Laurent 56.04, 6. Rjabov 56.05. Vrouwen, 15 km: 1. Briand 53.21, 2. Greiner 53.43, 3. Paramygina 54.45, 4. Mihokova 55.54, 5. Dafovska 55.57, 6. Petrova 56.05.

WIELRENNEN

Silvelle. Vijfde Superprestige-veldrit: 1. Herijgers , 2. Simunek 0.20, 3. Luca Bramati , 4. Van der Poel , 5. Pontoni , 6. De Vos 0.55, 7. Fort 1.48, 8. Van Santvliet 2.19, 9. Gianmario Bramati , 10. Bilato 3.33, 11. Elsnic , 12. Van den Abeele , 13. Grego , 14. Fontana , 15. Dal Grande . Klassement: 1. Simunek 65 punten, 2. Pontoni 53, 3. Janssens 48, 4. Groenendaal 44, 5. Van der Poel 42, 6. Fort 40, 7. Herijgers, van Santvliet 36, 9. De Vos 35, 10. Elsnic 27, 16. Baars 8.

Telleriarte. Internationale veldrit: 1. Groenendaal , 2. Brentjens 0.32, 3. Camrda 0.46, 4. Arenz 0.54, 5. Pla 1.20, 6. Kools 1.22, 7. Igartua 1.38, 8. Mujika 1.56, 9. Gommers 2.04, 10. Cortez 3.28.

BADMINTON

Bangkok. Grand Prix-finale, tweede dag. Mannen Groep A: Suprianto - Van Dijk 10-15 15-9 15-12, Dong Jiong - Permadi 15-10 18-13. Groep B: Hoyer-Larsen - Kukasemkij 15-11 18-14, Wiranata - Kukasemkij 15-12 15-13. C: Arbi - Susanto 15-11 17-14, Hu Zhilan - Olssen 15-12 15-5, Arbi - Hu 15-11 18-17, Susanto - Olssen 15-6 15-0. D: Stuer-Lauridsen - Khamthong 15-12 15-9, Stuer-Lauridsen - Sun Jun 11-15 15-10 15-6.
Vrouwen Groep A: Plangvech - Liu Yuhong 11-7 11-5. Groep B: Han Jingna - Audina 11-7 5-11 11-6. Groep C: Sentosa - Magnusson 11-3 11-8, Ye Zhaoying - Sentosa 9-11 11-7 11-5. Groep D: Charoensiri - Martin 11-4 12-10, Ra Kyung Min - Charoensiri 5-11 11-9 11-9.

SCHAATSEN

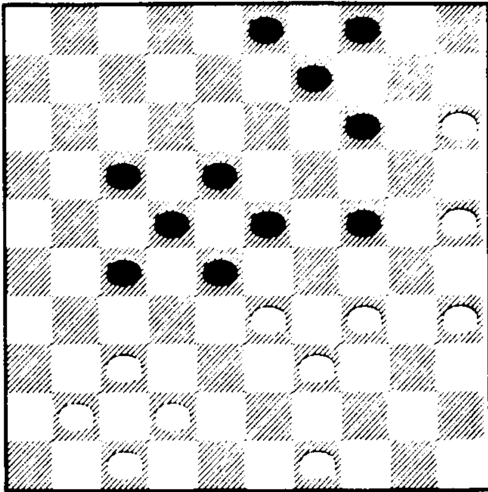
Obihiro. Wereldbeker sprint. Mannen. 500 m: 1. Shimizu 37,53, 2. Njös 37,80, 3. Kim Yoon-Man 37,92, 4. Ireland 38,16, 5. Ström 38,19, 6. Yasunori Miyabe 38,21, 7. Kuroiwa 38,34, 8. Hamamichi 38,43, 9. Vostsroknoetov 38,45, 10. Klevtsjenia 38,50, 13. Van Velde 38,56, 30. Leeuwangh 39,57, 31. Kramer 39,60. WB-stand na vier races: 1. Shimizu 115 punten, 2. Horii 110, 3. Kim Yoon-Man 101, 4. Njös 90, 5. Ireland 82, 17. Van Velde 24.

1000 m: 1. Yukinori Miyabe 1.16,09, 2. Shimizu 1.16,62, 3. Yasunori Miyabe 1.16,64, 4. Van Velde 1.16,67, 5. Brunner 1.16,74, 6. Vostsroknoetov 1.16,82, 7. Bouchard 1.16,98, 8. Kuroiwa 1.17,16, 9. Leeuwangh 1.17,26, 10. Horii 1.17,29, 23. Kramer 1.19,73. WB-stand: 1. Yukinori Miyabe 115 punten, 2. Kim Yoon-Man 105, 3. Yasunori Miyabe 95, 4. Horii 76, 5. Brunner 60, 6. Van Velde, Kelly 57, 11. Leeuwangh 44, 22. Kramer 14.
Vrouwen. 500 m: 1. Blair 40,90, 2. Ravilova 41,27, 3. Shimazaki 41,29, 4. Okazaki 41,53, 5. Garbrecht 41,55, 6. Auch 41,63, 7. Hua 41,72, 8. Zhoerova 41,77, 9. Volker 41,78, 10. Hoiseth 41,39, 16. Aaftink 42,57. WB-stand: 1. Blair 160 punten, 2. Ravilova 104, 3. Shimazaki 97, 4. Schenk 88, 5. Garbrecht 80, 18. Aaftink 11.
1000 m: 1. Blair 1.23,18, 2. Garbrecht 1.24,22, 3. Ravilova 1.24,38, 4. Kusunose 1.24,45, 5. Shimazaki 1.25,05, 6. Witty 1.25,28, 7. Schenk 1.25,30, 8. Hoiseth 1.25,44, 9. Auch 1.25,66, 10. Aaftink 1.26,06. WB-stand: 1. Blair 145 punten, 2. Kusunose 125, 3. Garbrecht 105, 4. Ravilova 95, 5. Schenk 76, 15. Aaftink 22.

dammen

met john van den borst

Anatoli Gantwarg adviseert een fles wodka om de moegewerkte hersens tot rust te brengen. Zou hij zich voor de laatste ronde van het afgelopen WK misschien tot deze voorbereidingsvorm hebben gewend voor zijn partij tegen aartsvijand Koeperman? Je zou het gaan denken, want zijn spel tegen de 72-jarige vos had werkelijk iets van een grootmeester met een kater.
Gantwarg-Koeperman
1. 33-29 19-23 2. 35-30 14-19 3. 40-35 10-14 4. 30-25 20-24 5. 29x20 15x24 6. 45-40 5-10 7. 34-30 17-21 8. 31-26 11-17 9. 36-31 7-11 10. 32-28 23x32 11. 37x28 18-23 12. 42-37 23x32 13. 37x28 12-18 14. 38-33 18-23 15. 39-34 23x32 16. 31-27 13-18 17. 27x38 18-23 18. 44-39 1-7 19. 50-45 23-29 20. 34x23 19x28 21. 30x19 14x23 22. 33x22 17x28 23. 26x17 11x22 24. 41-37 16-21 25. 48-42 8-13 26. 46-41 6-11 27. 35-30 11-17 28. 30-24 7-12 29. 39-34 13-18 30. 40-35
Een belangrijk moment. Mogelijk vond Gantwarg 34-29 (23x34) 40x29 (9-13) 38-32 (21-27) bezwaarlijk. Koeperman krijgt nu probleemloos aanvalsspel.
30. ... 9-13 31. 45-40 10-14 32. 35-30 13-19 33. 24x13 18x9 34. 30-24 2-8 35. 40-35 8-13 36. 43-39 21-27 37. 24-20 13-19 38. 38-33 12-18 39. 20-15 19-24! Zie diagram.

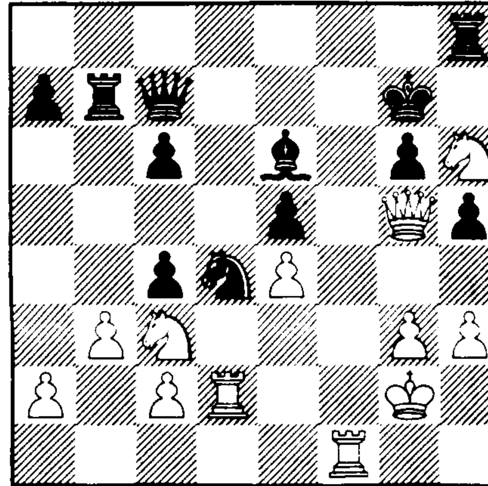
Het doet pijn aan te zien hoe wit nu geveegd wordt.
40. 34-30 14-19 41. 39-34 28x39 42. 34x43 9-14 43. 41-36 17-21 44. 42-38 3-8 45. 43-39 8-12 46. 47-42 21-26 47. 39-34 27-31 48. 36x27 22x31 49. 49-43 31-36 50. 43-39 26-31 51. 37x26 36-41
En Gantwarg, inmiddels waarschijnlijk geheel ontnuchterd, gaf het op. Na 42-37 kan hij alleen maar lijdzaam toezien hoe Koeperman zich na (23-28) door de witte linkervleugel heen boort.

schaken

met michiel bunnik

Vorige week was het diagram een fragment uit de partij **Nogueira-Miles** 1994. De stukken stonden als volgt in het diagram: wit: **Kc1, De2, Tg1, Tf4, Ld2, Pc3, Pf3, a2, b2, c4, d5, e4, h5;** zwart: **Kc7, Df8, Tc8, Th8, Le7, Pd7, Pf7, a7, b7, c5, d6, h7.** Wit zette voort met **25. e4-e5!** De doorbraak. **25. ...,d6:e5 26. d5-d6+,Kc7:d6** Na 26. ...,L:d6 wint wit met 27. Pb5+,Kb8 28. T:f7! enz. **27. Pc3-b5+,Kd6-c6 28. Ld2-a5,Pd7-f6 29. Pb5:a7+,Kc6-d7 30. Tg1-d1+,Kd7-e8.** Waarna wit nog een fraai slot in petto had. **31. Pa7:c8,e5:f4** Wat anders? **32. De2-e6!** Zwart kan zich niet meer verdedigen tegen 33. Td8+,P:d8 34. Pd6 mat.
Deze week een terugblik op de halve finales van het Nederlands kampioenschap. In Enschede streden 32 schakers voor twee beschikbare plaatsen voor het NK '95. Daar Limburgs kampioen Ger Janssen voor een stage in Engeland zat, was Henk van Gool gerechtigd om namens Limburg deel te nemen. Henk eindigde met 3 uit 9 onderaan de staart.

E. Wiersma-T. Hommeles Moderne verdediging
1. e2-e4,g7-g6 2. d2-d4,d7-d6 3. Pb1-c3,c7-c6 4. Lc1-e3,Lf8-g7 5. Dd1-d2,b7-b5 6. f2-f3,Pb8-d7 7. Pg1-h3,Pd7-b6 8. Ph3-f2,Ta8-b8 In een dergelijke opzet stelt zwart de ontwikkeling van zijn koningsvleugel even uit. **9. Lf1-e2,Pb6-c4 10. Le2:c4,b5:c4 11. Ta1-b1,Pg8-f6 12. 0-0** Na 12. Lh6,L:h6 13. D:h6,Db6 heeft wit niet veel beter dan 14. Dd2, daar 14. Pe2 faalt wegens 14. ...,Da5+ **12. ...,0-0 13. Le3-h6,Lg7:h6 14. Dd2:h6,Dd8-a5 15. Dh6-e3,e7-e5 16. Tf1-d1,Pf6-h5 17. d4:e5,d6:e5** Zwart staat goed. Zijn stukken hebben volledige bewegingsvrijheid en hij kan te gelegener tijd met f7-f5 een koningsaanval opstarten, terwijl wit daar weinig tegenover kan stellen. De zwarte dubbelpion op de c-lijn is van ondergeschikt belang. **18. Td1-d6,Ph5-f4 19. g2-g3,Da5-b4 20. Td6-d2,Pf4-d6 21. b2-b3,Db4-a5 22. Tb1-d1,Pe6-d4** Wellicht was eerst 22. ...,f5 gevolgd door f5-f4 beter geweest, waarna de paardinval op d4 nog sterker is. Bijv.: 22. ...,f5 23. Td6,f4 24. Dd2 (24. g:f4,P:f4) 24. ...,Pd4 of 24. ...,c:b3 25. a:b3,Pd4 **23. Kg1-g2,Lc8-e6 24. f3-f4,f7-f6 25. h2-h3,Tb8-b7** Na 25. h5! zou wits plan verijdeld zijn. **26. Pf2-g4,h7-h5 27. Pg4-h6+,Kg8-g7 28. Td1-f1** Wit gooit het over een geheel andere boeg en kiest voor een koningsaanval. **28. ...,Tf8-h8 29. f4:e5,f6:e5 30. De3-g5?!** Natuurlijk wits enige kans. Nu volgt op 30. ...,T:h6 sterk 31. T:d4,D:c3?? 32. D:e5+,Kh7 33. Td7+. **30. ...,Da5-c7?**

Veel sterker is 30. ...,D:c3! Wit heeft dan niet beter dan 31. D:e5+,Kh7 32. T:d4 waarna zwart sterk kan voortzetten met 32. ...,D:c2+ 33. Tf2,L:h3+ of 32. ...,Tg7 eventueel gevolgd door bovenstaande wending. Na de tekstzet maakt wit het snel uit. **31. Ph6-f5+,Pd4:f5 32. e4:f5,Le6-f7 33. Pc3-e4,Th8-f8 34. Dg5-f6+,Kg7-h7 35. f5:g6+,Lf7:g6 36. Pe4-g5+,Kh7-h6 37. Df6:f8+ 1-0**

bridge

met michel franssen

Troefcontracten bieden we niet omdat we de verdediging wel wat aftroevers gunnen. We willen de vijandige troeven uitschakelen en de eigen troeven benutten. Kijken we eens naar het volgende praktijkvoorbeeld. Noord, niemand:

	Noord	
	♠AQJ8 ♥42 ♦AK32 ♣A96	
West ♠75 ♥KQJ8 ♦JT98 ♣KT2	N W O Z	**Oost** ♠T63 ♥T953 ♦Q64 ♣Q43
	♠K942 ♥A76 ♦75 ♣J874	

Het bieden is simpel, OW passen steeds: 1RU - 1SCH - 4SCH. West komt uit met HA H. De leider telt negen slagen als de schoppens lopen: vier troeven, HA A, een HA-introever, RU AH en KL A. Wat moet hij doen om de manchepremie op te strijken? Zuid kan twee KL-slagen afgeven in de hoop dat die kleur 3-3 zit. De troeven mogen dan ook 4-1 zitten. Toch is dat pad van 34.14% (namelijk 35.53% van 96.09%) te smal. Waarom zou hij niet proberen twee RU -introevers te maken? Dat lukt als West drie, vier of vijf ruitens met twee of drie troeven heeft, maar ook als West een doubleton ruiten bezit met een 3-kaart troef zonder de Tien. Dat plan biedt in theorie 49.48% kans, omdat West minstens twee en Oost minstens drie hartens moet hebben. In de praktijk hoeft Zuid zich geen zorgen te maken om extreme zitsels in harten. Vrijwel niemand houdt zijn mond meer met een 6-kaart of beter. De baas kan de uitkomst rustig duiken. West speelt nog een harten voor Zuids Aas. De leider neemt SCH AV en RU AH, troeft een ruitentje met SCH 9 en gaat met KL A naar tafel om zijn vierde ruiten met SCH H te troeven. Daarna troeft hij een harten met SCH 8 om met SCH B Oosts SCH T onschadelijk te maken. Nog een voorbeeld uit de praktijk. Oost, NZ:

	Noord	
	♠AJT943 ♥A ♦AT3 ♣A53	
West ♠76 ♥J753 ♦K9642 ♣JT	N W O Z	**Oost** ♠Q85 ♥Q84 ♦Q85 ♣KQ94
	♠K2 ♥KT962 ♦J7 ♣8762	

NZ zeilen weer zonder tegenwind naar 4SCH: pas - 1SCH - 1SA - 3SCH (16-17 hp en een 6-kaart SCH) - 4SCH . Tegen deze scherpe manche start Oost met KL H. Noord moet nu maar zien hoe hij een ruitentje troeft voordat hij een KL- loser wegdoet op HA H. Noord lijkt down te gaan omdat de kans op gunstig SCH -zitsel (SCH VX of SCH VXX bij West, of SCH V kaal) maar 39.57% bedraagt. Een goede leider vindt snel wat beters. Als de schoppens lopen kan hij bijna altijd een ruitentje introeven. Hij hoeft alleen maar te zorgen dat West niet de kans krijgt door de schoppens te spelen. Noord duikt de eerste slag, zodat Oost zijn maat niet in klaveren kan bereiken. Oost ziet KL T vallen en kan zonder risico KL 4 naspelen. Noord wint, pakt HA A en steekt over om KL 5 te dumpen en RU B voor te zetten. Oost wint en neemt KL V mee. Hij kan er nu alleen met schoppen uit als hij met VXXX of een kleine singleton is begonnen. Hij probeert een harten. De leider troeft HA B in de hand en RU 3 op tafel. Uit het bieden is niet gebleken dat de ruitens 8-0 of 7-1 zitten. Heeft een verdediger een 6- kaart ruiten gehad, dan kan zijn maat voor- of overtroeven. Gebeurt dat met een kleintje, dan is de kans groot dat SCH V later valt onder het Aas. Gebeurt het met SCH V, dan zijn Noords troeven hoog. Noord schrijft +620 in 51.05% van alle reële gevallen, want SCH V kan ook vallen onder SCH H.

Tafeltennissters TTC Kluis/Nieuwenhagen missen promotie

Kleine domper op feestvreugde

Van onze correspondent
ROB DE BAS

GELEEN/LANDGRAAF – Na een uitstekend seizoen met als bekroning de titel in de tweede divisie volgde afgelopen zaterdag de domper op de feestvreugde voor het damesteam van TTC Kluis/Nieuwenhagen. De promotiewedstrijd tegen de nummer drie van de eerste divisie, Spaarne uit Haarlem, ging verloren. Kampioen worden en toch het gestelde doel, te weten promotie, niet halen. Dat doet pijn.

De beide coaches, Jos Meys en Maurice Kemp, zien het verrassend genoeg anders. „Natuurlijk is het niet prettig om na het behalen van een kampioenschap niet te promoveren. Maar zo zijn eenmaal de regels. De tafeltennisbond vond het noodzakelijk om een beslissingswedstrijd te spelen voor promotie. Daarin werd duidelijk dat we het 'killersinstinct' missen om het af te maken," aldus Kemp.

Het streven blijft erop gericht om in '96 kampioen te worden in de eerste divisie en te promoveren naar de eredivisie. „We proberen dit doel te bereiken met een Limburgs team. Zonder speelsters van elders," legt Meys uit.

● *Het kampioensteam van TTC Kluis/Nieuwenhagen dat promotie misliep.* Foto: ERMINDO ARMINO

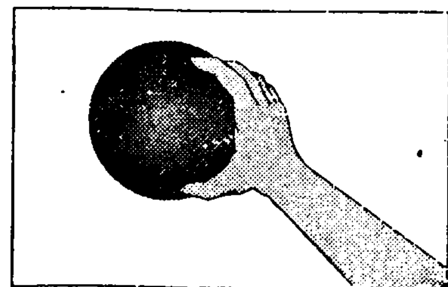
Het damesteam van TTC Kluis/Nieuwenhagen werd geboren uit een 'verstandshuwelijk' tussen Kluis en Nieuwenhagen. Bij beide clubs acteerden namelijk twee goede speelsters. Te weinig om een goed team te formeren voor een vereniging alleen. Vervolgens kwam men tot deze oplossing. Het afgelopen seizoen speelde men de thuiswedstrijden in de zaal van Nieuwenhagen. In de lentecompetitie speelt men in de zaal van TTC Kluis.

Het team bestaat uit de 15-jarige Wendy Snijders (15), lid van de Nederlandse jeugdselectie en jeugdinternational, nestor Astrid Finders (25), diverse keren Limburgs kampioen en in 1993 Nederlands kampioen B met Wendy Snijders, Joyce Korpershoek (18) en Linda Kleeven (17). Laatstgenoemden zijn oorspronkelijk van TTV Nieuwenhagen. Kleeven werd in 1993 Limburgs kampioen bij de meisjes junioren. Jos Meys, ook bekend als mister Kluis, en Paul van der Laar zijn de trainers van het team. De coaching wordt verricht door Jos Meys en Maurice Kemp van TTV Nieuwenhagen.

Ondanks dat de speelsters van twee verschillende verenigingen afkomstig zijn, is de sfeer uitstekend. De goede resultaten spelen hierin natuurlijk een belangrijke rol. Door een goede samenwerking tussen beide clubs is een uitstekend damesteam op de been gebracht. Een team dat in staat moet worden geacht binnen niet al te lange tijd, net als de heren van TTV Bartok/Van Sloun Interieur en TTC Kluis, in de eredivisie uit te komen.

Handbal (heren)
Rapiditas-Zwart Wit
Morgen 20.35 uur
Sporthal Leuken
Weert

Willy Verleg: 'Mijn ploeg is te jong voor de tweede divisie'
Ton Reijnders: 'Het niveau van de meeste teams is niet hoger dan in de derde divisie'

De handballers van Rapiditas en Zwart Wit werken morgenavond de derde derby in de tweede divisie af. Beide ploegen verloren eerder dit seizoen van die andere Limburgse ploeg in deze klasse: Swift. Voor Rapiditas was het niet de enige nederlaag. De formatie van Willy Verleg kreeg aan het begin van dit seizoen te maken met een forse leegloop. De jonge brigade doet er alles aan degradatie af te wenden, maar dat zal geen gemakkelijke opgave worden. De promovendus uit Oirsbeek doet het daarentegen uitstekend. Enkel PSV en Swift wonnen van de formatie van Ton Reijnders. Beide coaches blikken vooruit op het Limburgse onderonsje.

Je hebt dit jaar een zeer jonge ploeg onder je. Is deze ploeg niet te onervaren voor de tweede divisie?
Willy Verleg: „Ja, in principe wel. Als ik de tweede divisie echter vergelijk met vorig jaar, dan is het over de gehele lijn genomen zwakker geworden. Daarom denk ik dat we er toch in moeten kunnen blijven."

Jullie zijn via een achterdeur de tweede divisie binnengekomen en staan nu op de vierde plaats. Heeft je dat verrast?
Ton Reijnders: „Laat ik vooropstellen dat we niet via een achterdeur zijn gepromoveerd. Als je tweede eindigt en je promoveert na een extra serie wedstrijden, dan heb je het ook verdiend. Aan de ene kant verrast onze positie me. Het niveau van sommige ploegen ligt niet hoger dan in de derde divisie. Dat had ik niet verwacht. Aan de andere kant wist ik dat we een goede groep hadden, die zich in de middenmoot zou moeten kunnen handhaven."

Je was bijzonder ontevreden over de wedstrijd van afgelopen zondag. Je team heeft iets goed te maken.
Willy Verleg: „Zeker. We speelden veel te passief. Daarom hebben we alles op een rijtje gezet. Het team bestaat uit vier senioren en acht junioren. We kunnen het alleen redden door met z'n allen te knokken. Als een aantal dat nalaat, zoals tegen PSV, dan kun je het vergeten."

Jullie verloren van Swift en PSV, de nummers een en drie van de ranglijst. Is de top van de tweede divisie net iets te ver weg voor jullie?
Ton Reijnders: „Dat weet ik nog niet zo. Tegen PSV hadden we een gelijkspel verdiend. Swift was de eerste wedstrijd. Dat was even wennen. Ik denk dat de top wel degelijk haalbaar is. Maar het is geen moeten. We streven ernaar. We hebben bewezen in de divisie thuis te horen. Het is nergens voor nodig een duel met vier of vijf treffers verschil te verliezen. Dat heb ik nu wel gezien."

Verrast de hoge notering van Zwart Wit je?
Willy Verleg: „Nee hoor. De teams die promoveren moeten natuurlijk over goed materiaal beschikken. Daar komt bij dat na een succes spelers zelden op zoek gaan naar een andere vereniging. Tel daarbij op dat veel clubs in de tweede divisie aan het verjongen zijn en hun notering is niet onlogisch."

Wat weet je van Rapiditas?
Ton Reijnders: „Helemaal niets. Dat is jammer, maar tegelijkertijd leerzaam. Je moet je als ploeg in het veld snel instellen op een tegenstander waar je niets van weet."

Blijft Zwart Wit de top drie volgen of pakt Rapiditas zijn tweede zege?
Willy Verleg: „De vraag is hoelang we het volhouden. Meestal ligt het breekpunt een kwartier na rust. Indien we ons over dat moeilijke punt heen kunnen zetten, is een punt haalbaar. Daar teken ik voor."

Ton Reijnders: „We willen de lijn doortrekken. Ik ben echt benieuwd waartoe we dit jaar in staat zijn. Maar pas op. Het feit dat Rapiditas zo laag staat, betekent niet dat we deze ploeg met minder egards benaderen."

R.S.

Vijfde wedstrijd Interclubcross

HULSBERG – Cyclo- en ATB-crossers kunnen morgen deelnemen aan de vijfde wedstrijd van de Interclubcross om de Gerrit Scholte-trofee. Om 13.00 uur starten de cyclocrossers, anderhalf uur later is het de beurt aan de ATB'ers. Informatie ☎ 04498-58097 of 04408-3140.

Zware opgave voor Simson

LANDGRAAF – In Utrecht vindt zondag de belangrijke worstelwedstrijd in de hoogste Nederlandse klasse plaats tussen twee van de drie koplopers, De Halter Utrecht en Simson Landgraaf. De verliezer van dit duel kan het kampioenschap waarschijnlijk vergeten.

Zaalvoetbal om Eurocup '94

VAALS – Veertig zaalvoetbalteams strijden in de Grenslandhal in Vaals vanaf dit weekeinde om de Eurocup '94. Morgen en volgende week zaterdag beginnen de wedstrijden om 09.00 uur. De finales staan voor zondag 18 december vanaf 09.00 uur op het programma. Bovendien wordt op die dag een prominentenwedstrijd (18.25 uur) afgewerkt.

Karatestages in Nieuwstadt

NIEUWSTADT – Karatevereniging Do Weng houdt zondag in sporthal de Sjirp in Nieuwstadt een stage van het traditioneel karate. Deze stage wordt gegeven door de Japanner Sawada, zesde dan traditioneel karate, en de Belg Mauricio Contipelli, vijfde dan. Het evenement vindt plaats van 10.30 uur tot 12.00 uur en van 13.00 tot 14.30 uur.

LK tennis voor jeugd

WEERT – In de Tennishal Weert staan dit weekeinde de Limburgse Indoor Jeugdkampioenschappen op het programma. Morgen worden alle wedstrijden tot de halve finale gespeeld. Vanaf zondagmorgen 09.00 uur wordt gestart met de halve finales en finales.

Plaatsingslijst. Jongens. T/m 16 jaar: 1. Neuhaus, 2. Sikkink, 3. Oonk, 4. Lemmens. T/m 14 jaar: 1. Paas, 2. Koomen, 3. Metsemakers, 4. Bloemen. T/m 12 jaar: 1. Reijnders, 2. Setiadi, 3. Moonen, 4. Messeen. Meisjes. T/m 16 jaar: 1. Doppen, 2. Janssen, 3. Snijders, 4. Bruls. T/m 14 jaar: 1. Mi. Gerards, 2. Schols, 3. Hendriks, 4. Curfs. T/m 12 jaar: 1. Wingenfeld, 2. Vreuls, 3. Von Reumont, 4. Huijs.

agenda

Aankondigingen vóór woensdag naar sportredactie Limburgs Dagblad postbus 3100. 6401 DP Heerlen Onder vermelding van 'agenda'

Morgen
● VOLLEYBAL. Weert, microhal Moesel, 17.00 uur: Facopa/VCW-Martinus 2 (dames). Landgraaf, sporthal Baneberg, 16.30 uur: Geevers/VCL-Rentokil/ZVH 2. Maastricht, sporthal Geusselt, 15.00 uur: Rapid VC 2-VC Velden (dames); 15.30 uur: Rapid VC-Donki Sjot; 17.00 uur: Rapid VC-EAVV (dames). Maastricht, sporthal De Heeg, 17.00 uur: Jokers VC-Karanoi (dames & heren). Meijel, sporthal De Körref, 17.00 uur: Peelpush-Somas/Activia (dames). Sittard, Kleesjhal, 15.45 uur: Sittardia-Janssen & De Jong/HHC. St. Odiliënberg, sporthal De Roerparel, 16.30 uur: Sondermijer/SVL-ADC (dames). Horn, van Hornehal, 17.00 uur: Janssen & De Jong/HHC-S'62 (dames). Maasbracht, Andreashal, 16.30 uur: Maasbracht-Facopa/VCW 2.
● HANDBAL. Heren. Sittard, Stadssporthal, 19.30 uur: Horn/Sittardia-Aalsmeer. Beek, de Haamen, 20.30 uur: Revival/Blauw Wit-De Gazellen. Weert, Leuken, 20.35 uur: Rapiditas-Plabos/Zwart Wit.

Zondag
● HANDBAL. Dames. Munstergeleen, sporthal, 14.10 uur: Stock Control/SVM-Hellas. Roermond, Jo Gerrishal, 14.15 uur: Swift-PSV.
● HOCKEY. Dames (12.45 uur). Heerlen, sportpark Kaldeborn: Heerlen-Basko. Heren (14.30 uur). Cadier en Keer, sportcomplex Bakkersbosch: Hockeer-Kerkrade.
● WIELRENNEN. Partij, A ge Wienhoes, 08.30 uur: Internationale ATB-wintertocht TWC Mechelen.
● TAFELTENNIS. Merkelbeek, De Henkhof, 10.00 uur: Decembertoernooi TTC Merkelbeek voor recreanten.

Maandag
● ZAALVOETBAL. Bocholtz, sporthal, 20.00 uur: Sportclub '25-Laumen/Stampede.

Hoofdklasse C
EHC/Norad-DBS
Halsteren-WVO
Lindenheuvel-Baronie
Venray-Panningen
Roermond-Longa
Deurne-Wilhelmina'08
SV Meerssen-Geldrop/Aek

Eerste klasse F
Chevremont-RKVCL
Limburgia-FC Vinkenslag
SVN-RKONS
Almania-Waubach
SCG-Someren
Volharding-Eijsden

Tweede klasse A
SV Heerlen-Mheerder Boys
Heer-Polaris
Standaard-Kolonia
Groene Ster-Miranda
RKVVL-Schuttersveld

Derde klasse B
Bekkerveld-Voerendaal
Coriovallum-SVM
Vaesrade-Simpelveld
RKBSV-Minor
NEC'92-FC Hoensbroek
VKC'89-Heerlen Sport

Vierde klasse A
Vilt-SC WVV'28
SVME-Leonidas W
RKASV-RKHSV
De Heeg-White Star
SV Hulsberg-St.Pieter
Rapid-Walram

Vierde klasse B
Lemirsia-SCKR
Keer-Geertruidse Boys
Partij-RKSVB
Sportclub'25-Zwart Wit'19
Banholtia-SV Nijswiller
FC Gulpen-Vijlen

Vierde klasse C
FC Gracht-RKTSV
Kakertse Boys-Heksb.
Abdissenbosch-Hopel
Laura-Centrum Boys
Heilust-RKHBS
Mariarade-KEV

Vierde klasse D
Kluis-DVO
Caesar-Sweikh. Boys
Schimmert-Adveo
Passart-Spaubeek
RKDFC-Schinveld
Sanderbout-Langeberg

Driebandencompetitie sterkste ter wereld

Internationale toppers trekken naar Nederland

● *Teammanager Heinz Jacobs geeft aan waar Fair Play Centers aan het einde van het seizoen dient te staan.* Foto: FRANS RADE

Van onze correspondent
THEO KEYDENER

HOENSBROEK – Wat jaren geleden een utopie was, is werkelijkheid geworden. De internationale top van het driebanden is tegenwoordig om de week te aanschouwen in Limburg. Bij wedstrijden van Fair Pay Centers wel te verstaan. Uitkomend in de Nederlandse driebandencompetitie, de sterkste van de wereld. Teammanager Heinz Jacobs is de enige Limburgse speler van Fair Play Centers.

De deelnemers aan de driebandencompetitie komen behalve uit Nederland uit België, Italië, Duitsland, Denemarken en Frankrijk. Fair Play herbergt drie buitenlanders: de Deen Tony Carlsen, de Fransman Ronald Forthomme en de Italiaan Marco Zanetti. Als de transfer van laatstgenoemde naar Poppeliers doorgaat, wordt zijn plaats ingenomen door de Koreaanse Amerikaan Sang Chun Lee.

Jacobs is tevreden over de ontwikkelingen. Voor de toekomst hoeft hij zich zo goed als geen zorgen te maken. Zoals de zaken er nu voorstaan, zal er nog jaren op topniveau gebiljart worden in Hoensbroek. Er staat in feite al een nieuwe sponsor klaar als het in 1996 aflopende contract met de huidige geldschieter niet zou worden verlengd. Het gaat goed met de biljartsport in Limburg.

Ook sportief gaat het de Limburgse ploeg voor de wind. Het behalen van het kampioenschap staat voorop. Tot nu toe heeft Fair Play Centers met Dick Jaspers, Carlsen, Forthomme en Dick van Uum de beste papieren. „Onze uitgangspositie is redelijk. Het punt voorsprong op Van Donge & De Roo is natuurlijk minimaal. Maar we hopen snel deze marge uit te kunnen bouwen."

De kans is aanwezig dat Marco Zanetti het in degradatieproblemen verkerend Poppuliers zal gaan versterken. De Italiaan had zelf om een rustpauze gevraagd wegens drukke privéwerkzaamheden. Daarom staat hij dit seizoen als reserve genoteerd. In principe kwam dat goed uit, want er mogen slechts twee buitenlanders per team spelen. Door het verzoek van Zanetti had de Hoensbroekse club een luxeprobleem minder.

„Als team gaan we akkoord met de overstap van Marco, mits we een goede vervanger mogen aantrekken. Dat is dus Sang Lee, de regerende wereldkampioen driebanden. Hij komt overigens pas in actie als één van de buitenlanders, Carlsen of Forthomme, uitvalt," aldus Jacobs. Een wereldkampioen op de 'reservebank'.

Basis

De Landgravenaar heeft organisatorisch zijn sporen in de biljartsport verdiend. Hij startte met Holland Casino waarin Jean Bessems als kopman fungeerde. Een noodkreet van Bessems om het NK kunststoten op korte termijn te organiseren, lag aan de basis van Jacobs' loopbaan binnen de biljartsport. Dr. Werner Bayer nam contact op met de Limburger om de eerste WK-finale in Valkenburg te organiseren. Jacobs zorgde voor meer. In 1986 werd de eredivisie driebanden opgericht. Holland Casino kreeg een licentie. Tevens introduceerde hij de huidige modetrent in het biljarten: de Belg Boulanger was de eerste buitenlander die in Nederland kwam spelen.

Dat het driebanden een stormachtige ontwikkeling zou doormaken had Jacobs echter niet gedacht. Nadat hij in 1990 Ceulemans naar Nederland haalde, volgde snel de rest van de internationale top. Daardoor werd de driebandencompetitie van Nederlands de sterkste van de wereld.

Simpelveld werkt aan de toekomst

Van onze correspondent
MARCEL VAN SANTEN

SIMPELVELD – Limburg kent enkele tennisclubs die behoorlijk aan de weg timmeren. Maar ook kleinere verenigingen hebben aspiraties om het competitieniveau naar een hoger plan te tillen. Simpelveld is daar een voorbeeld van. De club heeft net haar 20-jarig bestaan gevierd. Alle neuzen zijn nu gericht op de toekomst. Met enkele nieuwe aanwinsten en een doordachte strategie wil de jubilaris het hogerop gaan zoeken.

TV Simpelveld is een club in opkomst. Het 350 leden tellende bestand wordt ieder jaar groter, terwijl landelijk gezien het ledental stagneert. Voorzitter Hein Boltong heeft daar een goede verklaring voor. „We hebben een leuk beleidsplan voor de jeugd uitgestippeld. In 1991 zijn we begonnen om naast de eigen getalenteerde spelers ook tennissers van andere verenigingen goede mogelijkheden te bieden zich bij ons te ontwikkelen."

Kadertraining

Het beleidsplan omvat een stuk vorming en kadertraining. Per 1 september is de vereniging in zee gegaan met Theo Cloodt. Hein Boltong is ervan overtuigd dat dit zijn uitwerking op de Simpelveldse selectie niet zal missen. „Qua mogelijkheden worden de spelers goed opgevangen. In de winter hebben we Theo Cloodt aangetrokken om het niveau van de selectie aan te scherpen. De komende drie jaar zal hij trachten Simpelveld naar een hoger prestatief niveau te brengen."

Speerpunten hierbij vormen het eerste mixed- en herenteam. In de herencompetitie is Simpelveld al geen onbekende meer. „De laatste tien jaar spelen we in de herencompetitie op een hoog niveau. Uiteindelijk doel is naar de eerste en hoogste klasse door te stromen en dan de degens met Nieuwenhagen te kruisen. Het team zal worden versterkt met Tom Rikkert en Bjorn Beekman. Ik denk dat we zeker in de top moeten kunnen meedraaien, de competitie."

Ploeg

Bij het mixed-team liggen de zaken anders. De ploeg opereert momenteel in de vijfde klasse. De bedoeling is dat het Simpelveldse vlaggeschip over enkele jaren in de derde klasse uitkomt.

De vereniging probeert het niveau in de streek weer wat op te vijzelen en een regiofunctie te verkrijgen. Aan de andere kant loopt de club het risico de talenten kwijt te raken aan de grote verenigingen. Dan zullen alle inzet en moeite voor niets zijn geweest.

„We moeten proberen de getalenteerde mensen bij Simpelveld te houden. Dat doen we door de spelers een goede opleiding te geven en ervoor te zorgen dat we in een hogere klasse gaan spelen. Dan kunnen we regionaal behoorlijk participeren in het geheel. Maar je kunt het vergelijken met voetballen. Als de rijke en grote jongens komen, dan moet je afhaken."

Met deze constatering raakt voorzitter Boltong een zere plek binnen de vaderlandse tenniswereld. Spelers zijn niet meer clubgebonden, letten meer op het geldelijke gewin. Dat mag bij Simpelveld niet gebeuren. „Wij willen met eigen mensen aan de slag. Aangevuld met enkele nieuwe, jonge aanwinsten. Dat is uitgesloten dan wanneer je met louter vreemden op je park staat te tennissen. Daar komt geen hond op af."